

30-lecie Samorządu Gminy Szemud

Szemud 2020

Wydawca
Gmina Szemud

Kolegium Redakcyjne
Romuald Janca – redaktor naczelny
Ryszard Dampc
Jarosław „Timur” Gawryś
Iwona Piastowska
Aleksandra Perz
Romuald Przybył
Tomasz Stein

Autor tekstu
© Romuald Janca

Projekt okładki
Jarosław „Timur” Gawryś

Skład i łamanie
Tomasz Nawojczyk

Druk
Drukarnia CARO Marta Kluszczyńska

Nakład 1000 egz.

Szemud 2020

ISBN 978-83-65104-00-7

Zdjęcia pochodzą z archiwum Urzędu Gminy Szemud, Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Szemudzie, Biblioteki Publicznej Gminy Szemud, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie i prywatnych zbiorów.

Spis treści

Wstęp	5
Organizacja i funkcjonowanie Samorządu Gminy Szemud	7
Podstawy prawne funkcjonowania gminy. Struktura administracyjna obszaru gminy – zarys historyczny. Władze gminy Szemud w latach 1990-2020. Sylwetki wójtów. Urząd Gminy Szemud.	
Charakterystyka ogólna rozwoju Gminy Szemud	36
Polityka gospodarcza i finanse. Demografia.	
Rozwój gospodarczy	49
Rozwój inwestycyjny infrastruktury technicznej. Inwestycje drogowe. Rozbudowa sieci i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Gospodarka odpadami komunalnymi i ochrona środowiska. GPK Szemud.	
Zdrowie i bezpieczeństwo publiczne	74
Opieka zdrowotna. Krwiodawstwo. Profilaktyka zdrowotna i zdrowy styl życia. Bezpieczeństwo publiczne. Ochotnicze Straże Pożarne.	
Pomoc społeczna	92
Pomoc materialna i przeciwdziałanie wykluczeniu. Wsparcie psychologiczne i profilaktyka uzależnień.	
Rozwój gminnej oświaty	98
Sieć szkół w gminie – problematyka zmian organizacyjnych i związanej z nimi rozbudowy infrastruktury szkolnej. Rozwój poziomu nauczania – krótka charakterystyka.	
Życie społeczno - kulturalne	116
Działalność Biblioteki Publicznej Gminy Szemud. Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Szemudzie. Dożynki Gminne. Imprezy masowe. Wydarzenia okolicznościowe. Wydarzenia kulturalne. Wydarzenia muzyczne. Teatr. Gala Kultury Gminy Szemud.	
Kultura i dziedzictwo kaszubskie	163
Działalność Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szemudzie. Dzień Jedności Kaszubów. Dyktando Kaszubskie. Ambasadorzy kultury kaszubskiej. Szemudzkie Dni Dziedzictwa Kulturowego. Szemud stolicą kaszubskich gier karcianych. Szëmôłd – stolëca Kaszëbów.	
Sport i promocja aktywnego trybu życia	184
Baza sportowo-rekreacyjna. Sport szkolny. Działalność klubów sportowych. Wolontariat sportowy. Najważniejsze imprezy sportowe. Wybitni sportowcy.	
Współpraca na rzecz rozwoju Gminy Szemud	204
Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Współpraca instytucjonalna. Związki gmin. Stowarzyszenia gmin. Wymiana doświadczeń – współpraca krajowa i międzynarodowa. Współpraca wielosektorowa: Lokalna Grupa Działania „Kaszubska Droga”.	
Promocja Gminy Szemud	224
Gminne Media – Szemaudzchi Miesącznik Gminny „Lesòk”. Serwis internetowy. TV Szemud. Media społecznościowe. Wywiad z redaktorem naczelnym TV Szemud. Logo Gminy Szemud. Warto zobaczyć.	
Gmina Szemud – wczoraj, dziś i jutro	249
Charakterystyka porównawcza – wybrane aspekty. Najbliższe plany.	

Szanowni Państwo!
Rocznica 30-lecia Samorządu Gminy Szemud jest okolicznością, która sprzyja podsumowaniu jego działania i niejako jego oceny z perspektywy minionych lat. Pozostawiając historykom ukazanie bardzo wielu obszarów jego oddziaływania w sposób chronologiczny i encyklopedyczny, chcieliśmy pokazać rozwój gminy bardziej poprzez mechanizmy formalne i prawne, w których przychodzi poruszać się władzom gminy. Oczywiście, ważne jest także pokazanie tego, co w poszczególnych obszarach stanowi wizytówkę gminy, także naszych wspólnych osiągnięć, i – co zrozumiałe – ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich lat. Taką rolę ma spełniać niniejsza publikacja, którą – podobnie, jak przed dziecięciami laty – oddajemy w ręce przede wszystkim naszym mieszkańcom.

Przed siedmiu laty, w roku 2013 swoją decyzją przy urnach wyborczych wybraлиście mnie po raz pierwszy do pełnienia funkcji Wójta Gminy Szemud. Jest to dla mnie zaszczyt, że mogłem przez ten czas pracować dla mojej ukochanej Gminy i jej mieszkańców. Przez te wszystkie lata rzetelnie pracowałem na rzecz rozwoju naszej Gminy, w tym rozwiązywania problemów mieszkańców, nieraz bardzo skomplikowanych. Wiele udało się zbudować i wiele załatwić, ale – niestety - nie wszystko. Zdarzało się, że na przeszkodzie stawały albo ograniczenia budżetowe, albo proceduralne. Niemniej jestem

przekonany, że wiele jeszcze uda się osiągnąć, aby naszą gminę wzbogacić dla dobra Was, jej mieszkańców.

Trzeba wspomnieć o moich poprzednikach, którzy 30 lat temu rozpoczęli w niełatwej sytuacji tworzenie samorządu. Wielu z Was pamięta trudy budowy wolnego rynku po zapaści gospodarczej lat 80-tych. Brakowało wielu rzeczy, sklepy dopiero się zapępniały, ceny rosły z dnia na dzień, a najbardziej dokuczał brak pracy. W takich warunkach społeczno-gospodarczych, bez gwarancji finansowych przejmowane były zadania, które dotąd realizowało państwo. Zanim można było zacząć planować zrównoważony rozwój całej gminy, najpierw trzeba było gminę zwodociągować, skanalizować, stelefonizować, rozbudować sieć komunikacji drogowej i zmodernizować mienie komunalne. To było głównym zadaniem moich poprzedników. Ich osiągnięcia i praca stworzyły podwaliny dla budowania silnego, sprawnego, dobrze wypełniającego misję na rzecz mieszkańców, gminnego samorządu.

Jestem mieszkańcem tej Gminy od urodzenia i tak samo, jak Państwo, uczestniczę w codziennym życiu naszej Gminy. Dostrzegam te same problemy, które towarzyszą nam w każdym obszarze i w każdej dziedzinie naszej społecznej aktywności.

Moje działanie przebiega pod znakiem dużego zaangażowania Gminy i mieszkańców w inwestycje, szczególnie w inwestycje drogowe oraz – niestety, nie zawsze dostrzegane – inwestycje wodno-kanalizacyjne.

Do jednych z najważniejszych osiągnięć ostatnich lat należy zaliczyć właśnie kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na wschodnim obszarze gminy w ramach aglomeracji gdyńskiej i powstanie gminnej spółki GPK Szemud, a także przygotowanie dokumentacji pod budowę sieci kanalizacyj-

nej w południowej części gminy z włączeniem do aglomeracji gdańskiej. Łączna wartość dotychczas wykonanych zadań wyniosła ponad 52 mln zł, z czego prawie 28 mln zł stanowiło dofinansowanie ze środków unijnych. Wartość kosztorysowa zadań przewidzianych do realizacji w najbliższych latach, w oparciu o już przygotowaną dokumentację projektową, szacowana jest na kolejne ok. 70 mln zł.

Również kompleksowo udało nam się rozwiązać sprawę otwartej komunikacji autobusowej, powiązanej z dowozami szkolnymi. Wszystkie szkoły zostały unowocześnione, część z nich rozbudowana i zmodernizowana z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Utwardzono ponad 50 km dróg, w tym ok. 30 km o nawierzchni asfaltowej. Z udziałem mieszkańców udało się wdrożyć program utwardzania dróg sołeckich płytami drogowymi, który jest wzorcowym programem dla wielu gmin w Polsce. Uruchomiliśmy programy wsparcia dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz usuwania azbestu.

Na terenie całej gminy wykonano ponadto kilkanaście nowych placów zabaw i miejsc rekreacji dla mieszkańców, wybudowano nowoczesne boisko przy szkole w Bojanie, zmodernizowano boiska w Koleczkowie, Częstkowie i Łebnie, wybudowano boisko w Łebieńskiej Hucie, dokończono budowę hali sportowej w Bojanie oraz zakończono budowę bardzo potrzebnego kompleksu sportowego wraz z basenem do nauki pływania przy szkole w Kielnie.

Wspólnym staraniem, razem z radnymi, gminny budżet ciągle intensywnie wzrasta. Jeszcze na koniec 2014 roku wynosił on po stronie wydatków 62,3 mln zł, natomiast na koniec roku 2019 wyniósł on już 129,2 mln zł. Sytuacja finansowa gminy jest stabilna i w żaden sposób niezagrożona.

Nie sposób wymienić wszystkie zrealizowane zadania, bo to byłaby długa lista. Warto jednak skupić się na tym, co przed nami.

W niedługim czasie powstanie (w 2021 roku ma zostać przekazana do eksploatacji) tzw. Trasa Kaszubska, która na odcinku 20 km przebiegać będzie przez naszą Gminę. Na naszym terenie powstaną dwa węzły komunikacyjne w Koleczkowie i w Szemudzie oraz Miejsce Obsługi Podróżnych (III generacji) w Kamieniu. Jest to ogromna szansa rozwojowa dla Gminy. I w związku z tym jednym z ważniejszych naszych zadań jest monitorowanie i dopilnowanie całej infrastruktury wokół budowanej trasy S6.

Do realizacji wszystkich zadań potrzebny jest zespół, który udało się stworzyć razem z pracownikami oraz obecnymi radnymi, którzy zdobyli już duże doświadczenie. To jest ogromny kapitał i gwarancja, że postawione cele zostaną osiągnięte.

Myszę, że wszyscy jesteśmy zgodni co do konieczności dalszego rozwoju poprzez wprowadzanie w naszej Gminie wielopłaszczyznowych zmian, które w dalszym ciągu w sposób wyraźny będą się przyczyniały do rozwoju oraz poprawy jakości naszego codziennego życia. Liczę na to, że przy współpracy z Państwem, mieszkańcami naszej Gminy, będę mógł nadal brać czynny udział jako osoba decyzyjna w realizacji szeregu ważnych inicjatyw mających na celu rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny naszej Gminy.

*Z wyrazami szacunku
Ryszard Kalkowski
Wójt Gminy Szemud*

Organizacja i funkcjonowanie Samorządu Gminy Szemud

Podstawy prawne funkcjonowania gminy. Struktura administracyjna obszaru gminy – zarys historyczny. Władze gminy Szemud w latach 1990–2020. Sylwetki wójtów. Urząd Gminy Szemud.

Podstawy prawne funkcjonowania gminy

Systemy administracyjne, funkcjonujące w wielu państwach, przy realizacji zadań publicznych opierają się w znacznej mierze na samorządzie terytorialnym. Wynika to z przekonania, iż ten, jako bezpośrednio osadzony w społeczności lokalnej, będzie w najlepszy sposób realizował oczekiwania tej społeczności, a jednocześnie zapewni najbardziej efektywne pod względem ekonomicznym wykorzystanie dostępnych środków finansowych.

Odrodzenie się samorządu terytorialnego w Polsce nastąpiło z chwilą rozpoczęcia przemian gospodarczo-ustrojowych w roku 1989, zapoczątkowanych porozumieniem dotychczasowych władz z opozycją, podpisanym 5 kwietnia 1989 roku na zakończenie obrad Okrągłego Stołu. Konstytucyjnie zagwarantowano udział samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy oraz swobodę działalności innych form samorządu, a następnie 8 marca 1990 roku przyjęto ustawę o samorządzie terytorialnym, która w sposób szczegółowy określiła zakres kompetencji i zasady jego funkcjonowania. W ślad za tym dokonano podziału zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej. Ugruntowało to podstawy funkcjonowania odradzającego się samorządu terytorialnego. 27 maja (data pierwszych wyborów do władz odrodzonego samorządu terytorialnego w roku 1990) został uznany za dzień samorządu terytorialnego.

Istotą samorządu terytorialnego jest to, że realizuje on ciężące na nim zadania w sposób samodzielny, we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność, a więc w zakresie zadań własnych, w granicach ustaw jest niezależny, nie podlegający woli innego podmiotu.

Gmina Roku 2014

*Obchody 25-lecia wolności
- z premierem Jerzym Buzkiem*

W Polsce obowiązuje obecnie trójstopniowy podział samorządu terytorialnego, obejmujący w najwyższym szczeblu województwa samorządowe, realizujące zadania publiczne o randze regionalnej i ponadregionalnej, w średnim szczeblu powiaty ziemskie i grodzkie, realizujące zadania rangi ponadlokalnej. Najniższy szczebel samorządu terytorialnego w Polsce tworzą gminy.

Gmina stanowi – w świetle przepisów obowiązującej ustawy o samorządzie gminnym – wspólnotę samorządową, przypisaną do określonego terytorium, posiadającą osobowość prawną, która wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Podstawy prawne i model funkcjonowania gmin w Polsce oparte są o doświadczenia własne i doświadczenia samorządu terytorialnego w innych państwach. Praźródłem dla obecnie obowiązującego w Polsce porządku prawnego w zakresie funkcjonowania samorządu gminnego jest Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, ustanowiona przez Radę Europy w dniu 15 października 1985 roku, a ratyfikowana przez Prezydenta RP w dniu 26 kwietnia 1993 roku. Ta międzynarodowa umowa, po ratyfikowaniu i opublikowaniu jej w Dzienniku Ustaw, stała się częścią obowiązującego w Polsce porządku prawnego.

Ustrój gminy

Zgodnie z przyjętymi w polskim prawie regulacjami prawnymi – w oparciu o ustawę o samorządzie gminnym – mieszkańcy gminy mają prawo wyboru spośród siebie władzy stanowiącej i wykonawczej, które mają jasno określone kompetencje i zakres działania.

W świetle tych przepisów władzę stanowiącą sprawuje rada gminy. Do jej podstawowych kompetencji należą wszystkie sprawy, pozostające w zakresie działania gminy, w tym przypisane wyłącznej kompetencji rady.

Rola organu wykonawczego władzy w gminie (wójt/burmistrz/prezydent), wybieranego w wyborach bezpośrednich, sprowadza się głównie do realizacji polityki rozwoju lokalnego, przyjętej przez radę gminy, której bezpośrednio podlega. Do jego zadań należy m. in.: przygotowywanie projektów uchwał rady gminy, w tym projektu budżetu, wykonywanie budżetu i innych uchwał podjętych przez radę gminy, gospodarowanie mieniem komunalnym oraz nadzór nad działalnością gminnych jednostek organizacyjnych.

Bezpośredni nadzór nad działalnością władz gminy sprawuje Regionalna Izba Obrachunkowa (w zakresie prawidłowej gospodarki finansowej) oraz wojewoda (w zakresie nadzoru prawnego).

*Uzgodnienia inwestycyjne z Marszałkiem
Województwa Mieczysławem Strukiem*

Zadania gminy

Podstawowym zadaniem gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, która ją tworzy, a jej działalność opiera się przede wszystkim na zapewnieniu dobrobytu mieszkańcom oraz tworzeniu warunków do jej wszechstronnego rozwoju.

Potrzeby te ujęto w ustawie o samorządzie gminnym w postaci katalogu zadań własnych, czyli takich, za realizację których gmina samodzielnie odpowiada, finansując je ze środków własnych. Ponadto gmina wykonuje – na podstawie ustaw lub porozumień z organami administracji centralnej – tzw. zadania zlecone, z zakresu administracji rządowej, finansowane z budżetu państwa w postaci dotacji celowych.

Zadania gminy, ze względu na ich charakter, można podzielić na bieżące (związane z bezpośrednim zaspokajaniem zbiorowych potrzeb mieszkańców) i inwestycyjne (związane z budową i rozbudową infrastruktury technicznej i społecznej).

Spośród nich jako najważniejsze – dotyczące ogółu społeczności gminnej – należy wymienić: zadania z zakresu szkolnictwa podstawowego, zadania z zakresu drogownictwa i infrastruktury transportowej, gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, gospodarki nieruchomościami i gospodarki mieszkaniowej, zadania z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej, zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zadania z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz podstawowe zadania z zakresu administracji samorządowej i informatyzacji.

Finansowanie działalności gminy

Podstawą do realizacji jakichkolwiek zadań gminnych jest uchwalany corocznie budżet, zawierający wszelkie informacje o planowanych dochodach i wydatkach oraz o wszelkich zamierzeniach,

Statuetka Gmina Roku 2014

dotyczących tak zadań bieżących jak i inwestycyjnych. Jego częścią jest tzw. budżet inwestycyjny, znany także jako wykaz zadań inwestycyjnych na dany rok budżetowy, dołączany do uchwały budżetowej.

Z prezydentem Andrzejem Dudą

Ustawa o finansach publicznych określa ogólne zasady dotyczące uchwalania budżetu gminy, jego zakresu oraz terminów poszczególnych zdarzeń w procesie decyzyjnym. Budżet ten w praktyce, w ciągu roku budżetowego, podlega nieustannym korektom, wynikającym z przyjmowania pojawiających się w trakcie roku nieplanowanych źródeł dochodów (m. in. dotacje inwestycyjne, oszczędności poprzetargowe itp.). Nowo przyjęte środki są jednocześnie dopisywane po stronie wydatków. Zmiany te są czynnościami naturalnymi, związanymi z dynamiką zachodzących procesów gospodarczych, których gmina jest uczestnikiem.

Ustawa o samorządzie gminnym określiła rodzaje środków finansowych przynależnych gminie. W świetle jej zapisów źródłami dochodów gminnego budżetu są podatki, opłaty i inne wpływy określone w odrębnych ustawach jako dochody gminy, dochody z majątku gminy oraz subwencja ogólna z budżetu państwa, ustalana dla gmin przez ministra właściwego ds. finansów według zobiektywizowanych kryteriów, które określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

*Obchody 25-lecia Samorządności
- z premier Ewą Kopacz*

*Spotkanie z Marszałkiem Senatu
Bogdanem Borusewiczem - 2015 r.*

Ponadto dochodami gminy mogą być dotacje celowe na realizację zadań zleconych oraz na dofinansowanie zadań własnych, wpływy z samoopodatkowania mieszkańców, spadki, zapisy i darowizny oraz inne, w tym dotacje na zadania inwestycyjne pochodzące m. in. ze źródeł zewnętrznych, w tym z UE.

Struktura administracyjna obszaru gminy – zarys historyczny

Początki samorządu lokalnego w Polsce sięgają Konstytucji z roku 1791, jednakże z uwagi na rozbiory państwa polskiego, jej zapisy nie zostały wdrożone w życie. Polska administracja we współczesnym rozumieniu zaczęła się tworzyć dopiero po odzyskaniu niepodległości, a na Pomorzu po włączeniu go do państwa polskiego w roku 1920.

Początkowo były to władze doraźne, najczęściej wojskowe, których zadaniem była organizacja formalnych polskich struktur administracyjnych. Głównym problemem władz centralnych była unifikacja trzech różnych systemów gospodarczych i prawnych (jako pozostałość po zaborcach). Na obszarze poszczególnych byłych zaborów podejmowano różne akty prawne, które w przyszłości posłużyły do stworzenia spójnego ustroju samorządu terytorialnego. Aktem, który prawnie ugruntował istnienie lokalnego

samorządu, była Konstytucja z roku 1921. Zanim jednak stworzono nowe, jednolite prawo administracyjne, na poszczególnych obszarach funkcjonowały odrębne przepisy.

Obszar naszej gminy w okresie zaboru pruskiego pierwotnie włączony został do powiatu tczewskiego. Po reformie administracyjnej w roku 1815, tworzącej Prusy Zachodnie, w ich granicach powstał powiat wejherowski, obejmujący swym zasięgiem obszar współczesnej gminy. W roku 1818 władze pruskie zreorganizowały ustrój wiejski – odtąd każda miejscowość, bez względu na obszar, stanowiła gminę wiejską, posiadającą odrębny samorząd. Podział ten zachował się do samego końca istnienia zaboru pruskiego (do roku 1919). Po przyłączeniu Pomorza do odrodzonego państwa polskiego organizację polskich struktur administracyjnych oparto o przepisy ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 o tymczasowej organizacji zarządu byłej dzielnicy pruskiej, zachowując dotychczasowy podział administracyjny.

*Jasełka w szkole
w Leśnie 1949r.*

*Procesja Bożego Ciała
w Szemudzie*

Dokumenty źródłowe z roku 1921 wskazują, że na obszarze współczesnej gminy istniały następujące gminy wiejskie (miejscowości wraz z przysiółkami):

- a) na terenie powiatu wejherowskiego:
 - Będargowo (wieś Będargowo oraz osady: Bagienica, Będargowo Młyn, Borowiec, Brazylia, Cegielnia, Holma, Kawatyno, Różnydąb, Starymłyn, Szopa i Szopa Będargowska) – 716 mieszkańców;
 - Bojan (wieś Bojan oraz osady: Czarna Góra, Dębnik, Głodowo i Roda) – 524 mieszkańców;
 - Częstkowo (wieś Częstkowo oraz osady: Bór, Golica, Krowia Góra i Szeperia) – 543 mieszkańców;
 - Głazica (wieś Głazica oraz osady: Kąty, Leleki, Migłówko i Olszewce) – 199 mieszkańców;
 - Grabowiec (wieś Grabowiec oraz osady: Bulkówki i Radówki) – 136 mieszkańców;
 - Jeleńska Huta (wieś Jeleńska Huta oraz osady: Jelonek, Otalżyno, Sztrukwałd i Wysoka) – 359 mieszkańców;
 - Kamień (wieś Kamień oraz osady: Łekno, Nowa Karczma Załęska, Okuniewo, Psale i Psalmo) – 439 mieszkańców;
 - Kielno (wieś Kielno oraz osady: Bożanka, Brzozówka, Cegielnia Kieleńska, Dębica, Glinna, Grasdorf, Hamowana, Kieleńska Huta, Kontrowers, Melerów, Mrówczy Zamek, Nowa Rola i Place) – 973 mieszkańców;
 - Koleczkowo (wieś Koleczkowo oraz osady: Bieszkowo, Brzozowe Błota, Koleczkowskimłyn, Marchowo, Marchówko i Sarnia Góra) – 659 mieszkańców;
 - Kowalewo (wieś Kowalewo) – 143 mieszkańców;
 - Łebno (wieś Łebno oraz osady: Jałowczewo, Łebieńska Huta, Nowe Łebno, Otalżyno i Otalżyno Nowe) – 1102 mieszkańców;
 - Przetoczyno (wieś Przetoczyno oraz osady: Czarna Dąbrowa, Lasek i Sosnowa Góra) – 450 mieszkańców;

- Szemud (wieś Szemud oraz osady: Jaegerberg, Lesiniec, Mercestwo, Szemudzka Huta i Załączne) – 849 mieszkańców;
- Zęblewo (wieś Zęblewo oraz osada Zęblewski Młyn) – 458 mieszkańców;
- b) na terenie powiatu kartuskiego:
 - Warzno (wieś Warzno oraz osady: Koszary, Rębiska, Świński Rów i Warzeńska Huta) – 607 mieszkańców;
 - Leśno – wieś wchodząca w skład gminy wiejskiej Kłósówko, licząca 255 mieszkańców.

Oprócz gmin wiejskich jako obszar administracyjny funkcjonowały także obszary dworskie (starsi mieszkańcy naszej gminy wspominają je jako tzw. majątki ziemskie). Na naszym obszarze istniały 3 takie obszary:

- Dobrzewino (folwark Dobrzewino, w skład którego wchodziła także osada Granicznik oraz karczma w Karczemkach, oraz osady: Dębowa Karczma, Karczemki i Leśnictwo) – 477 mieszkańców;

- Mały Donimierz (folwark Mały Donimierz, w skład którego wchodziły także: tartak Donimierska oraz osady Nowa Szenkowana i Stara Szenkowana, ponadto osada: Zabłotne) – 297 mieszkańców;
- Wielki Donimierz (folwark Wielki Donimierz, obejmujący także osady: Granicznik, Otalżyno i Wielkilas) – 342 mieszkańców.

Koleczkowo, ul. Wejherowska - zima stulecia (1979)

Szkoła w Czestkowie - l. 50-te

Uczniowie szkoły w Dobrzewinie – 1961

Gminy wiejskie na Pomorzu od początku swego funkcjonowania w odrodzonym państwie polskim podlegały dosyć ścisłemu nadzorowi władz centralnych, co znacząco ograniczało ich niezależność. Rozpowszechniona była zasada domniemania kompetencji organów administracji rządowej polegająca na działaniu organów samorządowych tylko w sprawach wyraźnie im przekazanych, we wszystkich zaś pozostałych sprawach organami właściwymi były organy administracji rządowej, która wkrótce po zamachu majowym uzyskała formalny status prawny (od roku 1928).

Trwające przez kolejne lata prace nad ustrojem samorządu lokalnego zakończono przyjęciem w roku 1933 r. ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego, która scaliła dotychczasowe rozwiązania, tworząc w miarę jednolity system ustrojowy. Podstawową jednostką samorządu lokalnego stała się gmina, w skład której wchodziła jedna lub więcej miejscowości (gromady).

Wskutek tej reformy administracyjnej w 1934 roku na naszym obszarze powstała gmina Wielki Donimierz (w skład

której weszły dotychczasowe gminy wiejskie: Będargowo, Częstkowo, Głazica, Grabowiec, Jeleńska Huta, Kamień, Kowalewo, Łebno, Przetoczyno, Smażyno, Szemud i Zęblewo oraz obszary dworskie Mały Donimierz i Wielki Donimierz) i gmina Chwaszczyno (w skład której weszły dotychczasowe gminy wiejskie: Bojan, Chwaszczyno, Dobrzewino, Kielno, Koleczkowo, Kolonia, Osowa, Wiczlino, Wielki Kack, obszar dworski Chwarzno i część obszaru dworskiego Oliwa).

Wieża na linii energetycznej w Leśnie

Założenie pierwszego koła KGW w gminie (1964)

Gmina wiejska Warzno została włączona do gminy Banino w powiecie kartuskim, a gmina wiejska Kłosówko (w skład której wchodziła wieś Leśno) weszła w skład gminy Przdkowo w powiecie kartuskim.

Czas II wojny światowej to włączenie całego obszaru do III Rzeszy Niemieckiej, do powiatu wejherowskiego w reencji gdańskiej okręgu Gdańsk – Prusy Zachodnie.

Sklep spożywczy w Bojanie

Po zakończeniu działań wojennych nowe polskie władze na naszym obszarze przywróciły podział administracyjny sprzed wybuchu wojny (z wyjątkiem dotychczasowych obszarów dworskich Donimierz, które scalono w Wielki Donimierz, oraz Łebna, z którego wydzielono Łebieńską Hutę). W roku 1950 zniesiono ustrój samorządowy, w miejsce dotychczasowych władz gminnych powołując gminne rady narodowe, które przejęły majątek oraz całość kompetencji dotychczasowych władz, stanowiąc odtąd dolny szczebel władz państwowych.

Nowy podział władzy w terenie w roku 1954 (zniesienie gmin i wprowadzenie gromad) poskutkowało utworzeniem najniższego szczebla władzy: gromadzkich rad narodowych. Podział ten w swym założeniu miał stać się podstawą do powszechnej kolektywizacji obszarów wiejskich. Jednak nie sprawdził się, gdyż jednostki te były zbyt małe terytorialnie.

Niepowodzenie kolektywizacji i zmiany w polityce rolnej państwa wpłynęły na zmiany w podziale terytorialnym, który, ulegając drobnym korektom (podziały i likwidacja części dotychczasowych gromad), został określony przy okazji kolejnej reformy administracji w roku 1973. Wówczas zlikwidowano dotychczasowy podział administracyjny, przywracając podział na gminy, a w miejsce gromad wprowadzając sołectwo. W wyniku tej reformy utworzono gminę Szemud (w granicach dawnej gminy Wielki Donimierz, z wyłączeniem Smażyna) i gminę Kielno (obejmującą sołectwa: Bojan, Dobrzewino, Kielno, Koleczkowo, Leśno, Tuchom, Warzno i część Chwaszczyna), na czele których stały Gminne Rady Narodowe w Szemudzie i w Kielnie. W roku 1976 zniesiono gminę Kielno, a część jej obszaru włączono do gminy Szemud, ustalając tym samym ostateczny kształt granic dzisiejszej gminy Szemud. Organem uchwałodawczym została Gminna Rada

Narodowa. Na czele Prezydium GRN powoływano gminnego sekretarza PZPR. Powołano organ wykonawczy GRN, którym został Naczelnik Gminy. Funkcję tę w gminie Szemud pełnili kolejno: Henryk Rogalski, Mieczysław Błędzki, Janusz Szachta i Mirosław Plutowski, zaś przewodniczącymi Prezydium GRN byli: Jan Wójcik, Wiktor Liedtke, Edward Masłowski, Eugeniusz Huba, Zygmunt Jeske, Grzegorz Wenta i Jan Szulencki.

Przemiany gospodarcze i polityczne lat 80-tych oraz upadek systemu komunistycznego w roku 1989 umożliwiły dokonanie zmian ustrojowych. Sejm 8 marca 1990 roku przyjął ustawę o samorządzie terytorialnym, szczegółowo określającą zasady jego funkcjonowania. Zlikwidowano dotychczasowe organy władzy terenowej, powołując na ich miejsce rady gmin (organ uchwałodawczy i kontrolny) oraz zarządy gmin, jako organów wykonawczych rady, na czele których stali wójtowie. Gminna administracja państwowa uległa przeobrażeniu w administrację samorządową. Pierwsze wolne wybory samorządowe odbyły się 27 maja 1990 roku.

Gminy stopniowo przejmowały wszelkie zadania rządu w terenie, wykonując zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Pojawiały się liczne spory kompetencyjne między nowo utworzoną administracją samorządową a administracją rządową.

Zlewnia mleka w Czestkowie - l. 80-te

Stan ludności Gminy Szemud - porównanie

Miejscowości	Rok 1921	Rok 2019
Będargowo	716	479
Bojano	524	3355
Częstkowo	543	652
Dobrzewino	392	925
Donimierz	639	818
Głazica	199	208
Grabowiec	136	252
Jeleńska Huta	359	379
Kamień	439	720
Karczemki	85	483
Kieleńska Huta	88	296
Kielno	885	1497
Koleczkowo	659	1639
Kowalewo	143	188
Leśno	255	268
Łebieńska Huta	b.d.	456
Łebno	1102 *	1121
Przetoczyno	450	621
Rębiska	51	386
Szemud	849 **	2139
Szemudzka Huta	b.d.	226
Warzno	556	436
Zęblewo	458	321
Ogółem	9528	17865

* Łebno wraz z osadą Łebieńska Huta

** Szemud wraz z osadą Szemudzka Huta

Umiejscowienie Gminy Szemud

Wiele spraw wymagało szerszej współpracy międzygminnej. W efekcie w roku 1999 doszło do reformy ustroju samorządowego, w wyniku której przywrócono zlikwidowane w roku 1975 powiaty oraz ustanowiono województwa samorządowe. Pozwoliło to na odciążenie gmin w zakresie realizacji zadań terenowych oraz stanowiło punkt wyjścia – w ramach przygotowań przedakcesyjnych do członkostwa w Unii Europejskiej – do korzystania ze środków pomocowych UE. Kolejnym etapem reformy samorządowej było wprowadzenie w roku 2002 bezpośrednich wyborów wójta, co wyraźnie wzmocniło proces decyzyjny w gminach. Akcesja do UE w roku 2004 jak dotąd nie wpłynęła na zmianę ustroju samorządowego, utrzymując dotychczasowy podział terytorialny i porządek prawny w tym zakresie.

Obecnie gmina Szemud zajmuje obszar 176,57 km² i składa się z 23 miejscowości, stanowiących odrębne sołectwa. Są to: Będargowo, Bojano, Częstkowo, Dobrzewino, Donimierz, Głazica, Gra-

bowiec, Jeleńska Huta, Kamień, Karciemki, Kielno, Kieleńska Huta, Koleczkowo, Kowalewo, Leśno, Łebno, Łebieńska Huta, Przetoczyno, Rębiska, Szemud, Szemudzka Huta, Warzno i Zęblewo.

W środkowej części obszaru gminy położona jest stołeczna wieś Szemud, gdzie mieści się siedziba władz gminy (Urząd Gminy Szemud).

Władze Gminy Szemud w latach 1990 – 2020

W gminie funkcjonują dwa podstawowe organy władzy: władza uchwałodawcza (Rada Gminy) i władza wykonawcza (Zarząd Gminy – do roku 2002, Wójt Gminy – od roku 2002).

Skład ilościowy Rady Gminy Szemud w poszczególnych kadencjach był różny z uwagi na zmieniające się na przestrzeni minionych 30-tu lat przepisy wyborcze i samorządowe. W pierwszych dwóch kadencjach radnymi mogli być pracownicy samorządowi, a przez okres trzech

pierwszych kadencji członkami komisji Rady Gminy, lecz bez prawa głosu, mogli być również sołtysi. Do roku 2018 kadencje trwały 4 lata, natomiast od roku 2018 wprowadzono 5-letnią kadencję władz gminy oraz dwukadencyjność dla wójtów. Składy osobowe w poszczególnych kadencjach przedstawiają się następująco:

I Kadencja (1990-1994)

1. Bieszke Antoni
2. Bużan Franciszek
3. Cisłowski Gerard
4. Curlej Werner
5. Czoska Kazimierz
6. Damaszkę Alojzy
7. Dampc Klemens
8. Engelbrecht Zbigniew – Przewodniczący Rady Gminy w latach 1991-1994
9. Golik Mirosław – Przewodniczący Rady Gminy w latach 1990-1991
10. Hirsch Władysław
11. Kalkowski Jan
12. Kandziora Władysław
13. Krawczyk Adam
14. Kurowski Ignacy
15. Kwidziński Leon
16. Marszała Edmund
17. Miotk Roman
18. Nowicki Zygmunt (do roku 1992)
19. Parchem Ryszard
20. Wiśniewski Jan
21. Wilczewski Wojciech (od roku 1992)
22. Wojnar Krystyna

II Kadencja (1994-1998)

1. Bieszke Antoni
2. Bużan Franciszek
3. Curlej Werner
4. Dampc Klemens
5. Engelbrecht Zbigniew – Przewodniczący Rady Gminy (cała kadencja)
6. Hirsch Władysław
7. Kowalewski Stanisław
8. Kurowski Ignacy
9. Malinowski Stanisław
10. Miąskowski Leonard

11. Miotk Roman
12. Parchem Ryszard
13. Polaszek Zdzisław
14. Siewert Bronisław
15. Sirocki Edmund
16. Sychowski Alfons
17. Sychowski Andrzej
18. Tessmar Kazimierz
19. Walkusz Eugeniusz
20. Wilczewski Wojciech

III Kadencja (1998-2002)

1. Bieszke Antoni
2. Bużan Franciszek
3. Curlej Werner
4. Czoska Kazimierz
5. Engelbrecht Zbigniew – Przewodniczący Rady Gminy w latach 1998-2001
6. Gołąbek Zenon
7. Górka Renata
8. Hewelt Bronisław
9. Kandziora Władysław
10. Kuczmiński Eugeniusz
11. Kurowski Ignacy – Przewodniczący Rady Gminy w latach 2001-2002
12. Miąskowski Leonard
13. Mionskowski Teofil
14. Miotk Roman
15. Parchem Ryszard
16. Polaszek Zdzisław
17. Potrykus Kazimierz
18. Siewert Andrzej
19. Stefanowski Eugeniusz
20. Tessmar Kazimierz
21. Walkusz Eugeniusz
22. Wojnar Krystyna

IV Kadencja (2002-2006)

1. Bryła Beata
2. Hewelt Bronisław
3. Hoppa Witold
4. Kowalewski Leszek
5. Lasowski Grzegorz
6. Miotk Roman
7. Parchem Ryszard
8. Potrykus Zbigniew
9. Siewert Andrzej

10. Sikora Ryszard (od roku 2003)
11. Szmaja Jerzy
12. Tessmar Kazimierz
13. Tomys Ryszard
14. Walkusz Eugeniusz – Przewodniczącym Rady Gminy (cała kadencja)
15. Wojnar Krystyna

V Kadencja (2006-2010)

1. Hewelt Bronisław
2. Hoppa Witold
3. Jaroszek Albin (do roku 2009)
4. Kowalewski Leszek
5. Lasowski Grzegorz – Przewodniczącym Rady Gminy (cała kadencja)
6. Lewańczyk Czesław
7. Milewczyk Paweł (od roku 2009)
8. Miotk Roman
9. Nawrocki Jacek
10. Okrój Wiktor
11. Parchem Ryszard
12. Potrykus Zbigniew
13. Rogińska Emilia
14. Sikora Ryszard
15. Tomys Ryszard
16. Wentk Edmund

VI Kadencja (2010-2014)

1. Czarnowski Ireneusz
2. Haase Tadeusz
3. Hoppa Witold
4. Kalkowski Ryszard (do roku 2013)
5. Kowalewski Leszek
6. Lasowski Grzegorz – Przewodniczącym Rady Gminy (cała kadencja)
7. Lewańczyk Czesław
8. Mach Kazimierz
9. Milewczyk Paweł
10. Nawrocki Jacek
11. Okrój Wiktor
12. Perz Aleksandra
13. Polaszek Zdzisław
14. Sikora Ryszard
15. Stępa Maciej (od roku 2013)
16. Tomys Ryszard

VII Kadencja (2014-2018)

1. Bojke Zygmunt
2. Czarnowski Ireneusz
3. Haase Tadeusz
4. Hermann Kazimierz
5. Hoppa Witold
6. Kąkol (Brzeska) Monika
7. Kleszczewska Ewa
8. Mach Kazimierz
9. Nawrocki Jacek
10. Nowicki Wojciech
11. Perz Aleksandra – Przewodniczącym Rady Gminy (cała kadencja)
12. Polaszek Wincenty (od roku 2018)
13. Polaszek Zdzisław (do roku 2017)
14. Pyż Dariusz
15. Skiba Sławomir
16. Stępa Maciej

VIII Kadencja (2018-2023)

1. Baranowska Beata
2. Brzeska Monika
3. Czarnowski Ireneusz
4. Gruba Hanna
5. Haase Grzegorz
6. Hoppa Witold
7. Mach Kazimierz
8. Nawrocki Jacek
9. Nowicki Wojciech
10. Perz Aleksandra – Przewodniczącym Rady Gminy (od roku 2018 - nadal)
11. Polaszek Wincenty
12. Pyż Dariusz
13. Radziak Felicja
14. Skiba Sławomir
15. Stępa Maciej

Radni poszczególnych kadencji, oprócz uczestnictwa w posiedzeniach sesyjnych, brali również udział w pracach roboczych Rady w ramach funkcjonujących od 1990 roku stałych komisji problemowych Rady. Nad całością prac Rady Gminy oraz Zarządu Gminy (a później Wójta Gminy) nadzór sprawowała Komisja Rewizyjna Rady Gminy, której zadania – w przeciwieństwie do komisji

Władze Gminy Szemud kadencja 2018-2023

Wójt

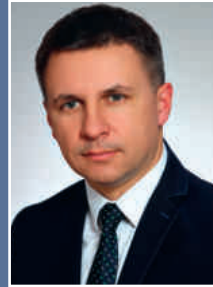
Prezydium Rady Gminy

Ryszard Kalkowski

Aleksandra Perz

Ireneusz Czarnowski

Witold Hoppa

Radni

Beata Baranowska

Monika Brzeska

Hanna Gruba

Grzegorz Haase

Kazimierz Mach

Jacek Nawrocki

Wojciech Nowicki

Wincenty Polaszek

Dariusz Pyż

Felicja Radziak

Sławomir Skiba

Maciej Stępka

problemowych – zostały określone ustawowo. Od roku 2018 ustawodawca wprowadził obowiązek powoływania również komisji skarg, wniosków i petycji, określając jej zadania, zaś sposób funkcjonowania pozostawiając Radzie Gminy.

Rada Gminy w latach 1990-2002 wybierała członków oraz przewodniczącego Zarządu Gminy, zwanego wójtem. W okresie od 1990 do 2001 roku funkcję tą sprawował Władysław Hirsch, a od roku 2001 do końca jego funkcjonowania Zbigniew Engelbrecht. Od roku 2002 przepisy wyborcze wprowadziły bezpośrednie wybory Wójta Gminy (w miejsce dotychczasowego Zarządu Gminy). Pierwszym wójtem wybranym w tym trybie został ówczesny przewodniczący Zarządu Gminy – Zbigniew Engelbrecht, a od roku 2013 wójtem jest Ryszard Kalkowski.

Sołectwa

W roku 1990 obok wyborów do Rady Gminy Szemud odbyły się wybory sołtysów i rad sołeckich (dotychczas sołtysi funkcjonowali w ramach lokalnych rad narodowych). Nowo wybrane władze sołectwa przystąpiły do organizacji sołectw na nowych zasadach. W tymże roku na wnioski mieszkańców Rada Gminy Szemud powołała 2 nowe sołectwa: Rębiska i Kieleńską Hutę, a w roku 2016 powstało sołectwo Karczemki. Od tego roku łączna ich liczba wynosi niezmiennie 23 sołectwa.

Zmiana ustroju w nieznacznym tylko stopniu wpłynęła na zmiany kadrowe we władzach tych sołectw. W znacznej większości sołtysi oraz członkowie rad sołeckich już wcześniej uczestniczyli w życiu społecznym sołectw. Kilkoro spośród grona sołtysów pełni swe funkcje nieprzerwanie do chwili obecnej, co świadczy o wielkim do nich zaufaniu mieszkańców, jako dobrych gospodarzy, otwartych na ich problemy. Władze gmi-

ny zawsze bardzo ceniły sobie zaangażowanie naszych sołtysów, bo to oni są na pierwszej linii w relacjach mieszkańców z gminną administracją.

Poniżej zamieszczamy wykaz sołtysów w poszczególnych sołectwach.

BĘDARGOWO

Hewelt Bronisław (1990 – 2011)
Okrój Łukasz (2011 – nadal)

BOJANO

Grablowski Jan (1990 – 1994)
Siewert Andrzej (1994 – 2007)
Radomska Gertruda (2007 – 2011)
Korbolewski Wojciech (2011 – 2015)
Mach Kazimierz (2015 – nadal)

CZĘSTKOWO

Bojeński Józef (przed 1990 – 2007)
Bruchmann Beata (2007 – nadal)

DOBRZEWINO

Miotke Bronisława (przed 1990 – 2007)
Walkusz Eugeniusz (2007 – nadal)

DONIMIERZ

Koźyczkowski Tadeusz (przed 1990 – 2007)
Polaszek Zdzisław (2007 – 2017)
Polaszek Jerzy (2018 – nadal)

GŁAZICA

Rohde Stefan (przed 1990 – 2007)
Reszke Henryk (2007 – 2011)
Nowicka Maria (2011 – nadal)

GRABOWIEC

Czoska Kazimierz (przed 1990 – 2005)
Pranszke Mirosław (2005 – 2007)
Baranowska Beata (2007 – nadal)

JELEŃSKA HUTA

Sirocki Edmund (przed 1990 – 1999)
Gaschta Irena (1999 – 2004)
Potrykus Kazimierz (2004 – nadal)

KAMIEN

Holk Władysław (przed 1990 – 1999)
Kowalewski Leszek (1999 – 2007)
Bojke Edmund (2007 – nadal)

KARCZEMKI

Dampc Teresa (2016 – nadal)

KIELNO

Machaliński Paweł (przed 1990 – 1994)
Machalińska Eryka (1994 – 2011)
Wenzel Wiesława (2011 – nadal)

KIELEŃSKA HUTA

(sołectwo istnieje od 1990 roku)

Parchem Gerard (1990 – 2011)
Potrykus Mariusz (2011 – nadal)

KOLECZKOWO

Majkowski Franciszek (1990 – 1996)
Okrój Wiktor (1996 – 2011)
Barkowski Jan (2011 – 2019)
Liebon Leszek (2019 – nadal)

KOWALEWO

Halman Jan (1990 – 1994)
Rzeszewicz Tadeusz (1994 – 2007)
Parchem Jerzy (2007 – nadal)

LEŚNO

Parchem Ryszard (przed 1990 – nadal)

ŁEBNO

Flis Zofia (przed 1990 – 1993)
Bryła Kazimierz (1993 – 1994)

Bryła Beata (1994 – 2015)
Miotk Dorota (2015 – 2019)
Lejkowski Piotr (2019 – nadal)

ŁEBIEŃSKA HUTA

Wilczewski Wojciech (1990 – nadal)

PRZETOCZYNO

Szulta Janina (1990 – 2003)
Skwarło Halina (2003 – 2015)
Kleszczewska Ewa (2015 – nadal)

RĘBISKA

(sołectwo istnieje od 1990 roku)

Bieszke Antoni (1990 – nadal)

SZEMUD

Stanula Jan (przed 1990 – 1994)
Draws Stanisław (1994 – 2019)
Kostuch Ryszard (2019 – nadal)

SZEMUDZKA HUTA

Marszał Edmund (przed 1990 – 2007)
Hirsch Danuta (2007 – 2015)
Lidzbarska Janina (2015 – nadal)

WARZNO

Bieszke Józefa (przed 1990 – 1999)
Wentk Edmund (1999 – 2007)
Hopa Wiesław (2007 – nadal)

ZĘBLEWO

Uhlenberg Józef (przed 1990 – 2006)
Miotk Roman (2007 – nadal)

Wnętrze sali sołeckiej w Leśnie

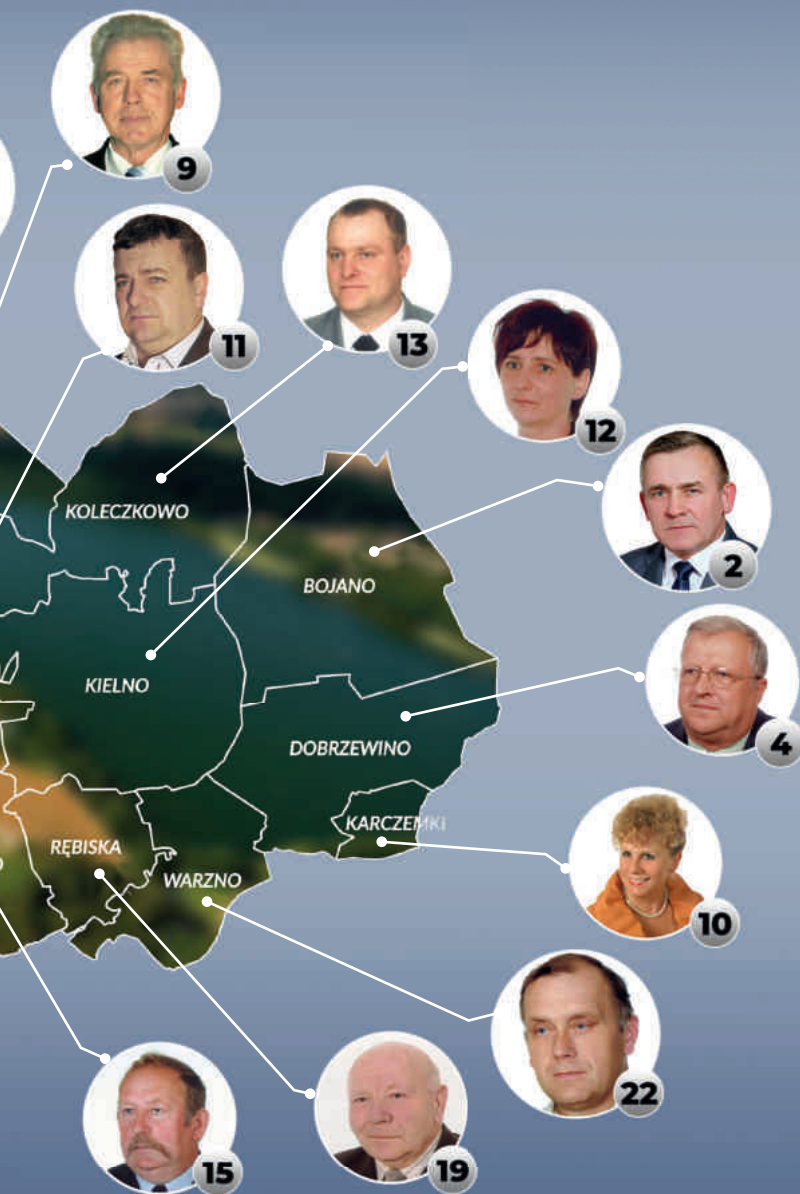

Gmina
Szemud
ten kierunek

Sotysi Gminy Szemud kadencja 2019-2024

1. Łukasz Okrój
2. Kazimierz Mach
3. Beata Bruchmann
4. Eugeniusz Walkusz
5. Jerzy Polaszek
6. Maria Nowicka
7. Beata Baranowska
8. Kazimierz Potrykus
9. Edmund Bojke
10. Teresa Dampc
11. Mariusz Potrykus
12. Wiesława Wenzel
13. Leszek Liebon
14. Jerzy Parchem
15. Ryszard Parchem
16. Wojciech Wilczewski
17. Piotr Lejkowski
18. Ewa Kleszczewska
19. Antoni Bieszke
20. Ryszard Kostuch
21. Janina Lidzbarska
22. Wiesław Hopa
23. Roman Miotk

Sylwetki wójtów

Władysław Hirsch

– wójt w latach 1990 – 2001

Władysław Hirsch znany jest mieszkańcom gminy jako osoba społecznie i politycznie aktywna. Jest rodowitym mieszkańcem Kielna.

Pracę zawodową związał z rolnictwem (prowadzi gospodarstwo rolne, które przejął po rodzicach) i pracą w samorządzie lokalnym. W latach 1980-85 realizował dzienne studia rolnicze na ATR Bydgoszcz, gdzie współtworzył Niezależne Zrzeszenie Studentów. W latach 1986-89 był działaczem Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. To rolnicze zaangażowanie kontynuował w ramach NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych oraz jako delegat gminy Szemud do Gdańskiej Izby Rolniczej w Gdańsku (1995-2000).

W okresie przemian gospodarczo-ustrojowych na przełomie lat 80-tych i 90-tych współtworzył NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych oraz społeczne Komitety Obywatelskie, które stały się podstawą dla przyszłych niepodległościowych ugrupowań politycznych. W latach 90-tych był przewodniczącym miejscowego Stronnictwa Konserwatywno-Ludowego (wraz z nim w 1997 r. stał się członkiem Akcji Wyborczej „Solidarność”). W roku 2001 tworzył na terenie gminy zręby koła Platformy Obywatel-

skiej, którego przez kilka lat był pełnomocnikiem. Od 1988 r. należy do Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego.

Przez mieszkańców gminy kojarzony jest jako główny organizator odrodzonego w 1990 r. samorządu gminy Szemud. Wójt od roku 1990, funkcję tę sprawował do maja 2001 r. Przez ten okres wspólnie z Radą Gminy tworzył podstawy funkcjonowania i rozwoju gminy – plan zagospodarowania przestrzennego, intensywne remonty i budowa dróg, wodociągów, szkół, całościowa telefonizacja (jako pierwsza gmina w województwie gdańskim), budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji dla Kielna, Rębisk i Warzna, koncepcja projektowa i finansowa dla oczyszczalni w Szemudzie, przejęcie na barki gminy służby zdrowia, remonty i budowa nowych ośrodków zdrowia, prywatyzacja usług zdrowotnych, powstanie powiatów i województw samorządowych. W okresie tym pełnił przez jedną kadencję obowiązki delegata gminy do Sejmiku Samorządowego Województwa Gdańskiego, a także radnego Powiatu Wejherowskiego (1988-2002 oraz 2010-nadal).

Obecnie jako Radny Powiatu Wejherowskiego wciąż współpracuje z Radą Sołecką i sołtysem Kielna, z gminnym radnym i mieszkańcami.

Zbigniew Engelbrecht

– wójt w latach 2001 – 2013

Zbigniew Engelbrecht był rodowitym mieszkańcem gminy (Częstkowo).

Wieloletni członek OSP w gminie Szemud (od roku 1968), pełniący od 1995 r. funkcję prezesa jednostki OSP Częstkowo. Długoletni członek Zarządu Gminnego OSP w Szemudzie, gdzie jako wiceprezes (od połowy lat 80-tych) i prezes (2000-2013) w znacznym stopniu przyczynił się do jej rozwoju i modernizacji, do poprawy stanu infrastruktury i łączności pomiędzy poszczególnymi jednostkami pożarniczymi oraz PSP w Wejherowie. Dzięki m. in. jego staraniom 2 jednostki ratowniczo-gaśnicze (OSP Szemud i OSP Kielno) od roku 1995 funkcjonują w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Przyczynił się również do całkowitego, powszechnego strefonizowania Gminy Szemud, w latach 1992-1996 w ramach Społecznego Komitetu Telefonizacji Gminy Szemud, któremu przewodniczył. W przeszłości pełnił różne funkcje na szczeblach władzy lokalnej. W latach 1984-1988 był radnym WRN w Gdańsku. W latach 1990-2002 pełnił funkcję radnego Gminy Szemud (przewodniczący Rady Gminy Szemud w l. 1991-2001). Był delegatem gminy do Pomorskiej Izby Rolniczej (w l. 1998-2002) oraz przedstawicielem gminy w Sejmiku Samorządowym Woje-

wództwa Gdańskiego (w l. 1990-1994).

W latach 2001 - 2013 pełnił funkcję Wójta Gminy Szemud, przyczyniając się do jej przyspieszonego rozwoju zarówno w sferze gospodarczej jak i społeczno-kulturalnej. Przyczynił się do nawiązania kontaktów społeczno-kulturalnych gminy z zagranicą – Rejonem Varena (Litwa) i Starostwem Turgiele (Litwa) w roku 2006 oraz z francuskim stowarzyszeniem gmin regionu Górnej Normandii „Europe Echanges” w roku 2007 – w ramach tych kontaktów odbywa się do dziś wymiana młodzieży szkolnej oraz szeroka współpraca kulturalna samorządów i organizacji społecznych.

Nagradzany różnymi wyróżnieniami i medalami. Otrzymał m. in. odznaczenia państwowe: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Brązowy i Złoty Krzyż Zasługi, odznaczenia strażackie: Srebrny i Złoty Medal Za Zasługi Dla Pożarnictwa, Medal Honorowy im. Bolesława Chomicza, Medal „Strażak Wzorowy”, ministerialną Brązową Odznakę „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej” oraz inne wyróżnienia, wśród których do znaczących zaliczyć należy Odznakę Honorową „Zasłużonym Ziemi Gdańskiej” i odznakę za działalność na rzecz kombatanatów.

Zmarł nagle w 2013 roku.

Ryszard Kalkowski

– wójt w latach 2013 – nadal

Ryszard Kalkowski, podobnie jak jego poprzednicy, jest rodowitym mieszkańcem gminy. Pochodzi z Kielna.

Swą społeczną aktywność rozpoczął w czasie, gdy rozstrzygał się przebieg przez teren gminy budowanej obecnie trasy S6. Stojąc na czele społecznego komitetu, obejmującego Kielno i Kieleńską Hutę, udało mu się obronić te miejscowości przed narzuceniem przez inwestora (GDDKiA) przebiegu planowanej trasy S6 przez ich terytorium. Wielokrotne spotkania z przedstawicielami inwestora, marsze i wiece protestacyjne pod siedzibami w Gdańsku i Warszawie poskutkowało utrzymaniem, planowanego w dokumentach planistycznych od wielu lat, korytarza dla tej trasy w pierwotnym przebiegu (z niewielkimi korektami). Zdobyte wówczas doświadczenie oraz nawiązane kontakty bardzo przydały się w późniejszych latach.

W roku 2010 został wybrany na radnego Gminy Szemud VI Kadencji. W Radzie udało mu się utworzyć opozycyjny klub radnych. Będąc w opozycji do ówczesnej ekipy rządzącej dał się poznać jako znakomity, choć niepokorny organizator. Poruszał wiele trudnych, nierzadko niewygodnych spraw, próbując przefor-

sować własny punkt widzenia i nawołując do zmiany polityki gospodarczej gminy.

W roku 2013, po nagłej śmierci dotychczasowego wójta, zwyciężył w przedterminowych wyborach. W krótkim czasie przeorganizował strukturę urzędniczą, co pozwoliło na znaczne przyspieszenie w zakresie tempa realizacji gminnych inwestycji. W ciągu kilku lat podwoił wartość budżetu gminy, uzyskując znaczące dofinansowania z różnych źródeł i broniąc ważnego projektu kanalizacyjnego na wschodnim obszarze gminy. W efekcie doprowadził do kilkukrotnego zwiększenia nakładów inwestycyjnych przy zachowaniu bezpiecznego poziomu zadłużenia.

Gwałtowne przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego przy jednoczesnym przyciągnięciu na teren gminy kilku dużych wydarzeń sportowych stało się przyczynkiem do szerokiego wypromowania Gminy Szemud na zewnątrz.

Aktualny prezes Zarządu Gminnego OSP, chociaż w gronie strażaków jest od roku 2013. Kontynuując politykę poprzedniego wójta w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego zdecydowanie jednak zwiększył nakłady na dofinansowanie jednostek OSP, wyposażając je w kilka

nowoczesnych pojazdów bojowych. Osobiście przyczynił się także do utworzenia w Szemudzie stacjonarnego punktu Zespołu Ratownictwa Medycznego wraz z karetką Pogotowia Ratunkowego.

Wspiera działania sektora organizacji pozarządowych we wszystkich obszarach działalności, funkcjonujących na terenie gminy, co roku skutecznie przekonując Radę Gminy do zwiększania nakładów na dotacje wspomagające ich działalność. W krótkim czasie stał się bardzo rozpoznawalną postacią w środowisku samorządowym lokalnym i krajowym, nawiązując wiele nowych kontaktów, co przełożyło się na zwiększenie dostępu do funduszy pozabudżetowych, rządowych i unijnych.

Ukończył studia inżynierskie na Politechnice Gdańskiej i studia magisterskie na Uniwersytecie Gdańskim oraz 2-letnie Studium Nauczycielskie. Jako wójt ukończył także studia menedżerskie (MBA In Public Management) na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Posiada doświadczenie w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej, a ciekawostką jest fakt, że w związku tą działalnością gospodarczą uzyskał wszystkie kategorie praw jazdy.

Za dotychczasowe osiągnięcia kilkakrotnie nagradzany w różnych plebiscytach, m. in. w roku 2016 nominowany na wójta roku 2015.

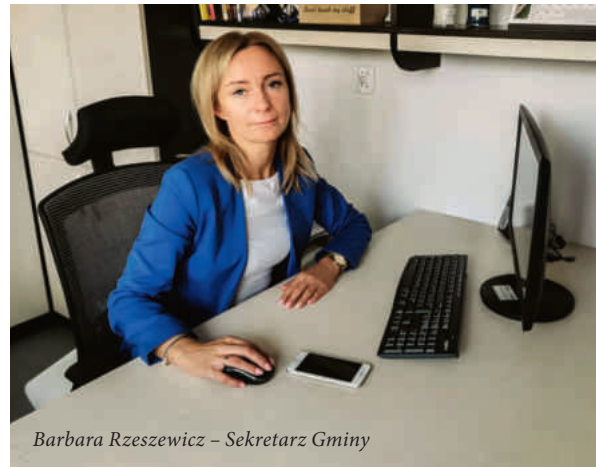
Urząd Gminy Szemud

Urząd Gminy Szemud jest podstawową jednostką administracji publicznej w gminie. Jako ustawowy organ pomocniczy Wójta Gminy, realizuje on wszelkie zadania, przypisane w kompetencjach organu wykonawczego.

Na czele Urzędu stoi Wójt, który zarządza nim poprzez kadrę kierowniczą. W latach 1990-1998 nadzór nad funkcjonowaniem Urzędu w imieniu Wójta

sprawował Sekretarz Gminy Albin Jarošek. Po nim obowiązki te przejęli zastępcy Wójta: Leonard Miąskowski (1998-2006), Krzysztof Brzezicki (2006-2013). Od zmiany na stanowisku wójta w roku 2013 do roku 2019 bezpośredni nadzór w imieniu wójta sprawował jego doradca – Romuald Przybył, a od końca roku 2019 obowiązki te przejęła nowa Sekretarz Gminy – Barbara Rzeszewicz.

Romuald Przybył – Doradca Wójta

Barbara Rzeszewicz – Sekretarz Gminy

Struktura Urzędu jest zawsze odzwierciedleniem aktualnego stanu prawnego. Na przestrzeni minionych 30-tu lat ulegała ona nieustannym przeobrażeniom. Było to związane z jednej strony

ze stałym znaczącym przyrostem liczby mieszkańców, a z drugiej stopniowym przejmowaniem coraz to nowych zadań. Wzrastała także liczba pracowników samorządowych, a proces ten przyspieszył po akcesji do UE. W roku 1990 struktura Urzędu była oparta o system mieszany (referaty i stanowiska samodzielne). Istniały łącznie 22 stanowiska pracy skupione w 2 referatach (11 osób) i 9 samodzielnych stanowiskach oraz stanowiska Sekretarza Gminy i Wójta Gminy. Obecnie Urząd liczy – oprócz ścisłego kierownictwa – około 70-ciu etatowych pracowników samorządowych, zatrudnionych w 7 referatach i na 1 stanowisku samodzielnym.

Siedziba Urzędu mieści się w Szemudzie przy ul. Kartuskiej 13. W 1990 roku obejmowała ona 1 budynek oraz przyległe pomieszczenia gospodarcze. W Urzędzie przeprowadzono kilkakrotnie doraźne remonty pomieszczeń, w tym jeden po pożarze w pomieszczeniach księgowości w dniu 4 grudnia 1993 roku, wywołanym niesprawnością instalacji elektrycznej. Obecnie Urząd mieści się w 2 budynkach (budynki gospodarcze pod koniec lat 90-tych zaadaptowano na potrzeby biurowe Urzędu, a w kilka lat później rozbudowano).

Po roku 2013 przeprowadzono modernizację większości pomieszczeń biurowych, dostosowując je do zmieniających się standardów w zakresie obsługi klienta.

Powstało Biuro Obsługi Klienta, wprowadzono możliwość płatności kartą płatniczą. Modernizowana i unowocześniana jest infrastruktura informatyczna, coraz więcej usług dostępnych jest w postaci elektronicznej. Od roku 2013 uruchomiono centralne platformy dla obsługi ewidencji ludności i rejestrowania aktów stanu cywilnego (platforma ministerialna ŹRÓDŁO). Niedługo potem wprowadzono Centralną Ewidencję i Informację o Działalności Gospodarczej (system ministerialny CEiDG). Uruchamiane są kolejne gminne platformy internetowe: System Informacji Przestrzennej, Gminny System Komunikacji On-line, e-Woda (eBOK powstałe w roku 2015, od roku 2017 w dyspozycji GPK Szemud), Geoportal i inne.

Wręczenie statuetki Przyjazny Urząd

Ciekawym rozwiązaniem jest system retromap, przedstawiający zdjęcie lotnicze obszaru gminy z lat 1967, 1997, 2010, 2017 i 2019 – pozwala on wizualnie porównać, jak zmieniała się gmina na przestrzeni pół wieku.

Rozwój merytoryczny i techniczny Urzędu postępuje nieustannie (choć przestrzeń lokalowa wymaga znacznego zwiększenia) i nie jest on tylko reakcją na zmiany w przepisach, lecz dostosowuje się do oczekiwań mieszkańców. Polityka

ta znalazła swe uznanie w roku 2015, gdy władze uzyskały wyróżnienie „Przyjazny Urząd”.

Nieustannie narastającym problemem jest brak miejsca w urzędzie. Wymusza to stosowanie kolejnych, nierzadko doraźnych rozwiązań. Są to trudności, których nie sposób rozwiązać tylko poprzez modernizację. Należą do nich np. rozmiar bardzo wąskich korytarzy z ledwością warunkowo spełniających wymogi przepisów ppoż. i bhp., czy też brak miejsca w pomieszczeniach biurowych, gdzie nie wszędzie da się swobodnie obsłużyć zainteresowanych mieszkańców. Uwzględniając sposób wykonania obecnych obiektów Urzędu, a także z uwagi na przepisy o ochronie zabytków, istnieją poważne przeszkody z ich rozbudową bądź szerszą modernizacją. Problem z roku na rok narasta i wydaje się, że nieuniknionym będzie kwestia podjęcia przez władze gminy decyzji w sprawie przyjęcia jakiegoś kompleksowego rozwiązania, które zaspokoi potrzeby nie tylko pracownicze, ale również związane z właściwą technicznie i lokalowo obsługą mieszkańców.

Siedziba Władz Samorządowych w Szemudzie

Plac Niepodległości w Szemudzie

Obelisk poświęcony pamięci partyzantów TOW „Gryf Pomorski”. Obok obelisk z okazji 600-lecia Koleczkowa.

Donimierz – Obelisk poświęcony pamięci Stefana Dąbrowskiego - posła na sejm II RP

Plac Sołecki w Bojanie

HERB GMINY SZEMUD

Od roku 1990 Gmina Szemud posiada swój herb. Projekt herbu został opracowany przez przedstawicieli Oddziału Gminnego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szemudzie w składzie: Bolesław Bork (autor opisu, historyk regionalista), Elżbieta Bork-Kumiszcza (autorka projektu graficznego) i Lidia Waclawska (konsultant, artysta plastyk). Projekt ten został wyłoniony w drodze konkursu zorganizowanego przez Radę Gminy Szemud i zatwierdzony uchwałą Nr VI/36/90 w dniu 19 grudnia 1990 roku.

Herbem gminy jest tarcza dwubarwna: zielona od góry, niebieska z dołu. Tarcza herbowa przedzielona jest szarfą białą-czerwoną z lewej dolnej strony do prawej górnej. Na tarczy znajduje się od góry ludowy motyw kaszubski koloru żółtego oraz gryf kaszubski w barwach naturalnych w złotej koronie na głowie. Na tle dolnej niebieskiej części tarczy znajduje się trąbka pocztowa koloru złotego, z której kielicha wychylają się 3 złote kłosa zboża i liść dębu wraz z 2 żółędziami. Tarcza herbowa umieszczona jest na białym tle.

Symbolika:

- a) kolor zielony – podkreśla wybitnie leśny charakter obszaru gminy;
- b) kolor niebieski – symbolizuje pojezierny charakter obszaru gminy;
- c) białą-czerwoną szarfą – oznacza przywiązanie do polskości tej kaszubskiej ziemi;
- d) gryf kaszubski ze stylizowanym haftem kaszubskim wkomponowanym w jego skrzydło – gryf to godło Kaszubów, wraz z haftem podkreśla kaszubskość obszaru i jego mieszkańców, ich kulturę materialną i duchową oraz język kaszubski, a także przywiązanie mieszkańców do swej kaszubskiej tożsamości;
- e) trąbka pocztowa – symbolizuje dawny królewski trakt pocztowy z Gdańska do Berlina, który biegł przez teren gminy;
- f) liść dębu wraz z dwoma żółędziami wkomponowanymi w trąbkę pocztową, a wyrastające z jednej gałązki – stanowią nawiązanie do herbu rycerskiego rodu Uberfeltów z Koleczkowa, a symbolizują cechy Kaszubów: hart ducha, silną wolę i nieustępliwość w dążeniu do celu, a także wolę trwania na swojej ziemi;
- g) złote kłosa wkomponowane w trąbkę pocztową – symbolizują powszechnie znaną gospodarność i zaradność mieszkańców gminy.

SZTANDAR GMINY SZEMUD

Gmina Szemud posiada swój sztandar, który Rada Gminy Szemud ustanowiła uchwałą nr III/18/94 z 29 września 1994. Jego wizerunek to efekt wielostronnych dyskusji i konsultacji w gronie historyków i przedstawicieli lokalnej społeczności, które trwały już od roku 1993. Na ich podstawie plastyk Zenon Gołąbek przygotował barwną makietę projektową na podstawie której hafciarka Franciszka Potrykus wykonała gminny sztandar. Uroczyste poświęcenie sztandaru i przekazanie pocztowi sztandarowemu Rady Gminy Szemud (w składzie: Ryszard Parchem, Zdzisław Polaszek i Bronisław Siewert) nastąpiło – niezwłocznie po jego przyjęciu – w szemudzkim kościele.

Na awersie płatu sztandarowego na czerwonym tle znajduje się godło Rzeczypospolitej Polskiej: orzeł biały ze złotą koroną, złotym dziobem i szponami. Na rewersie płatu sztandarowego na białym tle znajduje się:

- w środku herb gminy Szemud z napisem pod herbem „GMINA SZEMUD” oraz „-1994-”
- nad herbem i pod jego obu stronach napis: „Me trzymóme z Bogiem”
- w górnym lewym narożniku odcisk złotego sygnetu (pierścienia) księcia gdańsko-pomorskiego Świętopełka Wielkiego,
- w górnym prawym rogu godło gryfowców, znak Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski”
- w dolnym lewym rogu jedna z odmian herbu rodu Donimirski - Brochwicz,
- w dolnym prawym rogu tarcza jednej z odmian herbu rodu Łebski - Szawała.

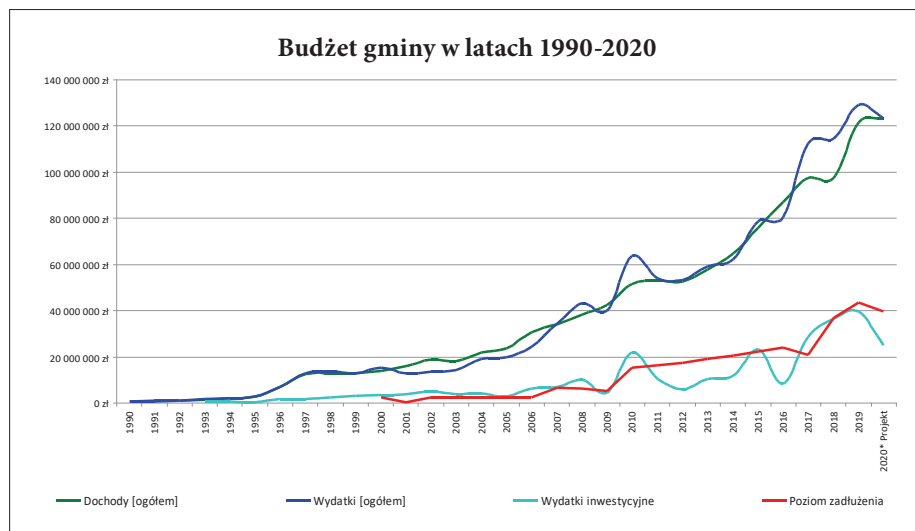
Charakterystyka ogólna rozwoju Gminy Szemud

Polityka gospodarcza i finanse. Demografia.

Polityka gospodarcza i finanse

Nieodłącznym elementem każdej działalności jest strategia rozwoju i zabezpieczenie finansowe. Polityka gospodarcza naszej gminy na przestrzeni minionych 30-tu lat jest odzwierciedleniem zachodzących na terenie gminy zmian społeczno-gospodarczych oraz reakcji władz gminy na zmiany w przepisach krajowych w zakresie zadań, obowiązków i finansów gmin.

Początki nie były łatwe. Kilkuset-tysięczny budżet (wartość uwzględnia denominację pieniądza) z początku lat 90-tych z ledwością wystarczał na zaspokojenie podstawowych zbiorowych potrzeb mieszkańców. Celem strategicznym w tym czasie było utrzymanie płynności finansowej. Dochody naszej gminy, tak jak wielu podobnych gmin, były w znacznym stopniu uzależnione od transferów z budżetu państwa.

Pierwszy znaczący wzrost nastąpił dopiero w roku 1996, co miało związek z przejściem szkół przez gminę, która otrzymała wówczas zwiększone fundusze z budżetu państwa na ich utrzymanie. Następnymi kilka lat cechuje marazm, wynikający z faktu niezwiększania środków przez Ministerstwo Finansów na utrzymanie szkół. Skutkiem tego było zaniechanie w dużej mierze przedsięwzięć inwestycyjnych z uwagi na rosnące koszty utrzymania oświaty, które należało pokrywać z dochodów własnych. Proces ten pogłębiła reforma oświaty z 1999 roku, wymuszająca na gminie utworzenie gimnazjów, które lokalowo miały być niezależne od szkół podstawowych. Proces niedoszacowania kosztów utrzymania oświaty stał się zjawiskiem trwałym, w dodatku wciąż wykazującym tendencję do pogłębiania.

Szansy należało szukać w zmieniającym się otoczeniu prawnym i społeczno-ekonomicznym. Postępująca od połowy lat 90-tych urbanizacja wschodnich terenów gminy przełożyła się na zwiększenie i rozwój różnego rodzaju działalności gospodarczej mieszkańców. Tym samym zaczęły stopniowo wzrastać dochody z podatków i opłat lokalnych.

Ponadto pojawiły się pierwsze fundusze pozabudżetowe, w tym przedakcesyjny program PHARE, jednakże jego środki nakierowane były przede wszystkim na ochronę środowiska i rozwój podstawowej infrastruktury oraz szkolenia. Środkami tymi zarządzała Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która sfinansowała w ok. 60% budowę oczyszczalni w Kielnie w latach 1996-98.

Sytuację w dochodach gminy poprawiły nowa ustawa o finansach publicznych z 1998 roku, a w ślad za nią ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z roku 2003. Ustawowo zostały zagwarantowane określone dochody własne gminy. Ustawa z roku 2003 prze-

kazała gminom duże udziały w podatkach od osób fizycznych i od osób prawnych. Ta zmiana pozwoliła na znaczny wzrost własnych środków finansowych, co przyczyniło się do zwiększenia możliwości inwestycyjnych gmin, również w kontekście funduszy pozabudżetowych, dla pozyskania których konieczne były środki na wkład własny.

Pozytywne zmiany w gminnych finansach, które zbiegły się z końcowymi przygotowaniem państwa polskiego do akcesji do Unii Europejskiej, otworzyły niejako nowy rozdział w polityce gospodarczej władz gminy, które ukierunkowały się na tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego – przyjęto strategię rozwoju gospodarczego oraz uchwalono nowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W tym czasie gminy uzyskały szerszy dostęp do środków pozabudżetowych krajowych i zagranicznych, w tym przedakcesyjnych (PHARE, SAPARD, ISPA) i strukturalnych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej i Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa oraz Fundusz Spójności). Skorzystanie z tych środków zewnętrznych pozwoliło gminie na znaczny wzrost ogólnych dochodów gminy z przeznaczeniem ich na wydatki inwestycyjne (pierwsze umowy gmina zawarła już w roku 2000, a pierwsze duże środki finansowe, uzyskane w drodze refundacji, czyli zwrotu części zainwestowanych środków własnych, gmina zaczęła uzyskiwać na przełomie lat 2005/2006. Zaczęły powstawać pierwsze duże inwestycje: obiekty oświatowe i sportowe, rozbudowano sieć wodociągową w sposób zapewniający dostęp do wody pitnej w każdym rejonie gminy, wybudowano oczyszczalnię ścieków w Szemudzie oraz rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej.

Targi Inwestycyjne w Poznaniu – 2018

Maria Cieśla – Kierownik Referatu Geodezji i Gospodarki Przestrzennej

Zbigniew Toporek – Kierownik Referatu Podatkowego

Teresa Pustelnik – Skarbnik Gminy Szemud

L.DZ. 153/03/2018

Poznań, 13.03.2018 r.

**Szanowny Pan Wójt
Ryszard Kalkowski**

Szanowny Panie Wójcie!

Z prawdziwą przyjemnością pragniemy poinformować, że **Szemud - gmina wiejska** uzyskała bardzo wysoką ocenę pre-ratingową, mieszczącą się na poziomie inwestycyjnym w przedziale pomiędzy **AAA** a **BBB+**.

Na 2792 jednostki samorządu terytorialnego w Polsce zaledwie 319 posiada ocenę równą lub wyższą od uzyskanej przez Państwo. Jest to dowodem, iż w sposób odpowiedzialny i racjonalny zarządzanie Państwo środkami publicznym w pełni wypełniając mandat zaufania uzyskany od wyborców w wyborach samorządowych.

Badanie pre-ratingowe wykonała na nasze zlecenie agencja ratingowa INC Rating Sp. z o.o. z Poznania, podlegająca Europejskiej Komisji Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych w Paryżu, a której wysokie kwalifikacje został potwierdzone przez Europejski Nadzór Bankowy w Londynie.

W przypadku szczegółowych pytań dotyczących uzyskanej oceny pre-ratingowej lub metodologii prac proszę o kontakt z **Panem Jackiem Mrowickim - Prezesem Zarządu INC Rating Sp. z o.o., email: jacek.mrowicki@incrating.pl** lub telefonicznie pod numerem: **506 140 702**.

Z wyrazami szacunku,

dr hab. Paweł Śliwiński
prof. nadzw. UEP
Prezes Zarządu
Fundacji Rozwoju Rynku Kapitałowego

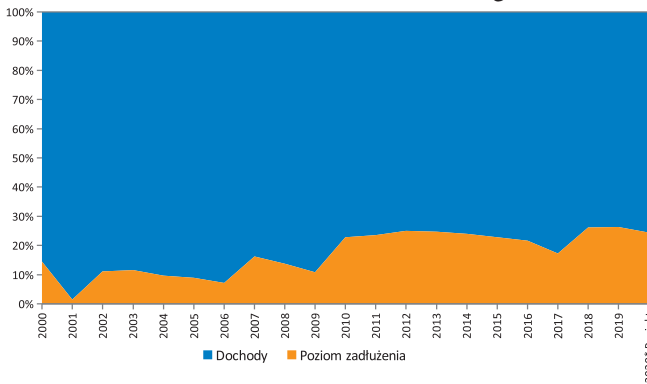

Poprawa sytuacji finansowej, rozwój współpracy międzygminnej w zakresie zadań ponadlokalnych, a także coraz łatwiejszy dostęp do środków pozabudżetowych w kolejnych latach pozwoliły na podjęcie strategicznej dla gminy decyzji w zakresie kompleksowego uregulowania gospodarki wodno-ściekowej. Znaczny wzrost procesów urbanizacyjnych na wschodnim obszarze gminy wymagał podjęcia prac inwestycyjnych w pierwszej kolejności w tymże rejonie. Kanalizacja wschodniej części gminy rozpoczęła się w roku 2009. Do dziś, realizując kilka dużych projektów z udziałem środków Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” oraz ze środków UE, będących w dyspozycji samorządu województwa pomorskiego, kanalizacją objęto obszar Bojana, Dobrzewina, Karzemek i Koleczkowa.

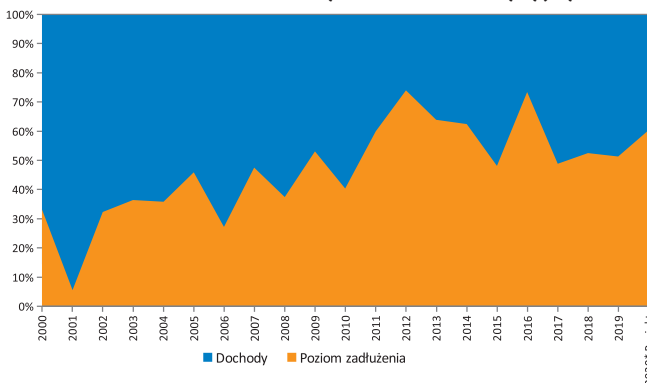
Swoisty boom inwestycyjny nastąpił począwszy od roku 2014. Nowe władze gminy, w oparciu o nową strategię zrównoważonego rozwoju (przyjętą w roku 2013), przystąpiły do realizacji ambitnego, ale i kosztownego planu inwestycyjnego. Oprócz wspomnianych projektów kanalizacyjnych wybudowano, rozbudowano i zmodernizowano dziesiątki małych i dużych obiektów: szkół, hal i boisk sportowych, placów zabaw, chodników, utwardzono ponad 50 km dróg.

Nowa polityka gospodarcza nie pozostała bez wpływu na stan zadłużenia gminy. Jednakże, równoważony przez równoczesny wzrost dochodów, wynikających z dużych wpływów funduszy pozabudżetowych, wskaźnik zadłużenia w stosunku do dochodów od lat pozostaje na podobnym poziomie. Porównywalnie przedstawia się sytuacja w przy-

Udział zadłużenia w dochodach ogółem

Udział zadłużenia w wydatkach inwestycyjnych

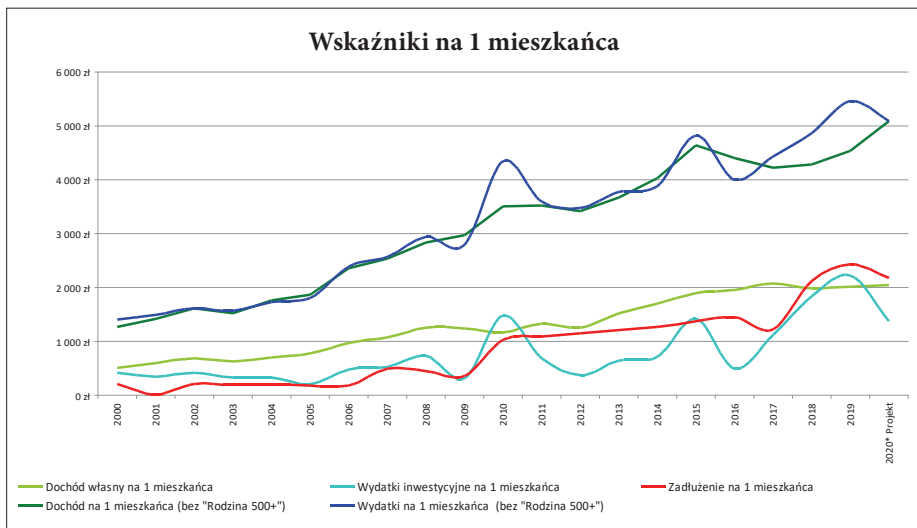

padku wskaźnika poziomu zadłużenia w wydatkach inwestycyjnych. Niemniej, nominalnie zadłużenie wzrosło, jednakże zgodnie z założeniami wieloletniej prognozy finansowej, utrzymuje się ono znacznie poniżej ustawowych wskaźników. Należy przy tym zwrócić uwagę, że jakiegokolwiek pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych na ogół polega na refundowaniu wydatków. Tak więc najczęściej wymaga najpierw – oprócz zabezpieczenia wkładu własnego – poniesienia wszystkich kosztów danej inwestycji bądź danego jej etapu, co wiąże się z koniecznością zaciągania na ten cel kredytów i pożyczek, których spłata następuje po uzyskaniu zwrotu poniesionych wydatków do wysokości przyrzeczonej pomocy finansowej.

Polityka inwestycyjna wymaga bowiem prowadzenia rozważnych, choć niekoniecznie nadmiernie ostrożnych, decyzji w zakresie korzystania z możliwości kredytowania prowadzonych inwestycji. Dotyczy to zwłaszcza dużych przedsięwzięć, na które gminy nie stać byłoby z uwagi na zbyt małe środki

własne. Finansowanie takich inwestycji bez udziału środków pozabudżetowych prowadziłyby do długotrwałego zablokowania możliwości inwestycyjnych. Przykładem takiej rozważnej polityki jest realizacja projektów wodno-kanalizacyjnych dla wschodniego obszaru gminy, gdzie wkład własny gminy jest finansowany po części z tych źródeł, nie uszczuplając w większym zakresie dochodów własnych. Pozwala to na prowadzenie w miarę swobodnej polityki inwestycyjnej przy zachowaniu bezpiecznego poziomu płynności finansowej.

Generalnie stan gminnych finansów jest dobry. O dobrej ich kondycji świadczą wskaźniki na 1 mieszkańca. Poziom dochodów własnych i dochodów ogółem utrzymuje od lat tendencję wzrostową, chociaż wskaźnik dochodów własnych słabnie z uwagi na ulgi podatkowe dot. podatku PIT. Podobnie utrzymuje się równowaga w relacji: wydatki inwestycyjne w stosunku do wydatków ogółem. Obecny poziom zadłużenia i prowadzona polityka inwestycyjna nie zagrażają płynności finansowej budżetu gminy.

Duży rozmach w polityce gospodarczej ostatnich kilku lat, związany z realizacją strategicznie ważnych dla gminy inwestycji, zwłaszcza wodno-kanalizacyjnych, spowodował, że obecnie poziom możliwości finansowych zbliżył się już do górnego pułapu bezpiecznego inwestowania. Duża część zadań, objętych strategią zrównoważonego rozwoju gminy, została już zrealizowana. Dlatego wydaje się, że nadchodzi czas dla władz w kwestii ponownego przeanalizowania strategicznych kierunków rozwoju gminy.

Demografia

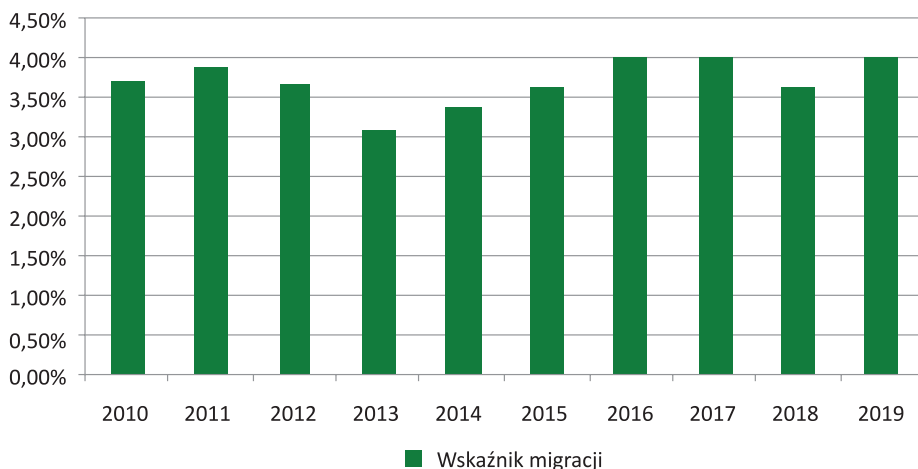
Położenie geograficzne gminy Szemud determinuje jej rozwój demograficzny. Początek lat 90-tych ub. wieku to początek wielkich przemian gospodarczych i społecznych w całym kraju. Z tego typu zjawiskiem nieodłącznie wiąże się zwiększony ruch migracyjny. Na terenie naszej gminy, liczącej w tym czasie 9.253 mieszkańców (w roku 1991), rozpoczął się – trwający do dziś – nasilony proces rozwoju gospodarki mieszkaniowej. Zainicjowana wówczas fala migra-

cji z obszaru Trójmiasta na teren gminy Szemud przyniosła stały roczny przyrost liczby mieszkańców. Od tamtego czasu liczba mieszkańców uległa podwojeniu, bowiem na koniec 2019 roku wynosi ona 17.865 osób. Wskaźnik migracji od 10 lat waha się w przedziale 3÷4%.

Największe zmiany odnotowano na wschodnich obszarach gminy, gdzie gwałtowny rozwój budownictwa mieszkaniowego przyczynił się do zdecydowanej zmiany dotychczas rolniczego obszaru, nadając mu cechy zdecydowanie podmiejskie. Największy rozwój urbanistyczny i demograficzny wystąpił w Koleczkowie, Bojanie i Dobrzewinie, a obecnie dotyczy on również przyległych miejscowości: Warzna, Karczemek, Rębisk i Kielna, zaś w mniejszym stopniu Szemuda. Spodziewamy się, że wraz z oddaniem do użytku budowanej właśnie trasy szybkiego ruchu S6 proces ten ulegnie nasileniu, szczególnie w okolicach węzłów komunikacyjnych.

Proces osiedleńczy wiąże się ze zgłaszaniem swego pobytu. W ostatnich kilku latach daje się zauważyć wzrost liczby meldunków stałych. Na ile wpływ na to

Wskaźnik migracji

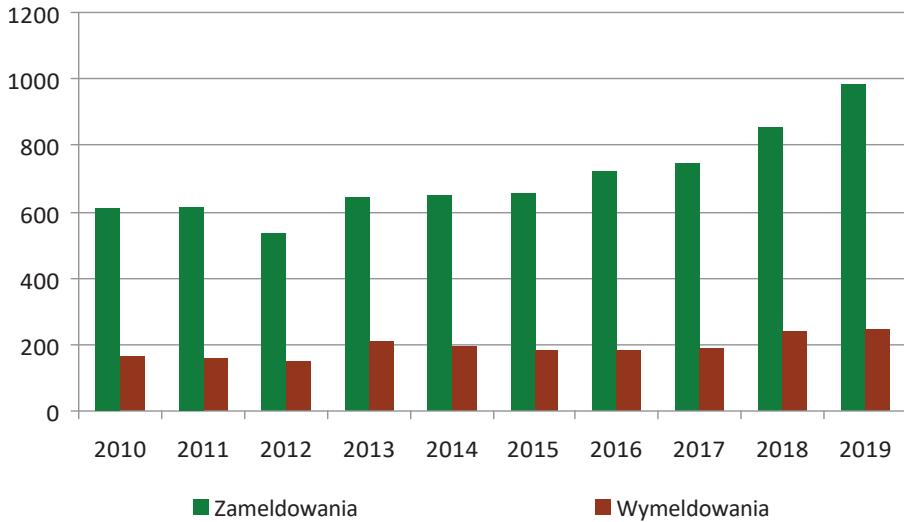

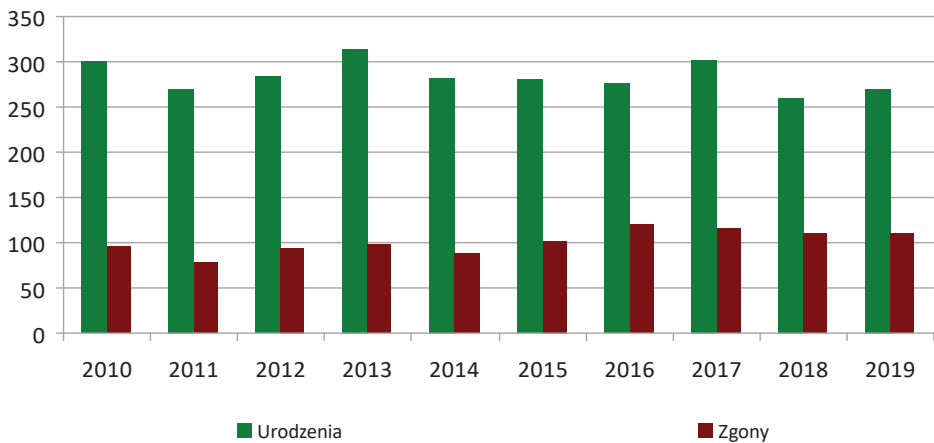
ma, organizowany permanentnie przez Urząd, tzw. konkurs meldunkowy, a ile zwykle porządkowanie spraw osobistych

przez osoby wcześniej osiedlone bez meldunku stałego – nie da się tak jednoznacznie stwierdzić.

Zameldowania i wymeldowania

Urodzenia i zgony

Natomiast zaczyna niepokoić fakt wzrastającej fali wymeldowań z pobytu stałego. Ich ilość wskazuje, że nie dotyczy już ona tylko rdzennych mieszkańców, którzy migrują na zewnątrz, ale również ludności napływowej. Z opinii tych, którzy zechcieli się tym podzielić wynika, że takim argumentem jest nadmierna urbanizacja obszaru, na którym wcześniej osiedli. Poza tym część z tych ruchów zapewne jest wynikiem wprowadzonej od roku 2013 opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (zob. wykres „Wymeldowania”), a pretekstem jest szukanie oszczędności w domowym budżecie.

Oprócz migracji istotnym czynnikiem poziomu zaludnienia jest wskaźnik przyrostu naturalnego. Ten od wielu lat wciąż jest dodatni, chociaż z delikatną długookresową tendencją spadkową.

Wpływ na to ma ten sam czynnik, który zauważalny jest nie tylko w naszym kraju, czyli spadek urodzeń. Starzenie się społeczeństw w Europie jest zjawiskiem powszechnym. Poziomy liczby urodzeń

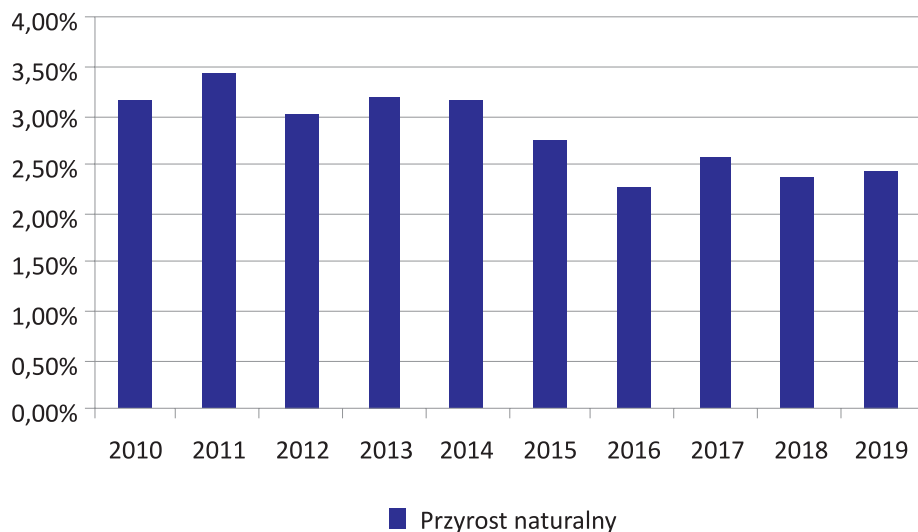
i liczby zgonów wśród naszych mieszkańców delikatnie dryfują. Brak tu jakichś znaczących ruchów, co do których można by przypisać wpływ jakichś czynników wewnętrznych lub zewnętrznych.

Program „Rodzina 500+” również był tylko jednorazowym bodźcem dla wzrostu dzietności (por. rok 2017 na wykresie „Urodzenia”), który bardziej jednak przysłużył się poprawie stopy życiowej mieszkańców. Podobnie przedstawia się liczba zgonów. Nie spodziewamy się w najbliższych latach zmiany tych tendencji (nie biorąc oczywiście pod uwagę sytuacji nietypowych jak np. obecna pandemia koronawirusa SARS-COV-2, czy ewentualna katastrofa naturalna).

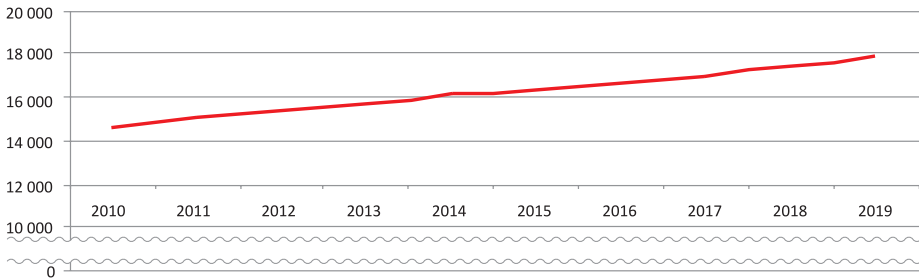
Kolejnym czynnikiem, choć mającym mniejsze znaczenie dla liczby ludności (przynajmniej w początkowej fazie), są śluby.

Liczba nowo zawieranych związków małżeńskich w ostatnich 10 latach – po niewielkim spadku w latach 2011-2013 – do roku 2018 miała tendencję wzrostową.

Przyrost naturalny

Liczba mieszkańców

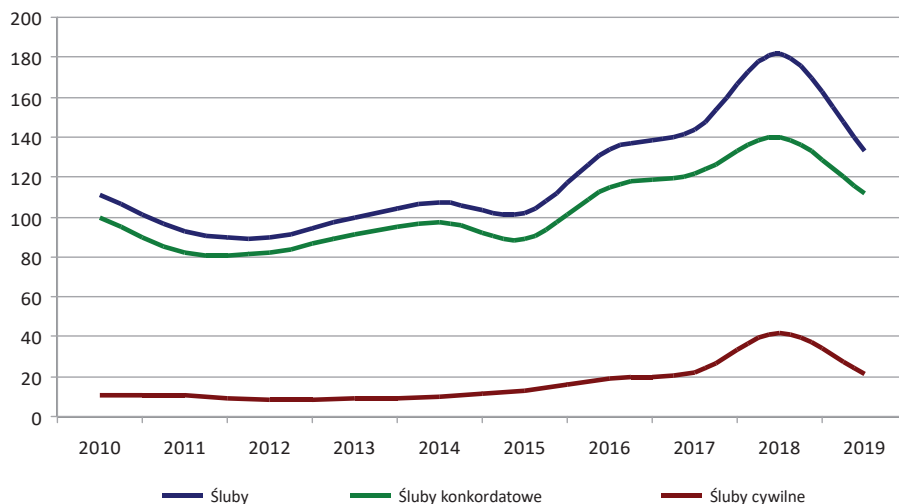
Kazimierz Potrykus - Kierownik USC Szemud

Znaczny spadek ilości zawieranych małżeństw w roku 2019, przy zachowanym stałym wzroście ilości mieszkańców, wskazuje na wzrost tzw. wolnych związków, a zatem przyczyn należy doszukiwać się w zmianach obyczajowych, jakie dokonują się w ostatnich latach w naszym

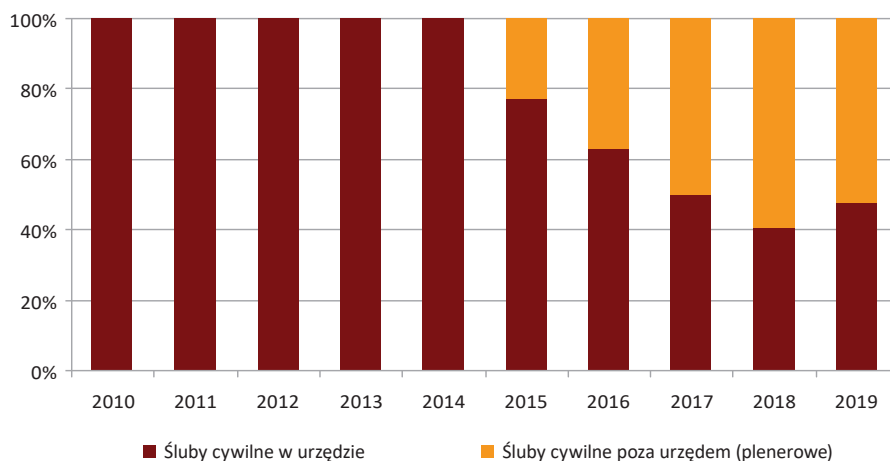
społeczeństwie. Co ciekawe, tendencje spadkowe w podobnym zakresie dotyczą zarówno związków małżeńskich cywilnych jak i konkordatowych, a więc nie ma na to wpływu zauważalny ostatnio spadek zaufania do Kościoła instytucjonalnego.

Śluby

Śluby cywilne

Ciekawostką jest duże zainteresowanie ślubami plenerowymi, wprowadzonymi od roku 2015. W ciągu trzech lat przekroczyły one połowę wszystkich ślubów cywilnych, potwierdzając postępujące zmiany obyczajowe. Śluby te, podobnie jak pozostałe śluby cywilne, odbywają się

w obecności urzędnika ds. stanu cywilnego z zachowaniem wszelkich wymogów wynikających ze stosownych przepisów. Urząd Stanu Cywilnego (USC) jest podmiotem odrębnym w stosunku do Urzędu Gminy Szemud. Działa on niezależnie od funkcjonowania samorządu gminnego,

na podstawie odrębnych przepisów prawa. Formalnie kierownikiem jest Wójt, jednakże z praktycznego względu obowiązki te spełnia – odpowiednio umocowany w tym zakresie – pracownik USC.

W roku 1990 Kierownikiem USC była Janina Halman (do roku 2004), a jej

zastępcą Regina Balandowska (do roku 2010). Następnie obowiązki te przejął sekretarz gminy Albin Jaroszek (2010-2015). Od roku 2016 Kierownikiem USC jest Kazimierz Potrykus. Ślubów udziela się w Sali Ślubów w siedzibie Urzędu Gminy Szemud.

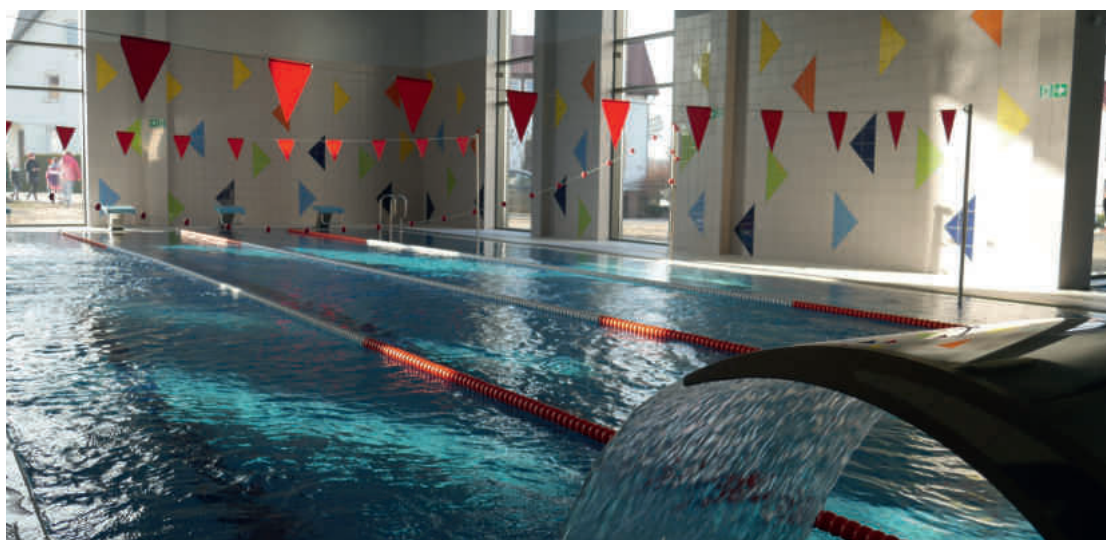

Laureaci konkursów meldunkowych

Centrum Sportowe w Kielnie – boisko wielofunkcyjne, hala sportowa oraz kryta pływalnia

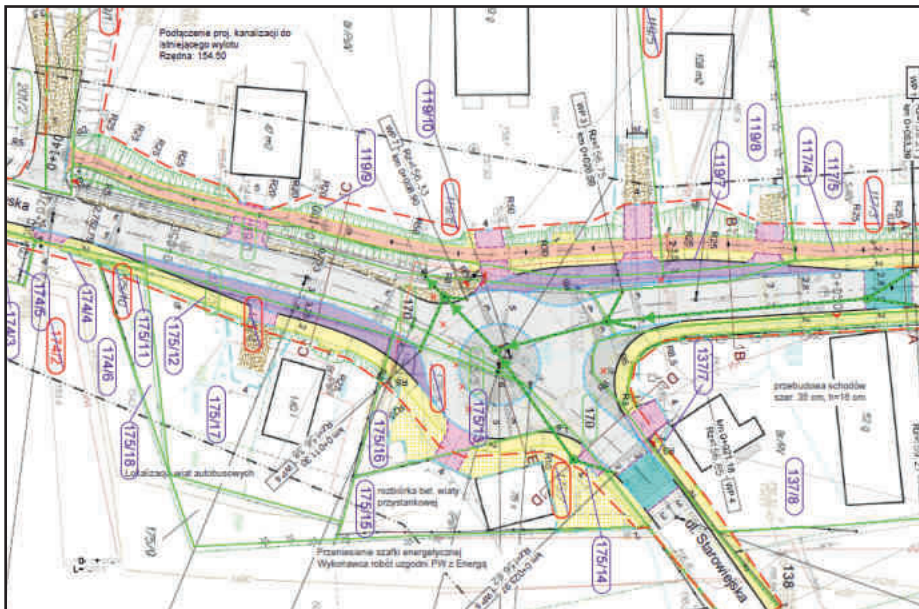
Rozwój gospodarczy

Rozwój inwestycyjny infrastruktury technicznej. Inwestycje drogowe. Rozbudowa sieci i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Gospodarka odpadami komunalnymi i ochrona środowiska. GPK Szemud.

Rozwój inwestycyjny infrastruktury technicznej

Kierunki rozwoju inwestycyjnego gminy uwarunkowane są ustawowymi zadaniami własnymi. Wśród nich najważniejsze są te, które bezpośrednio dotyczą warunków bytowych mieszkańców: drogi oraz sieć wodno-kanalizacyjna – czyli tzw. infrastruktura techniczna.

Jak wiadomo, proces inwestycyjny jest dosyć długi z uwagi na konieczność zrealizowania wszystkich wymogów formalnych, związanych z uzyskaniem zgody na przeprowadzenie inwestycji, co w dzisiejszym coraz bardziej biurokratyzowanym świecie stanowi nie lada wyzwanie. Dla przykładu, dla wielu inwestycji drogowych problemem staje się nie tylko wykup gruntu (zarówno od strony

Projekt ronda w Warznie

finansowej jak i kwestii zgody właściciela), nierzadko niezbędne przesunięcie linii energetycznej lub kanalizacji technicznej, ale również kwestie uwarunkowań środowiskowych. Restrykcyjna polityka w zakresie ochrony środowiska, bardzo wskazana z wielu względów, niekiedy jednak doprowadza do sytuacji, że – dla przykładu – czasem kwestia wycinki jednego (dosłownie) drzewa blokuje na długi czas proces realizacji zadania drogowego. Realizacja zadania wymaga montażu finansowego, najlepiej z udziałem środków zewnętrznych. Warunkiem sięgnięcia po dofinansowanie jest udział środków własnych. Wypłata dofinansowania najczęściej następuje po zrealizowaniu zadania (lub jego części), co wymaga uprzedniego kredytowania, a zatem również rozważnej polityki finansowej. Stąd samo wykonawstwo stanowi obecnie tylko jeden – i to coraz częściej nie najdłuższy – wycinek czasowy w całym procesie inwestycyjnym. A to nie zawsze spotyka się ze zrozumieniem mieszkańców.

Władze gminy co roku realizują wiele zadań inwestycyjnych. Znaczna część z nich jest realizowana w całości z budżetu gminy (ze środków własnych). Jednakże dotyczy to głównie zadań sołectkich oraz takich, których realizacja jest konieczna, a nie ma innych źródeł finansowania. Natomiast wszelkie inwestycje duże pod względem zakresu oraz wartości realizowane są niemal wyłącznie w przypadku możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego. Gmina szuka dodatkowych źródeł dochodu wszędzie, gdzie tylko jest to możliwe. Niektórych wniosków o dofinansowanie nie udaje się przeforsować z uwagi na zbyt małą pulę dostępnych środków, gdzie z racji dobrego wskaźnika rozwoju gmina przegrywa rywalizację ze słabszymi samorządami, które z uwagi na ten wskaźnik są lepiej punktowane. Niemniej, zdecydowana

większość wniosków takie dofinansowanie uzyskuje, ale wymaga to wielu zabiegów, spotkań i analiz. I nie jest tak, jak twierdzą niektórzy, że „przecież Unia daje na to pieniądze”. Po pierwsze, tylko niektórym samorządom spośród bardzo wielu w danym konkursie udaje się te pieniądze uzyskać, a po drugie – dofinansowanie można uzyskać tylko na niektóre rodzaje zadań, spełniając w dodatku warunki formalne. Dla przykładu, dla projektów kanalizacyjnych należy wykazać się uzyskaniem określonego poziomu wskaźnika ilości mieszkańców na km biejący sieci, co praktycznie na samym starcie eliminuje wszystkie teryny nie w pełni zurbanizowane.

Ukazanie całego dorobku inwestycyjnego od roku 1990 wymagałoby osobnego opracowania, dlatego poniżej zamieszczamy bardziej szczegółowe informacje jedynie z ostatniego okresu, skupiając się głównie na zadaniach inwestycyjnych, zrealizowanych z udziałem funduszy zewnętrznych.

Certyfikat
„Gmina otwarta na fundusze strukturalne”

Inwestycje drogowe

Inwestycje drogowe miały miejsce corocznie od początku lat 90-tych. Początkowo ich zakres był niewielki, nie tylko z uwagi na skromne środki dostępne na inwestycje, ale przede wszystkim na priorytet dla inwestycji wodociągowych. W kolejnych latach, wraz z rozwojem nowych technologii oraz pojawieniem się możliwości zdobywania dodatkowych środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych, zakres inwestycji drogowych ulegał nieustannemu zwiększaniu. Pod koniec lat 90-tych rozpoczęto budowę pierwszych chodników oraz oświetlenia ulicznego. W kolejnych latach zaczęto budować pierwsze dłuższe odcinki dróg asfaltowych. Łącznie do roku 2010 wybudowano 17 km dróg asfaltowych, 14,5 km chodników, 5 utwardzonych pętli autobusowych i 19 zatok autobusowych, przy których ustawiono 17 wiat przystankowych. Wykonano także kilka parkingów w głównych miejscowościach o łącznej powierzchni nieco ponad 3 tys. m².

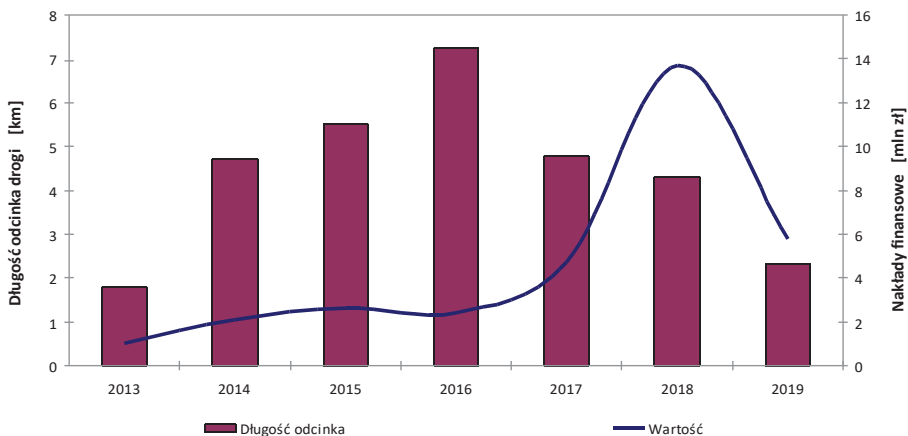
Prawdziwy boom inwestycyjny na drogach rozpoczął się od roku 2013. Jedną z przyczyn była konieczność do-

stosowania głównych gminnych ciągów komunikacyjnych do transportu zbiorowego osób, bowiem władzom gminy udało się przeorganizować system dowozów szkolnych w otwarty system komunikacji pasażerskiej (z zachowaniem przebiegu tras dowozu szkolnego), dostępny dla każdego mieszkańca, w dodatku – po żmudnych negocjacjach z przewoźnikiem – z zapewnieniem jednolitej ceny biletu na przejazd w ramach obszaru naszej gminy.

Uruchomienie nowego systemu komunikacji autobusowej powiązanej z dowozami szkolnymi

Wpływ zmian w przepisach na wartość 1 km drogi asfaltowej

W ciągu kilku lat utwardzono różnymi technologiami (nawierzchnia bitumiczna, kostka brukowa, płyta drogową) ponad 50 km dróg gminnych, przy realizacji tych zadań korzystając z różnych źródeł finansowych. Samych dróg asfaltowych od roku 2013 wykonano ponad 30 km za łączną kwotę prawie 33 mln zł. W znacznej części na nowych odcinkach utwardzonych dróg wykonywano także infrastrukturę towarzyszącą (chodniki, instalacje burzowe, zatoki autobusowe z wiatami przystankowymi, oświetlenie uliczne, a niekiedy również ścieżki rowerowe) wraz z oznakowaniem.

Nowa wiata przystankowa w Donimierzu

Osobisty nadzór nad inwestycjami to typowa cecha obecnego wójta

Unowocześnienie systemu zimowego utrzymania dróg

RYSZARD DAMPE

Kierownik Referatu Zamówień Publicznych i Inwestycji

Ewenementem na skalę kraju jest tzw. *program płytowy*, uruchomiony w roku 2014, gdzie mieszkańcy sami wskazują odcinki dróg do utwardzenia technologią płyt drogowych i – w ramach partnerstwa, bowiem udział jest dobrowolny – finansują prace budowlane, natomiast zakup płyt pokrywany jest ze środków finansowych gminy. Dotychczasowy udział mieszkańców w finansowaniu inwestycji drogowych wyniósł już kilka milionów złotych.

Gmina uczestniczy także w inwestycjach drogowych, realizowanych na drogach powiatowych i wojewódzkich, udzielając stosownych dotacji dla inwestycji zlokalizowanych w strategicznych dla gminy rejonach i odcinkach. Poniżej przedstawiamy wybrane inwestycje drogowe, na które uzyskano dodatkowe środki zewnętrzne w ostatnich latach.

2013 – Przebudowa drogi gminnej Szemud-Grabowiec, ze względu na zły stan techniczny

Wartość zadania: 304 738,63 zł

Dofinansowanie: 90 000,00 zł

2014 – Przebudowa drogi gminnej Szemud-Grabowiec we wsi Grabowiec

Wartość zadania: 251 991,65 zł

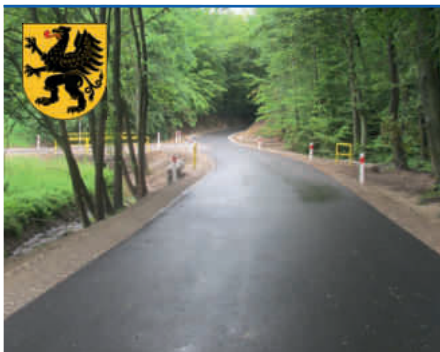
Dofinansowanie: 80 000,00 zł

2015 – Przebudowa drogi gminnej w Jeleńskiej Hucie - ul. Otalżyńska, ze względu na zły stan techniczny

Wartość zadania: 208 613,42 zł

Dofinansowanie: 85 200,00 zł

2016 – Budowa drogi Koleczkowo-Kielno (ul. Jeziorna) o dł. 480,00 m

Wartość zadania: 195 473,70 zł

Dofinansowanie: 74 400,00 zł

2016 – Przebudowa drogi gminnej nr 151006 we wsiach Jeleńska Huta (ul. Otałżyńska), Donimierz (ul. Jeziorna) o dł. 990 mb, ze względu na zły stan techniczny

Wartość zadania: 267 424,67 zł

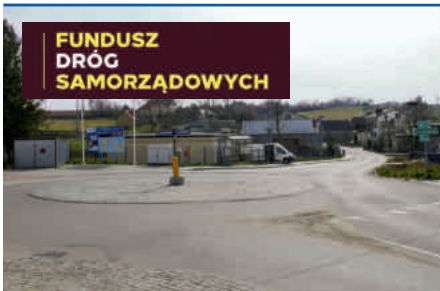
Dofinansowanie: 76 800,00 zł

2017 – Przebudowa drogi gminnej (ul. Ogrodowa) we wsi Kieleńska Huta o dł. 630,00 m ze względu na zły stan techniczny

Wartość zadania: 327 325,91 zł

Dofinansowanie: 72 000,00 zł

2017 – Przebudowa drogi na trasie Warzno-Karczemki w celu poprawy bezpieczeństwa i spójności sieci drogowej na terenie Gminy Szemud i Gminy Żukowo

Wartość zadania: 1 723 709,08 zł

Gmina Żukowo: 951 000,00 zł

Dofinansowanie: 1 137 081,00 zł

2018 – Przebudowa dróg gminnych ul. Tredera wraz z ul. Szkolną oraz ul. Polną w miejscowości Kielno

Wartość zadania: 4 424 724,65 zł

Dofinansowanie: 2 200 000,00 zł

2018 – Rozbudowa ulicy Warszawskiej w Bojanie wraz z infrastrukturą towarzyszącą – droga gminna nr 151013G relacji Bojano-Gdynia Wiczlino”

Wartość zadania: 4 496 456,00 zł

Dofinansowanie: 1 884 616,00 zł

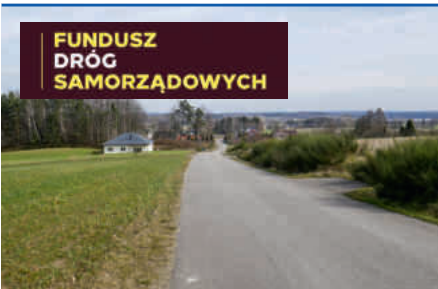
2018 – Przebudowa drogi gminnej ul. Topolowej w Dobrzewinie, ze względu na zły stan techniczny
Wartość zadania: 96 051,73 zł
Dofinansowanie: 27 600,00 zł

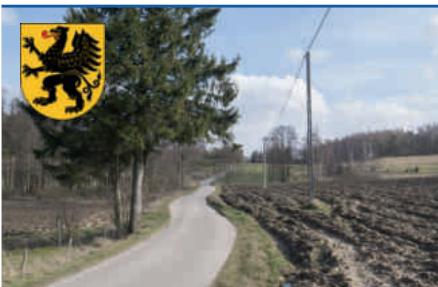
2018 – Przebudowa drogi gminnej w Kielnie (ul. Sikorskiego) o długości 330,00 m, ze względu na zły stan techniczny
Wartość zadania: 552 027,67 zł
Dofinansowanie: 73 092,00 zł

2019 – Rozbudowa dróg gminnych tj. ul. Tuchomskiej i Przyleśnej w Karczemkach w Gminie Szemud wraz z infrastrukturą towarzyszącą
Wartość zadania: 1 932 800,00 zł
Dofinansowanie: 965 713,00 zł

2019 – Budowa oraz przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Bojano, Kieleńska Huta, Przetoczyno i Rębiska mieszczące się na terenie Gminy Szemud
Wartość zadania: 3 295 811,00 zł
Dofinansowanie: 1 647 905,00 zł

2019 – Przebudowa drogi gminnej w Zęblewie ul. Szwajcarska
Wartość zadania: 235 956,80 zł
Dofinansowanie: 85 103,00 zł

2020 – Budowa drogi gminnej ul. Kieleńskiej wraz z sieciami w miejscowości Koleczkowo, gm. Szemud (w przygotowaniu)

Wartość zadania: 3 500 000,00 zł
Dofinansowanie (promesa):
1 900 000,00 zł

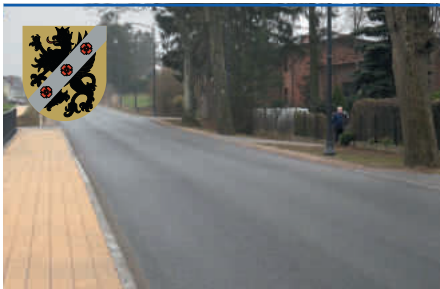
2018 – Rozbudowa drogi powiatowej nr 1418G Łebieńska Huta – Będargowo na odcinku Będargowo – granica powiatów wejherowskiego i kartuskiego

Wartość zadania: 5 092 535,64 zł
Dotacja dla Powiatu Wejherowskiego:
2 639 599,91 zł

2018 – Rozbudowa drogi powiatowej nr 1405G Szemud - Karczemki na odcinku przez msc. Kielno

Wartość zadania: 7 325 724,43 zł
Dotacja dla Powiatu Wejherowskiego:
3 720 000,00 zł

2019 - Przebudowa drogi powiatowej nr 1405G Szemud - Karczemki w msc. Kielno (Kielno Bożanka – nawierzchnia i chodniki)

Wartość zadania: 1 414 762,97 zł
Dotacja dla Powiatu Wejherowskiego:
631 845,03 zł

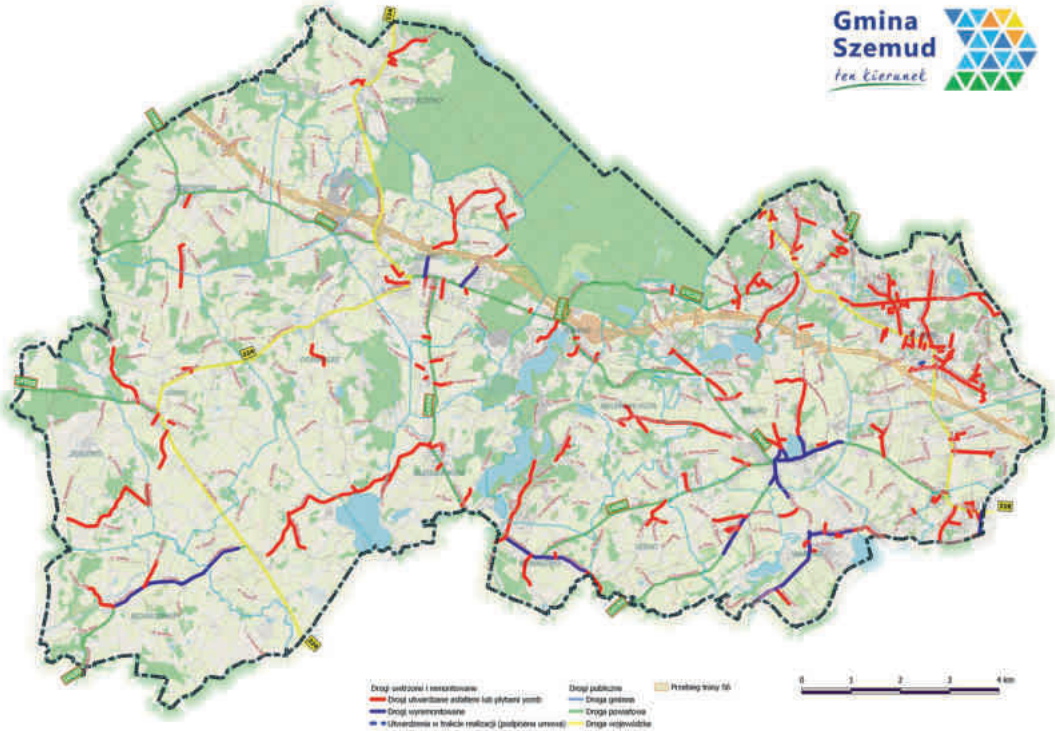
W przygotowaniu na najbliższe lata są kolejne duże gminne inwestycje drogowe. Wśród nich istotna jest przebudowa układu drogowego w centrum Koleczkowa, umożliwiająca płynne rozłożenie ruchu kołowego z rejonu koleczkowskiego węzła Trasy S6 oraz bezkolizyjne włączenie się do ruchu z ul. Chyłońskiej i Kieleńskiej. Przebudowa ta wymaga

współpracy i współfinansowania ze strony zarządców dróg wszystkich szczebli: krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, co od razu pokazuje skalę problemu na etapie przygotowawczym. Kolejne ważne zadanie to przebudowa układu drogowego w centrum Szemuda wraz z wykonaniem ronda. Tu także będzie konieczna współpraca i współfi-

Budowa i remonty dróg to priorytety obecnych władz samorządowych

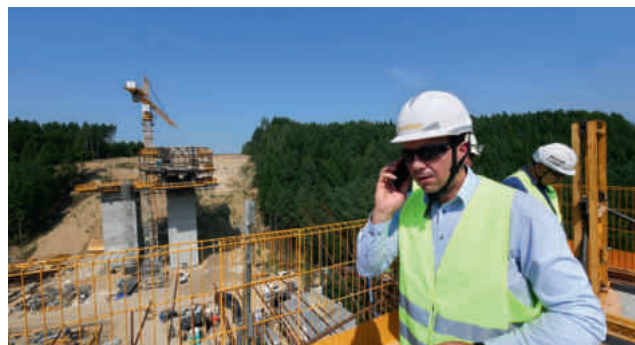
Mapka dróg zmodernizowanych od roku 2013

nansowanie z zarządcami drogowymi powiatowymi i wojewódzkimi. Ponadto od kilku lat trwają zabiegi władz gminy, aby w najbliższym okresie dokonać gruntownej przebudowy nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 224 na całym obszarze gminy (na odcinku od Przetoczyna do Łebieńskiej Huty). Modernizacja tej drogi uzależniona jest jednak – przynajmniej na odcinku szemudzkim – od zakończenia prac budowlanych przy trasie szybkiego ruchu S6, realizowanej przez GDDKiA. Obecnie trwają tu prace budowlane w przebiegu drogi oraz przy węzłach.

Warto zaznaczyć, że Trasa S6, z węzłami komunikacyjnymi w Koleczkowie i Szemudzie oraz MOP-em w Kamieniu, planowana do uruchomienia za dwa lata, otworzy na inwestycje gospodarcze cały zachodni obszar gminy.

Otwarcie budowy Trasy S6

Trasa S6 w budowie (lato 2020)

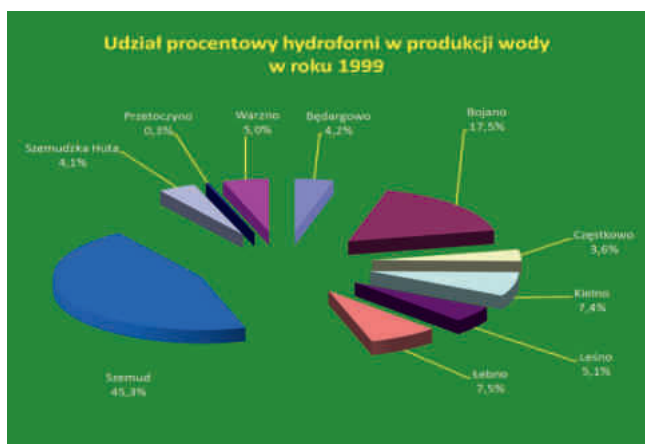

Rozbudowa sieci i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

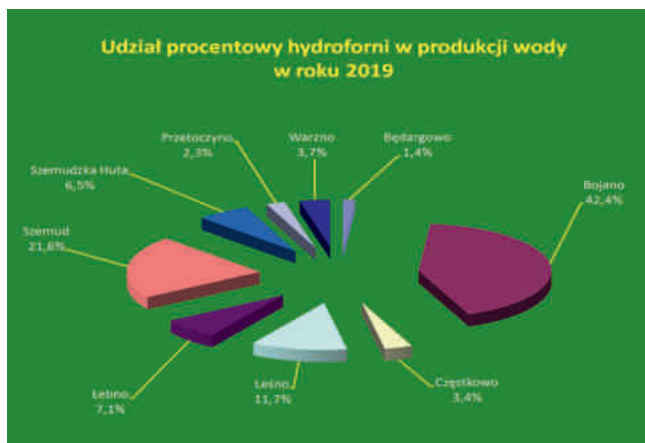
Gdy w roku 1991 Gmina Szemud przejmowała od Wojewódzkiego Zarządu Usług Wodnych w Pruszczu Gdańskim sieć wodociągową, miała ona długość ok. 40 km, a składało się na nią 9 ujęć wraz z hydroforniami, zaopatrującymi w wodę zaledwie 12 wsi (767 przyłączy wodociągowych). Dlatego rozbudowa sieci wodociągowej od początku była priorytetem, kosztem innych zadań (drogowych i oświatowych).

Do roku 1998 wybudowano ujęcie wody wraz z hydrofornią w Leśnie, studnie głębinowe w Będargowie, Bojanie i Szemudzkiej Hucie oraz zmodernizowano hydrofornię w Szemudzie. Równocześnie rozbudowano sieć wodociągową o kolejne 80 km, przyłączając do niej ok. 540 odbiorców.

W kolejnych latach rozbudowywano ujęcie wody w Bojanie o nowe studnie. Ujęcie w Bojanie stało się głównym źródłem dostaw wody dla mieszkańców gminy. Sieć wodociągową rozbudowano o 195 km, jednocześnie łącząc ze sobą poszczególne wodociągi, co pozwoliło na

Struktura produkcji wody w roku 1999 bazująca na odrębnych sieciach

Struktura produkcji wody w roku 2019 odzwierciedlająca zmiany w gminnej sieci wodociągowej

*Zabytkowa studnia głębinowa
w Szemudzkiej Hucie*

zapewnienie przepływu wody we wszystkich kierunkach, zabezpieczając tym samym dostawę wody w każdej części gminy oraz ograniczając zjawisko spadku ciśnienia wody w sieci. Wskaźnik wodociągowania gminy w roku 2009 przekroczył 90%. Od tego momentu nowo powstające obiekty i budynki mieszkalne zaczęły być podłączane na bieżąco.

W ostatnich latach powstały kolejne odcinki sieci wodociągowej, która obecnie doprowadzana jest to nowo powstających osiedli w zabudowie zwartej oraz do pojedynczych siedlisk.

System wodociągowy w gminie dostarcza wodę już do ponad 18 tys. odbiorców. Na ujęciach w Warznie, Łebnie, Będargowie i Leśnie woda wymaga uzdatniania poprzez procesy napowietrzania i filtracji, a na ujęciu w Szemudzkiej Hucie woda uzdatniana jest przy pomocy sterylizatora UV. Natomiast na ujęciach w Przetoczynie, Częstkowiu, Szemudzie i Bojanie jakość wydobywanej wody jest wystarczająco dobra bez uzdatniania. Systematycznie wykonywane są badania próbek wody z poszczególnych ujęć pod kątem jej aktualnej przydatności do spożycia. Badania te prowadzone są przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Wejherowie. Przyjęty system kontroli jakości wody pozwala wykrywać zanieczyszczenia i zapobiegać ich rozprzestrzenianiu się.

Zmodernizowane ujęcie wody w Koleczkowie

W przypadku wykrycia zanieczyszczenia podejmowane są niezwłocznie czynności przywracające wymagany stan sanitarny (płukanie, dezynfekcja), a wzmożona kontrola mikrobiologiczna i chemiczna utrzymywana jest do uzyskania pewności, że zanieczyszczenie zostało skutecznie zlikwidowane.

Do roku 2017 bezpośredni nadzór nad funkcjonowaniem sieci wodociągowej sprawował Urząd Gminy. W tymże roku całość spraw wraz z bieżącym utrzymaniem przejęła nasza nowo powstała spółka komunalna.

Zmodernizowane ujęcie wody w Szemudzie

Nowoczesne wyposażenie sieci wodociągowej

Początek funkcjonowania sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wiąże się z budową oczyszczalni ścieków w Kielnie. Wcześniej dostępne były jedynie szamba. Wraz z kieleńską oczyszczalnią oddano do użytku 15,3 km sieci kanalizacyjnej oraz 3 przepompownie. Do sieci podłączono ok. 180 użytkowników z Kielna, Warzna i Rębisk.

Pierwotnie plany rozwiązania gospodarki ściekowej zakładały budowę czterech oczyszczalni ścieków na terenie gminy w Kielnie, Szemudzie, Koleczkowie i Łebnie. Kielno zrealizowano jako pierwszą. Kolejną miała być oczyszczalnia koleczkowska, jednakże z uwagi na zbyt małą przepustowość Zagórskiej Strugi, do której miały być odprowadzane oczyszczone ścieki, oraz wzrost poziomu norm dla wypuszczanych ścieków, ostatecznie w roku 2004 zrezygnowano z tego rozwiązania. Oczyszczalnia łebieńska, którą zamierzano usytuować na zęblewskich łąkach, miała powstać jako ostatnia. Oczyszczalnia w Szemudzie miała wykorzystywać rzekę Gościćcinę. W celu zapewnienia większej jej przepustowości pierwotnie zamierzano dokonać spiętrzenia wód jeziora Otałżyńskiego, jednak z obawy o zbyt dużą ingerencję w środowisko naturalne w tym rejonie, z planów tych zrezygnowano. Ostatecznie oczyszczalnia w Szemudzie powstała w latach 2007-2008, częściowo

Zmodernizowane ujęcie wody w Przetoczynie

sfinansowana ze środków NFOŚ i WFOŚ (pożyczki preferencyjne, częściowo umarzalne). Na potrzeby montażu finansowego utworzono Aglomerację Szemud. Sieć kanalizacyjna długości nieco ponad 14 km wraz z 6-ma przepompowniami, objęła swym zasięgiem miejscowość Szemud w obszarze zwartej zabudowy (351 przyłączy), a docelowo miała objąć także sąsiednie wioski. W późniejszych latach została rozbudowana w kierunku nowych skupisk mieszkaniowych na terenie Szemuda.

Przepompownia ścieków w Dobrzewinie

Wraz z porzuceniem pomysłu o oczyszczalni koleczkowskiej oraz kwestii podnoszenia przepustowości na oczyszczalni szemudzkiej, podjęto pomysł budowy przepompowni ścieków w Koleczkowie, która miałaby kierować ścieki do oczyszczalni dębogórskiej na obszarze Gdyni. W tym celu nawiązano współpracę z samorządem gdyń-

Hydrofornia w Warznie

skim i PEWiK-iem. W wyniku podjętych uzgodnień postanowiono stworzyć od nowa koncepcję budowy kanalizacji sanitarnej na obszarze naszej gminy w oparciu o zrzut ścieków poprzez system przepompowni do oczyszczalni dębogórskiej. W efekcie wschodni obszar gminy został objęty Aglomeracją Gdyńską, co pozwoliło ubiegać się o fundusze unijne z Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” na budowę infrastruktury kanalizacyjnej w tym rejonie gminy. W latach 2010-2016 zrealizowano kilka projektów inwestycyjnych z dofinansowaniem środków POIiŚ, które swym obszarem objęły Koleczkowo, Bojano, Dobrzewino i Karczemki. Powstała sieć kanalizacji sanitarnej długości ok. 80 km, wybudowano 22 przepompownie ścieków oraz utworzono punkt zlewny dla ścieków dowożonych z szamb. W latach 2014-2015 z dofinansowaniem środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich rozbudowano powstałą sieć o kolejne 6 km na obszar Szemuda i Kamienia oraz Rębisk i Kielna, wraz budową 6 przepompowni. W kolejnych latach (2018-2019) rozbudowano sieć na obszarze Koleczkowa, Bojana, Dobrzewina i Karczemek w kierunku nowych skupisk mieszkaniowych. Dotychczasowe zaangażowanie środków finansowych wyniosło łącznie ponad 52 mln zł, w tym

wartość dofinansowania ze źródeł pozabudżetowych prawie 28 mln zł (z czego ok. 18 mln zł uzyskano w ostatnich 6-ciu latach). Wartość kosztorysowa zadań przewidzianych do realizacji w najbliższych latach, w oparciu o już przygotowaną dokumentację projektową, szacowana jest na kolejne ok. 70 mln zł.

Przepompownia ścieków w Bojano

Zrzut ścieków pochodzących ze zbiorników bezodpływowych

Aktualnie obszar gminy skanalizowany jest w 45%. Sieć kanalizacyjna obecnie liczy ok. 113 km wraz z 38 przepompowniami, obejmując cały wschodni obszar gminy oraz Szemud i Kamień z przyległymi obszarami. Ścieki transportowane są do trzech oczyszczalni ścieków poprzez system kanalizacyjny o charakterze grawitacyjno-ciśnieniowym. Ścieki z terenu gminy odprowadzane są: z obszaru wschodniego (Koleczkowo, Bojano, Dobrzewino i Karczemki) do GOŚ „Dębogórze” w Gdyni,

Rozbudowane ujęcie wody w Bojanie - nowoczesne studnie

Oczyszczalnia ścieków w Szemudzie

z obszaru Szemuda i Kamienia do oczyszczalni ścieków w Szemudzie, natomiast z obszaru Kielna, Warzna i Rębisk do oczyszczalni ścieków w Kielnie. Docelowo oczyszczalnia ścieków w Kielnie zostanie przebudowana na przepompownię. Na terenie naszej gminy znajduje się ok. 3900 zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz 210 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ścieki z obszarów jeszcze nieskanalizowanych, dowożone są pojazdami asenizacyjnymi do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków w Szemudzie.

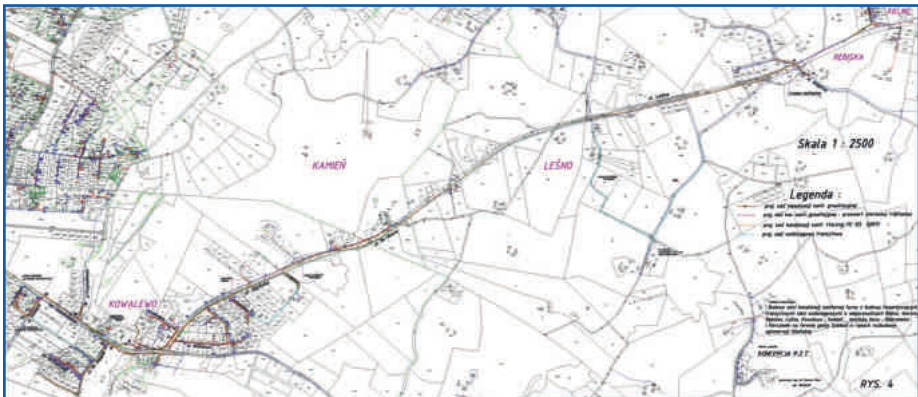
Systematycznie przeprowadzane są kontrole jakości ścieków, obejmujące

swym zakresem badania w zakresie jakości ścieków kanalizacyjnych przed i po oczyszczeniu, jakości osadów ściekowych (na poszczególnych etapach technologicznych), a także stanu i składu nieczystości ciekłych dostarczanych do punktów zlewnych z przydomowych szamb.

W najbliższych latach gmina planuje objąć siecią kanalizacyjną południowy obszar gminy z możliwością przerzutu ścieków do kanalizacji gdańskiej. Trwają już pierwsze prace koncepcyjne w tej kwestii. Od roku 2017, podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej, siecią kanalizacji sanitarnej zarządza nasza spółka komunalna.

Zlewnia ścieków w Bojanie

Koncepcja budowy sieci kanalizacji sanitarnej w ramach aglomeracji gdańskiej

Gospodarka odpadami komunalnymi i ochrona środowiska

Od ponad pięciu lat przy istniejących oczyszczalniach w Kielnie i Szemudzie zlokalizowano tzw. PSZOK-i, czyli Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do których mieszkańcy mogą przekazać odpady komunalne, w tym odpady niebezpieczne oraz wielkogabarytowe. Powstanie PSZOK-ów wiąże się z nowym jednolitym systemem gospodarki odpadami, obligatoryjnie narzuconym gminom w latach 2012-2013. Podstawową zasadą systemu jest wymóg objęcia nim całego obszaru gminy oraz pobór od mieszkańców opłat na ten cel w sposób zapewniający samofinansowanie się systemu. Narzucane ogólnie restrykcyjne przepisy środowiskowe w zakresie zbierania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych spowodowały, że opłata z tego tytułu stała się dla mieszkańców jedną z głównych pozycji wydatkowych w domowym budżecie. Wśród pozytywnych następstw tej decyzji jest ograniczenie zjawiska tzw. dzikich wysypisk, a także wzrost świadomości i odpowiedzialności mieszkańców za otaczające ich środowisko naturalne.

Natalia Kacprzak – Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

PSZOK w Szemudzie

PZON w Kielnie

PSZOK w Kielnie

Uczestnicy - jedni z wielu - akcji Sprzątanie świata

*Zdzisław Polaszek
– ówczesny sołtys Donimierza (zm. 2017)*

*Sołtys i radni szemudzcy
podczas sprzątania sołectwa - 2016 r.*

Dzieci licznie uczestniczyły w każdej z akcji

Na wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców wpływają także nieustające zabiegi władz gminy poprzez działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży w szkołach, organizowanie spotkań i konferencji, stały cykl wydawniczy w miesięczniku „Lesók”, a także coroczne akcje „Sprzątanie świata”. W akcjach

tych, organizowanych we wszystkich sołectwach, koordynowanych przez naszych sołtysów, z roku na rok uczestniczy coraz więcej osób. I to chyba najlepsza forma popularyzowania postaw proekologicznych. Wszak wiadomo, że podstawą porządku globalnego jest uporządkowanie własnego podwórka.

Uczestnicy - jedni z wielu - akcji Sprzątanie świata

Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Szemud Sp. z o.o.

Pomysł utworzenia spółki komunalnej, obsługującej sieć wodno-kanalizacyjną, rozważany był po raz pierwszy w momencie oddania do użytku oczyszczalni ścieków w Szemudzie w roku 2008, jednakże nie znalazł on wówczas uznania w gronie ówczesnych radnych. Temat powrócił przy okazji realizacji pierwszego z serii projektów kanalizacyjnych (tzw. POIŚ I) w roku 2011, ale wówczas został on uznany za przedwczesny. Zmiana na stanowisku wójta w roku 2013 oraz problemy z rozliczeniem tzw. efektu ekologicznego w tymże projekcie kanalizacyjnym spowodowały, że pomysł utworzenia spółki komunalnej nabrał dużego znaczenia. Jeszcze w roku 2013 wójt Ryszard Kalkowski zlecił merytorycznym pracownikom Urzędu podjęcie czynności zmierzających do utworzenia takiego podmiotu. Konieczne były tu wielokierunkowe analizy prawne, rozważenie różnych koncepcji funkcjono-

wania takiego podmiotu, a także analizy finansowe i ekonomiczne. Wykonano potężną ilość pracy, zanim można było formalnie powołać spółkę komunalną. Stało się to w lipcu 2016 roku. Przez kolejne półtora roku trwały prace związane z formalnym przeniesieniem zorganizowanej części przedsiębiorstwa z Urzędu do Spółki, a także prace związane z pozyskaniem odpowiednich zezwoleń na prowadzenie działalności przez Spółkę. Konieczne było zinwentaryzowanie sieci wodociągowej wybudowanej w poprzednich latach. Z siecią kanalizacji sanitarnej poszło łatwiej, bo właśnie powstawała, więc była inwentaryzowana na bieżąco. W tym okresie spółka realizowała zadania komunalne gminy na zasadzie administracji sieciami gminnymi. Dopiero po koniec roku 2018 zaczęła funkcjonować samodzielnie jako przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.

Siedziba
GPK Szemud

BARTOSZ SADOWSKI

Prezes Zarządu GPK Szemud Sp. z o.o.

Status przepompowni (2P)

- Szafka zasilana (3x400V)
- Sterownik zasłany z sieci
- Brak sygnału włamania do szafki
- Brak sygnału włamania do komory
- Sonda hydrostatyczna sprawna
- Czujniki pływakowe aktywne
- Poziom powyżej MAX
- Poziom powyżej ZAL
- Poziom poniżej WYL
- Poziom poniżej MIN

Pompa nr 1
 Nie pracuje
 Tryb AUTO
 Pompa sprawna
 Pompa aktywna
 Nie wystawiona
 Pompa do załączenia

Pompa nr 2
 Nie pracuje
 Tryb AUTO
 Pompa sprawna
 Pompa aktywna
 Nie wystawiona
 Pompa do załączenia

Pompa nr 3
 Nie pracuje
 Tryb AUTO
 Pompa sprawna
 Pompa aktywna
 Nie wystawiona
 Pompa do załączenia

Liczba załączeń dziś: **21**
 Czas pracy dziś: **61 min**

Liczba załączeń dziś: **18**
 Czas pracy dziś: **49 min**

P7_Bojano K.Wielkiego

H = 68 cm 100 cm MAX

80 cm ZAL

40 cm WYL
30 cm MIN

MAX(doba) 81 cm
MIN(doba) 30 cm

Tryb pracy:
 Płaca autonomiczna przepompowni

Zdalne sterowanie przebiegiem

- Płaca P1
- Płaca P2
- Płaca P3
- Płaca P4
- Płaca P5
- Płaca P6
- Płaca P7
- Płaca P8
- Płaca P9
- Płaca P10
- Płaca P11
- Płaca P12
- Płaca P13
- Płaca P14
- Płaca P15
- Płaca P16
- Płaca P17
- Płaca P18
- Płaca P19
- Płaca P20
- Płaca P21
- Płaca P22
- Płaca P23
- Płaca P24
- Płaca P25
- Płaca P26
- Płaca P27
- Płaca P28
- Płaca P29
- Płaca P30
- Płaca P31
- Płaca P32
- Płaca P33
- Płaca P34
- Płaca P35
- Płaca P36
- Płaca P37
- Płaca P38
- Płaca P39
- Płaca P40
- Płaca P41
- Płaca P42
- Płaca P43
- Płaca P44
- Płaca P45
- Płaca P46
- Płaca P47
- Płaca P48
- Płaca P49
- Płaca P50
- Płaca P51
- Płaca P52
- Płaca P53
- Płaca P54
- Płaca P55
- Płaca P56
- Płaca P57
- Płaca P58
- Płaca P59
- Płaca P60
- Płaca P61
- Płaca P62
- Płaca P63
- Płaca P64
- Płaca P65
- Płaca P66
- Płaca P67
- Płaca P68
- Płaca P69
- Płaca P70
- Płaca P71
- Płaca P72
- Płaca P73
- Płaca P74
- Płaca P75
- Płaca P76
- Płaca P77
- Płaca P78
- Płaca P79
- Płaca P80
- Płaca P81
- Płaca P82
- Płaca P83
- Płaca P84
- Płaca P85
- Płaca P86
- Płaca P87
- Płaca P88
- Płaca P89
- Płaca P90
- Płaca P91
- Płaca P92
- Płaca P93
- Płaca P94
- Płaca P95
- Płaca P96
- Płaca P97
- Płaca P98
- Płaca P99
- Płaca P100

Status urządzeń peryferyjnych Brak urządzeń

PARAMETRY TECHNICZNE PRZEPOMPOWNI

Typ pompy: 653

Parametry pomp: Max i prąd 2.3 - 10.439

Typ sterownicy: Uwagi

Wskazania alarmów:

Włamanie do szafki

Logowanie operatora

Przebieg zdarzeń na rok (miesiąc)

System wizualizacji SCADA do obiektów przepompowni ścieków

Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Szemud Sp. z o.o. formalnie rozpoczęło swoją działalność z dniem 6 lipca 2016 roku jako spółka prawa handlowego, której właścicielem w 100% jest Gmina Szemud. Aktualnie prezesem spółki jest Bartosz Sadowski. Spółka powstała w celu zarządzania gminną infrastrukturą wodno-kanalizacyjną (sieć wodno-kanalizacyjna wraz z obiektami technicznymi), którą przejęła od Gminy Szemud. Siedziba spółki mieści się w Szemudzie.

W zakres jej zadań wchodzi wydobywanie i dystrybucja wody na potrzeby mieszkańców gminy oraz przedsiębiorców i instytucji, odbiór i oczyszczanie ścieków, unieszkodliwianie odpadów płynnych, w tym z przydomowych szamb, a także wykonywanie bieżących remontów i napraw sieci wodno-kanalizacyjnej i jej rozbudowy o nowe przyłącza.

W celu zapewnienia ciągłości dostaw i zapewnienia utrzymania wysokiej jakości dostarczanej wody w latach 2019-2020 zmodernizowano ujęcia wody w Szemudzie i Bojanie.

Kamera do inspekcji kanalizacji

Mieszkaniec Donimierza społecznie odśnieżający chodnik w Donimierzu

Zaplecze socjalne dla pracowników gospodarczych

Rozbudowa polegała na budowie stacji uzdatniania wody, polepszając parametry dostarczanej wody oraz budowie dwóch kolejnych studni, aby zapewnić ciągłość dostawy wody na cele socjalno-bytowe. Wdrożono system monitoringu sieci wodociągowej pozwalający na wizualizację przepływu oraz stanu ciśnienia wody w sieci, dający pełen podgląd do obiektów przepompowni ścieków, ich wydajności jak i prawidłowego funkcjonowania.

Ponadto od roku 2020 Spółka przejęła kolejne zadania: zarządzanie nowo powstałym centrum sportowym z basenem w Kielnie, prace związane z bieżącym utrzymaniu dróg, rowów przydrożnych

Zimy nam nie straszne - skutki orkanu Ksawery (2013 r.)

i rowów melioracyjnych, a także zadania związane z zimowym utrzymaniem dróg i chodników, utrzymaniem placów zabaw i placów rekreacyjnych.

W celu właściwej realizacji swoich zadań władze GPK Szemud nieustannie rozbudowują park maszynowy. Spółka posiada m. in. specjalistyczny sprzęt do równania i profilowania nawierzchni żwirowych i gruntowych, koparkę kołową, dysponującą długim ramieniem roboczym, do różnego rodzaju prac ziemnych, natomiast do utrzymania zieleni i poboczy zakupiono ciągnik rolniczy wraz z oprzyrządowaniem. Na potrzeby budowy przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych zakupiono koparko-ładowarkę oraz minikoparkę.

Ponadto zakupiony został sprzęt dedykowany do monitoringu sieci kanalizacji sanitarnej wraz z kamerą do inspekcji kanalizacji, dzięki której możliwy jest całościowy przegląd sieci. Natomiast do prowadzenia systemowej diagnostyki i inspekcji sieci kanalizacji sanitarnej wykorzystywany jest ciągnik rolniczy wraz z przyczepą ciśnieniową.

Oprócz zadań zleconych przez gminę Spółka świadczy również usługi na rzecz mieszkańców: budowę przyłączy wodociągowych oraz kanalizacyjnych oraz usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu ścieków komunalnych do punktu zlewnego zlokalizowanego na oczyszczalni w Szemudzie.

Koparka kołowa Caterpillar M313D

Ciągnik rolniczy MASSEY FERGUSON wraz z przyczepą ciśnieniową

Sprzęt i ludzie aż rwą się do pracy...

Minikoparka JCB 8026

*Samochód ciężarowy
MERCEDES AXOR*

*Ramię wysięgnikowe KWT650
z głowicą koszącą Lama 121HD*

*Równiarka drogowa New
Holland F 156.6A*

Dotychczasowy rozwój spółki komunalnej oraz sposób realizacji przez nią zadań (szybkość reakcji i jakość wykonania) pokazuje, że powołanie jej było trafną decyzją władz gminy.

Zdrowie i bezpieczeństwo publiczne

Opieka zdrowotna. Krwiodawstwo. Profilaktyka zdrowotna i zdrowy styl życia. Bezpieczeństwo publiczne. Ochotnicze Straże Pożarne.

Opieka i profilaktyka zdrowotna oraz zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa publicznego mieszkańców to jedno z wielu zadań, spoczywających na gminie. Na terenie naszej gminy sytuacja ta nigdy nie była zła, a z roku na rok ulega stałej poprawie. Dotyczy to zarówno wszelkich usług zdrowotnych, funkcjonowania służb porządkowych, nakładów inwestycyjnych w utrzymanie infrastruktury zdrowotnej, jak i działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

Opieka zdrowotna

Na początku lat 90-tych na terenie gminy funkcjonował Gminny Ośrodek Zdrowia z placówkami w Szemudzie i Kielnie. Zapewniał on jedynie najbardziej podstawowe usługi zdrowotne (lekarz, stomatolog, pielęgniarka). Stan infrastruktury wymagał szybkiej interwencji w zakresie dostępnego miejsca i poprawy stanu technicznego. Rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie dostępności i zakresu usług zdrowotnych poskutkowało wybudowaniem nowej siedziby ośrodka zdrowia w Szemudzie w roku 1994, a w kolejnych latach rozbudową i modernizacją ośrodka zdro-

Karetka w Szemudzie

wia w Kielnie. W międzyczasie otwarto punkty lekarskie w Bojanie (w budynku po zlikwidowanej Spółdzielni Kółek Rolniczych) oraz w Łebnie (w budynku po byłej szkole). Stopniowo unowocześniano również wyposażenie poszczególnych ośrodków.

W latach 1999-2000 przeprowadzono prywatyzację gminnej służby zdrowia – następcą prawnym GOZ w Szemudzie został Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nasze Zdrowie”. W tym samym czasie zaczęły powstawać pierwsze indywidualne prywatne praktyki lekarskie i stomatologiczne, najpierw w Szemudzie, a później także w Kielnie i Bojanie. Zakres i poziom usług poszczególnych punktów i ośrodków lekarskich ulegał nieustannemu poszerzeniu.

Ośrodek zdrowia w Kielnie

Obecnie na obszarze gminy mamy dwa duże podmioty, świadczące usługi zdrowotne: NZOZ „Nasze Zdrowie” (Szemud, Kielno, Bojano, Łębno), NZOZ „Ars Medica” (Bojano) oraz jeden mniejszy NZOZ „Kris-Med” (Szemud). Ten ostatni świadczy usługi podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Natomiast duże ośrodki – poza POZ – świadczą również usługi specjalistyczne, poziomem nieodbiegające od wiodących ośrodków trójmiejskich. Wśród nich należy wymienić: chirurgię ogólną, dermatologię, endokrynologię, ginekologię i położnictwo, medycynę szkolną, neurologię, otolaryngologię, pediatrię, pulmonologię, rehabilitację, stomatologię, a także szczepienia ochronne i badania laboratoryjne. Szczegółowe informacje na temat dostępności poszczególnych usług podmioty te zamieszczają w swoich serwisach internetowych.

Władze gminy w celu zwiększania zakresu i dostępności oferowanych usług w różny sposób starają się wspierać prywatne podmioty lecznicze na terenie naszej gminy, jednakże z uwagi na związaną z tym działalność gospodarczą nie mogą wspierać ich materialnie.

Na terenie gminy działają również apteki. Pierwotnie były one zlokalizowane przy ośrodkach zdrowia, a obecnie lokalizacja uzależniona jest od fizycznej dostępności i najczęściej są to miejsca w pobliżu sieci sklepów. Obecnie na terenie gminy działa łącznie 8 aptek i punktów aptecznych, umiejscowionych w Bojanie, Kielnie, Koleczkowie i Szemudzie.

Ośrodek zdrowia w Szemudzie

Od maja 2017 roku w centrum Szemuda zlokalizowany jest także Zespół Ratownictwa Medycznego wraz z karetką Pogotowia Ratunkowego. Udało się to uzyskać po kilkuletnich zabiegach i osobistym zaangażowaniu obecnego wójta. W drodze porozumienia ze szpitalem w Wejherowie oraz uzyskaniu z Ministerstwa Zdrowia dofinansowania udało się nabyć nową karetkę, która odtąd stacjonuje na terenie naszej gminy. Ułatwia to szybszy dostęp ratowników medycznych do osób potrzebujących natychmiastowej pomocy, w tym ofiar zdarzeń drogowych.

Współpraca z wejherowskim szpitalem trwa od lat, a nasza gmina wraz

Bogate wyposażenie karetki to podstawa udanej pomocy medycznej

z sąsiadami z terenu naszego powiatu niejednokrotnie dokładała się do zakupu sprzętu medycznego dla szpitala (m.in. mammografu i karetki pogotowia) oraz do prac remontowo-modernizacyjnych w obiektach szpitalnych i szpitalnego ośrodka ratowniczego. A wszystko to w trosce o poprawę i podnoszenie jakości usług oferowanych przez wejherowski szpital również naszym mieszkańcom.

Krwiodawstwo

Od prawie dwudziestu lat na terenie naszej gminy organizowane są akcje krwiodawstwa. Ich pomysłodawcą byli nasi strażacy wspólnie z prezesem NZOZ „Nasze Zdrowie” lekarką Haliną Pietkun. Corocznie przeprowadzane są dwie akcje, wiosną w Szemudzie i latem w Kielnie. I co roku przybywają tłumy mieszkańców – krwiodawców. W roku 2015 było ich rekordowo dużo, bo aż ponad 120-tu. Obecnie liczba ta oscyluje w okolicach prawie stu osób. Ofiarności tych ludzi bardzo cieszy.

Krwiodawcy

Profilaktyka zdrowotna i zdrowy styl życia

Władze gminy od wielu lat organizują oraz wspierają różnorodne akcje z zakresu profilaktyki zdrowotnej. Najczęściej powiązane są one z wydarzeniami kulturalnymi lub sportowymi, stanowiąc jedną z atrakcji dla mieszkańców. Dla przykładu, podczas Dożynek Gminnych szpital wejherowski organizuje punkt medyczny, w którym można dokonać pomiaru ciśnienia krwi, poziomu glukozy i cholesterolu oraz BMI. Warto tu również wskazać coroczne badania dla kobiet w specjalnym mammobusie, wyposażonym w nowoczesną aparaturę mammograficzną.

Badania profilaktyczne podczas Dożynek

„Zostań Dawcą Szpiku”

Mnóstwo profilaktycznych akcji zdrowotnych, kierowanych przede wszystkim do uczniów i ich rodziców, przeprowadzają nasze szkoły. Dotyczą one szerokiej tematyki higieny osobistej i zdrowego odżywiania.

Władze gminy starają się również zapewnić mieszkańcom warunki do prowadzenia zdrowego stylu życia poprzez aktywność ruchową. Niemal w każdej miejscowości są już place zabaw, małe lub większe boiska i obiekty sportowe, przybywa siłowni zewnętrznych, a w głównych miejscowościach powstały duże hale sportowe, oferujące mnóstwo nowinek z zakresu aktywności ruchowej (siłownie, sale fitness, boiska do gier zespołowych, sala do squash'a, basen itp.). Zdrowy styl życia jest również promowany podczas festynów i imprez sportowych, a nierzadko wiążą się z tym różne konkursy i atrakcyjne nagrody rzeczowe.

Profilaktyka stomatologiczna w szkołach

Bezpieczeństwo publiczne

Podstawą poczucia bezpieczeństwa mieszkańca są sprawnie i skutecznie działające służby porządkowe. W naszej gminie rolę tę spełnia Policja oraz strażacy. Strażacy najczęściej zabezpieczają utrzymanie porządku podczas różnych wydarzeń gminnych, w szczególności podczas gminnych uroczystości i związanych z tym marszami, pochodami itp. Bardzo duże zaufanie, jakie wzbudzają, znacznie usprawnia ich działania. Natomiast Policja realizuje swoje obowiązki ustawowe, bowiem podlega pod Komendę Powiatową Policji w Wejherowie.

Otwarcie Posterunku Policji w Szemudzie – 2008 r.

Struktura organizacyjna Policji w naszej gminie na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat ulegała wielu przemianom. Raz był to posterunek, innym razem komisariat, jeszcze innym razem nic nie było – a w zasadzie praktycznie niedostępny dla mieszkańców rewir dzielnicowych, bowiem posterunek mieścił się w Luzinie. Jeszcze kilkanaście lat temu szemudzcy policjanci nie znali komputerów, pisząc swe obszerne raporty na mechanicznej maszynie do pisania przy notorycznym niedostatku kalki kopiowej, w dobie Internetu i telefonii 2G

Narada z Policją z Szemuda - 2015 r.

Narada z Komendantem Powiatowym Policji – 2016 r.

dostępny mieli tylko jeden telefon stacjonarny, pracowali w wynajętej prywatnej suterenie i – gdyby nie stała pomoc gminy w zakupie paliwa do samochodu, który im gmina kupiła – pieszo ścigaliby przestępców i złodziei samochodów. Przyczyną takiego stanu był wszechobecny totalny bałagan organizacyjny i kompetencyjny w strukturach policyjnych w skali i na poziomie całego kraju, a na terenach wiejskich w szczególności. Stąd trudno o dobre morale, a jeszcze trudniej o szacunek społeczny... A mimo tych problemów nasi dzielnicowi jakoś sobie radzili. I mieszkańcy mogli na nich w większości przypadków liczyć.

Zmiany ruszyły, gdy przed kilkoma laty w szemudzkim Domu Nauczyciela zwolniło się mieszkanie komunalne i gmina zaproponowała Policji to lokum na stałą placówkę. Odpowiednie porozumienia zawarte z policyjnymi władzami

poskutkowały kompleksowym remontem tej części obiektu wg wskazówek policyjnych architektów, który w całości został przeprowadzony ze środków finansowych gminy. Kolejnym ruchem był zakup trzech telefonów komórkowych dla dzielnicowych, wyposażenie w sprzęt komputerowy oraz dofinansowanie zakupu kolejnego samochodu. Odtąd służba policjantów nabrała właściwego wyrazu i rozmachu. W kolejnych latach gmina nadal partycypowała w kosztach bieżącego funkcjonowania placówki policyjnej. Były nawet plany budowy nowego obiektu, ale cięcia budżetowe w Policji na razie temat ten wygasily.

Przekazanie pojazdu Policji w Szemudzie - 2013 r.

Obchody święta Policji w Bojanie - 2015 r.

Przekazanie pojazdu Policji w Szemudzie - 2016 r.

Obchody święta Policji w Bojanie - 2015 r.

Obecnie w Szemudzie znajduje się Komisariat Policji, obejmujący swym zasięgiem obszar gmin Szemud i Linia.

Na bieżąco z mieszkańcami kontaktuje się czterech dzielnicowych. Współpraca z organami gminy przebiega zadowalająco. Dzielnicowi aktywnie uczestniczą w gminnych zespołach problemowych ds. uzależnień i przemocy domowej, a także w corocznych zebraniach władz gminy z mieszkańcami poszczególnych sołectw. Kilka razy w roku do szkół zapraszani są przedstawiciele Policji oraz straży pożarnej, którzy przeprowadzają z uczniami prelekcje związane z bezpieczeństwem na drodze z domu do szkoły i z powrotem, a zwłaszcza o zagrożeniach związanych z przechodzeniem przez jezdnię w miejscach niedozwolonych oraz tzw. wtargnięciach na przejścia dla pieszych.

Podczas prelekcji podejmowane są też tematy związane z udzielaniem pierwszej pomocy i korzystaniem z numerów alarmowych oraz bezpieczeństwem podczas ferii i wakacji. Patrole policyjne z powiatowej komendy są obecnie bardziej widoczne, a głównym ich zadaniem jest ściganie wykroczeń drogowych.

Rowerowy tor przeszkód

Debata o bezpieczeństwie publicznym

Działania gminy w zakresie poprawy i promocji bezpieczeństwa publicznego znajdują swe odzwierciedlenie również w pracy z uczniami. Oprócz wspomnianych prelekcji z Policją i strażakami, organizowane są konkursy i turnieje, popularyzujące przestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa. W szkołach od wielu lat prowadzone są dodatkowe zajęcia pn. „Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego”.

Wychowawcy realizują spotkania i prezentacje z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz zasady pierwszej pomocy. W ramach realizowanego programu nauczania, przy użyciu różnego typu technik, w tym w postaci multimediiów oraz gier, przekazywana jest konkretna wiedza i informacje. Szkoły zostały wyposażone w tzw. „autochodziki”, tzn. piankowe stroje, które dzieci zakładają na szelkach i wcielają się pojazdy poruszające się po ulicach poukładanych na podłodze. Dzięki takiemu wyposażeniu już najmłodszy wychowankowie i uczniowie naszych przedszkoli i szkół uczą się, jak poruszać się po jezdni. Czynny udział w tego typu zabawach jest najlepszym sposobem przedstawienia zasad i zagrożeń w ruchu drogowym.

Autochodzik

Poprawa bezpieczeństwa na terenach wiejskich dotyczy również spraw związanych z rolnictwem i pracą na roli. Od blisko dziesięciu lat szkoły z terenu Gminy Szemud biorą udział w wojewódzkim konkursie plastycznym pt. „Zagrożenia wypadkowe w indywidualnych gospodarstwach rolnych”, organizowanym przez Państwową Inspekcję Pracy we współpracy z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i kilku innymi instytucjami. Szkoły uczestniczące w konkursie, na podstawie przygotowanych im materiałów szkoleniowych, przepro-

wadzą prelekcje na temat zagrożeń wypadkowych w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Głównym celem konkursu jest zapobieganie wypadkom dzieci na wsi i zaznajomienie ich z podstawowymi zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pokaz ratownictwa

Promocja numeru 112

Promocja kamizelek odblaskowych

Nauka udzielania pierwszej pomocy

Gmina dofinansowuje wypoczynek letni naszych uczniów i młodzieży, związany ze szkoleniami w zakresie bezpieczeństwa, organizowany przez członków naszych OSP z Bojana, Szemuda i Kielna. Od kilku lat władze gminy organizują w Szemudzie konferencje poświęcone problematyce bezpieczeństwa publicznego. Cieszą się one dużym zainteresowaniem, a udział w roli prelegentów mają przedstawiciele różnych służb porządkowych i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne.

Ponadto organizowane są również pokazowe działania treningowe służb. W roku w 2015 w Kielnie odbyły się ćwiczenia z zakresu zarządzania kryzysowego organizowane przez Gminę Szemud przy współpracy z powiatowymi służbami ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego. W ramach treningu przećwiczono wariant ataku terrorystycznego połączonego z pożarem oraz koniecznością interwencji służb ratownictwa wodnego i rozpoznania chemicznego. Pokazy zgromadziły wielu widzów, w tym osób przejeżdżających w tym czasie przez Kielno. Pokazy ratownictwa są też nieodłącznym elementem dużych imprez np. podczas Dożynek Gminnych.

W roku 2018 przy okazji 112 rocznicy istnienia OSP Szemud przeprowadzo-

no w gminie „Tydzień Bezpieczeństwa”, w którym skupiono się na promocji numeru alarmowego 112. W ramach obchodów odbywały się szkolenia i prelekcje w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz pokazy ratownictwa. W lipcu 2019 roku w Kielnie gmina zorganizowała dla naszych mieszkańców Wakacyjny Piknik Bezpieczeństwa, podczas którego przygotowano dla różnych grup wiekowych atrakcyjne zajęcia, związane z bezpieczeństwem. Największą atrakcją, jak się w trakcie festynu okazało, był pokaz praktycznych działań funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu, bowiem naszą gminę odwiedził premier RP Mateusz Morawiecki, a wraz z nim wojewoda pomorski oraz lokalni parlamentarzyści.

Nieodłącznym uczestnikiem bardzo wielu działań z zakresu bezpieczeństwa w naszej gminie są także nasi strażacy.

Prezentacja sprzętu strażackiego

Ćwiczenia Gminnego Zarządzania Kryzysowego

Obchody Dnia Strażaka w Gminie Szemud

Premier RP na Festynie Bezpieczeństwa w Kielnie

Ochotnicze Straże Pożarne

Tradycje pożarnicze w naszej gminie sięgają przełomu XIX i XX stulecia. Wówczas powstały jednostki Freiwillige Feuerwehr (Ochotnicza Straż Ogniowa) w Bojanie (1896), Kielnie (1905), Szemudzie (1906) i w Przetoczynie (przed 1914). Jako jednostki mundurowe były podległe niemieckiej żandarmerii, a ich głównym zadaniem było gaszenie pożarów i nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przez mieszkańców. Po I wojnie światowej zostały przekształcone w jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. W roku 1927 w Częstkwowie utworzono kolejną jednostkę OSP, a w 1937 w Łebnie. Ten stan ilościowy jednostek OSP przetrwał do dziś.

Zabytkowe pojazdy przekazane do Muzeum GRYF w Dąbrówce

Od początku istnienia tych jednostek ważnym elementem było wyposażenie ich w sprzęt gaśniczy i niezbędną infrastrukturę. Było to zadaniem państwa, najpierw niemieckiego, a po 1920 państwa polskiego. Różnie z tym było. W okresie międzywojennym jedynym istotnym sprzętem gaśniczym była sikawka ręczna na wozie konnym. W pierwszych latach okresu powojennego o poziomie wyposażenia danej jednostki decydowała przede wszystkim zaradność i operatywność jej członków. Nakłady finansowe państwa początkowo były bardzo niewielkie. Z czasem jednak sytuacja uległa poprawie. Powstały re-

mizy, jednostki wyposażono w pojazdy bojowe, pojawiły się motopompy i wiele innych elementów podstawowego wyposażenia bojowego. Wciąż brakło jednak rozwiązań systemowych w zakresie finansowania działalności przeciwpożarowej. Sytuacja uległa zmianie w momencie wdrażania zmian ustrojowych, związanych z odrodzeniem się samorządu terytorialnego.

Z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, gmina przejęła i realizuje jako zadania własne sprawy ochrony przeciwpożarowej. To gmina ponosi koszty utrzymania, wyposażenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczych straży pożarnych, powstałych na jej terenie. Ma też obowiązek bezpłatnego umundrowania członków OSP oraz ubezpieczenia w instytucjach ubezpieczeniowych. Zmiana ta zapewniła byt i prawidłowe funkcjonowanie istniejących na terenie gminy jednostek strażackich.

Zabytkowa „sikawka” OSP Bojano

Działalność OSP na terenie naszej gminy to przede wszystkim udział w akcjach ratowniczych i gaśniczych. W celu sprawnego ich przeprowadzania gmina

co roku doposaża poszczególne jednostki OSP w niezbędny sprzęt, w szczególności w pojazdy. W ostatnich 10-ciu latach władze gminy przeznaczyły duże nakła-

Remiza w Szemudzie

Remiza w Bojanie

Remiza w Kielnie

Remiza w Łebnie

Remiza w Częstkowie

Remiza w Przetoczynie

dy finansowe na ochronę przeciwpożarową i bezpieczeństwo publiczne i wspólnie z gminnym zarządem OSP uzyskiwały – niekiedy nieodpłatnie – znaczne ilości sprzętu.

W roku 2011 zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy GBA z napędem 4x4 marki MAN TGM dla jednostki OSP Szemud. W kolejnym roku zakupiono używany samochód pożarniczy marki Mercedes GBA dla OSP Bojano. W roku 2014 nastąpił kolejny zakup – nowy samochód GCBA marki Mercedes Benz AXOR 4x4 – tym razem dla OSP Kielno.

Gminne Dni Strażaka

W 2016 roku nieodpłatnie uzyskano samochód VW Bora z Komendy Powiatowej PSP w Wejherowie dla jednostki OSP Szemud. Ponadto dla jednostki OSP Kielno zakupiono samochód pożarniczy GCBA typu MAN. Pod koniec roku 2019 udało się sfinalizować starania w sprawie zakupu dwóch samochodów gaśniczych. Jednostka z OSP Bojano otrzymała samochód średni GBA MAN TGM 4x4, natomiast do OSP Szemud trafił samochód średni GBA MAN TGL napęd 4x2. Samochody zostały sfinansowane przez gminę Szemud, prywatnych darczyńców, Starostwo Powiatowe w Wejherowie oraz Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Pod koniec ubiegłego roku przekazano do Muzeum Techniki Wojskowej GRYF w Dąbrowce dwa wysłużone samocho-

Samochód dla OSP Kielno

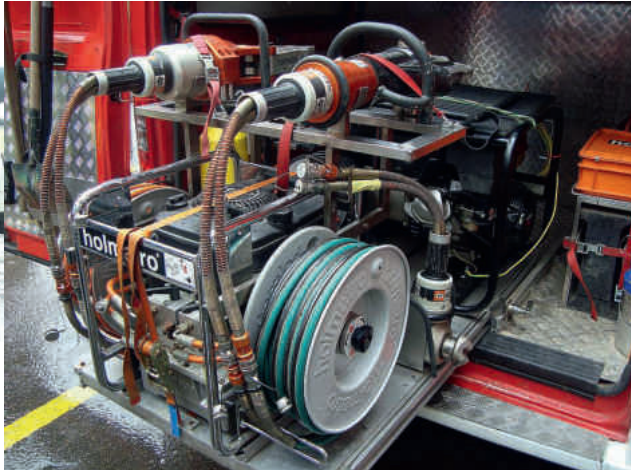
dy pożarnicze TATRA oraz JELCZ 004. Łącznie od roku 1990 gmina zakupiła 13 samochodów pożarniczych oraz 2 uzyskała nieodpłatnie.

Na obecną chwilę w jednostkach OSP na terenie gminy Szemud znajduje się 11 samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochody specjalne SLOp, SLKw oraz samochód zabytkowy Star 003, który znajduje na wyposażeniu jednostki OSP Bojano. Potencjał sił gaśniczych tych pojazdów pod względem dostarczenia wody wynosi 33600 litrów. Samochody, które są na wyposażeniu jednostek OSP, nie tylko służą do dostarczenia wody do miejsca zdarzenia, ale również do usuwania skutków innych miejscowych zagrożeń.

Co roku wszystkie jednostki są wyposażane w nowy certyfikowany sprzęt techniczny i umundurowanie. W roku 2018 nastąpiło podpisanie umowy pomiędzy Gminą Szemud a Ministrem Sprawiedliwości na powierzenie realizacji zadań z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej na realizację projektu „Doposażenie OSP z terenu Gminy Szemud”. W ramach tego zadania został zakupiony dla jednostek OSP sprzęt: zestaw ratownictwa technicznego, detektor gazowy oraz sprzęt służący do zabezpieczenia miejsca zdarzenia.

Jednocześnie w tym samym roku w ramach projektu „Bezpieczny Powiat”

Zestaw narzędzi hydraulicznych HOLMATRO

Sprzęt zakupiony w ramach projektu dla jednostek OSP

Sprzęt przekazany dla OSP w Szemudzie i Częstkwowie

Sprzęt zakupiony w ramach projektu „Doposażenie OSP z terenu Gminy Szemud”

zakupiono specjalistyczny sprzęt dla jednostek włączonych do KSRG. W tym samym roku jednostki spoza systemu KSRG otrzymały na wyposażenie sprzęt specjalistyczny oraz ubrania specjalne i buty. W minionym roku OSP Kielno nieodpłatnie uzyskała łódź ratowniczą od Oddziału Straży Granicznej, a gmina przy współudziale OSP Częstkowo oraz darczyńców z miejscowości Częstkowo zakupiła samochód pożarniczy dla tej jednostki.

Uzupełniane są braki w wyposażeniu, wycofuje się także sprzęt zużyty lub który nie spełnia już wymogów technicznych. W ostatnich latach przeprowadzono także rozbudowę i modernizację wszystkich remiz.

To tylko te najbardziej znaczące koszty, związane przede wszystkim ze środkami materialnymi. Do tego dochodzą koszty paliwa, ubezpieczenia strażaków, różnego rodzaju świadczenia i koszty osobowe i wiele, wiele innych.

Stan łączności dla potrzeb OSP jest bardzo dobry. We wszystkich jednostkach znajduje się system selektywnego wywoływania oraz funkcjonuje rozbudowany system „e-remiza”. Ponadto w 5 jednostkach znajdują się syreny elektroakustyczne z możliwością przekazywania mieszkańcom komunikatów o różnych

zagrożeniach. W remizach jak i na samochodach znajdują się radiotelefony, które zapewniają bezprzewodową łączność pomiędzy jednostkami i Powiatowym Stanowiskiem Kierowania. Z uwagi na rozległy teren gminy Szemud w razie wystąpienia zagrożenia istnieje możliwość wykorzystania urządzeń znajdujących się na samochodach pożarniczych do przekazywania komunikatów.

Średniorocznie nasze jednostki uczestniczą w około 350 akcjach ratowniczych. Sukcesywnie z roku na rok liczba zdarzeń wzrasta. Z uwagi na spadek zagrożenia pożarowego, najczęściej strażacy uczestniczą w zabezpieczaniu akcji ratunkowych na drogach, ratując bezpośrednio lub pomagając w ratowaniu ludzkiego zdrowia i życia.

W roku 1995 jednostki OSP Szemud i OSP Kielno zostały włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Od roku 2015 do KSRG włączono również OSP Bojano. Co roku sukcesywnie są zwiększane środki na utrzymanie jednostek OSP. Jednostki włączone do KSRG są lepiej wyposażone w sprzęt z uwagi na możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych.

Ochotnicza Straż Pożarna to jednak przede wszystkim ludzie, społecznicy. Dzięki dobrej mobilności i ofiarno-

Finansowanie OSP	Wydatki roczne w zł			
	2016	2017	2018	2019
Wydatki budżetu na OSP	237.149	433.761	946.906	1.623.560
Zakup materiałów i wyposażenia	69.713	76.200	395.058 (z dofinansowaniem)	132.003
Inwestycje budowlane, remonty	16.535	54.498	5.400	15.983
Zakup sprzętu	0	27.026	280.243 (z dofinansowaniem)	1.188.000 (dofinansowanie do 3 samochodów pożarniczych)

ści strażacy są najbardziej aktywnym i skutecznym stowarzyszeniem. Oprócz udziału w licznych działaniach i akcjach ratowniczych uczestniczą oni w akcjach oddawania krwi oraz w akcjach porządkowych, związanych z organizacją imprez sportowych i kulturalnych oraz uroczystości gminnych.

Remizy strażackie w swych częściach socjalnych, oprócz celów pożarniczych, służą także działalności kulturalnej i społecznej. Tu m. in. swe początki miała Gminna Orkiestra Dęta, założona w Bójnie przez Alojzego Damaszkę. Remizy w Częstkowie i Przetoczynie służą druhom i mieszkańcom w organizowaniu

Dzień Strażaka w Gminie Szemud z okazji 112 rocznicy powstania OSP Szemud

Strażacka Orkiestra Dęta

uroczystości rodzinnych oraz spotkań integracyjnych (m. in. festyn wiejski, choinka dla młodzieży, opłatek Bożonarodzeniowy, zebrania wiejskie, strażackie itp.). Każdego roku Zarząd Gminny ZOSP RP w Szemudzie organizuje konkurs pod hasłem: „Młodzież Zapobiega pożarom” oraz zawody sportowo-pożarnicze dla jednostek OSP i MDP. Oprócz działalności edukacyjnej Zarząd Gminy ZOSP RP w Szemudzie współpracuje z Zarządem Powiatowym ZOSP RP w Wejherowie w zakresie organizacji powiatowego halowego turnieju piłki nożnej dla strażaków OSP oraz turnieju gry karcianej „baszka”.

Na terenie Gminy Szemud działa 6 jednostek OSP. Liczą one łącznie ok. 380 członków, w tym ok. 300 strażaków czynnych (członek zwyczajny). Ponadto do braci strażackiej zalicza się członków honorowych i wspierających oraz młodzież z Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

Wszystkie jednostki są członkami Oddziału Gminnego Związku Ochotniczy Straży Pożarnych w Szemudzie. Każda z nich posiada swój sztandar.

Nadzór nad funkcjonowaniem tych jednostek sprawuje Zarząd OG Związku OSP w Szemudzie. Pierwszy zjazd Gminnego Związku OSP odbył się pod koniec 1989 roku.

Strażackie spotkanie wigilijne

Zawody strażackie zawsze pełne emocji

Oddział Związku OSP działa na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a także własnego statutu. Obecnie Prezesem Zarządu Oddziału Gminnego jest Ryszard Kalkowski, a funkcję Komendanta Gminny OSP pełni Paweł Milewczyk. W skład zarządu wchodzi m.in. Sekretarz Zarządu (Magdalena Józefowicz) i Skarbnik Zarządu (Iwona Czoska). Nad prawidłowością prac Zarządu czuwa Komisja rewizyjna na czele z Wandą Chmara.

Na czele poszczególnych jednostek aktualnie stoją:

OSP Kielno: Prezes - Witold Hoppa,
Naczelnik - Stanisław Milewczyk

OSP Szemud: Prezes - Paweł Milewczyk,
Naczelnik - Szymon Pranczk

Laureaci Gminnego Turnieju Wiedzy Pożarniczej

OSP Bojano: Prezes - Filip Sikora,

Naczelnik - Grzegorz Szenk

OSP Łębno: Prezes - Marek Dosz,

Naczelnik - Józef Gruba

OSP Częstkowo: Prezes - Jacek Żywicki,

Naczelnik - Wojciech Bojeński

OSP Przetoczyno: Prezes - Jan Domski,

Naczelnik - Wojciech Pranczk

W roku 1999 gmina wydała obszerną monografię autorstwa Bolesława Borka na temat historii, organizacji i funkcjonowania ruchu strażackiego na obszarze naszej gminy.

Nowe pojazdy bojowe dla strażaków z Szemuda i Bojana

Obchody 110 lat istnienia OSP Kielno

MDP na przekazaniu pojazdów dla OSP

Pamiątkowy dąb posadzony z okazji 110-lecia OSP Kielno

Naczelnicy OSP na terenie gminy Szemud

Nominacje strażackie

Pomoc społeczna

**Pomoc materialna i przeciwdziałanie wykluczeniu.
Wsparcie psychologiczne i profilaktyka uzależnień.**

Jednym z istotnych zadań gminy jest udzielanie pomocy materialnej i zapewnianie opieki osobom, które z niezależnych od siebie względów nie mogą lub nie umieją samemu bądź z pomocą swych bliskich zabezpieczyć własnego bytu. Działania samorządu gminnego w tym zakresie realizowane są w sposób instytucjonalny.

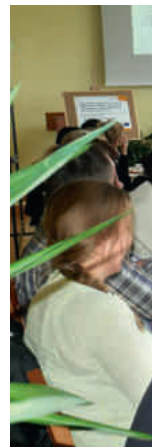
Siedziba GOPS od 2013 roku

Pomoc materialna i przeciwdziałanie wykluczeniu

Do 1990 roku zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane były w oparciu o wytyczne i instrukcje Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej. Nowy ustrój przyniósł ze sobą nową rzeczywistość ekonomiczną i społeczną. Na potrzeby realizacji tych zadań w nowych warunkach ustawodawca zobowiązał gminy do tworzenia lokalnych ośrodków pomocy społecznej. Na terenie naszej gminy jest to Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie, utworzony – jako odrębna wobec Urzędu Gminy instytucja – w roku 1990 uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Szemudzie. Początkowo GOPS w Szemudzie funkcjonował w ramach struktur organizacyjnych Urzędu Gminy, co było zwią-

zane z realizowaniem jego zadań przez pracowników Urzędu. Docelowo został wydzielony jako odrębna jednostka organizacyjna, z własnym statutem, siedzibą i kadrą pracowniczą. Pierwszym kierownikiem Ośrodka została Janina Halman, dotychczasowy pracownik Urzędu. Po niej w latach 2004-2018 Ośrodkiem kierowała Barbara Kowalewska, a obecnie obowiązki kierownika GOPS pełni Justyna Bieszk.

Od początku swego istnienia GOPS w Szemudzie realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej, ustawowo określone jako własne, przy jednoczesnym wykonywaniu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Jednak na przestrzeni lat rodzaj, zakres i sposób realizacji różnorodnych zadań zmieniał się, w zależności od sytuacji politycznej, go-

spodarczej i ekonomicznej państwa oraz zasobów finansowych gminy. Zmianie ulegały też rodzaje zadań. Początkowo pomoc realizowana była głównie poprzez wypłatę zasiłków stałych, okresowych, celowych i rent socjalnych, natomiast pomoc środowiskowa realizowana była w formie usług opiekuńczych. Z czasem doszły nowe zadania: świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, a ostatnio świadczenia „500+”, „Dobry Start”, wypłata świadczeń „Za życiem” i wiele innych.

Znaczący wpływ na te zmiany miało przystąpienie Polski do UE. Wiązało się to bowiem z koniecznością dostosowania polskiego prawa socjalnego do prawa unijnego. Natomiast otwarcie dostępu do funduszy unijnych w ramach głównie Europejskiego Funduszu Społecznego stworzyło nowe możliwości w zakresie organizowania pomocy społecznej na wielu płaszczyznach, co realizowane było poprzez projekty rządowe jak i własne.

Zmieniały się też problemy występujące w środowisku, w tym ich charakter i skala: bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, przemoc w rodzinie, trudności rodzin związane z opieką na dziećmi czy uzależnieniami.

Kurs wózków widłowych w ramach projektu „Szansa- aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z Gminy Szemud” – 2008 rok

Wszystkie te sytuacje wymagały zintegrowanych działań. Znalazło to odzwierciedlenie w strategii rozwiązywania problemów społecznych, przyjętej przez władze gminy w formie oficjalnego dokumentu i corocznie aktualizowanej. Strategia ta stanowi punkt wyjścia dla działań GOPS-u w zakresie realizacji zadań statutowych.

Jednym z takich działań był – realizowany w l. 2008-2013 - „Program Aktywności Lokalnej Gminy Szemud”, adresowany do środowiska lokalnego. Pierwszy projekt, współfinansowany ze środków EFS, o nazwie „Szansa – aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych z gminy Szemud”, skierowany był do osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz rolników będących w wieku aktywności zawodowej. Jego celem było zwiększenie kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, umożliwiających powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Projekt realizowany był przez 6 lat. Uczestniczyło w nim łącznie 268 osób. Każdy z uczestników objęty był aktywizacją społeczno-zawodową, zdrowotną oraz edukacyjną, w ramach której proponowano kursy: obsługi komputera, prawo jazdy kat. „C”, kurs operatora koparko-ładowarki, profesjonalny handlowiec, kurs kosmetyczny i inne.

Konferencja w ramach projektu „Aktywność szansą na zmianę” – 2017

Spotkanie Wigilijne WOK Szemud 2009

Od 2016 do 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie realizował kolejny projekt pt. „Aktywność szansą na zmianę”, współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem tego projektu było zwiększenie zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W ramach tego projektu ze szkoleń i kursów zawodowych takich jak: opiekun osób zależnych, magazynowo-handlowy, pracownik ochrony fizycznej i spawania – wybieranych indywidualnie przez uczestników projektu oraz dla wszystkich z przedsiębiorczości i obsługi komputera ECDL, skorzystały łącznie 73 osoby bezrobotne. Podobnie jak w latach ubiegłych, GOPS nadal stara się pozyskiwać środki ze źródeł zewnętrznych, w tym ze środków z Unii Europejskiej na walkę z różnymi problemami. W latach od 2008 do 2018 była to praca na rzecz osób bezrobotnych. Obecnie, ze względu na starzenie się społeczeństwa, niepełnosprawność oraz problemy rodzinne, wzrasta zapotrzebowanie na usługi społeczne.

Innym z działań jest realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, we współpracy z Bankiem Żywności w Gdańsku. W ramach tego programu co roku pomoc w formie paczek żywnościowych obejmuje się ok. 800 osób.

Oprócz wsparcia materialnego istotne są również działania na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu. Od początku swego istnienia GOPS w Szemudzie organizuje spotkanie wigilijne dla osób samotnych. Impreza cieszy się dużym zainteresowaniem ludzi potrzebujących pomocy, którzy Wigilię spędzają samotnie. Przy okazji świąt Bożego Narodzenia osoby starsze, niepełnosprawne i samotne otrzymują paczki świąteczne. Ośrodek bierze też udział w organizacji wielu imprez i przedsięwzięć gminnych, takich jak Dożynki, festyny, Dzień Seniora. Współpracuje z KRUS Wejherowo i parafiami na terenie gminy w organizacji kolonii letnich dla dzieci i młodzieży. Organizuje świadczenia usługi teleopieki dla mieszkańców gminy.

Nie sposób wymienić wszystkich inicjatyw i działań zrealizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie, ale na pewno trzeba zaznaczyć, że było i jest to możliwe dzięki zaangażowaniu i kreatywności pracowników w niesieniu pomocy innym. Osób posiadających ogromną wiedzę oraz umiejętności w rozwiązywaniu problemów oraz kształtowaniu nowoczesnych form pomocy mieszkańcom gminy.

Spotkanie Wigilijne Centrum Seniora 2019

Nagroda Marszałka - Srebrne Drzewko, 2017 r., druga z lewej: Barbara Kowalewska – kierownik GOPS w l. 2004-2018, druga z prawej: Justyna Bieszk – obecna szefowa GOPS (od 2018 r.)

Przygotowanie do realizacji Programu 500+ 2019 r.

Warto zaznaczyć, że Ośrodek nagrodzony został przed kilkunastu laty specjalnym wyróżnieniem za działalność innowacyjną w dziedzinie pomocy społecznej przez Marszałka Województwa Pomorskiego, natomiast kierownik Ośrodka, Barbara Kowalewska, w roku 2017 została laureatką nagrody „Srebrne Drzewko”.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego z I Kadencji 2011-2013

Wsparcie psychologiczne i profilaktyka uzależnień

Zadania gmin w zakresie pomocy społecznej dotyczą również pomocy psychologicznej. Ustawodawca wśród obowiązków zaznaczył m. in. współdziałanie na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom (alkoholizm i narkomania) i przemocy w rodzinie. Zadania te gmina ma realizować w określony sposób poprzez współpracę przedstawicieli różnych środowisk skupionych w dwóch formalnych organach: gminnej komisji ds. uzależnień

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego III Kadencji 2017-2020

oraz zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy.

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szemudzie powołana została w 1996 roku na mocy przepisów o przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

We współpracy z organami Policji, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami oraz instytucjami zewnętrznymi, Komisja koordynuje działaniami na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom (alkoholizm, narkomania oraz inne środki psychoaktywne) oraz współpracuje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Z budżetu Komisji, wydzielonego w ramach budżetu gminy, finansowane są również działania związane z funkcjonowaniem świetlic socjoterapeutycznych, organizacją występów teatralnych dla młodzieży szkolnej, kursów nauki pływania, zakupu sprzętu sportowego oraz organizacji wypoczynku letniego itp.

Do sierpnia 2001 roku Komisję powoływała Rada Gminy. W tym czasie przewodniczyli jej Albin Jaroszek (1996-1999) oraz Janina Halman (1999 – 2001). Od sierpnia 2001r. Komisja powoływana była przez Wójta Gminy.

W latach 2001-2015 przewodniczył jej Romuald Janca, a po nim do chwili obecnej Justyna Bieszk.

W początkowym okresie działalność Komisji ograniczała się do opiniowania polityki ograniczania dostępności alkoholu i związanych z tym zezwoleń wydawanych przez wójta, kierowania na przymusowe leczenie oraz do prowadzenia świetlicy środowiskowej. Zmiana na stanowisku przewodniczącego, dokonana w roku 2001, zaowocowała znaczącą zmianą podejścia do tematyki. Jeszcze w tym samym roku utworzono stały Punkt Konsultacyjny, czynny dwa razy w tygodniu, w którym udzielano pomocy psychologicznej i terapeutycznej, a kilka lat później poszerzono zakres

Punktu o pomoc prawną. Początkowo Punkt ten mieścił się w Urzędzie, a po kilku latach przeniesiono go do siedziby GOPS-u, gdzie funkcjonuje do dziś. Niemal całą uwagę Komisja skupiła na pracy z dziećmi i młodzieżą. Rozbudowano sieć świetlic środowiskowych, a ich zasięgiem objęto znaczną ilość dzieci w wieku szkolnym. Zwiększono nakłady na działalność profilaktyczną w środowisku szkolnym. Podjęto prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej na temat szkodliwości nadużywania alkoholu, stosowania narkotyków oraz przemocy fizycznej. Podjęto także działania w zakresie pomocy osobom i rodzinom, w których już występują problemy związane z uzależnieniami. Komisja nawiązała stałą współpracę z wejherowskim ośrodkiem wsparcia dziennego, do którego kierowała swoich podopiecznych i zainteresowanych członków ich rodzin. Reagowała na sygnały o przemocy domowej i szkolnej. Kierowała szereg spraw do sądu rodzinnego z wnioskiem o przymusowe leczenie w zakładzie zamkniętym. Część z realizowanych przez Komisję zadań przejął utworzony później Zespół Interdyscyplinarny. Bardzo dobrze rozwinęła się współpraca Komisji ze szkołami, GOPS-em, Policją i NZOZ „Nasze Zdrowie”. I stan ten trwa nadal, gdyż obecna przewodnicząca Komisji kontynuuje nadany wówczas kierunek.

Skład samej Komisji, początkowo złożony w dużej mierze z członków Rady Gminy, po roku 2001 w ciągu niecałych dwóch lat zmienił się niemal całkowicie. Nowi członkowie, na wniosek przewodniczącego powoływani przez wójta, stanowili reprezentację różnych środowisk, co znacznie ułatwiało wzajemną współpracę. Skład ten stał się fundamentem późniejszego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny składa się z pracowników socjalnych, przedstawicieli Policji, szkół i służby

zdrowia, członków Gminnej Komisji ds. PiRPA, przedstawiciela Sądu w Wejherowie oraz organizacji pozarządowych. Pierwszy Zespół został powołany w listopadzie 2011 roku. Kadencja Zespołu trwa trzy lata, a jego przewodniczącą od początku istnienia jest Justyna Bieszk.

Do jego zadań należy diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie lub zagrożonych jej wystąpieniem. W latach od 2011 do 2019 podejmowano działania w łącznie 221 sprawach związanych z procedurą „Niebieskiej Karty”. Zadaniem Zespołu jest też podejmowanie działań profilaktycznych, zwiększających świadomość mieszkańców, gdzie można uzyskać pomoc, jak radzić sobie w sytuacjach trudnych. W dotychczasowej działalności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeprowadzono wiele działań: kampanii promocyjnych, debat, konkursów dla dzieci, warsztatów itp. (Konkurs plastyczny „Rodzina bez przemocy – nie daj się krzywdzić”, Kampania – „Nie – dla przemocy”, przygotowanie ulotek informacyjnych pt. „Nikt nie zasługuje na złe traktowanie, można temu zapobiec”, „Szacunek należy się każdemu – niezależnie od wieku”). Te i inne działania przyczyniają się do skutecznej pomocy rodzinom borykającym się z problemem przemocy.

Prawidłowe i skuteczne wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej możliwe jest dzięki bardzo dobrej współpracy z Policją, w szczególności dzielnicowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rejonowym, Prokuraturą, Zakładami Opieki Zdrowotnej na terenie gminy, szkołami i organizacjami pozarządowymi. Wszystkie te działania niewątpliwie przyczyniają się do pobudzenia aktywności oraz integracji społecznej mieszkańców.

Rozwój gminnej oświaty

Sieć szkół w gminie – problematyka zmian organizacyjnych i związanej z nimi rozbudowy infrastruktury szkolnej. Rozwój poziomu nauczania – krótka charakterystyka.

Funkcjonowanie oświaty to jeden z kluczowych obszarów działalności gminy. Wynika to z jego charakteru, bowiem dotyczy on nauczania małoletnich mieszkańców. Wzorce, jakie dzieci i młodzież szkolna przyswajają na pierwszym etapie swej edukacji, stają się kluczowymi w ich dalszym rozwoju psychofizycznym i intelektualnym.

Znaczenie tego obszaru zadań własnych gminy odnajduje swe odzwierciedlenie w gminnym budżecie. Koszty bieżącego utrzymania szkół to nie tylko wydatki płacowe i administracyjne, ale również niezbędne nakłady na rozwój

bazy naukowej (pomoce naukowe, koszty utrzymania pracowni szkolnych, wyjazdów szkoleniowych kadry i wielu innych wydatków). Gmina otrzymuje na bieżące utrzymanie oświaty określoną kwotę subwencji, jednakże jej wartość, mierzona wg wskaźników nie przystających do obszarów wiejskich, jest wyraźnie niższa od rzeczywiście ponoszonych wydatków bieżących. Jest to problem systemowy, dotyczący zdecydowanej większości samorządów, a wiejskich w szczególności. Dlatego co jakiś czas dochodzi do reorganizacji sieci szkół.

Szkoła Podstawowa w Szemudzie (budynek dawnego gimnazjum)

Hala widowiskowo-sportowa w Szemudzie

Do powyższych kosztów dochodzą wydatki majątkowe, gdyż gmina ma obowiązek utrzymywania infrastruktury szkolnej we właściwym stanie technicznym, spełniającym określone normy architektoniczne i sanitarne, które w dodatku podlegają stopniowemu podwyższaniu. Władze gminy nie miałyby nic przeciw takiej sytuacji, gdyby otrzymywałyby na to środki finansowe z budżetu państwa. Niestety, wydatki te muszą pokrywać z własnego budżetu kosztem innych strategicznych zadań, mogąc liczyć jedynie na uzyskanie jakiegoś, nierzadko szczątkowego dofinansowania z zewnątrz.

W przypadku naszej gminy dodatkowo co jakiś czas niezbędna staje się rozbudowa i modernizacja obiektów szkolnych z uwagi na stały przyrost mieszkańców, a więc i liczby uczniów. Przyrost ten następuje w sposób nierównomierny. W małych szkołach w zachodniej części gminy jest on nikły, natomiast największy jest on w szkołach dużych, głównie w Szemudzie, Kielnie i Bojanie. Skut-

kiem tego jest narastające rozwarstwienie w strukturze szkolnej pod względem liczby uczniów w oddziałach szkolnych.

Skutek jest taki, że władze gminy co roku stają przed dwojakim wyborem: likwidacja lub reorganizacja szkół, gdzie wskaźnik ten jest niższy, niż zakłada się to w budżecie państwa albo dopłata ze środków własnych do niedoszacowanej subwencji.

Zmodernizowana i rozbudowana Szkoła Podstawowa w Szemudzie

Narada z dyrektorami szkół

Sieć szkół w gminie – problematyka zmian organizacyjnych i związanej z nimi rozbudowy infrastruktury szkolnej

Sieć szkół w gminie, ukształtowana jeszcze przed rokiem 1990, obejmowała 10 szkół podstawowych oraz 4 szkoły filialne. Szkoły mieściły się w Bojanie, Częstokowie, Dobrzewinie, Jeleńskiej Hucie, Kielnie (wraz z filiami w Kieleńskiej Hucie i Rębiskach), Koleczkowie, Łebnie, Łebieńskiej Hucie, Przetoczynie i Szemudzie (wraz z filiami w Donimierzu i Kamieniu). W okresie powojennym istniały jeszcze szkoły w Będargowie, Głazicy, Leśnie i Warznie, lecz zostały zamknięte jeszcze przed 1990 rokiem. Tylko 4 miejscowości nie miały nigdy swej szkoły: Grabowiec, Kowalewo, Szemudzka Huta, Zęblewo.

Gmina Szemud szkoły na swe utrzymanie przejęła od kuratorów oświaty – jak większość gmin – dopiero w roku 1996, stając się odtąd dla nich organem prowadzącym. W tym czasie dopiero wypracowywano model finansowania funkcjonowania szkół z budżetu państwa. Ostatecznie przyjęta została zasada, że „pieniądz idzie za uczniem”.

Początki samodzielnego zarządzania szkołami nie były łatwe. Od początku lat 90-tych infrastruktura poszczególnych

szkół podlegała doraźnym remontom i rozbudowie. Niekiedy konieczne były zupełnie nowe obiekty, gdyż rozbudowa istniejących była albo niemożliwa ze względów technicznych, albo nieopłacalna. Dlatego jeszcze przed formalnym przejęciem szkół podejmowano nowe, konieczne inwestycje. W roku 1993 oddano do użytku nowe budynki szkolne w Dobrzewinie i Łebnie, a niedługo potem rozpoczęto budowę szkoły w Bojanie. Inwestycje te wymagały dużych nakładów finansowych, co wiązało się z koniecznością zadłużania gminy i ograniczania wydatków w innych obszarach.

W roku 1998 strona rządowa wprowadziła reformę oświaty, która narzuciła na gminę od roku szkolnego 1999/2000 obowiązek przekształcenia szkół podstawowych (redukcja do 6 klas) oraz utworzenie i prowadzenie samodzielnych, wydzielonych technicznie i organizacyjnie, trzyletnich gimnazjów.

W związku z reformą dokonano reorganizacji sieci szkół, tworząc gimnazja w Łebnie, Szemudzie, Kielnie i Bojanie. Nowe obowiązki wymagały dalszych nakładów inwestycyjnych. Jeszcze w roku 1999 oddano do użytku nowy budynek szkolny w Bojanie. Krótkookresowo zapewniał on techniczne wyodrębnienie klas gimnazjalnych, ale – przy największym w gminie przyroście liczby mieszkańców – pewnym było, że niebawem konieczna będzie rozbudowa. W Łebnie sytuacja była lepsza z uwagi na mniejszą liczbę oddziałów, a głównym problemem było fizyczne wydzielenie odrębnego wejścia dla uczniów gimnazjum. Zdecydowanie trudniejsza sytuacja była w Szemudzie i Kielnie, bowiem już przeprowadzone rozbudowy nie zapewniały w sposób wystarczający miejsca w nowej sytuacji organizacyjnej. Podjęto decyzję o rozbudowie szkoły w Kielnie oraz budowie budynku na potrzeby gimnazjum w Szemudzie.

Budynek dawnej szkoły w Donimierzu

Budynek dawnej szkoły w Kamieniu

Budynek dawnej szkoły w Głazicy

Budynek dawnej szkoły w Kielnie

Budynek dawnej szkoły w Rębiskach

Budynek dawnej szkoły w Warznie

Skutkiem reformy oświaty była też racjonalizacja sieci szkół, związana z odpływem do gimnazjów dwóch roczników. Z początkiem lutego 2001 roku zlikwidowano szkołę w Kamieniu, a następnie postawiono w stan likwidacji szkołę w Dobrzewinie, jednocześnie planując tam umiejscowienie nowego obiektu Gimnazjum w Kielnie. Wobec zamiaru likwidacji szkoły w Dobrzewinie zawiązało się Stowarzyszenie „Mieszkańcy Dzieciom”. Podjęło się ono utworzenia szkoły społecznej, która rozpoczęła działalność z dniem 1 września 2001 roku. Niedługo potem w budynku starej szkoły uruchomiono przedszkole, a z czasem, wraz z kolejnymi rocznikami, utworzono społeczne gimnazjum.

Szkoła Podstawowa w Kielnie

Nowa część szkoły w Kielnie

Dalsze próby zmian w organizacji sieci szkół w roku 2001 t.j. likwidacja wszystkich szkół filialnych oraz centralizacja edukacji, skończyły się odwołaniem dotychczasowego Zarządu Gminy. Nowe władze opracowały własny projekt optymalizacji sieci szkół, w wyniku którego w roku 2002 zlikwidowano szkołę filialną w Rębiskach, a szkołę w Przetoczynie przeobrażono w szkołę filialną dla szkoły w Szemudzie (filie tę zlikwidowano ostatecznie w roku 2005).

Szkoła w Jeleńskiej Hucie obroniła się przed zmianami z uwagi na remont i rozbudowę szkoły w roku 2001, wykonane przez mieszkańców Jeleńskiej Huty, Szemudzkiej Huty i Kowalewa w czynie społecznym; gmina jedynie pokryła koszt materiałów budowlanych. W późniejszych latach była dalej rozbudowywana.

W celu utrzymania szkoły w Kieleńskiej Hucie, przekształcono ją w szkołę z klasami integracyjnymi dla uczniów niepełnosprawnych. Przedłużyło to jej funkcjonowanie o kilka lat, jednak ostatecznie szkołę zlikwidowano w roku 2008, a uczniów przeniesiono do szkoły w Kielnie, gdzie dobudowane zostało nowe skrzydło szkoły.

W tamtym okresie pojawiły się pierwsze środki pozabudżetowe na inwestycje gminne. Część z nich pochodziła ze środków krajowych, część zaś z tzw. funduszy przedakcesyjnych i programów pomocowych. Skłoniło to Radę Gminy do ubiegania się o dofinansowanie na budowę dużej hali widowiskowo-sportowej w Szemudzie. W gminie brak było takiego obiektu, a planowana lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie szemudzkiej szkoły rozwiązywałaby problem braku sali gimnastycznej. Budowę podjęto po uzyskaniu promesy z UKFiS-u. Niemal równocześnie rozpoczęto budowę nowego budynku dla szemudzkiego gimnazjum, które wraz z początkiem roku szkolnego 2002/2003 oddano do użytku. Do nowego obiektu przenieśli się gimnazjaliści z Szemuda oraz ze zlikwidowanego Gimnazjum w Łebnie.

Przyszkolne boisko ORLIK w Szemudzie

W roku 2004, korzystając ze środków Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich, przeprowadzono prace remontowe i modernizacyjne w szkołach w Kielnie, Szemudzie i Łebieńskiej Hucie, a z własnych środków rozbudowano obiekty szkolne w Jeleńskiej Hucie i Koleczkowie. W kolejnym roku oddano do użytku halę widowiskowo-sportową w Szemudzie. Jej budowa przeciągnęła się z uwagi na zawirowania wokół przyznanego dofinansowania, które zostało znacznie zmniejszone. Prace budowlane podzielono na etapy i chwilowo wstrzymano z uwagi na pilną potrzebę ukończenia budowy obiektu szemudzkiego gimnazjum.

Kompleks szkolny w Bojanie

Boisko „Orlik” przy szkole w Bojanie

W międzyczasie uzyskano dodatkowe dofinansowanie z innych źródeł, co ostatecznie pozwoliło sfinalizować inwestycję. W roku 2006 rozpoczęto rozbudowę szkoły w Kielnie o nowe skrzydło, a w Jeleńskiej Hucie wykonano przyszkolny plac zabaw i boisko. W następnych dwóch latach wspólnie ze Stowarzyszeniem „Mieszkańcy Dzieciom” przy udziale środków pozabudżetowych wybudowano przy szkole w Dobrzewinie dużą halę sportową.

W roku 2008 roku zreorganizowano szkołę w Kielnie, likwidując filię w Jeleńskiej Hucie i tworząc Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi, do którego dowożone były dzieci niepełnosprawne. Gmina już w 2003 roku zakupiła specjalny pojazd dla przewozu uczniów niepełnosprawnych. W roku 2005 z dofinansowaniem PFRON dokupiła kolejny, a trzy lata później następny. W istotny sposób usprawniło to realizację dowozów uczniów niepełnosprawnych. Dziś tabor ten liczy 6 pojazdów i poza szkołą w Kielnie wykonuje dowozy do ośrodków kształcenia osób niepełnosprawnych w Gdyni, Wejherowie i Strzeczcu.

Od momentu akcesji do UE pojawiły się możliwości dofinansowania inwestycji z funduszy pomocowych UE. Pierw-

sze rozdanie (l. 2004 – 2006) raczej było skromne, a do tego sterowane centralnie z Warszawy. Kolejne perspektywy finansowe, realizowane przez samorząd wojewódzki, przyniosły znacznie wyższe kwoty i były o wiele bardziej dostępne. To wyraźnie ułatwiło rozwój inwestycyjny na terenie gminy. Praktycznie każdego roku realizowane były inwestycje w obszarze oświaty. W roku 2008 w Szemudzie wybudowano pierwsze boisko ze sztuczną nawierzchnią w ramach rządowego programu ORLIK. W latach 2009 i 2010 w ramach dwóch edycji rządowego programu „Radosna szkoła” wykonano i wyposażono przyszkolne place zabaw we wszystkich szkołach w gminie.

W roku 2010 rozbudowano szkołę w Bojanie o budynek gimnazjum, w Koleczkowie rozbudowano budynek szkolny o poddasze użytkowe, a w Łebnie wybudowano salę gimnastyczną.

Boisko w Lebieńskiej Hucie

Szkoła Podstawowa w Częstkwowie

Szkoła Podstawowa w Koleczkowie

Szkoła Podstawowa w Lebnie

Szkoła w Dobrzewinie - Karczemkach

W roku następnym zmodernizowano łącznik w szemudzkim gimnazjum, a w Lebieńskiej Hucie przeprowadzono remont pomieszczeń i elewacji budynku szkolnego. W roku 2012 budynek komunalny przy szkole w Koleczkowie zmodernizowano i zaadaptowano na cele przedszkola. W tym samym roku rozpoczęto budowę hali sportowej w Bojanie, która trwała do roku 2014.

W roku 2013, z uwagi na przedterminowe wybory wójta oraz zmiany w układzie władzy, nie podjęto nowych inwestycji oświatowych, a nowe władze dążyły do jak najszybszego zakończenia budowy hali w Bojanie. Przygotowując budżet na rok 2014 uwzględniono fakt dotarcia sieci gazociągu na wschodni obszar gminy. W związku z tym przyjęto do budżetu i zrealizowano modernizację kotłowni w szkołach w Bojanie i Koleczkowie oraz – po zatwierdzeniu zmian w projekcie budowlanym – również w nowo powstającej hali sportowej w Bojanie, podłączając te obiekty do sieci gazowej. Ponadto – znów z dużym udziałem zewnętrznych środków finansowych, m.in. z programu „Radosna szkoła” – wykonano plac za-

baw, siłownię i boisko szkolne w Kielnie oraz przyszkolne place zabaw w Łebnie i Częstkwowie. W 2016 roku przeprowadzono remont z modernizacją szemudzkiej hali sportowej, a przy szkole w Częstkwowie wykonano siłownię zewnętrzną. W roku następnym, w związku z uzyskaniem kolejnej dużej dotacji, zrealizowano budowę boiska przyszkolnego w Koleczkowie oraz rozbudowę i przebudowę boiska przy bojańskim gimnazjum na boisko wielofunkcyjne z bieżnią, stanowiskiem skoku w dal oraz trybunami.

Reforma oświaty z 2017 roku przyniosła likwidację gimnazjów i powrót do szkół ośmioklasowych. Dla władz gminy był to niemały dylemat, bowiem mniejsze szkoły w zasadzie wyczerpywały swe możliwości lokalowe na etapie 6-klasowym. Podjęto konsultacje społeczne w sprawie możliwości redukcji do czterech oddziałów szkół w Częstkwowie, Jeleńskiej Hucie, Koleczkowie i Łebieńskiej Hucie oraz likwidacji filii szemudzkiej szkoły w Donimierzu. W ich wyniku zdecydowano jednak warunkowo o przywróceniu szkół 8-klasowych z perspektywą ponownej analizy tematu w ciągu najbliższych kilku lat.

Po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty Rada Gminy zdecydowała się jedynie zakończyć działalność filii szkolnej w Donimierzu. Problemu spełnienia w tych czterech szkołach jednak wtedy nie rozwiązano.

Władze gminy, przeciwdziałając przeludnieniu w szkołach podstawowych, musiały podjąć decyzje w sprawach kluczowych inwestycji oświatowych. Logicznym było, że w pierwszej kolejności dotyczyć to będzie dużych ośrodków szkolnych. Nowe budynki szkolne w Bojanie na ten moment gwarantowały właściwe warunki nauczania. Również szkoła w Łebnie była w stanie zapewnić takie warunki. W kwestii szkoły w Szemudzie od roku finalizowano prace projektowe dotyczące jej rozbudowy, więc w nowej sytuacji rozbudowa stała się priorytetem. Najtrudniejsza sytuacja lokalowa była w Kielnie, dlatego radni zdecydowali się na gruntowną przebudowę i rozbudowę obiektów szkolnych, a z uwagi na brak warunków do zajęć wychowania fizycznego zdecydowali się poprzeć inicjatywę wójta w kwestii budowy dużego obiektu sportowego, który służyłby także mieszkańcom.

Obiekty hali sportowej i szkoły w Bojanie

Nowa część szkoły w Szemudzie 2019r.

W efekcie w latach 2017-2018 rozbudowano obiekt szkolny w Szemudzie o nowe skrzydło, a w tym samym roku rozpoczęto rozbudowę budynku szkoły w Kielnie o nowe skrzydło oraz budowę centrum sportowego z basenem, które w bieżącym roku oddano do użytku. Ponadto, w związku z uzyskaniem dodatkowych celowych środków zewnętrznych na kolejne projekty, pod koniec roku 2018 rozbudowano szkołę w Jeleńskiej Hucie oraz wykonano boisko przyszkolne w Częstkowie, a w kolejnym roku wybudowano boisko wielofunkcyjne przy szkole w Łebieńskiej Hucie oraz dokonano przebudowy boiska w Łebnie. W roku 2019 rozpoczęto rozbudowę starej części szkoły w Szemudzie oraz przeprowadzono rozbudowę wraz z termomodernizacją szkoły w Łebnie. Władze gminy nieustannie zabiegają o kolejne środki na rozbudowę szkolnej infrastruktury.

W najbliższych latach powinna rozstrzygnąć się kwestia braku miejsca w mniejszych szkołach. Rozwiązań jest kilka, a na które zdecyduje się Rada Gminy, okaże się niebawem.

Oświata w gminie obejmuje wyłącznie poziom podstawowy, chociaż przed 20-tu laty wspólnie z Powiatem Wejherowskim zabiegano o utworzenie Kaszubskiego Liceum Ogólnokształcącego w Bojanie, w budynku starej szkoły. Podjęto już nawet pierwsze kroki, związane z przekazaniem nieruchomości. Jednak z uwagi na małe zainteresowanie ze strony młodzieży, z realizacji projektu ostatecznie zrezygnowano.

Szkoła w Jeleńskiej Hucie

Przyszkolny plac zabaw w Kielnie

Nowoczesna komunikacja - dowozy szkolne

Nowoczesne systemy grzewcze w obiektach gminnych

Jeden z pojazdów gminnej floty dowozów dla osób niepełnosprawnych

Sala komputerowa w szkole w Koleczkowie

Rozwój poziomu nauczania – krótka charakterystyka

Oświata to nie tylko budynki i obiekty sportowe. To także kadra nauczycielska. A przede wszystkim uczniowie. To od ich zaangażowania oraz wzajemnego poszanowania zależy sukces nauczania.

W naszych szkołach, oprócz realizacji podstawy programowej, jest spore zainteresowanie różnymi dziedzinami naukowymi oraz sportowymi. Nauczyciele, przy wsparciu swych dyrektorów, zabiegają o udział w przeróżnych projektach edukacyjnych, tak lokalnych, krajowych jak i międzynarodowych.

Nasze szkoły od lat współpracują w ramach partnerstwa ze szkołami zagranicznymi, organizując spotkania, sympozja i wymiany uczniowskie. W kwietniu 2004 roku dwójka nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Szemudzie, na zaproszenie Akademii Fryzyskiej oraz szkoły partnerskiej, gościła w Holandii na prezentacji dorobku kulturalnego Kaszuby-Fryzja, zgłębiając metodykę nauczania.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej umożliwiło udział w programie „Sokrates Arion”. Program ten obejmował wizyty w szkołach językowych i placówkach oświatowych. Naszą gminę reprezentowali gimnazjaliści z Kielna. W maju 2006 roku młodzież z gimnazjum w Szemudzie i Kielnie wybrała się do Normandii we Francji w ramach wymiany młodzieży i współpracy ze stowarzyszeniem „Europe Echanges”. Tematem tej wymiany i związanego z nią programu była „Wspólna historia i wspólna pamięć”.

W marcu 2007 roku nasze gimnazja zakwalifikowały się do projektu „Za rękę z Einsteinem”. W tym samym roku uczniowie kieleńskiego gimnazjum wzięli udział w projekcie „Polskie Igloo - Niemieckie Palmy”, zajmując II miejsce wśród 280 startujących szkół.

W roku szkolnym 2007/2008 Szkoła Podstawowa w Szemudzie przystąpiła do programu edukacyjnego „Moja Szkoła w Unii Europejskiej”, popularyzującego dziedzictwo wspólnoty Europejskiej oraz wzajemny szacunek do dziedzictwa narodowego oraz odrębności kulturowej.

Wizyta uczniów z Armenii

Współpraca z Akademią Marynarki Wojennej w Gdyni

W 2011 roku ponownie szkoła w Szemudzie zorganizowała wymianę młodzieży we współpracy z „Europe Echanges”.

W tym samym roku rozpoczął się dwuletni projekt „Comenius Regio – Partnerskie Projekty Szkół”, z udziałem Zespołu Szkół w Kielnie oraz partnerów z Vareny (Litwa). W jego ramach zorganizowano m. in. warsztaty dla nauczycieli w zakresie nowatorskich metod pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.

W roku 2013 Zespół Szkolno-Przedшкоlny w Szemudzie uczestniczył w projekcie „Children’s University for Europe”, realizowanym przez Uniwersytet Gdań-

ski. W ostatnich latach w Szemudzie realizowany jest także projekt edukacyjny w ramach programu „Erasmus”.

Natomiast szkoła w Bojanie od kilku lat uczestniczy w programie wymiany międzynarodowej i wolontariatu AIESEC. To tylko ważniejsze z bardzo wielu inicjatyw realizowanych przez nasze szkoły.

Wymiana międzynarodowa - wolontariusze AIESEC z Azji

Na wyjeździe studyjnym – Erasmus

Nauczyciele z Szemuda w programie ERASMUS

Dzieci i młodzież uczestniczą w szkolnych konkursach i olimpiadach przedmiotowych na różnych szczeblach, osiągając znaczące sukcesy. Niektóre konkursy mają wieloletnie tradycje, a ich ranga stopniowo wzrasta. Szczególny status mają konkursy o regionalnej tematyce kaszubskiej. Są to m. in. regionalny Konkurs Recytatorski Literatury Kaszubskiej „Rodnô Mòwa” (od roku 1971) oraz Sejmik Kaszubski (od roku 1988).

Uczniowie uczestniczą również w Dyktandzie Kaszubskim oraz w konkursie czytania literatury kaszubskiej „Méster Bělnégò Czetaniò”. Ten udział nie jest przypadkowy, bowiem od września 2003 roku nasi uczniowie mają możliwość nauki języka kaszubskiego, który oficjalnie uznany został w roku 2005 za język regionalny UE. Początkowo nauką objęto pojedyncze klasy w szkołach w Szemudzie, Łebieńskiej Hucie i Karczembkach. Dziś liczba uczniów języka kaszubskiego to kilkaset osób we wszystkich szkołach. W ramach lektoratu poznają nie tylko pisownię czy literaturę kaszubską, ale również – w ramach wycieczek do muzeów, skansenów i miejsc historycznie ważnych – historię, kulturę i tradycje Kaszub. Uczestnicy tych zajęć językowych nierzadko reprezentują swe szkoły na zewnątrz.

Laureaci etapu gminnego konkursu Rodna Mowa

Z ciekawostek – w szemudzkiej szkole od roku 2004 działa pod kierunkiem pani Sabiny Kwidzińskiej Dziecięcy Zespół Regionalny „Kròsniàta”, który aktywnie uczestniczy w reprezentowaniu kaszubszczyzny podczas różnych imprez gminnych.

Wolontariusze z SP Szemud

Wolontariat Bojano

Stypendiści

Natomiast w listopadzie 2010 roku gimnazjaliści z Szemuda prezentowali w Warszawie dorobek kaszubszczyzny w ramach projektu „Lokalne tradycje Szemuda i okolic”.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że na podstawie ostatniego spisu ludności naszej gminie nadano status gminy kaszubskiej, co umożliwiła m.in. podwójne nazewnictwo miejscowości i ulic oraz wprowadzenie urzędowego języka kaszubskiego. Jednakże z praktycznych względów nie korzystamy z tej ostatniej możliwości. Dopóki nie ma kaszubskojęzycznego prawodawstwa, lepiej nie kusić losu...

Uczniowie naszych szkół rywalizują również w różnych szkolnych i międzyszkolnych zawodach sportowych w rozmaitych dyscyplinach, tak indywidualnie jak i zespołowo. Od kilku lat zauważalny jest także rozwój wolontariatu sportowe-

go, obsługującego gminne i zewnętrzne imprezy i zawody sportowe.

Wielu uczniów korzysta z zajęć sportowych organizowanych przez nasze lokalne organizacje i kluby sportowe w ramach programów dofinansowywanych przez władze gminy.

Rada Gminy od wielu lat nagradza wybitnie uzdolnionych naszych mieszkańców – uczniów i studentów – przyznając im stypendia naukowe i sportowe oraz stypendia specjalne.

Dla uczniów niepełnosprawnych od roku 2002 organizowany jest corocznie Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych. Jego celem jest manifestacja, że osoby z niepełnosprawnością mają pełne prawo do godnego życia i funkcjonowania w społeczeństwie na równych pra-

Nadanie stopni awansu zawodowego nauczycielom

wach z innymi. W kieleńskiej szkole od wielu lat organizowany jest on w formie bezpłatnych wyjazdów uczniów w ciekawe dla nich miejsca, takie jak: skansen w Sopocie, ZOO w Oliwie czy wyjazdy na spektakle teatralne w Teatrze Muzycznym w Gdyni.

Projekt 3.2.1.Start - biologiczne eksperymenty

Nasi uczniowie już od 2003 roku uczestniczą w programie nauki pływania. Do niedawna korzystali z basenów w rejonie Trójmiasta, a od bieżącego roku dostępny jest basen w nowo utworzonym centrum sportowym w Kielnie. Wybudowanie własnego basenu wraz z obszernym kompleksem sportowym to pomysł obecnego wójta. Centrum sportowe w Kielnie realizuje potrzeby uczniów naszych szkół w zakresie nauki pływania,

Projekt 3.2.1.Start - lekcja informatyki

Projekt 3.2.1.Start - lekcja astronomii

a ponadto umożliwiał aktywne spędzenie wolnego czasu przez mieszkańców, oferując im gotowe rozwiązania w zakresie kilku dyscyplin sportowych. Stanowi także jedną z kilku wizytówek gminy, zachęcających do osiedlania się na naszym terenie.

Uczniowie w Urzędzie Gminy

Uczestnicy Sejmiku Kaszubskiego

Gmina pozyskuje środki ministerialne w ramach projektów rządowych na różne cele oświatowe. Od roku 2014 gmina co roku otrzymuje dotacje celowe na wyposażenie szkół w podręczniki i materiały edukacyjne. W ramach programów „Książki naszych marzeń” i wieloletniego „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” otrzymaliśmy wsparcie finansowe na zakup książek do wszystkich bibliotek szkolnych. W celu umożliwienia wykorzystania w procesie dydaktycznym nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz podniesienia kompetencji uczniów i nauczycieli przez wykorzystanie nowych technologii, Gmina Szemud uzyskała w l. 2017 – 2018 dla wszystkich swoich szkół dotację celową na zakup pomocy dydaktycznych do szkół podstawowych w ramach rządowego programu „Aktywna tablica”.

W ostatnich latach gmina zrealizowała we wszystkich naszych szkołach projekt pn. „3.2.1.START!”. Głównym celem było przybliżenie uczniom świata nauki. Uczniowie uczestniczyli w szkole oraz podczas wycieczek w różnorodnych zajęciach tematycznych, warsztatach i laboratoriach, poznając tajniki przyrody, prawa fizyki w praktyce itp. W ramach tego projektu we wszystkich naszych szkołach pracownie zostały wyposażone w nowoczesne pomoce naukowe.

Nasza oświata na przestrzeni 30-tu lat zrobiła duże postępy, tak w rozwoju warunków do nauki, jak i metodyki oraz poziomu nauczania. Nasi uczniowie z powodzeniem rywalizują ze swymi rówieśnikami, choćby z pobliskiego Trójmiasta. A wieś wcale nie jest synonimem „wsiowości”.

Uczniowie naszych szkół podczas zajęć edukacyjnych

3.2.1. START!

Szkolne Koło Caritas z Bojana

Realizacja nadzoru nad funkcjonowaniem szkół

Dzieci ze szkoły w Bojanie przy pomniku Tadeusza Dargacza w wejherowskim parku

Dzień Kaszubski w szkole w Dobrzewinie-Karczemkach

Życie społeczno - kulturalne

Działalność Biblioteki Publicznej Gminy Szemud.

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Szemudzie.

Dożynki Gminne. Imprezy masowe. Wydarzenia okolicznościowe.

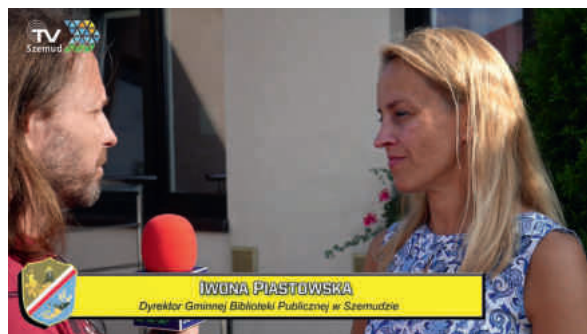
Wydarzenia kulturalne. Wydarzenia muzyczne. Teatr.

Gala Kultury Gminy Szemud. Społeczni animatorzy kultury.

Rozwój życia kulturalnego w naszej gminie związany jest przede wszystkim z działalnością gminy i jej jednostek: Biblioteki Publicznej Gminy Szemud oraz Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji. To one – powołane w tym celu – są głównymi koordynatorami wszelkiej działalności w zakresie rozwoju kulturowego.

Oprócz nich życie społeczno-kulturalne skupia się wokół stowarzyszeń oraz grup nieformalnych, których ilość na terenie gminy z roku na rok wzrasta. Gmina wspiera ich działalność, podobnie jak czyni to w przypadku organizacji społecznych czy klubów sportowych, poprzez rozbudowany system grantów. Dotacje dla organizacji pozarządowych sięgają rocznie łącznie ponad 300 tys. złotych.

Działalność społeczno-kulturalna w naszej gminie od lat stawiana jest jako wzór dla innych gmin wiejskich, a ostatnimi laty wręcz wypracowała sobie bardzo wysoki prestiż i markę również poza naszym regionem.

Dyrektor Biblioteki - Iwona Piastowska

Działalność Biblioteki Publicznej Gminy Szemud

Biblioteki, odkąd tylko istnieją, zawsze były i są ostoją kultury i narodowego dziedzictwa. Na terenach wiejskich nierzadko bywają jedyną placówką kultury. I nie chodzi tu tylko o przekaz spuścizny dziejowej, ale również o organizowanie i popularyzowanie kultury współczesnej w danym okresie. Stąd kulturotwórcza rola bibliotek zawsze była bardzo ważna. I taką pozostaje do dziś.

Na terenie naszej gminy funkcjonuje Biblioteka Publiczna Gminy Szemud, która działa już od 1959 roku. Pierwot-

Otwarcie nowej siedziby biblioteki w Kielnie – 2020

nie założona jako Gminna Biblioteka Publiczna Wielki Donimierz, zastąpiła dotychczas funkcjonujące tzw. punkty biblioteczne, powstałe po wojnie a mieszczące się w domach prywatnych. Na podstawie analizy zachowanych dokumentów bibliotecznych wynika, że w chwili jej utworzenia łącznie księgozbiór liczył 1212 woluminów, a korzystało z nich 92 czytelników. Początkowo na gminną bibliotekę składały się Biblioteka w Szemudzie oraz jej filie w Kielnie i Łebnie. Od roku 1986 działa filia w Częstkwowie, a w roku 2002 utworzono filię w Bojanie. Obecnie dyrektorem Biblioteki jest Iwona Piastowska.

Bolesław Bork - zasłużony dla szemudzkiego dziejopisarstwa

Biblioteka w swej historii przeszła dwie istotne reorganizacje. Najpierw w związku z przejściem działalności kulturalnej jako zadania własnego przez gminny samorząd w roku 1990, biblioteka stała się zakładem budżetowym gminy. Następnie od roku 2002 została przekształcona w samorządową instytucję kultury.

Nasi czołowi działacze kultury

Wieloletni pracownicy szemudzkiej Biblioteki

Biblioteka stała się promotorem miejscowych twórców kaszubskiej kultury. W roku 1992 nadano jej patrona - wielkiego regionalistę i pisarza, księdza dr Leona Heyke. Od 2005 roku przy filii bibliotecznej w Łebnie utworzono Izbę Pamięci Jana Piepki. W roku 2010 filia biblioteczna w Kielnie otrzymała imię Alojzego Nagła w rocznicę 80 urodziny pisarza. Z tej okazji z inicjatywy Biblioteki wydano zbiór poezji pt. „Moje wierze” Alojzego Nagła. A w dwa lata później, w roku 2012 filii bibliotecznej w Łebnie nadano imię Jana Piepki. I tym razem wydano zbiór utworów patrona filii Jana Piepki zatytułowany „Moje strone”. W ramach działalności wydawniczej Biblioteki wydano jeszcze „Pro memoria Jan Piepka” (2013 r.) – we współpracy z Instytutem Kaszubskim oraz zbiór poezji i podań ks. Leona Heyke pt. „Świat Kaszebszczi” – we współpracy z wejhe-

rowskim Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej i wydawnictwem „Region” z okazji 130 rocznicy urodzin autora. W 2016 roku Rada Gminy rok ten ogłosiła Rokiem Jana Piepki z okazji 90 rocznicy urodzin pisarza i 15 rocznicy śmierci. W ramach obchodów w tymże roku Biblioteka zorganizowała

Promocja książek ks. Jana Kaczkowskiego

Obchody Roku Jana Piepki

Podstawowym zadaniem Biblioteki jest prowadzenie i udostępnianie swego księgozbioru oraz promowanie i popularyzowanie czytelnictwa. Służą temu rozmaite działania i akcje promocyjne.

Od lat Biblioteka uczestniczy w „Tygodniu Bibliotek” – ogólnopolskiej akcji promocji czytelnictwa i bibliotek, mającej na celu podkreślanie roli czytania i bibliotek w poprawie jakości życia, edukacji oraz zwiększanie prestiżu zawodu

Eliminacje gminne konkursu Rodno Mowa

szereg konkursów, spotkań oraz prelekcji. Wśród miejscowych sympatyków pisarza zrodziła się myśl o wystawieniu teatralnym jednego z utworów naszego pisarza. Skupieni wokół założonej przez siebie Szemudzkiej Grupy Teatralnej, przy wsparciu i z udziałem dyrektora Biblioteki Iwony Piastowskiej, pod kierownictwem Aleksandry Perz z Bojana, w styczniu 2018 roku wystawili dla naszych mieszkańców sztukę Jana Piepki „Choróbko”. Widowisko to zyskało wielu sympatyków tutejszej społeczności, a artyści odbyli tournée po okolicznych gminach.

Pasowanie na Czytelnika

bibliotekarza i zainteresowania książką szerokich kręgów społeczeństwa. Wydarzenia biblioteczne rozpoczynają się 8 maja, czyli w Dniu Bibliotekarza i w tym czasie w naszych bibliotekach jest zawsze bardzo gwarno, podczas mnóstwa spotkań autorskich, spotkań z teatrem, warsztatów czy konkursów, jak choćby „Gminnego Mistrza Pięknego Czytania”. Od września do listopada 2014 roku w bibliotekach w Szemudzie i Bojanie organizowane były bardzo ciekawe „Warsztaty Tworzenia Opowieści” skierowane do dzieci oraz „Warsztaty Dziennikarskie” dla młodzieży. „Akademia Młodych Pisarzy Gminy Szemud” to kolejny projekt realizowany, aby rozwijać zainteresowania dzieci i młodzieży.

Od października 2017 we wszystkich naszych bibliotekach ruszyła akcja „Z książką na start”, skierowana do dzieci w wieku do 6 lat i ich rodziców. Organizatorem akcji jest Fundacja Metropolia Dzieci, która wraz z bibliotekarzami zapraszała rodziców i dzieci do odwiedzania bibliotek. Mały czytelnik otrzymał m. in. „Paszport Biblioteczny” oraz książkę dopasowaną do jego wieku i zainteresowań.

Od kilku lat Biblioteka podczas Dożynek Gminnych włącza się w akcję „Narodowego Czytania”, podczas której mieszkańcy jak i zaproszeni goście czytają wybraną lekturę z klasyki literatury polskiej. Co roku bibliotekarze przeprowadzają akcję „Czytam sobie”, która pokazuje dzieciom, że samodzielne czytanie jest dobrą zabawą, a nauka czytania może być radosna i ciekawa. Biblioteka uczestniczyła także w akcji „Milion przygód z książką”, której celem było propagowanie i upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. Dzieci bardzo czynnie uczestniczyły w tematyce poruszanej na spotkaniach a księgozbiór biblioteczny wzbogacił się o kolejne książki dla dzieci.

Warsztaty dla dorosłych

Warsztaty ceramiczne

Warsztaty - ozdoby świąteczne

Warsztaty - malowanie na szkle

Oprócz uczestnictwa w wielu akcjach i działaniach promocyjnych szemudzcy bibliotekarze uczestniczą w różnych konkursach i projektach, poprawiających wizerunek i atrakcyjność bibliotek oraz podnoszących jakość usług wobec czytelników.

W roku 2004 w ramach rządowego projektu „Ikonka” w bibliotece w Szemudzie uruchomiono pierwsze stanowisko z dostępem do Internetu, przeznaczone do nieodpłatnego użytku czytelników i mieszkańców gminy.

Zajęcia z robotyki

W roku 2010 Biblioteka zakwalifikowała się w do „Programu Rozwoju Bibliotek”. Projekt ten skierowany był do większych bibliotek publicznych, a jego celem było zapewnienie bibliotekom dostępu do komputeryzacji, internetyzacji, szkoleń bibliotekarzy i szeroko pojętej

Mistrzowie kodowania

informacji oraz wszelkich unowocześnień w tym zakresie. Biblioteka uzyskała sprzęt komputerowy, który usprawnił pracę bibliotekarzom, ale przede wszystkim czytelnikom. Rok później, w ramach „Programu Akademia Orange dla bibliotek”, firma Orange zapewniła na okres 4 lat bezpłatny dostęp do Internetu dla bibliotek i czytelników, co spowodowało zdecydowanie większe zainteresowanie dzieci i młodzieży korzystaniem z Internetu. Program ten zakończył się w roku 2015, jednak szemudzkie placówki biblioteczne nadal oferują nieodpłatne korzystanie z komputera bądź Internetu.

Od 2012 do końca 2016 roku Biblioteka brała udział w projekcie „FunEnglish w bibliotece”. Projekt ten sukcesywnie zmieniał się w poszczególnych latach. Na początku dzieci mogły w bibliotekach skorzystać z bezpłatnego komputerowego kursu nauki języka angielskiego.

Mistrzowie Pięknego Czytania

Konkurs Recytatorski Poezji Jana Piepki

W kolejnych latach ofertę tą poszerzono o dorosłych. Kolejnym etapem była już szeroka gama e-kursów: językowych (angielski i niemiecki) oraz specjalistycznych: Pisz 123; Pamiętaj 123; Photoshop 123 – mieszkańcom gminy udostępniono 150 kodów dostępu. Każdy w zaciszu swojego domu mógł sam realizować poszczególne wybrane przez siebie kursy. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem.

W latach 2013-2015 w naszych placówkach realizowano projekt „Link do przyszłości. Młodzi, Internet, Kariera” – przedsięwzięcia mającego inspirować młodzież z małych miejscowości, poprzez spotkania z „młodymi profesjonalistami”, do kreatywnego myślenia o swojej przyszłości zawodowej, wykraczającego poza schematy znane z najbliższego otoczenia. W latach 2013, 2014 i 2016 Biblioteka realizowała projekt „O finansach w bibliotece”, którego istotą była edukacja finansowa osób po 50-tym roku życia. Projekt „Spotkania z pasjami” to projekt skierowany do starszej części społeczeństwa. W Bibliotece odbywały się spotkania internetowe z ciekawymi i znanymi

Spotkanie z ks. prof. Janem Perszonem

ludźmi. Spotkań tych było aż 24, a sam projekt trwał 2 lata (2013 r. i 2014 r.).

W 2014 roku szemudzka Biblioteka jako jedna z 20 bibliotek w całej Polsce, została w drodze konkursu wytypowana do udziału w projekcie, w ramach którego w bibliotece utworzony został punkt „GO_PRO!”, czyli Gminny Ośrodek Programowania. Uczniowie szkół podstawowych rozwijają tu swoją kreatywność oraz uczą się logicznego myślenia i rozwiązywania problemów.

Nasi Bibliotekarze - Gala Kultury 2019 rok

Bibliotekę w Szemudzie wyposażono w sprzęt do nauki programowania, m.in. zestawy klocków Lego Mindstorms, komputer (typu All in One) z ekranem dotykowym, projektor oraz tablet kompatybilny z Lego Mindstorms. Projekt był realizowany do końca 2019r. Jednak po zakończeniu sprzęt pozostał w bibliotece i nadal prowadzone są zajęcia z programowania, gdyż cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. Nie był to jedyny projekt związany z programowaniem.

W 2015 roku Biblioteka uczestniczyła w ogólnopolskim projekcie „Tablety w Twojej bibliotece”. W ramach tego programu udało się uzyskać 6 tabletów Apple iPad Air 16GB Wi-Fi z pakietem edukacyjnym: aplikacje wraz z instruktażem i scenariuszami zajęć, szkolenia online (webinaria) oraz kurs iTunesU dostępny na tablecie.

Pisarze kaszubscy

60 lat Biblioteki

Irena Piastowska - Zasłużona Dla Powiatu Wejherowskiego

Filia Kielno im. Alojzego Nagla – 2010

Ferie w Bibliotece

Wakacje w Bibliotece

Występ członków kółka gitarowego

Dzień Kobiet

Noc w Bibliotece

Spotkania teatralne

W roku 2018 szemudzka Biblioteka zakwalifikowała się do kolejnego projektu związanego z programowaniem – „KODOWANIE W BIBLIOTECE”. Był to projekt obejmujący zajęcia dla przedszkolaków oraz dzieci z klas I-III, które podczas przeróżnych zabaw miały okazję krok po korku poznać możliwości robotów Photon i rozpocząć swoją przygodę z programowaniem od najmłodszych lat.

Obok różnego rodzaju projektów Biblioteka bierze też udział w „Tygodniu z Internetem” (Get Online Week), corocznej, ogólnoeuropejskiej kampanii, której celem jest zachęcenie jak największej liczby osób do poznania możliwości, jakie daje Internet. Działania polegają na organizowaniu w miejscach oferujących publiczny dostęp do Internetu spotkań prezentujących ciekawe i praktyczne sposoby wykorzystania nowych technologii.

Oprócz wymienionych przeróżnych projektów, akcji i inicjatyw Biblioteka na co dzień realizuje stałe elementy swej działalności. Są to: konkursy recytatorskie (Gminny Konkurs Recytatorski Literatury Kaszubskiej „Rodnô Mòwa”, Gminny Konkurs Prozy i Poezji Polskiej, Gminny Konkurs Recytatorski Poezji Jana Piepki, Powiatowy Konkurs Recytatorski Twórczości Alojzego Nagła, Konkurs „Twórczość własna”), konkursy przedmiotowe (Konkurs plastyczny pt. „Książki mówią”, Konkurs Fotograficzny na Pocztówkę pt. „Wspomnienie z Wakacji”), konkursy muzyczne (Gminny Przegląd Polskiej Piosenki), różne warsztaty i spotkania (Ferie w bibliotece, Bajkowe bale karnawałowe, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Spotkania z muzyką, Noc w Bibliotece, Wakacje w Bibliotece, Wieczorki Kaszubskie, Dźwięki Kaszub, Spotkania z bajką), a także kółka zainteresowań

(muzyczne, plastyczne; nauka gry na gitarze, nauka języka angielskiego).

Szczególną formą promocji czytelnictwa są „Spotkania autorskie”. Gośćmi tych spotkań są znani pisarze, poeci, publicyści oraz inne znane postacie życia publicznego. Spośród nich warto wymienić m.in. Franciszka Szczęsnego, Andrzeja Perepeczkę, Agnieszkę Frączek, Barbarę Gawryluk, Reginę Osowicką, Tomasza Fopke, Bożeną Ugowską, Dariusza Pyża, Bolesława Borka, ks. prof. Jana Perszona, ks. Jana Kaczkowskiego, Elżbietą Zubrzycką, Grzegorza Kasdepke czy Michała Zawadkę.

W wielu swych działaniach Biblioteka szeroko współpracuje z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami prywatnymi., m.in. z Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Szemudzie, Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim Oddział Szemud, lokalnymi Kołami Gospodyń Wiejskich, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szemudzie, szkołami, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Stowarzyszeniem „Lesok”. W szczególności dotyczy to współpracy w zakresie organizacji imprez o randze gminnej. Ponadto w zakresie czytelnictwa widać szeroką współpracę z sąsiednimi bibliotekami oraz Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Gdańsku.

Niedawno Biblioteka obchodziła 60-lecie swego istnienia. W ciągu tych lat rozwijała się zarówno pod względem warunków lokalowych i liczby filii bibliotecznych, jak również pod względem posiadanych zbiorów i ilości osób z nich korzystających. Księgozbiór bibliotek jest systematycznie aktualizowany a liczba osób korzystających z bibliotek wzrasta. W roku 1959 było to: 1212 książek, 92 czytelników, w 1963 – 2737 książek, 358 czytelników, w 1973 – 6426 książek, 482 czytelników, w 1990 – 52 788 książek, 2363 czytelników, w 2000 – 48 832 książek,

2216 czytelników, a w 2019 – 34 735 książek i 3052 czytelników.

Ten rozwój, to nie tylko zasługa przychylności władz samorządowych na przestrzeni lat, ale również Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku, która przez wiele lat również dbała o rozwój i właściwe kształtowanie księgozbioru, a także dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakupy nowości wydawniczych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

Postęp w dziedzinie upowszechniania czytelnictwa jest widoczny niemal na każdym kroku i w każdym działaniu. Kadra biblioteczna z wieloletnim stażem i doświadczeniem, a przede wszystkim wielkim zaangażowaniem, wydaje się spełniać oczekiwania użytkowników, zarówno dorosłych jak i młodych.

Wieczór Kaszubski

Wystawa o patronie biblioteki

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Szemudzie

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Szemudzie (GCKSiR) istnieje od roku 2002. Zostało powołane jako Gminne Centrum Kultury w związku ze zmianami organizacyjnymi, w wyniku których połączono w jedną instytucję kultury, powołane przez gminę w roku 1990 i dotychczas niezależnie funkcjonujące, wiejskie ośrodki kultury w Kielnie, Koleczkowie i Szemudzie oraz Łebnie. W skład nowo tworzonej instytucji weszła także Gminna Izba Regionalna w Łebnie oraz dotychczas niezależnie działający Zespół Regionalny Koleczkowianie.

Wnętrze hali widowiskowo-sportowej w Szemudzie

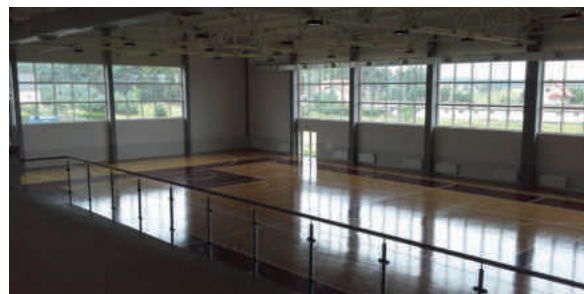
W późniejszym okresie włączono również Strażacką Orkiestrę Dętą, którą przemianowano na Orkiestrę Dętą Gminy Szemud. W momencie oddania do użytku hali widowiskowo-sportowej w Szemudzie w roku 2005 zakres działalności poszerzono o sport, a samą jednostkę przekształcono w obecnie funkcjonujące Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji. Wraz z rozwojem infrastruktury sportowej i kulturalnej poszerzał się majątek, ale i odpowiedzialność materialna tej instytucji. Obecnie GCKSiR zarządza, oprócz wiejskich ośrodków kultury i GIR w Łebnie, większością placów

zabaw i boisk na terenie gminy, halami sportowymi w Bojanie i Szemudzie oraz od niedawna Akademią Sztuk Tradycyjnych i Współczesnych w Donimierzu. Od kilku lat jednostką kieruje Tomasz Stein.

Dyrektor GCKSiR - Tomasz Stein

GCKSiR jest głównym organizatorem i koordynatorem imprez kulturalnych, odbywających się na terenie gminy. Prezentują one wysoki poziom artystyczny. Do niedawna, poza Dożynkami, organizowano imprezy, przeglądy muzyczne, wystawy i plenery kierowane raczej do konkretnego odbiorcy. Od kilku lat następuje rozwój imprez o charakterze otwartym, ukierunkowanych na uczestnictwo masowe. Równolegle od wielu lat pojedyncze sołectwa organizują festyny dla własnych mieszkańców. Jedne z najstarszych z nich to festyn kaszubski w Warznie, organizowany od roku 1993 oraz festyn parafialny w Łebnie.

Wnętrze hali sportowej w Bojanie

Dożynki Gminne

Sztandarową imprezą każdej gminy są Dożynki. Obchody święta plonów mają wielowiekowe tradycje. W naszej gminie Dożynki odbywają się w cyklu parafialnym. Do niedawna miejscem obchodów była konkretna wieś w danej parafii, a obecnie od kilku lat Dożynki niezmiennie odbywają się w Szemudzie. Głównym koordynatorem jest Komitet Dożynkowy we współpracy z GCKSiR oraz licznymi organizacjami funkcjonującymi na terenie gminy. Od sześciu lat impreza ta nabrała dużego rozmachu. Za każdym razem gościmy z tej okazji tłumy mieszkańców oraz coraz więcej przyjezdnych gości. Podczas Dożynek prezentują się nasi artyści, sportowcy, twórcy ludowi i wielu innych.

zowych z naszej gminy oraz zaproszonych drużyn z kraju i zagranicy (m. in. z Litwy, Słowacji i Węgier).

Dożynki Gminne w Gminie Szemud

Ogromne zainteresowanie budzi wielobarwny korowód dożynkowy, związany m. in. z przejazdem maszyn rolniczych z różnego okresu oraz zabytkowych pojazdów, związanych z życiem codziennym mieszkańców. Występy muzyczne, kabaretowe, taneczne czy sportowe – mnóstwo atrakcji przez cały dzień. Imprezą towarzyszącą od kilku lat jest turniej piłki nożnej, organizowany przez klub LZS „Dragon” Bojano we współpracy z gminą, z udziałem drużyn młodzie-

Imprezy masowe

Kolejną dużą imprezą o charakterze masowym są Sobótki Gminne. Pierwsze, pod nazwą „Noc Kupały”, odbyły się 2014 roku w Kowalewie. Impreza corocznie odbywa się w innej wiosce. Każda z miejscowości stara się nadać Sobótkom swój indywidualny charakter. Ideą jest, by wypromować wśród mieszkańców gminy, jak również wśród gości, mniejsze, rzadziej odwiedzane miejscowości. Chodzi również o pobudzenie aktywności społecznej tych małych, a jakże urokliwych wiosek. Również i ta impreza nabiera rozmachu.

Kaszubi z Kanady na festynie „Powitanie Lata w Kamieniu”

wśród letników. Ideą przyświecającą organizowaniu tej imprezy jest rozpropagowanie kąpieliska gminnego w Kamieniu wśród mieszkańców i przyjezdnych.

W roku 2017 nasza gmina po raz pierwszy włączyła się do organizacji imprezy charytatywnej i zbiórki publicznej w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Jej organizację powierzono GCKSiR w Szemudzie. Od początku głównym wydarzeniem imprezy, skupiającym publiczność, jest Halowy Puchar Polski STRONGMAN. Puchar organizowany jest przez Mateusza „Sumika” Ostaszewskiego (Mistrz Świata STRONGMAN 2017 Amatorów), a dwukrotnie sędzią zawodów był Mariusz „Pudzian” Pudzianowski.

Lato wita nas jak zazwyczaj...

Od roku 2016 na plaży nad jeziorem Wysoka w Kamieniu odbywa się festyn „Powitanie Lata”. Impreza kierowana jest do rodzin z dziećmi. W programie znajduje się zawsze Turniej Siatkówki Plażowej, Wakacyjny Bieg po Zdrowie, malowanie buziek, gry, konkursy i zabawy. Dla starszych uczestników zabawa taneczna oraz czynny grill bar. Powitanie lata organizowane jest zawsze w pierwszą sobotę lipca. Tradycją stało się to, iż wracający uczestnicy Zjazdu Kaszubów przyjeżdżają na festyn nad jeziorem. Mimo iż do tej pory tylko jednego roku festynowi towarzyszyła ładna pogoda, a najczęściej odbywa się on w strugach deszczu, cieszy się on niemałą frekwencją – zwłaszcza

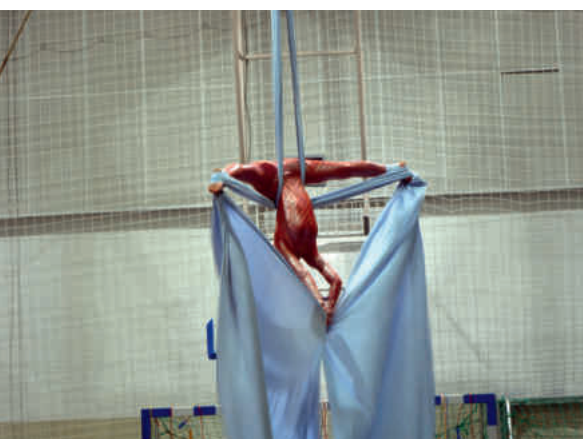

Wczasowicze na kąpielisku w Kamieniu

WOŚP Mariusz Pudzianowski, Anna Kwitniewska i Zespół Galaxy

Gościnnie wystąpiła również Anna Kwitniewska – polska gimnastyczka artystyczna, olimpijka z Atlanty z roku 1996. Corocznie imprezę uświetnia występ Gminnej Orkiestry Dętej pod kierunkiem Andrzeja Łysko i Wojciecha Kubika (w roku 2020). W trakcie całego wydarzenia licytowane są różne przedmioty i gadżety ofiarowane przez lokalnych przedsiębiorców. Odbywa się również publiczna zbiórka pieniędzy, do której włączają się wolontariusze, najczęściej uczniowie z większości szkół naszej gminy, a efektem są kwoty rzędu kilkunastu tysięcy złotych, przekazywane następnie do centrali WOŚP.

Anna Kwitniewska na szarfach gimnastycznych

Mateusz Ostaszewski na spacerku

Kwota i efekt zbiórki pieniędzy na WOŚP

Gospodarze Sobótek w Donimierzu

Występ szemudzkich Krosniąt

Sobótki – Rywalizacja uczestników

Sobótki – Pokazy dla publiczności

Swojskie jadło KGW Szemud

Sobótkowe ognisko

Wydarzenia okolicznościowe

Pod hasłem „Dla Niepodległej” od roku 2015 Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji organizuje kilkudniowe obchody Święta Niepodległości. Wcześniej, w ramach obchodów tego święta, od początku lat 90-tych odprawiana była Msza Św. za Ojczyznę w dniu 11 listopada w szemudzkim kościele, a następnie delegacje w niej uczestniczące składały wieńce pod pomnikiem pomordowanych w Piaśnicy mieszkańców gminy Szemud.

Złożenie wieńca przy kościele w Szemudzie

Debaty o patriotyzmie

jest „Gminny Konkurs Pieśni Patriotycznej” oraz konkurs plastyczny o tematyce patriotycznej, a w szemudzkiej hali GCKSiR odbywa się debata na temat patriotyzmu z udziałem uczniów, środowisk edukacyjnych oraz władz gminy i zaproszonych gości z różnych instytucji państwowych i społecznych. Debatę tę od początku organizuje Szkoła Podstawowa w Szemudzie.

Bieg dla Niepodległej

Msza Św. za Ojczyznę pozostaje kulminacyjnym punktem obchodów, jednak organizowane są również inne, kulturalne, sportowe i edukacyjne wydarzenia. Wcześniej, na początku listopada organizowany

Co roku organizowany jest również „Bieg dla Niepodległej” z udziałem chętnych mieszkańców gminy. Trasa biegu co roku jest inna. Na początku była to sztafeta do kilku ważnych miejsc pa-

Pocztę sztandarową wkraczają na Plac Niepodległości

mięci narodowej na terenie naszej gminy, a obecnie od 2018 r. jest to krótki bieg na symbolicznym dystansie 1918 m. Uczestnicy zakładają okolicznościowe białe bądź czerwone koszulki, opatrzone świątecznym logotypem, którego pomysłodawcą jest radny Jacek Nawrocki.

W głównym dniu obchodów, bezpośrednio po Mszy Św., jej uczestnicy w uroczystym pochodzie z udziałem pocztów sztandarowych i przy dźwiękach orkiestry udają się na Plac Niepodległości, gdzie następuje odśpiewanie hymnu narodowego. Następnie kierują się do szemudzkiej hali, w której odbywa się wspólne śpiewanie pieśni i piosenek patriotycznych z udziałem publiczności.

W ramach obchodów Święta Niepodległości GCKSiR organizuje specjalny turniej gry w baszkę, gdzie nagrodą jest „Szabla Niepodległości”, a z inicjatywy miejscowego proboszcza w kościele parafialnym w Szemudzie można wysłuchać koncertu muzyki klasycznej o różnej tematyce.

To są stałe pozycje w ramach obchodów Święta Niepodległości. Ponadto organizowane są także jednorazowe spotkania, koncerty czy inne wydarzenia kulturalne lub sportowe.

Gminny Konkurs Pieśni Patriotycznej

Koncert Dla Niepodległej

Do dużych imprez gminnych należą także imprezy okolicznościowe związane z Dniem Kobiet, Dniem Dziecka i Dniem Seniora.

Gminne obchody Dnia Kobiet w formie zorganizowanej imprezy po raz pierwszy odbyły się w roku 2016. Dla pań wystąpił wówczas Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”. Zainteresowanie koncertem było duże. W kolejnym roku z tej okazji zaproszono „Kabaret Młodych Panów”. Odbiór przez widzów przeszedł oczekiwania organizatorów. W efekcie imprezę w tej formie postanowiono kontynuować.

Kabaret pod Wyrwigroszem

Gospodarze święta kobiet

W kolejnych latach występowały kabarety: „Koń Polski”, „Czesuaf”, „Łowcy.B”, „Smile”, a ostatnio „Kabaret Pod Wyrwigroszem”. Każdego roku pokaz kończy się odśpiewaniem przez panów „Sto lat” dla pań i wręczeniem im kwiatów przez przedstawicieli władz gminy. Na tę okazję zamawiany jest tort, a panie z KGW Szemud oraz wolontariusze dzielą i roznoszą go wśród publiczności.

Święto najmłodszych czyli Dzień Dziecka w formie imprezy organizowa-

ny jest od prawie 20-tu lat. Początkowo stałym miejscem jej realizacji była szemudzka hala. Obecnie impreza ta nabrała charakteru plenerowego i każdego roku odbywa się w innej miejscowości, a towarzyszą mu dodatkowe wydarzenia.

Dla przykładu, w roku 2017 w Łebnie odbył się festyn pod hasłem „Wielkie serca mamy, rehabilitację Filipa wspomagamy”, a w Szemudzie, przy okazji odbywającego się w Przetoczynie Samochodowego Rajdu Gdańsk „Baltic Cup”, zorganizowano im-

prezę przy strefie tankowania pojazdów, gdzie dzieci i ich rodzice mogli spotkać się z najlepszymi na tamtą chwilę kierowcami rajdowymi w Polsce, obejrzeć samochody, zrobić zdjęcia.

Warto zauważyć, że w międzyczasie zaistniały w ostatnich latach imprezy społeczne pod zbliżonymi nazwami: „Dzień Matki i Dziecka”, „Dzień Rodziny” czy „Festyn Familijny”. Dla dzieci organizuje się także dużą imprezę mikołajkową, pełną zabaw, słodyczy i prezentów.

Dzień Dziecka w Łebnie

Ogromny plac zabaw

Również najstarsi od lat mają swoje spotkania. Jedne z nich to coroczne spotkania wigilijne dla osób samotnych. Inne, to spotkania jubileuszowe, kierowane przede wszystkim do małżeństw. Do niedawna na spotkania były zapraszane te małżeństwa, które w danym roku obchodziły jubileusz 50-lecia ślubu.

Kabaret Smile

Od sześciu lat spotkania nabrały charakteru dużej imprezy tanecznej, na którą zapraszani są specjalnymi, imiennymi zaproszeniami mieszkańcy naszej gminy, którzy ukończyli 65 rok życia.

Występ skrzypaczki Zoi Sygudy

Podczas tegoż spotkania małżeństwom z 50-letnim stażem wręczane są przez wójta medale „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”. Małżeństwa, których pożycie trwa 60 i 65 lat, uhonoro-

wane zostają specjalnymi, okolicznościowymi statuetkami. Na zaproszenie władz corocznie odpowiada i uczestniczy w imprezie około 800 seniorów, których zabawiają zaproszeni wykonawcy i towarzyszące im kapele muzyczne (m. in. Eleni, Teresa Werner czy Damian Holecki).

Medale Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie

Sala wypełniona po brzegi

Nasi Jubilaci

Zespół Pieśni i Tańca Śląsk

Milka Raulin na obchodach Święta Niepodległości

Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych

Turniej gry w Baszkę o Szablę Niepodległości

Wydarzenia kulturalne

Oprócz imprez o charakterze masowym od wielu lat w kalendarzu wydarzeń kulturalnych i artystycznych funkcjonują plenery rzeźbiarskie i malarskie, przeglądy orkiestr, festiwale i koncerty, które skupiają mniejsze audytorium, lecz nie ustępują, a niekiedy przewyższają swym poziomem artystycznym imprezy masowe.

Krzysztof Nacz

Andrzej Mirończuk

Uczestnicy pleneru roku 2019

Plenery rzeźbiarskie odbywają się od roku 2005 w Łebnie. Efektem pracy uczestników są rzeźby, które można podziwiać m.in. na wystawie w Gminnej Izbie Regionalnej w Łebnie, na wystawie w szemudzkiej hali, a także – w okresie Bożego Narodzenia – w grocie przy kościele parafialnym w Łebnie oraz w szopce bożonarodzeniowej na Skwerze Niepodległości w Szemudzie. Rzeźby o dużych gabarytach (tzw. „witacze”) zostały ustawione przy głównych drogach w kilku miejscowościach gminy Szemud. Najczęstszym tematem prac rzeźbiarskich są postacie świętych, Stołemów, rybaków, muzykantów oraz zwykłych i legendarnych Kaszubów. Plenery stały się atrakcją dla mieszkańców, a zwłaszcza dla dzieci z Łebna i okolic, które chętnie przypatrują się pracy rzeźbiarzy, a nawet uczestniczą w plenerowych warsztatach rzeźbiarskich.

Szopka bożonarodzeniowa w Łebnie

Rzeźba jednego z Trzech Króli

Kapela kaszubska

Witacze

Podobnie rzecz ma się z plenerami malarskimi. Odbywają się one jesienią lub późną wiosną w różnych miejscowościach gminy. W plenerze zazwyczaj bierze udział ok. 30 artystów. Każdy z uczestników przekazuje jedno swoje dzieło, które służy do upiększania gminy oraz poprzez aukcję wspiera organizację imprez kulturalnych.

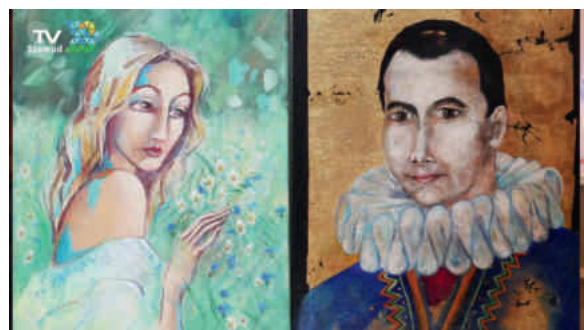
Pracownia

Młode pokolenie artystów

Karina Tredler

Pierwsza Para

Uczestnicy Pleneru roku 2013

Wydarzenia muzyczne

Stałym punktem kalendarza imprez jest Szemudzki Przegląd Orkiestr i Zespołów Dętych, który swym zasięgiem obejmuje coraz to nowe orkiestry i zespoły muzyczne. Warto w tym miejscu napisać o naszej orkiestrze.

Orkiestra Dęta Gminy Szemud

Strażacka Orkiestra Dęta

Orkiestra Dęta Gminy Szemud im. Św. Floriana rozpoczęła swoją działalność w styczniu 2015 roku w ramach struktur GCKSiR. Powstała ona na bazie orkiestry działającej przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bojanie, której założycielem był Pan Alojzy Damaszkę. Kolejnym prowadzącym był pan Zbigniew Kostrzewski. Orkiestra obecnie liczy 28 osób, ale kształci także kilkoro nowych członków. Uczą się oni gry na perkusji, klawnie, saksofonie, trąbce, sakshornie tenorowym. Zespół uczestniczy w różnych uroczystościach gminnych i parafialnych. W swoim repertuarze posiada utwory o charakterze rozrywkowym, marszowym, patriotycznym oraz religijnym. Kapelmistrzem tej orkiestry jest Pan Andrzej Łysko – były nauczyciel gry na klawnie i saksofonie w Szkole Muzycznej I stopnia w Wejherowie, a także były koncertmistrz saksofonista Orkiestry Reprezentacyjnej Marynarki Wojennej w Gdyni.

Z orkiestrą współpracuje na co dzień grający w orkiestrze Opery Bałtyckiej muzyk Dariusz Wojciechowski, ucząc gry na instrumentach dętych. Od 2019 roku, jako kapelmistrz prowadzący część prób oraz niektóre koncerty, współpracuje z orkiestrą młodych muzyków Wojciech Kubik, saksofonista Orkiestry Reprezentacyjnej Marynarki Wojennej w Gdyni.

Pomorski Festiwal Pieśni Wielkopostnej to jedna z perełek szemudzkiego świata kultury. Pierwsza jego edycja w formie przeglądu odbyła się w roku 2007 i była skierowana wyłącznie do chórów pomorskich. Od tamtego czasu festiwal stale się rozwijał. W 2010 przyjął on formę konkursu, pięć lat później swym zasięgiem obejmował cały kraj. Głównym założeniem festiwalu jest propagowanie i upowszechnianie sakralnej muzyki chóralnej, konsolidacja środowiska chóralnego, dzielenie się doświad-

Organizatorzy festiwalu - Aleksandra Perz i Leszek Walkowiak

zeniami muzycznymi, podnoszenie poziomu kultury muzycznej oraz promocja Gminy Szemud i Pomorza. W konkursie udział biorą zespoły kościelne różnych wyznań oraz chóry świeckie. W ciągu trzynastu edycji udział wzięło 132 zespoły chóralne, w sumie wystąpiło ponad 5 tysięcy chórzystów. Festiwal odbywa się w zabytkowym kościele św. Wojciecha w Kielnie. Głównym organizatorem wydarzenia jest GCKSiR, natomiast ko-

Chór Politechniki Gdańskiej

ordynatorem od samego początku jest Leszek Walkowiak. Festiwal ten to wydarzenie na wysokim poziomie artystycznym i organizacyjnym. To zasługa pracy i zaangażowania wielu ludzi i instytucji, wolontariuszy, sponsorów oraz mieszkańców Kielna.

*Polski Chór Kameralny
- Schola Cantorum Gedanensis*

W głównej ścianie wycięty jest ażur w kształcie postaci ludzkiej, obok osadzona jest pionowo pięciolinia z zapisem nutowym pieśni „Zbawienie przyszło przez krzyż”. Na odwrocie ściany przymocowany jest błyszczący krzyż. Statuetka odlana jest z mosiądzu i umocowana na postumencie z kamienia.

Dla laureatów konkursu przeznaczone są liczne nagrody, m.in. dla najlepszego chóru statuetka „Via Domini” – nagroda Wójta Gminy Szemud. Cenna statuetka złożona jest z kilku ważnych, symbolicznych elementów.

*Dyrektor T. Stein składa podziękowanie
ks. Franciszkowi Rompie*

Komisja Konkursowa

Druga, bardzo prestiżowa nagroda to replika „Via Domini” – szklana statuetka pokryta złotymi płatkami, na której naniesione są nuty z bursztynu. Fundatorem nagrody jest Metropolita Gdański – abp Sławoj Leszek Głódź. W jury zasiadają znani i cenieni profesorowie muzyki, wybitni wykonawcy muzyczni i kompozytorzy.

Od wielu lat w Bojanie organizowany jest Koncert Bożonarodzeniowy. Po raz pierwszy odbył się w święto Objawienia Pańskiego (Trzech Króli) w roku 1997. Na przestrzeni lat pomysłodawcami koncertów byli proboszcz parafii oraz małżeństwo muzyków, mieszkańców Bojana Aleksandra i Tomasz Perz. Ona jest dyrygentką parafialnego chóru żeńskiego „Jagiellonki”, zaś jej mąż od początku istnienia parafii pracuje jako organista.

Koncert zaproszonego chóru

Schola dziecięca Jagiellonki

Żeński Zespół Wokalny

Szopka Bożonarodzeniowa

Aleksandra Perz - organizator koncertów

Każdego roku 6 stycznia w bojańskim kościele można posłuchać kolęd wykonanych na wysokim poziomie artystycznym. Oprócz gospodarzy – Żeńskiego Zespołu Wokalnego oraz Scholi Dziecięcej „Jagiellonki” – od lat uczestniczą także zaproszeni goście.

Koncert ALLE Świąta – podziękowania

Wśród nich warto wymienić choćby Chór „Mundus Cantat”, Chór Akademicki Uniwersytetu Gdańskiego pod kierunkiem Marcina Tomczaka, Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Orkiestrę Dętą z Władysławowa pod kierunkiem Grzegorza Karłowicza czy Zespół Estrada Regionalna „Równica” z Ustronia, jak również solistów, w tym mieszkankę Bojana Kingę Zdybel, finalistkę telewizyjnego show „Mam Talent”. Od roku 2013 w organizację Koncertu włączyła się gmina Szemud (GCKSiR). Koncert Bożonarodzeniowy wciąż cieszy się niesłabnącą popularnością.

Koncert ALLE Świąta – występ zespołu dziecięcego

Od kilku lat w Bojanie pojawiło się kolejne wydarzenie artystyczne, tym razem związane ze świętami Zmartwychwstania Pańskiego. Jest to inicjatywa samych mieszkańców, wspierana przez GCKSiR, a głównym organizatorem jest Stowarzyszenie Ewangelizacyjne Koinonia „Jan Chrzciciel” z Bojana. Projekt ten – jak podkreślają organizatorzy – to wydarzenie skierowane do wszystkich, począwszy od dzieci, poprzez rodziców, także do babć i dziadków, których rola w rodzinie jest nieoceniona. Jako główny cel imprezy wskazują wspólne aktywne i kreatywne spędzanie czasu rodziców

z dziećmi. W jej ramach przewidziane jest spotkanie z gościem specjalnym – w roku 2018 była to aktorka Dominika Figurska, a roku następnym artysta kabaretowy Dariusz Kamys. Animatorem artystycznej części spotkań jest znakomity aktor filmowy i teatralny Kuba Kornacki. Koncerty odbywają się w bojańskiej hali, a oprawę muzyczną zapewnia zespół „Projekt Koinonia”, w którym muzykują w znakomitej większości mieszkańcy Bojana oraz zespół „Małe TGD”.

Koncert ALLE Świąta

Oprócz koncertów o charakterze stałym nierzadko mamy możliwość posłuchania jednorazowych wykonań z udziałem znanych chórów, zespołów regionalnych czy zespołów muzycznych.

Z najciekawszych i najbardziej znanych warto odnotować widowisko „Requiem Piasnickie” w wykonaniu Teatru Otwartego z Gdańska (2003 r.), koncerty dla dzieci w wykonaniu Majki Jeżowskiej (2005 r.) i zespołu „Arka Noego” (2007 r.), występy taneczne w wykonaniu zespołu cygańskiego Don Wasyla (2006 r.) i zespołu „Baciary” (2007 r.), a także koncertu akordeonowego kolęd kaszubskich w wykonaniu zespołu Kaszubskie Duo Artystyczne „We Dwa Kònie” (Tomasz Fopke i Ryszard Borysionek). Z najnowszych wydarzeń warte uwagi było wspólne kolędowanie z Zespołem Pieśni i Tańca „Mazowsze”, które miało miejsce w grudniu 2017 roku, a udział w nim wzięli również pracownicy ze szkoły w Kielnie oraz nasi „Koleczkowianie”. W roku 2017 gościliśmy również Symfoniczną Orkiestrę Estradową z Mińska (Białoruś). Jako soliści wystąpili Grigorij Pliszczyk i Tatiana Drobyszewa oraz młodzi studenci Akademii Muzycznej z Mińska.

Zarówno orkiestra jak i soliści pokazali bardzo szeroki zakres możliwości muzycznych. W znakomitym wykonaniu zabrzmiały utwory od baroku, przez rzewne pieśni białoruskie i piosenki pol-

Zespół Pieśni i Tańca Mazowsze

Majka Jeżowska

Don Wasyl

Soliści z operą

skie, przez utwory musicalowe i pieśni neapolitańskie aż po ostre rockowe balady. Warte uwagi były profesjonalizm, doskonałe brzmienie, a także niezwykła radość muzykowania, jaką prezentowali młodzi artyści z Białorusi.

Dbałość o rozwój muzyki przejawia się nie tylko w organizacji przez GCKSiR i inne jednostki różnych wydarzeń muzycznych. To także tzw. „praca u podstaw”, czyli warsztaty muzyczne: nauka gry na instrumentach muzycznych, nauka śpiewu, próby chóru itp.

Uczestnikami warsztatów są mieszkańcy naszej gminy – i mali i ci więksi, którzy następnie uświetniają swymi występami różne spotkania okolicznościowe.

Orkiestra z Mińska

Śpiewaczki ze szkoły z Kielna

Nauka gry na keyboardzie

Teatr

Kolejnym dobrze zagospodarowanym obszarem działalności kulturalnej jest teatr. Już od czternastu lat organizowany jest przez GCKSiR Gminny Przegląd Małych Form Teatralnych. Przez ostatnie lata formuła tego artystycznego przedsięwzięcia zmieniała się i obecnie mamy konkurs w różnych kategoriach wiekowych, począwszy od przedszkolaków po uczniów szkół ponadpodstawowych. W przeglądzie mogą uczestniczyć wykonawcy i zespoły, działające na terenie gminy Szemud w szkołach, ośrodkach kultury, przy stowarzyszeniach oraz niezależne grupy teatralne, uprawiające różne formy dramatyczne. Głównym celem przeglądu jest rozbudzanie zainteresowań dzieci i młodzieży sztuką teatralną, rozwijanie indywidualnych zdolności aktorskich oraz kształcenie umiejętności odtwórczych przez czynny udział w spektaklach teatralnych. W konkursie udział bierze zazwyczaj kilkanaście zespołów teatralnych, a poziom z roku na rok jest coraz wyższy. Widzów i jurorów zachwyca nie tylko gra młodych aktorów, ale także wspaniałe stroje i scenografia. Dla laureatów nagrodą jest wyjazd na profesjonalny spektakl do jednego z teatrów Trójmiasta.

Na scenie

Bajeczne Spotkania Teatralne to coroczny cykl warsztatów teatralnych, jakie proponuje GCKSiR dzieciom w wieku od lat 10 w czasie ferii zimowych. Warsztaty odbywają się od roku 2018 w szkole w Bojanie. W zajęciach uczestniczą dzieci z terenu całej gminy.

Młodzi aktorzy w akcji

Uczestnicy warsztatów

Jedno z pierwszych spotkań

Warsztaty trwają pięć dni i kończą się pokazem gotowego, trwającego około 20 minut, spektaklu opartego na teatrze ruchu z elementami pantomimy. Oznacza to, że w spektaklu nie pada ani jedno mówione słowo, a każdą sytuację i emocję mali aktorzy wyrażają ruchem i mimiką. Ruch inspirowany jest treścią, którą

na bazie znanej opowieści współtworzą uczestnicy warsztatów, a także muzyką klasyczną lub filmową. Warsztaty prowadzą aktorzy i reżyserzy Benjamin Koralewski i Aleksandra Perz. Dotychczas wystawione sztuki teatralne to „Jaś i Małgosia”, „Całkiem Nowa Historia Kota w Butach” i „Sąd Nieostateczny”.

Uczestnicy spotkań

„Opowieść Wigilijna”

Występy artystyczne

Od wielu lat w okresie poprzedzającym święta Bożego Narodzenia GCKSiR w hali sportowej w Szemudzie organizowało różnorodne imprezy dla dzieci. Od kilku lat spotkania te przybrały formę „Świątecznych Spektakli dla Dzieci”. Ponieważ ideą spotkań jest, by każde dziecko miało możliwość poznania i pokochania teatru, organizatorzy dokładają wszelkich starań, by młodzi widzowie oglądali spektakle w warunkach najbardziej zbliżonych do tych panujących w budynku prawdziwego teatru. Budowana jest scena, na której stoją profesjonalne, piękne dekoracje, a okna obiektu zostają całkowicie przysłonięte.

Szemudzkie Targi Artystyczne – zdjęcie z Mikołajem

Spotkanie z Mikołajem

Aby umożliwić dzieciom jak najlepszy odbiór, liczba widzów nie przekracza 250 osób podczas jednego spektaklu. Spektakle realizowane są przez zespół teatralny działający przy CK Teatr w Grudziądzu.

Ozdoby Bożonarodzeniowe

Dotychczasowe przedstawienia to „Pinokio”, „Jaś i Małgosia”, „Opowieść Wigilijna”, „Przygody Smoka Jabberwocka” oraz „Karczma Diabła”. Po spektaklu dzieci mają możliwość zrobienia grupowych zdjęć z aktorami, bądź niekiedy z Mikołajem, który czasami odwiedza nasz improwizowany teatr. Każde dziecko wychodząc otrzymuje również niewielki, słodki upominek. Corocznie spektakle ogląda około tysiąca dzieci. Stanowi to wielką radość i powód do dumy dla organizatorów, ponieważ nie dość, iż dzieci wychodzą ze spektakli zadowolone i uśmiechnięte, to jeszcze ze zwiększoną wiedzą o teatrze.

Ze świętami Bożego Narodzenia w naszej gminie wiążą się nierozłącznie świąteczne Szemudzkie Targi Artystyczne. Pierwsze miały miejsce w roku 2009 przy okazji Mikołajek. Również święta wielkanocne doczekały się swych targów, gdy w roku 2011 zorganizowano po raz pierwszy Wiosenne Targi Artystyczne. Targi odbywają się rokrocznie, z tym że zimowe w Szemudzie, a wiosenne w Bojanie. Targi trwają zazwyczaj 4 godziny. Do udziału w targach zgłaszają się ręko-

Wielkanocne przysmaki

Kiermaszowe stoisko

dzielnicy z terenu Pomorza, rzeźbiarze, wytwórcy słodczy, miodownicy, twórcy biżuterii, decoupage, kart świątecznych, koszyków i ozdób okolicznościowych, odzieży itp. Program artystyczny tworzą dzieci z naszych szkół i przedszkoli. Impreza cieszy się dużym zainteresowaniem naszych mieszkańców, jak i przybyłych spoza terenu naszej gminy.

Arkana sztuki teatralnej to nie tylko domena GCKSiR. Rozwija się ona intensywnie również w naszych placówkach oświatowych, gdzie nasi uczniowie pod kierunkiem nauczycieli tworzą różnego rodzaju spektakle teatralne, wystawiane podczas przeróżnych szkolnych świąt, spotkań itp. Szczególną formą są Jasełka, gdzie najczęściej nasi najmłodsi, przedszkolacy i uczniowie klas I-III, prezentują się przed swymi rodzicami.

Gminny Przegląd Małych Form Teatralnych 2014

Gminny Przegląd Małych Form Teatralnych 2017

Gminny Przegląd Małych Form Teatralnych 2018

Gminny Przegląd Małych Form Teatralnych 2015

Gminny Przegląd Małych Form Teatralnych 2019

Warto jeszcze zwrócić uwagę na teatr dorosłych. Wspomniana już amatorska Szemudzka Grupa Teatralna debiutowała na szemudzkiej scenie na początku roku 2018 wystawieniem barwnej i pełnej zabawnych zwrotów akcji komedii Jana Piepki „Chóróbskò”.

„Chóróbskò” - główni bohaterzy spektaklu

Pierwszy spektakl obejrzało ponad 500 widzów. Powodzenie spektaklu przerosło oczekiwania realizatorów, a żywe reakcje publiczności dodawały aktorom skrzydeł. Grali jak natchnieni. Kolejny spektakl w miesiąc później odbył się w Bojanie. Potem przyszła kolej na Gdańsk, Wejherowo, Łebno, Gdynię i Linię. „Chòróbskò” każdorazowo przyjmowane było przez publiczność bardzo gorąco.

Drugą realizacją Szemudzkiej Grupy Teatralnej był spektakl Leona Heyke „Katilina”. W utworze tym i w jego realizacji scenicznej znajdziemy wątki z mitologii kaszubskiej, przybrane w liczne elementy groteski i karykatury, wywołujące salwy śmiechu.

I rzeczywiście, śmiech towarzyszył publiczności przez większą część spektaklu. Żarty sytuacyjne i znakomita gra aktorów spowodowały, iż przedstawienie zostało bardzo ciepło przyjęte i zrozumiane nawet przez te osoby, które nie znają języka kaszubskiego. Na zakończenie wielu widzów dziękowało aktorom

oraz reżyserom za wspaniałe przedstawienie, dzieląc się bardzo pozytywnymi wrażeniami o spektaklu.

Przedstawienie zakończyło się sukcesem także dzięki wyjątkowej muzyce, którą skomponował Tomasz Perz oraz dzięki oryginalnym strojom i elementom scenografii zaprojektowanych przez Małgorzatę i Magdalenę Kaszubowskie. Spektakl został wystawiony aż trzykrotnie: w Łebieńskiej Hucie, Szemudzie i Bojanie.

„Chorobsko” – wizyta urzędników

Szemudzką Grupę Teatralną tworzą: Beniamin Koralewski (adaptacja scenariusza i reżyseria), Aleksandra Perz (adaptacja scenariusza i reżyseria oraz produkcja), Tomasz Perz (muzyka), Bożena Frąckowiak, Ewa Kleszczewska, Elżbieta Grubba, Iwona Piastowska, Kazimierz Hermann, Jan Dargacz, Jerzy Rzepka, Rafał Piastowski oraz Beata Hermann (wizaż).

Na scenie spektaklu „Katilina”

Rafał Piastowski jako „Katilina”

Premiera „Katiliny”

Gala Kultury Gminy Szemud

Stale postępujący rozwój szemudzkiego świata kultury i sztuki skłonił GCKSiR do organizacji szemudzkiej „Gali Kultury” – corocznej imprezy podsumowującej dotychczasowe osiągnięcia w tym obszarze. Impreza organizowana jest w ramach obchodów Dnia Bibliotekarza, Pracownika i Działacza Kultury. Współorganizatorem wydarzenia jest Biblioteka Publiczna Gminy Szemud. W trakcie uroczystości wręczane są prestiżowe nagrody „Anioł Kultury Gminy Szemud”, przyznawane za wybitne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, organizacji i upowszechniania kultury w Gminy Szemud. Po raz pierwszy tytuł ten przyznano za organizowanie ogólnopolskiego Pomorskiego Festiwalu Pieśni Wielkopostnej w Kielnie księdzu Franciszkowi Rompie, proboszczowi Parafii Kielno, oraz Leszkowi Walkowiakowi, koordynatorowi tego festiwalu.

Anioł Kultury – Irena Piastowska

Anioł Kultury – Iwona Piastowska (po lewej) i Tadeusz Dargacz (po prawej)

Anioł Kultury – Aleksandra Perz

W 2018 roku ten zaszczytny tytuł otrzymali: Aleksandra Perz – za organizację wyjątkowych imprez kulturalnych oraz za powołanie Szemudzkiej Grupy Teatralnej i realizację sztuki teatralnej Jana Piepki pt. „Chòróbskò”, Iwona Piastowska – za kreatywność, rozwój kulturalny i edukację czytelnictwem mieszkańców Gminy Szemud, oraz Tadeusz Dargacz

– za dorobek artystyczny, a także za propagowanie kultury i muzyki kaszubskiej oraz za prowadzenie Kaszubskiego Zespołu Regionalnego „Koleczkowianie”. W kolejnym roku laureatami zostali: ks. dr hab. Robert Kaczorowski – za propagowanie muzyki klasycznej i organizację koncertów, Irena Piastowska – za wieloletnie kierowanie Biblioteką Publiczną Gminy Szemud i podjęte liczne inicjatywy kulturalne, oraz Sabina Kwizdińska – za kierowanie dziecięcym Zespołem Pieśni i Tańca „Krosniãta” i za inicjatywy z zakresu edukacji regionalnej.

Anioł Kultury – ks. dr Robert Kaczorowski

Anioł Kultury – Sabina Kwidzińska

Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Szemudzie przy realizacji swych zadań z zakresu upowszechniania kultury ściśle współpracuje z Urzędem Gminy, a także z Biblioteką Publiczną Gminy Szemud, lokalnymi artystami i twórcami ludowymi, lokalnym środowiskiem kaszubskim (ZK-P i KGW), szkołami i strażakami oraz wieloma lokalnymi stowarzyszeniami i osobami prywatnymi.

Spółeczni animatorzy kultury

Koła Gospodyń Wiejskich

Na terenie naszej gminy funkcjonuje 13 Kół Gospodyń Wiejskich w: Będargowie, Częstkowie, Donimierzu, Jeleńskiej Hucie, Kieleńskiej Hucie, Kielnie, Koleczkowie, Leśnie, Głazicy, Przetoczynie, Szemudzie, Szemudzkiej Hucie i Warznie. Niektóre już wiele, wiele lat aktywnie uczestniczą w życiu społecznym i kulturalnym. Członkinie kół kultywują i podtrzymują tradycje oraz zwyczaje ludowe, ale również wspierają rozwój przedsiębiorczości i integrują lokalną społecz-

KGW Szemud

KGW Głazica

KGW Koleczkowo

KGW Będargowo

KGW Leśno

ność. Robią rzeczy pożyteczne dla miejsca, w którym żyją na co dzień. Prężna działalność kobiet zrzeszonych w KGW szczególnie uwidacznia się przy organizacji różnych imprez sołeckich i gminnych (Dożynki, festyny, wystawy i ważne uroczystości gminne). Zawsze można liczyć na ich pomoc w przygotowywaniu poczęstunku dla zaproszonych gości na różne uroczystości gminne, gdzie promują kulinarne wyroby, zapraszając gości na skosztowanie ich specjałów: chleba ze smalcem, grochówki, plinców, bigosu i przeróżnych ciast.

Od roku 1997 panie biorą czynny udział w Turnieju Kół Gospodyń Wiejskich. Zwycięzca reprezentuje gminę na szczeblu powiatowym. Niejednokrotnie panie z naszych KGW stawały na podium i miały możliwość reprezentować powiat

wejherowski w etapie wojewódzkim. Panie podczas turniejów reprezentują swoje wszechstronne zdolności kulinarne, wokalne, modowe, taneczne i teatralne, w szczególności kabaretowych. Największe osiągnięcia ma KGW Leśno, założone w 1964 roku, które wielokrotnie zwyciężało w zawodach szczebla powiatowego. W roku 1999 zajęło ono III miejsce w województwie na „najaktywniejsze KGW w roku 1998-ym”, w kilka lat później I miejsce w Wojewódzkim Turnieju KGW w roku 2007.

W dniach 20-23 października 2001 roku przedstawicielki KGW z Gminy Szemud uczestniczyły w Międzynarodowym Seminarium Kobiet Wiejskich Kra-

KGW Przetoczyno

jów Nadbałtyckich w Gdańsku Lipcach. Organizatorem tego zjazdu (jednym z głównych) były przedstawicielki KGW Koleczkowo.

Dziś trudno wyobrazić sobie dożynki, festyny, uroczystości gminne bez udziału Pań z Kół Gospodyń Wiejskich. Bez ludowego śpiewu i tańca, produktów tradycyjnych i regionalnych. Ale przede wszystkim bez autentyczności, zaangażowania oraz dbałości o tradycję.

Chór Dekanalny im. Świętego Jana Pawła II z Kielna

Chór powstał z inicjatywy ks. Franciszka Rompy w piątą rocznicę śmierci Ojca Świętego – 2 kwietnia 2010 roku. Chór działa przy kościele św. Wojciecha w Kielnie. Pod dyrekcją Krzysztofa Brzozowskiego tworzą go amatorzy i wykształceni muzycy – mieszkańcy dekanatu kieleńskiego.

Chór uświetnia uroczystości parafii i dekanatu, aktywnie uczestniczy w propagowaniu kultury muzycznej w gminie i powiecie, prezentując repertuar operowy, polską muzykę ludową, utwory religijne i patriotyczne. W ciągu niespełna 10 lat funkcjonowania wykonał m. in.

Wielki Koncert Oratoryjny „Ave Maria”, śpiewany z orkiestrą symfoniczną w Bazylice Mariackiej w Gdańsku oraz Koncert „Missa Brevis Votiva”, wykonany ze zjednoczonymi chórami i orkiestrą na 60-lecie miasta Rumi. Wystąpił również z koncertem kolęd i pastorałek u Metropolity Gdańskiego. Na swoim koncercie ma także występy w Bawarii w Niemczech, w Normandii we Francji oraz w Mińsku na Białorusi. Chór brał udział we mszach nagrywanych dla Telewizji Polonia, a także transmitowanych przez Polskie Radio. W roku 2013 zwyciężył w VII Pomorskim Festiwalu Pieśni Wielkopostnej. Od początku istnienia jego członkowie intensywnie doskonalą warsztat wykonawczy i bogacą repertuar. Chór Dekanalny ma na swoim koncercie trzy własne płyty.

Chór Dekanalny z Kielna

Kultura i dziedzictwo kaszubskie

Działalność Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szemudzie. Dzień Jedności Kaszubów. Dyktando Kaszubskie. Ambasadorzy kultury kaszubskiej. Szemudzkie Dni Dziedzictwa Kulturowego. Szemud stolicą kaszubskich gier karcianych. Szëmòłd – stolëca Kaszëbów.

Żadna kultura i żadne społeczeństwo nie tkwi w próżni. Wszystko, co się rozwija w sferze kulturowej, sięga korzeniami do swej przeszłości, swych początków.

Obszar naszej gminy – podobnie jak i całych Kaszub – od wieków stanowił obszar pogranicza, przez które nieustannie przechodziły, kolejno nakładając się na siebie oraz mieszając się ze sobą i z rdzenną kulturą pomorską, inne kultury. Wśród nich największe wpływy osiągnęły kultura polska i niemiecka. I nic w tym dziwnego, bowiem to dwie kultury najbliższe geograficznie. Obie wywodzące się z chrześcijaństwa, stąd i kultura pomorska, z której wyłoniła się nasza kultura kaszubska, przesiąknięta była elementami chrześcijaństwa. Chrześcijaństwem należy też tłumaczyć, że skądinąd silne wpływy gospodarcze ludności żydowskiej, która również zamieszkiwała te tereny, nie przełożyły się na akcenty kulturowe.

Mieszkańcy Gminy Szemud stanowią społeczność złożoną z rdzennej ludności kaszubskiej oraz coraz liczniejszej rzeszy ludności napływowej, głównie z rejonów Trójmiasta. Obie grupy asymilują się ze sobą. Zjawisko to cieszy, bowiem tym

sposobem miejscowa kultura, nie tracąc nic ze swej wartości, dodatkowo wzbogaca się o nowe elementy. Napływowi w jakimś stopniu przejmują miejscowe zwyczaje i włączają się w organizację lokalnej społeczności. Z ich udziałem rozwija się zorganizowany ruch kaszubski, kaszubska muzyka, literatura i język. Najlepszym przykładem takiej współpracy jest działalność Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, gdzie czynnik ilościowy w organizacji coraz bardziej akcentuje ten drugi element, czyli pomorskość.

Działalność Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szemudzie

Gminny Oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego zawiązał się w 1981 roku z inicjatywy działacza kaszubskiego Bolesława Borka. Już wcześniej istniał, utworzony w 1957 roku, Wiejski Klub Zrzeszenia Kaszubskiego, jednak nie była to sformalizowana działalność statutowa. Liczył on około 40 członków i był podporządkowany oddziałowi ZK-P w Wejherowie.

Założycielem był Franciszek Liedtke z Kamienia.

Pierwsza siedziba Gminnego Oddziału mieściła się w Kielnie, gdzie prezesem był Bolesław Bork. Później funkcję prezesa pełnili kolejno: Franciszek Liedtke (1992-1995), Alfons Miłosz (1995-2001), Franciszek Hermann (2001-2007), Eugeniusz Walkusz (2007-2013), Zenon Hewelt (2013-2019), a obecnie od roku 2019 Kazimierz Hermann.

Pod koniec lat 80-tych utworzono w ramach Oddziału gminnego pierwsze samodzielne koła, a w następnych tworzyły się kolejne. Obecnie istnieje sześć klubów: Bojano, Czestkowo, Karczemki-Dobrzewino, Lębno, Szemud oraz Warzno. W 1992 roku, gdy kolejnym prezesem wybrano Franciszka Liedtke z Kamienia, siedzibę oddziału przeniesiono z Kielna do Szemuda.

Główne cele i założenia organizacji do dziś pozostają niezmiennie. Jest to przede wszystkim pielęgnowanie oraz poszerzanie tradycji i kultury kaszubskiej. A więc reprezentowanie szemudzkiej społeczności kaszubskiej w gminie i na zewnątrz podczas różnych uroczystości państwowych, samorządowych i kościelnych. Ponadto organizowanie wszelkiego rodzaju przedsięwzięć – od konkursów recytacji kaszubskiej mowy, konkursów literackich, przez zawody w karciane gry kaszubskie „Baszkę” i „Lësa”, po wielkie Zjazdy Kaszubów z całego świata. Wycieczki, zjazdy, spotkania, zabawy... Na przestrzeni prawie 40-tu lat istnienia Oddziału nie sposób nie zauważyć jego działalności.

Dzień Jedności Kaszubów w Bojanie

Spośród przedsięwzięć z ostatnich lat warte uwagi są dwa wydarzenia, zorganizowane wspólnie przez gminę i środowiska kaszubskie, które niosły się szerokim echem: Dzień Jedności Kaszubów (rok 2016) i Dyktando Kaszubskie (rok 2017).

Dzień Jedności Kaszubów – Bojano, 20 marca 2016 roku

Obchody Dnia Jedności Kaszubów odbywają się cyklicznie (od 2004 roku) w okolicach dnia 19 marca na pamiątkę pierwszej wzmianki o Kaszubach w oficjalnej dokumentacji dyplomatycznej (chodzi o bullę papieża Grzegorza IX z 19 marca 1238 roku). W roku 2016 odbyły się na terenie naszej gminy. Długi korowód sztandarów, barwne stroje Kaszubów, wszędzie rozbrzmiewająca kaszubska mowa dobitnie podkreślały, kto i po co znalazł się tego dnia w Bojanie. Przybyło wiele znakomitości polskiego życia politycznego, podnosząc swą obecnością rangę uroczystości. Tego dnia Bojano odwiedziło kilka tysięcy osób. Wiele atrakcji, mnóstwo przeżyć aż do wieczora, podczas którego wraz z zespołem zagrał mistrz akordeonu Marcin Wyrostek. W transkrypcji na akordeon

Delegaci z Gminy Szemud na Zjazd ZKP – 2019

Kaszubi z Kanady z szemudzką delegacją na Zjeździe Kaszubów

Główni organizatorzy

zagrał „Zimę” z „Czterech Pór Roku” Antonio Vivaldiego, a także Toccaty d-moll J.S. Bacha. Utwory w opracowaniu na ten instrument nabrały zupełnie nowego, nieznanego dotąd wyrazu. Oprócz tego

wiele innych melodii ze świata. Wystąpił również zespół wokalny z Kartuz „Kartęszczé Zwónczi”, który doskonałym wykonaniem autorskich utworów zwrócił uwagę słuchaczy oraz „Koleczkowanie”,

Uczestnicy spotkania

Pochód ze sztandarami

którzy jak zwykle zebrali gorące brawa za swój pokaz. Centrum całej imprezy – jak zawsze – było bicie rekordu w jednoczesnej grze na akordeonie. Zgromadzeni w bojańskiej hali akordeoniści pod batutą Marcina Wyrostka wykonali trzy utwory: „Hymn Kaszubski” Feliksa Nowowiejskiego, „Kowal” oraz „Na Kaszëbach”. Cel był jeden – pobić rekord! Oczywiście, udało się, bowiem liczba uczestników wyniosła 372 osoby.

Najmłodszy grajek

Marcin Wyrostek

Wójt i ksiądz dziekan

Dyktando Kaszubskie – Bojano, 4 listopada 2017 roku

Dyktando Kaszubskie odbywa się od roku 2002. Jego nadrzędnym celem jest promocja pisowni języka kaszubskiego. Dyktando odbywa się pod patronatem naukowym Instytutu Kaszubskiego i Rady Języka Kaszubskiego. W roku 2017 zawiątało do Gminy Szemud. Tym razem pod hasłem „Piszã pò Kaszëbskù – Królewionka w Pałacu”.

Udział wzięło w nim 243 uczestników. Z okazji Dyktanda Kaszubskiego wydany został specjalny numer gminnego miesięcznika „Lesók”. Teksty dyktand przygotowali pracownicy Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej Uniwersytetu Gdańskiego. W najbardziej prestiżowej kategorii „Arcymistrz Kaszubskiej Pisowni”, która odbywa się co 5 lat i startują w niej mistrzowie z poprzednich edycji, w Bojanie do rywalizacji stanęło 10 osób. W 2017 roku tytuł zdobyła Elżbieta Bugajna z miejscowości Ramleje (powiat kartuski). Wśród zwycięzców poszczególnych kategorii nie znalazł się nikt z mieszkańców naszej gminy. W trakcie całej imprezy dla jego uczestników przygotowano szereg atrakcji. Zespół „Koleczkowanie” proponował uczestnikom konkursu oraz gościom udział w warsztatach tanecznych,

podczas których uczył tradycyjnych tańców kaszubskich. Można było wziąć udział w konkursach: „Kaszubskie kalambury” oraz „Kaszubskie karaoke”. Organizatorzy zaproponowali również dwa spektakle teatralne dla dzieci: „Kot w butach” oraz „Czarodziejskie Krzesiwo” w wykonaniu zespołu teatralnego z Grudziądza. Ponadto na bojańskiej scenie wystąpiły m.in. zespoły: „Krosniata”, „Koleczkowanie”, Orkiestra Dęta Gminy Szemud, zespoły dziecięce ze szkół naszej gminy, a także kaszubski kabaret „Kuńda” z Luzina.

Miejscowi działacze kaszubscy zapewniają, że plany na dalsze lata działalności mają nadal ambitne i głęboko wierzą, że uda im się wszystkie zamierzone cele zrealizować. Jednocześnie zachęcają każdego, kto czuje się związany z Kaszubami i Pomorzem, do wstępowania w ich szeregi.

Ambasadorzy kultury kaszubskiej

W naszej gminie jest niemało osób, grup, stowarzyszeń oraz inicjatyw, które zasługują na miano ambasadora kultury kaszubskiej. Na szczególne wyróżnienie zasługujące co najmniej kilku.

Najbardziej kojarzony z naszą gminą jest Zespół Regionalny „Koleczkowanie”. Powstał w 1973 roku, a jego założycielem i opiekunem przez długie lata był Franciszek Majkowski. Natomiast kierownikiem muzycznym Jerzy Kiełsiński – nauczyciel muzyki w Szkole Podstawowej w Koleczkowie i Bojanie. Od 1988 kierownikiem zespołu jest Tadeusz Dargacz, członek Zespołu od momentu jego powstania, kompozytor i akordeonista.

„Koleczkowanie” należy do najbardziej aktywnych zespołów kaszubskich. Od lat żywo uczestniczą w życiu społeczno-kulturalnym regionu dając koncerty podczas uroczystości gminnych, na festynach i jarmarkach oraz innych okolicznościowych uroczystościach. W repertuarze zespołu są pieśni, przyśpiewki, tańce oraz specjalne przygotowane utwory muzyczne na kapelę. Oprócz tradycyjnych instrumentów muzycznych zespół wykorzystuje dodatkowo regionalne instrumenty ludowe: bazunę, burczybas, rynczyk, diabelskie skrzypce.

Ważną częścią działalności zespołu jest także czynny udział w uroczystościach kościelnych z repertuarem pieśni religijnych – przykładem jest „Oratorium Sianowskie”, gdzie wykonuje on dwie pie-

Koleczkowanie

Koleczkowanie - na wspólnym kolędowaniu

Koleczkowanie na występach we Francji (Rouen)

Koleczkowanie na występach w Słowacji

Koleczkowanie na występach w Słowacji

śni. W roku 2007 w Warszawie członkowie zespołu brali udział, jako statyści w filmie „Popiełuszko. Wolność jest w nas”, w scenie mszy za ojczyznę. W roku 2008, przy udziale „Koleczkowan” nakręcono scenę zabawy w karczmie do filmu „Gdynia – miasto z morza”.

Zespół w ciągu długoletniej działalności jest laureatem wielu wyróżnień i nagród na festiwalach i przeglądach m.in.: Złoty Tur (w roku 1988 i 2000), Srebrny Tur (w roku 1979 i 1985), Brązowy Tur (w roku 1978, 1980 i 1992) w Przeglądzie Pieśni, Muzyki i Gawędy Kaszubskiej w Chojnicach; Złoty Tulipan na Festiwalu Folkloru Ziem Północnych w Gdańsku (w roku 1984); II miejsce na Przeglądzie Zespołów Kujaw, Krajny i Pałuk w Nakle (1996); I miejsce i „Kaszubską Klukę” w kategorii

zespołów folklorystycznych i II miejsce w kategorii kapel na IV Festiwalu Kaszubskim w Słupsku (w roku 1998). Odbił również liczne podróże artystyczne m. in. na Litwę (w roku 2000, 2008 i 2013), do Niemiec (w roku 1997, 2001, 2002 i 2010), Francji (w roku 2001, 2004, 2007 i 2010), Rosji (w roku 2002), na Ukrainę (w roku 2007) i na Słowację (w roku 2012 i 2015).

Za swoją działalność wyróżniony został Medalem Zasłużonym Ziemi Gdańskiej, Zasłużonym Ziemi Wejherowskiej, Medalem Stołema, Medalem Wojewody Gdańskiego, Srebrną Tabakierą Abrahama, nagrodą Starosty Powiatu Wejherowskiego – „Bursztynowego Gryfa” oraz „Zasłużony dla Gminy Szemud”.

Dyskografia zespołu: „Na kaszëbsczi ôrt” (1998), „Biegôjta pastuszcze” – kolędy (1998), „Żebë wrócył ten czas” (2000) i „Piäkne Kaszëbë”(2010).

„Koleczkowanie” są zespołem, który nie boi się nowych wyzwań – przykładem są koncerty z kwartetem jazzowym Jarosława Śmietany. Wszędzie, gdzie się pojawia, wzbudza ogromne zainteresowanie i wiele emocji.

Występ Chóru „Kaszubia” na otwarciu hali w Szemudzie

Równie zasłużonym dla kaszubszczyzny i dla szemudzkiej kultury jest jeden z najstarszych w województwie pomorskim chórów: Chór „Kaszubia” z Kielna. Powstał w połowie roku 1909. Założycielami chóru byli kieleński organista

Chór Kaszubia na Festiwalu w Kielnie

Józef Treder oraz Franciszek Bychowski z Koleczkowa i Roman Rolff z Wejherowa – działacz kaszubskiego okręgu śpiewaczego. Pierwotna nazwa chóru: „Lutnia” przetrwała do 1945 roku, gdy przemianowano go na „Cecylia”, a ostatnia nazwa – bowiem chór zakończył już działalność – została przyjęta od roku 1963.

Chór wykonywał pieśni religijne, polskie oraz kaszubskie. Prowadził też sekcję taneczną, w której repertuarze były tańce ludowe jak krakowiak, kujawiak i typowo kaszubskie: kòséder, rëbòk, oblatińc, marëszka, szewc i inne. Miał w swym dorobku również przedstawienia operetkowe i sztuki teatralne. Chór uzyskał liczne nagrody na ogólnopolskich festiwalach i konkurach. Występował również za granicą, m.in. w Niemczech i Finlandii. Za swoją działalność został wielokrotnie nagradzany i wyróżniany m.in. w 1991 r. uzyskał wyróżnienie w Diecezjalnym Przeglądzie Twórczości Sakralnej w Tczewie. W roku 1996 współpracował z TVP o/Gdańsk oraz Polskim Radiem. W 2004 roku z okazji 95 rocznicy istnienia wydał śpiewnik Chóru „Kaszubia” pt. „Z pie-

Chórzystki.

Pierwsza z lewej wnuczka dyrygenta Karina Treder

sniã do Ciebie”. Chór cieszył się ogromnym uznaniem i szacunkiem, czemu wyraz dały listy gratulacyjne osób ze świata kultury i polityki nadesłane w dniu uroczystych obchodów jubileuszu 100-lecia jego istnienia w roku 2009. Ostatnim, choć długoletnim szefem i dyrygentem „Kaszubii” był syn założyciela – Korneliusz Treder.

Dziecięcy Zespół Regionalny „Krosniãta” rozpoczął działalność w październiku 2004 r. przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Szemudzie. Obecnie zespół pracuje w dwóch grupach wiekowych – dziecięcej i młodzieżowej. Opiekunem

Dzieci z Zespołu Regionalnego „Krosniąta”

i choreografem zespołu jest Sabina Kwidzińska, nauczycielka-regionalistka, zaś na akordeonie gra nauczyciel muzyki Tomasz Becker. Zespół popularyzuje tańce i muzykę regionu kaszubskiego. Używa oryginalnych instrumentów kaszubskich tj.: diabelskie skrzypce, burczybas, akordeon.

„W swojej kilkunastoletniej działalności dał wiele koncertów na różnych festiwalach, przeglądach, festynach, dożynkach i imprezach okolicznościowych.

Zespół „Krosniąta” na występach w szemudzkiej szkole

Zespół „Krosniąta” na „Sobótkach” gminnych

Otrzymał wiele podziękowań, listów gratulacyjnych oraz zdobył wyróżnienia i nagrody m. in.: w Pomorskim Przeglądzie Zespołów Regionalnych „Burczybas 2007”, Konkursie Zespołów Folklorystycznych na Jarmarku Dominikańskim w 2008r, Pomorskim Przeglądzie Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej. Do prestiżowych nagród, które zespół otrzymał, należy zaliczyć Puchar Marszałka Województwa Pomorskiego.

Od roku 2002 roku działa młodzieżowy Chór „Batuta”, utworzony spośród uczniów szemudzkiego gimnazjum, a obecnie tworzą go uczniowie starszych klas szkoły podstawowej. Kierownikiem i dyrygentem chóru od momentu powstania do dnia dzisiejszego jest nauczycielka muzyki Beata Geffroy.

Repertuar chóru opiera się na utworach znanych kompozytorów polskich, światowych i oczywiście kaszubskich, których szeroka tematyka w rewelacyjny sposób łączy tradycję z nowoczesnością. Chór uświetnia swoimi występami nie tylko uroczystości szkolne i gminne, ale koncertuje również poza granicami naszej gminy. W roku 2006 chór „Batuta” występował w zaprzyjaźnionych Spytkowicach, a w roku 2009 w Słowenii, gdzie dał koncert najpopularniejszych polskich kolęd. Chór wydał dwie płyty: „Gwiazdka samotnika”, dołączona była do „Dziennika Bałtyckiego” jako promocja kolędy kaszubskiej oraz „Legotka na szkołę” – nagrana w 2008 roku, była następstwem udziału „Batuty” w programie „Śpiewająca Polska” realizowanym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Chór „Batuta” na Debacie dla Niepodległej

Do ambasadorów kaszubszczyzny należy zaliczyć także nasze chóry, które w swoim repertuarze mają niemało utworów kaszubskich. Są to:

- Chór „Jagiellonki” z Bojana, złożony z Żeńskiego Zespołu Wokalnego oraz Scholi Dziecięcej, utworzony w 1997 roku pod kierunkiem Aleksandry i Tomasza Perz, organizator Koncertu Bożonarodzeniowego w Bojanie,
- Chór „Łebnowianki” z Łebna, działający od 2009 roku pod kierunkiem Leszka Walkowiaka i Tomasza Beckera,

Chór „Batuta”

- Chór Dekanalny im. Św. Jana Pawła II w Kielnie, utworzony w 2010 roku przy parafii w Kielnie pod kierunkiem Krzysztofa Brzozowskiego.

Amatorski zespół Kozeboki z Przetoczyna

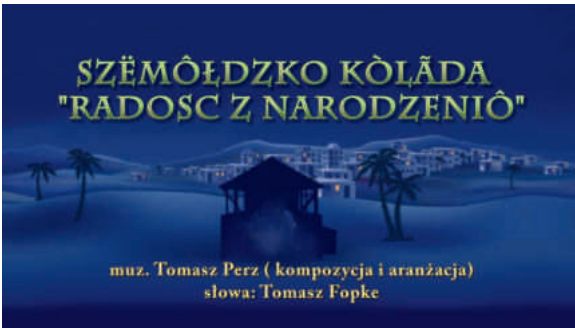
Warto zaznaczyć, że w roku 2017 odbyło się przy współpracy różnych szemudzkich środowisk muzycznych premierowe wykonanie utworu Szëmôłdzko Kòłàda „Radość z Narodzeniô” – utworu autorstwa znanego kaszubskiego muzyka Tomasza Fopke, do którego muzykę skomponował Tomasz Perz.

zowany od wielu lat w szemudzkiej szkole Pomorski Konkurs Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej. W konkursie tym udział biorą soliści i zespoły z całego Pomorza.

Pomorski Konkurs Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej

Konkurs ma wysoką rangę i poziom artystyczny. Odbywa się on pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Pomorskiego, Rektora Akademii Muzycznej w Gdańsku, oddziału gdańskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestra, wejherowskiego Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej oraz Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Jury konkursowe reprezentowane jest przez znakomitości świata muzyki kaszubskiej, m. in.: Witosławę Frankowską, Aleksandrę Kucharską-Szeffler czy Tomasza Fopke. Ostatnimi laty w jury zasiada także obecny proboszcz szemudzkiej parafii ks. Robert Kaczorowski.

muz. Tomasz Perz (kompozycja i aranżacja)
słowa: Tomasz Fopke

Rangę ambasadora kultury kaszubskiej należy przyznać także dwóm wydarzeniom muzycznym. Pierwszym z nich jest, opisany w innej części, Pomorski Festiwal Pieśni Wielkopostnej w Kielnie, gdzie obowiązkową kategorią jest wykonanie kaszubskiej pieśni wielkopostnej. Drugim dużym wydarzeniem jest organi-

Jury Konkursu

Laureaci Konkursu

Uczniowie Gimnazjum z Szemuda

Uczestnicy

Uczniowie SP Szemud

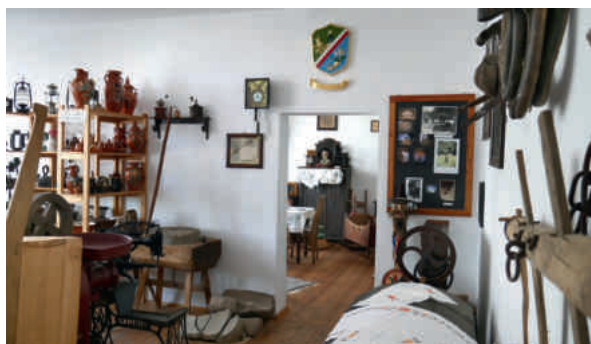
Podczas konkursu wykonywane są kaszubskie kołеды i pastorałki, od najstarszych, tych ludowych, po najnowsze, komponowane przez młode pokolenie kaszubskich muzyków. Konkurs niezmiernie cieszy się dużym zainteresowaniem nie tylko uczestników, ale również mediów (Radio Gdańsk, Radio Kaszëbë, Telewizja TTM oraz miesięcznik „Pomerania”).

Kaszubszczyzna to nie tylko kultura duchowa, ale i materialna. Dlatego w tym gronie koniecznie należy też wymienić Gminną Izbę Regionalną im. Remusa w Łebnie – nasze miejscowe muzeum, dokumentujące ślady kultury materialnej na naszym obszarze. Otwarte w roku 1996 posiada w swych zasobach setki różnych eksponatów, przedstawiających, jak wyglądało życie codzienne naszych przodków. Izba Regionalna to nie tylko eksponaty związane z kaszubską kulturą materialną i duchową. Muzeum w swojej ofercie proponuje także zajęcia regionalne dla dzieci i młodzieży szkolnej. Pierwszym opiekunem Izby został Leszek Walkowiak, a obecnie, po włączeniu jej w struktury GCKSiR, kieruje nią Katarzyna Miotk. Do niedawna przy Izbie funkcjonowało, związane w roku 1997, Towarzystwo Przyjaciół Gminnej Izby Regionalnej w Łebnie, które zabiegało o pozyskiwanie nowych eksponatów. Jego jedynym prezesem była Janina Baranowska-Krauz.

Sypialnia

Wystrój pokoi gościnnych

Kuchnia

Szemudzkie Dni Dziedzictwa Kulturowego

W latach 2018-2019 GCKSiR ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu EtnoPolska przygotowało cykl imprez pod nazwą „Szemudzkie Dni Dziedzictwa Kulturowego”. W pierwszej edycji ukazano całe bogactwo miejscowego folkloru. W szemudzkiej hali widowiskowo-sportowej zorganizowano wspólnie koncert muzyki kaszubskiej pn. „Wielka 60-tka”. W koncercie wystąpiła wejherowska kapela „Fucus”, która świętowała 15-lecie istnienia, oraz Kaszubski Zespół Regionalny „Koleczkowanie” z Koleczkowa, który obchodził 45-lecie istnienia. Przed koncertem odbył się turniej kaszubskiej gry karcianej w Lësa, a w czasie przerwy koncertowej – pierwszy w Szemudzie pokaz mody kaszubskiej inspirowanej tradycyjnym wzornictwem.

Druga edycja była odpowiedzią na potrzebę wzmocnienia tożsamości kulturowej i zaangażowania w działalność kulturalną lokalnej społeczności. W tym celu Szemudzka Grupa Teatralna wystawiła spektakl teatralny w języku kaszubskim p.t.: „Katilina”. Spektaklowi towarzyszyła wystawa i degustacja potraw kaszubskich, przygotowana przez panie z KGW Szemud, a dodatkowo w szemudzkiej hali została urządzona wystawa fotograficzna, ilustrująca najważniejsze wydarzenia kulturalne o charakterze kaszubskim w Gminie Szemud oraz poplenerowa wystawa prac wykonanych w ramach Pleneru Rzeźbiarskiego i Malarskiego.

Kaszubska checz

Kaszubski język

Kaszubski ubiór

Gmina Izba Regionalna

W trzeciej, tegorocznej edycji pn. „Kaszubskie rękodzieło, śpiew i muzyka”, zorganizowano warsztaty muzyczne, ceramiczne i haftu kaszubskiego.

Małgorzata Kaszubowska – ASTiW Donimierz

Jednym z pomysłodawców tego wydarzenia jest Małgorzata Kaszubowska – organizatorka Akademii Sztuk Tradycyjnych i Współczesnych w Donimierzu, które działa przy GCKSiR. Akademia działa od roku 2018 i specjalizuje się w prowadzeniu spotkań oraz warsztatów w dziedzinach plastycznych i ceramicznych; prowadzi także warsztaty z filcowania na mokro i na sucho, warsztaty z malarstwa akwarelowego i wolnych sztuk rysunkowych jak doodling czy zentangle itp. Uczestnicy poznają różne materiały oraz techniki tworzenia, przy czym tematyka nie powtarza się. Dzięki temu zdolności manualne, poznawcze oraz kreatywność rozwijają się bardzo szybko, co widać na każdym kolejnych zajęciach. Poza tym Akademia prowadzi warsztaty z gry na fortepianie, flecie prostym oraz ukulele – warto wspomnieć o niedawno powstałym w ramach tych zajęć zespole dziecięcym „Szemudzkie Małolaty”, który z powodzeniem wystąpił już m. in. podczas Szemudzkich Targów Artystycznych, a także podczas gali podsumowującej III Szemudzkie Dni Dziedzictwa Kulturowego.

Koncert galowy – FUCUS i Koleczkowanie

Szemud stolicą kaszubskich gier karcianych

Chociaż sportem w potocznym rozumieniu trudno to nazwać, niemniej warto zauważyć, że Szemud jest stolicą kaszubskich gier karcianych w Baszkę i Lësa. Nie ma tu żadnej przesady, bowiem mimo że turnieje gry w Baszkę organizowane są na terenie całych Kaszub, to Szemud pozostaje najważniejszym jej ośrodkiem. Cyklicznymi, od wielu lat organizowanymi w Szemudzie, zawodami są: Mistrzostwa Polski „Baszka Méster Sport” (czerwiec) oraz Turniej o Szablę Niepodległości (listopad). W czerwcu 2017 roku podczas Mistrzostw Polski w Szemudzie udział w rozgrywkach wzięła rekordowa liczba 444 zawodników. Zawody te swoją rangę zawdzięczają dobrej od samego początku współpracy z nieżyjącym już Mirosławem Ugowskim, prezesem Polskiej Federacji „Baszka – Kop” i GCKSiR w Szemudzie. Oprócz Kaszubów w zawodach tych udział biorą gracze z Kujaw, Wielkopolski i Małopolski. Swoistym rekordzistą jest Antoni Kiełpiński z Gniezna, który na turniej w roku 2017 r. przyjechał... rowerem! Zajęło mu to cztery dni. Wśród uczestników rywalizacji w tych turniejach znaczne grono stanowią mieszkańcy naszej gminy.

Oprócz tych dużych zawodów w Szemudzie corocznie odbywają się także: Mistrzostwa Strażaków Powiatu Wejherowskiego w Baszkę, Mistrzostwa Kaszub

w Lësa, Puchar Kaszub w Baszkę, cykl Grand Prix o Puchar Wójta Gminy Szemud w Baszkę (9 turniejów) i cykl Grand Prix o Puchar Wójta Gminy Szemud w Lësa (9 turniejów).

Mistrzostwa Polski w baszkę

Systematycznie w turniejach uczestniczą nasze drużyny: „Na Wzgórzcu Sze-

Turniej o Szablę Niepodległości

mud”, „Szpica Szemud”, „ASY Kamień”, „Orły Karczemki”, „Jelonek Jeleńska Huta” i „Farmerzy Szemud”, a także „Pomieczyno”. Nasi karciarze reprezentują Gminę Szemud także na zewnątrz, w szczególności podczas różnych ważnych świąt kaszubskich jak Zjazd Kaszubów, Dzień Jedności Kaszubów i wielu innych.

Rozgrywki o tytuł Króla baszkarzy

Szëmôłd – stolëca Kaszëbów

Od pradziadów trwa spór, jaka miejscowość jest (lub za taką powinna być uznana) stolicą Kaszub. Pomijając ten banalny, wręcz trywialny dla kaszubszczyzny element etnokultury, warto wskazać na ten istotny, jeśli nie najważniejszy: gdzie znajduje się stolica Kaszubów, bo to oni są podmiotem w tym sporze. A nasi miejscowi Kaszubi uważają, że stolica Kaszubów leży na ziemi lesòckiej, w Szemudzie. Nie wierzycie? – pójǳcie na opłotki i się rozpytajcie.

Uczestnicy Pomorskiego Konkursu Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej

Co takiego jest na całym obszarze Kaszub, czego by w Szemudzie nie było?

Nasi mieszkańcy jako nieliczni wybrańcy na obszarze całych Kaszub mogą używać swej mowy kaszubskiej jako języka urzędowego. Mowę ojców słyǳać wszëdzie i powszechnie – w sklepie, urzędzie, na poczcie, w banku, a nawet w kościele. Nawet jak się kłóć, klną (a klną siarczyście) czy plotki sieją, to po kaszubsku...

Władza gminna mówi po kaszubsku, urzędnicy także, i policja, i szkólni, i brifka, i pleban (co poniektóry). Nawet strażacy, jak ogień gaszą, to po kaszubsku...

Dużo tu u nas Kaszubów rejestrowych (tych spod znaku ZK-P), tworzących sześciokołowy oddział. Działają, śpiewają, tabaczą. A wiadomo, kto nie tabaczy, ten nic

Kaszubski Bieg Lesoków

nie znaczy. Złośliwi śmieją się, że nasi Zrzeszeńcy to są tacy, jak w dowcipach o policji: rdzenni gadają, a farbowani piszą.

Ziemia lesòcka tętni kaszubszczyzną. Tu swe korzenia mają popularne gry karciane baszka i lës, a ich wyznawcy co rusz toczą boje w ramach ligowych rozgrywek. Odbywają się tu różne imprezy: „Kaszubski Bieg Lesoków”, „Kaszubskie szutry”, kaszubskie „Sobótki” dla przekory nazwane Nocą Kupały (bo przekora to druga Kaszuby natura), „Kaszubski orszak konny” i wiele, wiele innych. Zimą słyǳać kaszubskie kolëdy i pastorałki (Konkurs Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej w szemudzkiej szkole), wiosną kaszubskie pieśni pasyjne (Festiwal Pieśni Wielkopostnej w Kielnie), a latem – i nie tylko – nasi Koleczkowianie zabawiają tańcem i pieśnią. Na kaszubskim kąpielisku w Kamieniu przez całe lato trwa zabawa przy dźwiękach naszych kaszubskich kapel (zajrzyjcie tam koniecznie).

Wieczory też są u nas kaszubskie (przynajmniej te cykliczne w gminnej Bibliotece).

Król Baszki kaszubskiej

Kaszubski Orszak Konny w Koleczkowie

Chóry kościelne (kieleński parafialny oraz bojańskie „Jagiellonki”) uraczą pięknymi kaszubskimi pieśniami kościelnymi. Czasami i kaszubskie czytania na mszy się zdarzą, co się zaś tyczy spowiedzi – to nie wiem – wiadomo, tajemnica...

Każda wieś szczydzi się oficjalną kaszubską nazwą, po kaszubsku nazwane są ulice, place, przystanki, hale sportowe, sklepy, kawiarnie. Przyjezdnych witają kaszubskie „witacze”, a sołtys z Dobrzewina nawet „kaszubski” drogowskaz do swego domu ustawił, jak na Zrzeszeńca przystało.

Panie z KGW Szemud serwują własne wypieki

Jak dla ducha, tak dla ciała – jadło kaszubskie (i trunki nierzadko) na każdym stole. Gospodynie starają się ze wszystkich sił, by gospodarzy swych zadowolić...

Słowem, Szemud kaszubszczyzną stoi!

Sport i promocja aktywnego trybu życia

Baza sportowo-rekreacyjna. Sport szkolny. Działalność klubów sportowych. Wolontariat sportowy. Najważniejsze imprezy sportowe. Wybitni sportowcy.

Dla chętnego nic trudnego – tak głosi stare powiedzenie. Aktywny tryb życia można prowadzić wszędzie, w każdym czasie. Nie jest do tego potrzebne skomplikowane wyposażenie – do biegów wystarczą zwykłe tenisówki, do gry w piłkę lepsze są trampki oraz konieczny kawał płaskiej przestrzeni, do kolarstwa zwykły rower, do gimnastyki materac itd. Tak jest, ale tylko, gdy dotyczy to pojedynczej osoby. Przy zorganizowanej rywalizacji niezbędnym staje się dostęp do wyszukanego wyspecjalizowanego sprzętu, obiektów sportowych i dobrego trenera, a rozwój dyscyplin sportowych następuje wraz z rozwojem bazy sportowej.

Baza sportowo-rekreacyjna

Jeszcze do niedawna nasi mieszkańcy nie mieli możliwości uprawiania wielu dyscyplin sportowych ze względu na brak odpowiedniego zaplecza do profesjonalnego treningu. W latach 90-tych w szkołach praktycznie nie było sal gimnastycznych, a zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na szkolnych korytarzach. Poza szkołami zaplecza w zasadzie nie było. Sytuacja zaczęła poprawiać się wraz z rozwojem szkolnej infrastruktury.

Dziś gmina dysponuje trzema dużymi wielofunkcyjnymi obiektami sportowymi w Bojanie, Kielnie i Szemudzie,

Kąpielisko w Kamieniu

Plac zabaw i siłownia zewnętrzna w Donimierzu

w których dostępne są boiska wielofunkcyjne do różnych gier zespołowych (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, futsal i inne), sale fitness, bogato wyposażone siłownie, a w obiekcie kieleńskim także ścianka wspinaczkowa, boisko do gry w squash'a, sauna oraz kryta pływalnia. Wszystkie obiekty posiadają wystarczająco dużo przestrzeni oraz są w pełni wyposażone w zaplecze sanitarne. Stanowią one swoiste wizytówki szemudzkiego sportu. Oprócz nich w gminie znajdują się trzy wielofunkcyjne przyszkolne kompleksy boisk sportowych w Bojanie, Kielnie i Szemudzie, wykorzystywane również po godzinach nauki szkolnej. Mamy także duże boiska piłkarskie, częściowo wraz z szatniami i zapleczem, na których swe piłkarski mecze ligowe rozgrywają nasze kluby LZS Bojano, LZS Donimierz, KKS Koleczkowo, KS Barka Łebno, KS EKO-PROD Szemud.

Niemal w każdej miejscowości do dyspozycji mieszkańców są place zabaw i mniejsze boiska, gdzieś tam także siłownie zewnętrzne oraz inne obiekty rekreacyjne. W każdym roku gmina buduje kilka kolejnych, a praktycznie wszystkie realizowane są we współfinansowaniu ze źródeł pozabudżetowych. I tu warto zaznaczyć, że w ciągu tylko kilku ostatnich lat na rozbudowę gminnej bazy sportowo-rekreacyjnej uzyskano dodatkowe fundusze o wartości kilkunastu milionów złotych.

Siłownia zewnętrzna w Częstkwie

Siłownia w Centrum Sportowym w Kielnie

Wnętrze hali sportowej w Kielnie

Boisko sportowe w Szemudzie

Sport szkolny

Stopniowa rozbudowa szkół, w tym sal gimnastycznych oraz przyszkolnych boisk i placów zabaw, wpłynęła na organizowanie się sportu szkolnego i rywalizacji międzyszkolnej. Do już funkcjonujących w szkołach pozalekcyjnych zajęć sportowych od roku 1994 doszła rywalizacja z innymi szkołami spoza gminy. Uczniowie z naszych szkół zaczęli rywalizować z rówieśnikami w ramach Wojewódzkich Igrzysk Dzieci Szkolnego Związku Sportowego.

Biegi przełajowe

Z początku zawody miały bardzo ograniczone możliwości ze względu na wspomniany już prawie całkowity brak zaplecza sportowego. Rywalizacja na szczeblu powiatowym i wojewódzkim dotyczyła początkowo tylko kilku dyscyplin sportowych: tenisa stołowego, biegów i piłki nożnej. Wraz z rozwojem bazy sportowej szło rozszerzanie rywalizacji w kolejnych dyscyplinach. Pojawiły się także pierwsze sukcesy sportowe naszych uczniów.

Obecnie liczymy się we wszystkich objętych wojewódzkim kalendarzem dyscyplinach sportowych nie tylko na terenie powiatu, ale również województwa. W roku szkolnym 2018/2019 uczniowie

Biegi

Szkoły Podstawowej w Bojanie osiągnęły historyczny wynik, zajmując II miejsce w generalnej klasyfikacji sportowej szkół województwa pomorskiego za rok szkolny 2018/2019, wyprzedzając 452 szkoły, które rywalizowały w zawodach szczebla powiatowego i wojewódzkiego. Sport szkolny reprezentowany jest obecnie w kilkunastu dyscyplinach, w tym: biegach, skoku w dal, gimnastyce, tenisie stołowym, w grach zespołowych (m.in. piłka nożna, ręczna, siatkówka, koszykówka). Ponadto wielu uczniów uczestniczy w różnych sekcjach sportowych, organizowanych przez lokalne kluby sportowe.

Piłka nożna na boisku i w hali

Drużyna z Kielna

Skok w dal

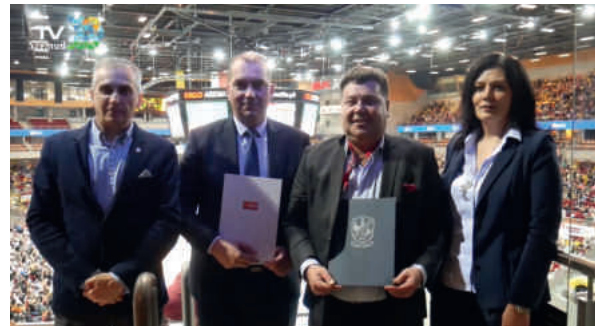
Koszykówka

Tenis stołowy

Pchnięcie kulą

Podpisanie współpracy z klubem TREFL Sopot

Narciarstwo klasyczne

Pokaz koszykówki - Kacper Lachowicz TREFL Sopot

Działalność klubów sportowych

Głównym organizatorem codziennego życia sportowego są kluby sportowe, działające na terenie naszej gminy. Dzięki nim nasi mieszkańcy mają możliwość uprawiania różnorodnych dyscyplin sportowych. Najstarsze kluby działają w obszarze piłki nożnej. Są to wymienione już kluby z Bojana, Donimierza, Koleczkowa, Łębna i Szemuda (w latach 90-tych funkcjonował jeszcze klub Iskra Szemud). Przy szkołach w Bojanie, Kielnie i Szemudzie powstały Uczniowskie Kluby Sportowe. Wraz z oddaniem do użytku pierwszej w gminie hali sportowej w Szemudzie pojawiły się kluby i dyscypliny sportowe potrzebujące takiego obiektu. Obecnie na terenie gminy działa kilkanaście klubów sportowych, które obejmują m. in. takie dyscypliny sportowe jak: piłka nożna, siatkówka, koszykówka, judo, karate, boks, sporty walki, tenis stołowy, a nawet szachy. Każdy z klubów prowadzi swoje szkoły, obejmujące swym oddziaływaniem niemalą grupę naszych mieszkańców. Kluby najczęściej posiadają sponsorów strategicznych, a ponadto uzyskują także dofinansowanie ze strony gminy na różnego rodzaju granty, związane z realizacją zadań publicznych z zakresu upowszechniania sportu i aktywnego trybu życia. Część z klubów ma na swoim koncie niemałe sukcesy w kraju, a nawet na arenie międzynarodowej.

UKS Dragon Bojano trampkarze 2019

LZS Bojano – beach soccer 2019

Wśród lokalnych klubów, grających w różnych dyscyplinach i ligach na uwagę zasługuje piłkarski LZS Dragon Bojano, istniejący od roku 2002, który zaliczył udane występy w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski w futsalu w sezonie 2019/2020, zajmując wysokie miejsca w tych zawodach (drużyna U-18 zajęła odpowiednio 9-12 miejsce, zaś drużyna U-20 miejsce 4). Natomiast drużyna seniorska od dwóch lat z powodzeniem rywalizuje w I lidze futsalu oraz w Pucharze Polski, gdzie w sezonie 2019/2020 dotarła aż do 1/8 tych rozgrywek. Oprócz futsalu istnieje drużyna piłkarska, która ze zmiennym szczęściem krąży w pomorskich rozgrywkach PZPN między klasą A i B. Ponadto w klubie istnieje drużyna piłki nożnej plażowej (beach soccer), która niedawno uzyskała awans do Ekstraklasy rozgrywek w tej dyscyplinie. Protoplastą tego klubu jest szkołka piłkarska UKS Dragon Bojano, która działa już od roku 1999. Obydwa kluby prowadzone są przez Małgorzatę i Grzegorza Mierzejewskich. Początkowo w ramach UKS odbywały się zajęcia dla

LZS Bojano – Węgorzewo 2017

UKS Dragon Bojano Futsal U-20 zespół 2019

dzieci w zakresie lekkiej atletyki, tenisa stołowego oraz piłki nożnej. Obecnie UKS skupia się na pracy z dziećmi i młodzieżą z terenu naszej gminy w zakresie piłki nożnej. Aktualnie w klubie trenuje ponad 180 adeptów futbolu w wieku od 6 do 17 lat, zarówno chłopców jak i dziewcząt. Dzieci i młodzież w wieku 6-13 lat są dodatkowo objęte programem certyfikacji Szkółek Piłkarskich, co oznacza, że klub kładzie duży nacisk na nowoczesne i profesjonalne treningi. Pozwala to już od najmłodszych lat zaszczepić piłkarskie nawyki oraz budować cechy pod zawodowego piłkarza. Warto zaznaczyć, że po wychowanków UKS zgłaszają się od kilku lat kluby polskiej Ekstraklasy (udane transfery zawodników do Pogoni Szcze-

cin i Legii Warszawa oraz zawodniczki do Medyka Konin). Oprócz treningów klub co roku organizuje obozy piłkarskie letnie i zimowe, półkolonie dla najmłodszych w czasie wakacji oraz liczne turnieje regionalne i ogólnopolskie. Treningi i inne zajęcia prowadzą wykwalifikowani trenerzy piłki nożnej, motoryki, gimnastyki ogólnorozwojowej i dodatkowo pieczę nad swoimi wychowankami ma psycholog sportowy oraz fizjoterapeuta. Ekspert PZPN w programie certyfikacji przyznali szkółce najwyższą, złotą gwiazdkę.

UKS Dragon Bojano Żaki 2019

Klub koszykarski UKS Kielno BASKET FRED działa od roku 2009. W pierwszym okresie szkolił chłopców w różnych kategoriach wiekowych, a następnie prowadził drużynę męską w rozgrywkach ligowych PZKosz, która w roku 2012 była o krok od II ligi. Obecnie prowadzi żeńskie drużyny juniorskie (U-10, U-11 i U-12), które od kilku lat z powodzeniem i sukcesami rywalizuje w pomorskich rozgrywkach koszykarskich. Do osiągnięć klubu należy m. in.: Mistrzostwo Pomorza POZKosz w sezonach 2017/2018 (drużyna U-11) i 2018/2019 (drużyny U-12 i U-13), Wicemistrzostwo Pomorza w sezonach 2016/2017 (drużyna U-10) i 2017/2018 (drużyna U-12), II miejsce na XXIII Ogólnopolskim Mikołajkowym Turnieju Koszykówki w roku 2018 oraz VI miejsce na Międzynarodowym Festiwalu Koszykówki PIVOT CUP Żyrardów 2016. Zawodniczki UKS Kielno (Nela Charynek,

UKS Kielno – sekcja koszykarska

Marta Marschk i Maja Cyrbus) w ramach Kadry Pomorza Pomerania 2006 zajęły trzecie miejsce w Superfinale EGBL U-13 w Valmierze (Łotwa). W roku 2019 zostały nagrodzone tytułem „Drużyna Gminy Szemud Roku 2018”. Drużyny prowadzone są przez doświadczonych trenerów, którzy gwarantują najwyższy poziom szkolenia.

UKS Kielno – Mistrz Województwa Pomorskiego U-12

Klub karate KS GOKKEN, założony w 2003 roku, w naszej gminie pierwsze grupy treningowe utworzył w roku 2007 w szkołach w Bojanie i Kielnie. W tych sekcjach klub wychował swoich pierwszych reprezentantów kraju m.in. Dominika Korbolewskiego i Jakuba Kułagę. W kolejnych latach grupy treningowe powstały w pozostałych szkołach. Łącznie w treningach uczestniczy obecnie ponad stu adeptów, zarówno w wieku przedszkolnym, szkolnym, jak i dorosłych. Aktualnie w klubie trenuje trzech reprezentantów Polski w karate WKF (olimpijskie) z terenu naszej gminy: Dominika Szatkowska, Sandra Lieske i Adam Piotrkowski. Zawodnicy KS GOKKEN mają na swoim koncie wiele medali z różnych zawodów, m. in. z Mistrzostw Świata i Mistrzostw Europy, Mistrzostw Polski i Pucharu Polski.

GOKKEN na mistrzostwach międzynarodowych

Klub Sportowy RONIN

Klub Szachowy Gambit-Turniej Szachowy o Puchar Wójta Gminy Szemud 2018

Klub Sportowy GOKKEN

Wolontariuszki z Szemuda

Wolontariat sportowy

Od kilku lat intensywnie rozwija się na terenie naszej gminy szkolny wolontariat sportowy.

W bojańskiej szkole Szkolnym Klubem Wolontariusza opiekują się nauczyciele Katarzyna Czerniejewska i Karol Mastalerz. Z uwagi na ogromne zainteresowanie sportem opiekunowie klubu postanowili, że większość działań będzie skierowana właśnie na wydarzenia sportowe, które mają miejsce w Trójmieście i jego okolicach. Od roku 2016 opiekunowie wraz z liczną grupą uczniów (zazwy-

czaj ok. 30) pojawiają się na imprezach biegowych i triathlonowych.

Wolontariusze z Bojana cyklicznie pojawiają się na takich zawodach jak: ONICO Półmaraton Gdynia, Enea IRONMAN Gdynia, TRIATHLON Energy Gniewino, Mistrzostwa Polski w Duathlonie w Rumi i Gniewinie, Biegu Charytatywnym w Gdańsku, WOŚP w Bojanie i wielu innych. Również w szemudzkiej szkole funkcjonuje Szkolny Klub Wolontariatu, którym w zakresie sportu opiekują się Marta Rapa-Leszczynska i Patrycja Struck. Działa ona na podobnej zasadzie, a nierzadko uczestniczy w organizacji imprez sportowych z wolontariuszami z Bojana.

Na stracie Gran Fondo NY

Szkolne Koło Wolontariat w Bojanie – Wolontariat Sportowy Roku 2018

Wolontariusze z Szemudzie

Wolontariusze na trasie wyścigu kolarskiego

Do zadań wolontariuszy w czasie imprez sportowych należy: wydawanie pakietów startowych, praca na linii startu/mety, praca w depozycie, organizacja strefy zmian, oznaczanie i zabezpieczenie tras biegowych/kolarskich, praca w bufecie (podawanie zawodnikom napojów, wody, jedzenia w trakcie trwania zawodów), wręczanie medali itp.

Najważniejsze imprezy sportowe

W ostatnich kilkunastu latach nasza gmina stała się areną dla kilku dużych, w tym międzynarodowych wydarzeń sportowych. Część z nich rozgrywana jest cyklicznie.

Na naszym obszarze rozgrywana jest część jednych z największych zawodów triathlonowych w naszej części Europy:

Enea IRONMAN 70.3. W zawodach tych startuje co roku około 4 tysięcy sportowców z kilkudziesięciu krajów świata. Zawodnicy muszą najpierw zmagać się w wyścigu pływackim na odcinku 1,9 km w wodach Zatoki Gdańskiej, następnie ścigać się rowerami prowadzącą po Kaszubach, liczącą 90 km, pagórkowatą trasą kolarską, a na koniec pokonać 21 km trasy biegowej. Na naszym obszarze przebiega znacząca część trasy wyścigu kolarskiego. Zawodnicy pokonują trasę na odcinku od Przetoczyna przez Szemud, Kamień, Kielno, Karczemki, Dobrzewino i Bojano, aż do Koleczkowa, gdzie skręcają w kierunku Gdyni. W Szemudzie i Bojanie ulokowane są punkty żywieniowe dla zawodników i strefy kibica, obsługiwane przez nasz wolontariat sportowy. Impreza ta zawsze ściąga wielu widzów.

IronMan

W kwietniu 2016 roku po raz pierwszy zorganizowano galę mieszanych sztuk i sportów walki MMA. Zawody odbyły się w Bojanie i ściągnęły czołowych zawodników z kraju. MMA to mieszanka sztuk i sportów walki, której głównym celem jest widowiskowy pokaz sportów walki. Galę obejrzała spora grupa kibiców ledwie mieszcząca się w bojańskiej hali. Z zawodów tych przeprowadzono po raz pierwszy w gminie transmisję bezpośrednią poprzez kanał Youtube.

Cross Country

Dwukrotnie na terenie naszej gminy (w 2016 i 2017 roku) odbyły się zawody motocrossowe Cross Country „Kaszuby”. Ich cechą charakterystyczną jest przejechanie jak największej okrażeń na wyznaczonej trasie w ściśle określonym czasie, a trasa, o długości od kilku do kilkunastu kilometrów, biegnie po naturalnym podłożu (łąki, pola, lasy czy wyrobiska). Na naszym obszarze miało to miejsce w okolicach Szemuda, a sam start i meta miały miejsce w wyrobisku żwirowym. Za każdym razem impreza ściągnęła duże tłumy kibiców.

Cross Country – leśne przeszkody

Inną dużą imprezą na terenie naszej gminy jest organizowany od roku 2003 roku niemal corocznie rajd samochodowy Lotos Baltic Cup (Rajd Kaszub), stanowiący eliminacje do Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski, a po naszych bezdrożach wyznaczanych jest kilka odcinków specjalnych. Widok rajdowych pojazdów pośród pól i łąk stanowi nie lada atrakcję. Organizatorem rajdu jest Polski Związek Motorowy.

Rajd Baltic Cup - na trasie rajdu

W roku 2018 po raz pierwszy przez teren gminy po podobnej trasie jak w przypadku IRONMAN 70.3, przejechali kolarze amatorzy, uczestnicy międzynarodowego wyścigu Gran Fondo New York. To była pierwsza polska edycja cyklu wyścigów rowerowych, których finał corocznie odbywa się w Nowym Jorku (USA). W zmaganiach, ze startem

i metą w Gdyni, wzięło udział prawie 400 kolarzy z ponad 25 krajów. Tutaj również swój udział przy organizacji imprezy zaznaczyli nasi wolontariusze, a trasa wyścigu oblegana była przez setki kibiców.

GFNY w Gminie Szemud

W październiku 2017 roku na terenie naszej gminy odbyła się 54 edycja ogólnopolskiego Ekstremalnego Biegu na Orientację HARPAGAN, którego współorganizatorem było GCKSiR w Szemudzie. Przebieg poszczególnych tras biegu zawodnicy poznawali dopiero w momencie startu. Uczestnikom biegu wolno było zabrać na trasę dowolne wyposażenie, którego w trakcie biegu nie mogli jednak uzupełniać. Na trasie najkrótszego odcinka wystartowało 230 osób, głównie mieszkańców naszej gminy, którzy uczestniczyli w tej rywalizacji całymi rodzinami, wraz z dziećmi. Łącznie na poszczególnych dystansach udział w zawodach wzięło 1351 uczestników.

Harpagan - przed startem

Harpagan - na trasie

Zawody okazały się nie tylko sukcesem frekwencyjnym, ale również organizacyjnym. Niestety, regulamin imprezy wyklucza możliwość organizowania tych zawodów w tym samym miejscu w kolejnych latach. Trwają starania, aby już od roku 2020 wspólnie z Pomorskim Klubem Orientacji „Harpagan” organizować corocznie 10-kilometrowe biegi na orientację.

Nieco inną formę mają podchody „Jesienny Tułacz”, które organizowane są co roku na naszym terenie. Są to piesze i rowerowe nocne rajdy na orientację, które zawsze znajdują chętnych spośród naszych mieszkańców. Ich istotą jest umiejętność posługiwania się mapą i kompasem. Już samo ukończenie rajdu jest dla jego uczestnika niezłą frajdą.

Również i nasza gmina wypracowała sobie własną dużą otwartą imprezę sportową.

Od roku 2008 – z inicjatywy naszego czołowego biegacza Ryszarda Tomysa – w Szemudzie organizowany jest „Bieg Lesóków”, którego dystans wynosi 10 kilometrów. W roku 2013 szemudzki bieg włączono do kalendarza największego Cyklu Biegowego Polski Północnej „Kaszuby Biegają”. Zainteresowanie biegiem z roku na rok jest coraz większe. W roku 2014 na starcie biegu głównego zameldowało się 140 zawodników i liczba ta co roku stale rosła. Bieg główny w 2019 roku na dystansie 10 kilometrów ukończyło aż 319 zawodników. Bieg towarzyszący, w którym uczestniczą dzieci, ukończyły 74 osoby, co dało imponującą liczbę ogólną 393 startujących w 2019 roku.

Bieg Lesóków

Oprócz imprez dużej rangi w każdym roku w naszej gminie odbywa się dużo mniejszych, lecz także o charakterze cyklicznym, imprez i zawodów sportowych. Warto wymienić przynajmniej te najistotniejsze.

Od roku 2017 na boisku piłkarskim „Orlik” w Szemudzie corocznie rozgrywane są mecze Amatorskiej Ligi Orlika. Zawody organizowane we współpracy GCKSiR w Szemudzie z LZS Donimierz. Celem Ligi Orlika jest możliwość sportowej rywalizacji w miłej atmosferze oraz przeżycia prawdziwych piłkarskich emocji. Pomysłodawcą Ligi jest prezes LZS Donimierz Tomasz Czerwionka.

Bieg Lesóków

Mecz LZS Donimierz - Barka Lebno

Co roku latem w Donimierzu odbywa się wakacyjny piknik sportowy. Kulminacyjnym wydarzeniem tego dnia jest mecz piłkarski: Młodzi vs Oldboy LZS Donimierz. Co roku obfituje on w wiele emocji i zazwyczaj kończy się wygraną młodzieńców. Po sportowych emocjach następuje czas integracji społeczności tego sołectwa. Sportowa rywalizacja przynosi uczestnikom sporo radości i pozytywnie wpływa na relacje sąsiedzkie.

Amatorska Liga Siatkówki

Od roku 2015 z udziałem amatorskich drużyn sołeckich rozgrywane są co roku mecze piłki siatkowej w ramach Amatorskiej Ligi Siatkówki. W pierwszych zawodach wystąpiło 5 zespołów, część mieszanych (kobiety i mężczyźni): Przebij Bojano, Karczemki, Łączpol Przetoczyno, Orły Dobrzewino i Volley Power Bojano. W kolejnych latach dołączyły zespoły z sąsiednich gmin, podnosząc rangę tych zawodów.

Czwartki Lekkoatletyczne w Bojanie to zawody sportowe dla najmłodszych. Na stadionie lekkoatletycznym w Bojanie rywalizują dzieci do 13 lat. Zawody odbywają się w 2 cyklach: jesiennym i wiosennym - po 5 konkursów na cykl. Konkursy przeprowadzane są oczywiście w czwartki, tak jak w około 100 innych miejscowościach w całym kraju. Zawody odbywają się zawsze po południu, aby każdy chętny mógł zdążyć wziąć w nich udział. Dzięki temu w zawodach biorą udział dzieci z całej gminy, a nawet z okolicznych miejscowości z sąsiednich gmin. Najlepsi otrzymują medale, a zwycięzcy całego cyklu reprezentują gminę Szemud w Ogólnopolskich Finałach Czwartków Lekkoatletycznych.

Czwartki lekkoatletyczne

Czwartki lekkoatletyczne

W Bojanie rozgrywane są pokazowe mecze ligowych drużyn polskiej koszykówki i siatkówki. W roku 2014 rozegrano tu także Międzynarodowy Turniej Koszykówki Kobiet z udziałem drużyn AZS UG Gdańsk, VBW Gdynia i węgierskiego CEKK Cegled, który został triumfatorem tej imprezy.

*Akademicki Show
Koszykówki Bojano 2014*

Wybitne postacie szemudzkiego sportu

Wzorem szemudzkiego świata kultury, szemudzki świat sportu również zorganizował w roku 2019 Szemudzką Galę Sportu, podczas której wyróżniono naszych wybitnych sportowców, zespoły oraz trenerów, działaczy i sponsorów.

Wraz z rozwojem infrastruktury sportowej, poszerzaniem zakresu dyscyplin sportowych oraz wzrostem możliwości pozyskiwania sponsorów, w naszej gminie rozwijają się kolejne sportowe talenty. W pierwszej kolejności to zasługa najbliższego otoczenia, w szczególności rodziny, która wspiera duchowo i finansowo naszych sportowców. Następnie, to także zasługa sponsorów, którzy w dużej mierze finansują aktywność sportową, aż w końcu jakaś część zasług nierządno, choć nie zawsze, przypada władzom gminy, które starają się rozwijać nieustannie bazę sportową w gminie.

Wśród naszych mieszkańców wyrosło całkiem niemałe grono wybitnych spor-

towców, którzy odnoszą sukcesy nie tylko na arenie krajowej, ale również w różnych zawodach międzynarodowych.

Tytus Butowski to bardzo wszechstronny zawodnik w żeglarskiej klasie Laser Radial, który od wielu lat z powodzeniem rywalizuje na arenie krajowej i międzynarodowej. Jeszcze jako uczeń szkoły w Karczemkach reprezentował Polskę na żeglarskich Mistrzostwach Europy. Od kilku lat plasuje się w światowej czołówce żeglarzy w swojej kategorii wiekowej. Jako zawodnik klubu AZS AWFIS Gdańsk zwyciężył w bardzo prestiżowych międzynarodowych regatach Kieler Woche-Niemcy. Mistrz Polski z roku 2018 klasy Laser Radial i klasy Laser Radial Speed. Zdobywca Pucharu Polski w klasie Laser Radial. Uzyskał również czołowe lokaty w wielu imprezach krajowych. Jest członkiem Kadry Narodowej Polskiego Związku Żeglarskiego. Nagrodzony tytułem „Sportowiec Gminy Szemud Roku 2018”.

I Gala Sportu

Tytus Butowski

Sławomir Dosz i Adam Dosz, dwaj bracia, miłośnicy tenisa stołowego, od najmłodszych lat osiągnęli znaczące sukcesy na zawodach wojewódzkich i krajowych. Obaj są kilkukrotnymi medalistami Młodzieżowych Mistrzostw Polski w tenisie stołowym (ostatnio w roku 2018 w Ustrzykach Dolnych). Z powodzeniem uczestniczą w rozgrywkach ligowych najwyższej klasy – Superlidze Tenisa Stołowego.

Tina Fagiewicz, kolarka, przed kilkunastu laty uczestniczyła w wielu wyścigach w kolarstwie górskim, osiągając w nich jako juniorka bardzo dobre miejsca w swoich kategoriach wiekowych.

Krzysztof Ferlin to utalentowany pływak, członek Klubu Płetwonurków „Flota” Gdynia. Wielokrotny uczestnik i medalista Mistrzostw Polski w pływaniu długodystansowym i pływaniu w płetwach, m.in. brązowy medalista z roku 2008 w Mistrzostwach Polski Młodzików. W roku 2010 zdobył 4 medale (3 srebrne i 1 brązowy) w Mistrzostwach Polski w Pływaniu w Płetwach.

Jakub Garbowski to szachowy kadrowicz, uczestnik Indywidualnych Mistrzostwach Świata juniorów: w rosyjskim Chanty-Mansyjsku w roku 2016 (kategoria U16), czarnogórskiej Budwie w roku 2017 (kategoria U-17) i albańskim Durrës w roku 2018 (kategoria U17) – zajmujący w nich wysokie miejsca.

Wielokrotny uczestnik i medalista Indywidualnych Mistrzostw Polski juniorów. Uczestniczył w Olimpiadzie Szachowej w słowackim Popradzie w roku 2016. Został uwzględniony w rankingu FIDE. Kilkukrotny stypendysta Rady Gminy Szemud za wybitne osiągnięcia.

Dominik Korbolewski – karateka, kadrowicz Polskiego Związku Karate, zawodnik KS GOKKEN. Uczestniczył w licznych zawodach krajowych i międzynarodowych (Francja, Niemcy, Słowacja, Cypr, Czechy, Szwajcaria, Austria). Ma na swoim koncie ponad sto medali z różnych zawodów oraz wiele znaczących tytułów: wicemistrz XII Mistrzostw Świata Karate FSKA, złoty medalista Mistrzostw Europy, kilkukrotny Mistrz Polski i zdobywca Pucharu Polski. Posiada patent sędziego klubowego w kumite oraz sędziego okręgowego w kata.

Rafał Milczarczyk to zdobywca żeglarskiego Pucharu Polski w latach 2006 i 2007 w klasie Laser 4,7. Z powodzeniem startował w wielu zawodach żeglarskich, zajmując w nich wysokie miejsca. Uczestniczył w Mistrzostwach Świata klasy Laser Redial w roku 2009 w Japonii.

Jakub Garbowski

Dominik Korbolewski

Dominika Szatkowska

Adam Zdybel

Dominika Szatkowska, zawodniczka KS GOKKEN, to najwyższej sklasyfikowana zawodniczka w swojej kategorii w Polsce wg rankingu Polskiej Unii Karate. Mieszkanca naszej gminy w roku 2019 reprezentowała Polskę na Mistrzostwach Europy w Karate WKF (olimpijskie) w kategorii – 47 kg kadetek w Aalborg w Danii. Zdobywczyni brązowego medalu Mistrzostw Polski w roku 2018 i brązowego medalu Euro Grand Prix w czeskim Pilźnie w roku 2018. W tym samym roku zajęła także piąte miejsce na zawodach Polish Open w Bielsku Białej i także piąte miejsce na zawodach Budapest Open 2018. Wcześniej została najlepszą zawodniczką w kategorii młodzieńców w województwie pomorskim roku 2018. Nagrodzona tytułem „Sportowiec Junior Gminy Szemud Roku 2018”.

Igor Szymanowski jest szachistą, który dwukrotnie reprezentował Polskę na Indywidualnych Mistrzostwach Świata juniorów: w roku 2009 w tureckim Antalya (kategoria U-8) i w roku 2011 w brazylijskim Caldas Novas (kategoria U-10). Wielokrotny uczestnik Indywidualnych Mistrzostw Polski juniorów, złoty medalista w roku 2011, srebrny w roku 2009 oraz srebrny i brązowy w szachach szybkich (w roku 2009), a także srebrny i brązowy w szachach błyskawicznych (w roku 2009 i 2011).

Adam Zdybel jest pływakiem licencjonowanym i trenuje w KS DELFIN GDYNIA. Adam od początku przygody z pływaniem wykazywał duże zacięcie w tej dyscyplinie i wyróżniał się na tle swoich kolegów z innych klubów. Z każdego zawodów wraca z dyplomami, medalami lub pucharami dla najlepszego zawodnika zawodów. Zwłaszcza w konkurencjach 200, 400, 800 m stylem dowolnym, 100, 200 m stylem motylkowym, 50 oraz 100 m stylem grzbietowym, a także 100 i 200 m stylem zmiennym.

Jako 12-latek pobił 11 rekordów województwa pomorskiego, jako 13-latek pobił 7 rekordów województwa pomorskiego i uzyskał najlepszy czas w Polsce w tej kategorii wiekowej na dystansie 200m stylem dowolnym podczas zawodów Otylia Swim Cup w Szczecinie w grudniu 2018 r. Wciąż utrzymuje się w czołowej trójce najlepszych zawodników 13-letnich w Polsce. Nagrodzony tytułem „Sportowiec Junior Gminy Szemud Roku 2018”.

To, co na końcu, najdłużej zapada w pamięć. A zatem w tym miejscu wypada wspomnieć o najsłynniejszych postaciach świata sportu wywodzących się z terenu naszej gminy – znanych w świecie himalaistkach Kingie Baranowskiej i Miłce Raulin.

Kinga Baranowska

Kinga Baranowska to pochodząca z Łębna znana himalaistka, zdobywczyni dziewięciu (spośród czterestu) ośmiotysięczników. Pierwszy ze szczytów zdobyła w roku 2003. Członkini kadry narodowej Polskiego Związku Alpinizmu (wspinaczka wysokogórska). Za swe osiągnięcia nagrodzona w roku 2015 Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi dla rozwoju sportów wysokogórskich, a wcześniej, w roku 2009 zdobyła nagrodę „Kolos 2008” za zdobycie w ciągu jednego roku dwóch ośmiotysięczników. Uhonorowana także przez Radę Gminy Szemud tytułem „Zasłużony dla Gminy Szemud”.

Kinga Baranowska i wójt Zbigniew Engelbrecht

Miłka Raulin

Miłka Raulin z wójtem Ryszardem Kalkowskim na spotkaniu z uczniami w Bojanie

Miłka Raulin, pochodząca z Kielna miłośniczka wspinaczki wysokogórskiej, jako najmłodsza Polka zdobyła Koronę Ziemi, czyli najwyższe szczyty poszczególnych kontynentów. Ponadto zdobyła kilka sześciotysięczników.

Oprócz tego w 2018 roku zorganizowała I rajd rowerowy Południe – Północ, którego celem była rowerowa lekcja historii w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości. Trasa rajdu wiodła przez naszą gminę. Znana jest także z projektu „Siła Marzeń”. Założyła także „Fundację Wykrzyknik”, działającą na rzecz rozwoju efektywnej komunikacji w organizacji, której celem jest przeciwdziałanie dyskryminacji oraz promowanie pozytywnej formy komunikacji w miejscu pracy i szkole. Za swą działalność uhonorowana w roku 2019 Nagrodą Magellana za przełamywanie stereotypów oraz odwagę i wytrwałość w realizowaniu marzeń.

Sukcesy sportowe to nie tylko talent – to przede wszystkim ciężka praca samych sportowców. To także radość dla nas, kibiców. Dlatego wspieramy ich i życzymy im jak najlepiej.

Współpraca na rzecz rozwoju Gminy Szemud

Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Współpraca instytucjonalna. Związki gmin. Stowarzyszenia gmin. Wymiana doświadczeń – współpraca krajowa i międzynarodowa. Współpraca wielosektorowa: Lokalna Grupa Działania „Kaszubska Droga”.

Współpraca na rzecz rozwoju naszej gminy ma charakter wielokierunkowy i realizowana jest w różnoraki sposób, nie zawsze z inspiracji lub z udziałem władz gminy. Nasze społeczeństwo w jakimś stopniu wzrasta w poczuciu wzajemnej odpowiedzialności za to, co nas otacza, za dobro wspólne, także to materialne. Przejawia się to przede wszystkim w obszarze organizacji pozarządowych, funkcjonujących na terenie naszej gminy i realizujących zadania celu publicznego w sferze sportu, kultury, rekreacji itp.

Ponadto funkcjonuje także współpraca instytucjonalna. Ma ona charakter formalny w postaci różnych dokumentów, umów i deklaracji o wzajemnej współpracy, a reprezentantem z naszej strony są władze gminy. Można tu wyróżnić współpracę gospodarczą różnych jednostek administracji publicznej na rzecz realizacji zadań publicznych i rozwiązywania wspólnych problemów (gospodarka wodno-kanalizacyjna, transport publiczny, sieć drogowa itp.).

Inną z form takiej współpracy jest współdziałanie władz gminy oraz podległych jej jednostek z zewnętrznymi podmiotami oraz organizacjami w za-

kresie rozwoju nauki, szkolnictwa, kultury i sportu oraz wzajemna wymiana doświadczeń. Służą temu wizyty studyjne, wspólne sympozja, szkolenia, a także wymiany młodzieży szkolnej, zwłaszcza z partnerami zagranicznymi.

Szczególną formą współpracy jest partnerstwo wielosektorowe (instytucje publiczne, sektor gospodarczy, osoby fizyczne i organizacje pozarządowe). Najlepszym przykładem takiej współpracy jest Lokalna Grupa Działania „Kaszubska Droga”.

Spotkanie z organizacjami – styczeń 2020

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Podstawą każdego rozwoju jest współpraca różnych środowisk. Od wielu lat gmina podejmuje różne kroki dla pobudzenia aktywności swoich mieszkańców. Jednym z nich jest współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Na terenie naszej gminy jest ich niemało. Działają w różnych obszarach i mają duże doświadczenie w zakresie funkcjonowania w swoim konkretnym obszarze zainteresowań. Stąd są atrakcyjnym partnerem dla władz gminy w zakresie realizacji zadań własnych gminy. Współpraca ta ma charakter systemowy i opiera się na corocznie uchwalanym programie współpracy, określającym cele i priorytety gminy w danym obszarze. Program ten, przed jego przyjęciem, jest opiniowany przez przedstawicieli trzeciego sektora. W oparciu o niego władze gminy wyznaczają obszary działania, w których organizacje pozarządowe mogą się rozwijać korzystając z dofinansowania

w postaci dotacji celowych. Są to obszary, gdzie występują największe potrzeby i oczekiwania społeczne.

Rozwój organizacji pozarządowych w gminie poniekąd odzwierciedla te obszary, choć część organizacji funkcjonuje w ramach środków własnych, nie ubiegając się o gminne granty.

W sferze największego zainteresowania społecznego znajduje się kwestia upowszechnienia kultury fizycznej i sportu. Stąd też i największe nakłady finansowe gminy, sięgające zazwyczaj ok. połowy ogólnej kwoty przyznawanych dotacji. W tym obszarze działają m. in. kluby sportowe: UKS DRAGON Bojano (piłka nożna), LZS DRAGON Bojano (piłka nożna), KKS Koleczkowo (piłka nożna), LZS Donimierz (piłka nożna), KS EKO-PROD Szemud (piłka nożna), WKS BARKA Łebno (piłka nożna), UKS Kielno (koszykówka), Klub Szachowy GAMBIT Szemud (szachy), KS GOKKEN Chwaszczyno (karate), KS RONIN Grabowiec (sporty walki), KKS SFORA Bojano (biegi), a także lokalne grupy

Konsultacje z organizacjami pozarządowymi – styczeń 2020

mieszkańców, mające charakter formalny np. Stowarzyszenie ULTRA-WAY Bojano (biegi), Stowarzyszenie „Aktywne Dobrzewino” (siatkówka, rajdy rowerowe) czy Stowarzyszenie „Przyszłość Regionu” (tenis stołowy, szachy) oraz szkolne grupy sportowe skupione w UKS-ach bądź w ramach zajęć pozalekcyjnych (piłka nożna, koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, biegi itp.).

Ważnym obszarem dla sektora pozarządowego jest także działalność na rzecz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, w tym rehabilitacji zdrowotnej osób niepełnosprawnych. Głównymi organizatorami w tym obszarze są Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „Wspólna Ścieżka” z Koleczkowa (rehabilitacja osób niepełnosprawnych) oraz Stowarzyszenie „Lesok” z Szemuda (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób w podeszłym wieku). Warto również wymienić tu koleczkowską filię Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, przeciwdziałającego wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Równie ważny obszar profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom swoimi działaniami obejmują przede wszystkim organizacje związane z opieką zdrowotną oraz wsparciem psychologicznym, w tym wejherowskie stowarzyszenie „Zdrowa Rodzina – Zdrowa Gmina” oraz Zespoły „Caritas”, działające przy naszych parafiach. Prócz nich warto wymienić także organizacje, kształtu-

jące postawy naszej młodzieży (Okręg Pomorski ZHR w Gdańsku, Stowarzyszenie Ewangelizacyjne KOINONIA Jan Chrzciciel z Bojana).

Z tym obszarem nieodłącznie związana jest także organizacja letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, również organizowana przede wszystkim przez wyżej wymienione podmioty, a także przez nasze OSP, organizujące strażackie obozy szkoleniowe w zakresie zapobiegania zagrożeniom oraz udzielania pierwszej pomocy.

Ostatni z obszarów to upowszechnianie kultury. Adresowany jest on przede wszystkim do zespołów śpiewających, chórów oraz organizacji społecznych, ukierunkowanych na działalność kulturalną. Tu główną rolę odgrywają chóry działające na terenie gminy, w tym chóry parafialne.

Chór Św. im. Jana Pawła II – wyjazd Rehabilitacyjny Ciecchocinek 2019

Fan Klub Maluch Przetoczyno

Idea powstania grupy zrodziła się 2016 roku, kiedy to dwaj właściciele egzemplarzy słynnego Fiata 126p Grzegorz Rzepka i Ireneusz Stolz, po udanym zlocie ogólnopolskim w Warszawie, postanowili założyć własny klub. Na chwilę obecną klub liczy sobie ponad 80 „maluchów”, których właścicielami są mieszkańcy Przetoczyna oraz liczne grono fanów z województwa pomorskiego. Pasja, sympatia oraz wspomnienia związane z Fiatem 126p są u szczęśliwych posiadaczy niesamowicie wielkie. Samochody mają różny design (realizowane są indywidualnie różne projekty) w różnych aranżacjach, od tradycyjnych klasyków po „różowe panterki”. Rocznie uczestniczą w około 15 zlotach oraz innych imprezach plenerowych. Obowiązkową pozycją coroczną jest sierpniowy Zlot Ogólnopolski. Naszego Fan Klubu nie zabrakło także za granicą w Zwolenu (Słowacja).

Od 2016 roku przetoczyńscy fani Malucha organizują Kaszubski Zlot Fiata 126p w Przetoczynie. Każdy ze zlotów łączony jest ze zbiórką charytatywną, gdyż oprócz działalności hobbistycznej członkom przyświeca cel niesienia pomocy potrzebującym m.in. dzieciom poszkodowanym w wypadkach drogowych. Samochody opatrzone są w logotypy na szybie przedniej. Jak mówią założyciele: „Mamy przyjaciół w całej Polsce i oni też coraz chętniej goszczą na naszych zlotach w Przetoczynie”.

Gmina na realizację Programu rokrocznie przeznaczają kilkadziesiąt tysięcy złotych. Jego beneficjenci ze swojej strony na realizację tych zadań dają wkład własny w postaci robocizny własnej, kosztów eksploatacyjnych (obiekt, koszty energii, wody itp.), a nierzadko również w postaci finansowej. Efektem tej współpracy są liczne zajęcia dla dzieci, młodzieży szkolnej i dorosłych w różnych dziedzinach, zarówno w sferze sportowej jak i kulturalnej, spotkania, wycieczki i inne wyjazdy, kolonie i wiele innych możliwości, skierowanych do naszych mieszkańców.

Współpraca gminy z sektorem pozarządowym ma również charakter niefinansowy. Działające na terenie naszej gminy organizacje oraz nieformalne grupy mieszkańców włączają się w organizację życia społeczno-kulturalnego. Przykładem może być wsparcie logistyczne i zabezpieczenie imprezy przez naszych strażaków czy obsługa cateringowa ze strony pań z KGW. Są to także występy artystyczne miejscowych zespołów regionalnych i chórów, występy teatralne,

ZKP Łebno

pokazy klubów sportowych czy koncerty lokalnych muzyków. Prezentowane są też pokazy ratownictwa w wykonaniu OSP czy prezentacje własnego hobby (Fan Klub Maluch Przetoczyno). Wszyscy oni poświęcają na to swój czas, energię i nierzadko własne pieniądze. I chwała im za to.

Parafia Szemud – kolonia Bieszczady 2019

ZKP Lebno – wycieczka do Torunia

Współpraca instytucjonalna

Związki gmin

Gmina Szemud współpracuje z innymi samorządami w ramach stowarzyszeń i związków międzygminnych. Jest członkiem Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej, skupiającego samorządy aglomeracji trójmiejskiej, a którego celem jest organizacja i funkcjonowanie jednolitego dla całej aglomeracji systemu komunikacji transportu zbiorowego, w tym wspólne-

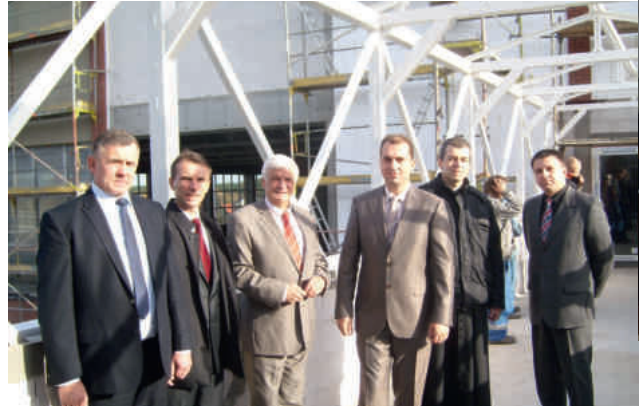
go biletu metropolitalnego. Nasza gmina od kilkunastu lat należy również do Komunalnego Związku Gmin „Dolina Redy i Chylonki”, w ramach którego realizuje zadania z zakresu odbioru i oczyszczania ścieków (oczyszczalnia w Dębogórzcu) oraz odbioru i zagospodarowywaniu odpadów komunalnych (składowisko odpadów w Łężycach), a także selektywną zbiórkę odpadów niebezpiecznych poprzez objazdowe zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz ich odbiór ze stacjonarnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych (tzw. PZON).

Sygnatariusze porozumienia w sprawie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 2014

Spotkanie ze starostą Gabrielą Lisius

Spotkanie z europosem Janem Kozłowskim w Bojanie

Podpisanie umowy o dofinansowanie inwestycji

W ramach współpracy założono spółkę celową, która realizuje i koordynuje działania członków związku. W wyniku restrukturyzacji w roku 2019 spółkę komunalną przekształcono nowy podmiot: „Eko Dolina Sp. z o.o.”, a nasza gmina stała się jej udziałowcem.

Uzgodnienia z przedstawicielami powiatowego i wojewódzkiego zarządu drogowego

Stowarzyszenia gmin

Gmina Szemud należy do Stowarzyszenia OM GGS – Obszar Metropolitalny Gdańsk, Gdynia, Sopot. Ten dziwny w swej nazwie twór powstał z połączenia konkurencyjnych względem siebie: stowarzyszenia Gdański Obszar Metropolitalny oraz Metropolitalnego Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów NORDA, założonych w tym samym czasie (w 2011 roku). Najzabawniejszym był fakt, że zdecydowana większość członków Forum należała też do GOM. A wszystko po to, aby skuteczniej ubiegać się o środki pomocowe z UE. Cóż, polityka nie takie alianse widziała...

Istotą współpracy w ramach OM GGS jest wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie przedsięwzięć wykonywanych przez samorządy, zasad udzielania zamówień publicznych, dyscypliny finansowej, itp. Współpraca obejmuje wspólne omawianie i realizację konkretnych projektów, jak np. zakupy towarów i usług, czy przygotowywanie planów rozwojowych i inwestycyjnych, obejmujących teren kilku samorządów. W ramach tej współpracy realizowane są m. in. wspólne zamówienia publiczne (np. na dostawę energii elektrycznej czy usługi pocztowe).

Samorządowcy wspierają powstanie Trasy S6 Szemud 2016

Konferencja Stowarzyszenia Samorządowego S6 Lębork 2016

Wspiercie powstania Trasy S6 – Wejherowo 2016

Związek Gmin Pomorskich to jedno z pierwszych stowarzyszeń, do których należy nasza gmina, od początku istnienia tej organizacji (z przerwą na lata 2001-2016). Członkostwo w Związku związane jest z możliwością wspólnego organizowania się pomorskich samorządów, wypracowywania wspólnego stanowiska w różnych kwestiach samorządowych, w szczególności dotyczących styku administracji samorządowej z rządową. Konkretnych korzyści wynikających z tego członkostwa – poza wizytami studyjnymi i wymianą doświadczeń na szczeblu władz samorządowych – brak.

Na podobnej zasadzie przebiegało członkostwo w Związku Gmin Wiejskich RP w latach 2001-2011. Stowarzyszenie to miało większy zasięg oddziaływania, jednakże – wbrew założeniom jego twórców – nie stało się ono istotnym podmiotem

w rozmowach wielostronnych ze stroną rządową w kwestiach samorządowych, w szczególności w kwestii funkcjonowania oświaty w gminie.

Do największego sukcesu związane z członkostwem w Samorządowym Stowarzyszeniu na rzecz Budowy Drogi Ekspresowej S6, do którego nasza gmina należy od roku 2013, jest doprowadzenie do faktycznego rozpoczęcia budowy Trasy S6. Celem gmin – członków (a są nimi gminy na przebiegu Trasy od Gdańska do Trzebiatowa) jest wzajemne wspieranie się w zabiegach o doprowadzenie do powstania drogi ekspresowej na całym jej planowanym przebiegu. Na naszym terenie prace budowlane są właśnie w toku, natomiast jest jeszcze kilka odcinków, dla których realizacji wciąż brak środków finansowych na dokończenie dokumentacji technicznej wraz z wymaganymi uzgodnieniami.

Gmina Szemud należała także do dwóch stowarzyszeń turystycznych, których celem była realizacja zadań gmin w zakresie rozwoju sportu, turystyki i rekreacji. Były to: Stowarzyszenie „Turystyczne Kaszuby” i Stowarzyszenie Turystyczne „Ziemia Wejherowska”. W ramach członkostwa w obu tych organizacjach wydawano wspólne publikacje (albumy, foldery oraz różne inne gadzety), organizowano i promowano gminy członkowskie na targach gospodarczych

i turystycznych oraz prowadzono różne kampanie internetowe. W obu przypadkach powodem rezygnacji z członkostwa był brak przełożenia podejmowanych działań na faktyczny wzrost ruchu turystycznego. W ostatnich latach, wraz ze stopniowym rozwojem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie naszej gminy, na naszym obszarze coraz większego znaczenia nabiera tzw. turystyka weekendowa. Ten nurt rozwoju ruchu turystycznego stał się podłożem zawiązania LGD „Kaszubska Droga”.

Wymiana doświadczeń – współpraca krajowa i międzynarodowa

Nasza gmina współpracuje z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Współpraca ta służy przede wszystkim wymianie wzajemnych doświadczeń w różnych obszarach funkcjonowania społeczeństwa.

Na poziomie krajowym współpracujemy z małopolską Gminą Spytkowice (nieformalnie od roku 1992, a formalne zawiązanie współpracy nastąpiło w roku 2003) oraz z Tarnowem Podgórnym (od roku 2017).

Współpraca ze Spytkowicami rozwija się w obszarze oświaty i kultury. Od wielu lat organizowane są wymiany młodzieży szkolnej, wspólne wyjazdy, wzajemne dzielenie się własnym dziedzictwem kulturowym podczas różnych imprez gminnych, w szczególności podczas gminnych Dożynek. Samorządowcy dzielą się także doświadczeniami w zarządzaniu gminą. Na podobnych zasadach przebiega współpraca z Tarnowem Podgórnym, chociaż inaczej rozłożone są akcenty. We współpracy ze Spytkowicami kładzie się nacisk na poznawanie wzajemnych kultur: podhalańskiej i kaszubskiej, natomiast we współpracy z Tarnowem Podgórnym istotna jest wymiana doświadczeń w sferze kreowania rozwoju gospodarczego, wspierania przedsiębiorczości oraz wdrażania najnowszych technologii i innowacji. Samorządowcy już kilkakrotnie wzajemnie gościli na targach, forach i konferencjach gospodarczych. Rozwiązania tarnowskie w zakresie sektora gospodarczego zainspirowały władze naszej gminy do stworzenia Szemudzkiego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości. Od kilku lat corocznie w Szemudzie organizowane jest sympozjum dla naszych przedsię-

Podpisanie porozumienia o współpracy z Tarnowem Podgórnym

biorców, w którym obok przedstawicieli różnych lokalnych instytucji wspierania przedsiębiorczości uczestniczą także nasi partnerzy z Tarnowa Podgórnego, dzieląc się własnymi dokonaniem, spostrzeżeniami itp.

Współpraca z naszymi krajowymi partnerami, nastawiona przede wszystkim na zdobywanie know-how, przynosi nam konkretne, wymierne efekty.

Współpraca z partnerami zagranicznymi oparta jest przede wszystkim o wzajemne poznawanie historii i kultur.

Ciekawym przykładem jest współpraca (od roku 2000) na szczeblu szkolnym z regionem Fryzji (Niderlandy), którego mieszkańcy, podobnie jak u nas, posługują się własnym językiem regionalnym. Uczestniczący w corocznych wymianach uczniowie i nauczyciele dzielą się doświadczeniami w zakresie nauki i pielęgnacji języka swych przodków. Jest to też czas na poznawanie nowinek, pomysłów i nowatorskich rozwiązań w zakresie dydaktyki szkolnej.

Podobnym przykładem jest współpraca (od roku 2004) z francuskim stowarzyszeniem „Europe Echanges”, obejmującym obszar 8 samorządów francuskich, ukierunkowana przede

Francja – spotkanie z przedstawicielami „Europe Echanges”

wszystkim na historię i kulturę naszych regionów. W jej ramach organizowane są wymiany młodzieżowe i wizyty studyjne samorządowców, a lokalni artyści, twórcy ludowi i zespoły regionalne prezentują swoją kulturę i folklor podczas występów artystycznych, plenerów czy wystaw. Przedstawiciele „Europe Echanges” co roku goszczą u nas podczas gminnych Dożynek. Między mieszkańcami obu regionów zawiązały się przyjaźnie, a kontakty podtrzymywane są poprzez media społecznościowe.

Przedstawiciele GOM – wizyta studyjna w Helsinkach

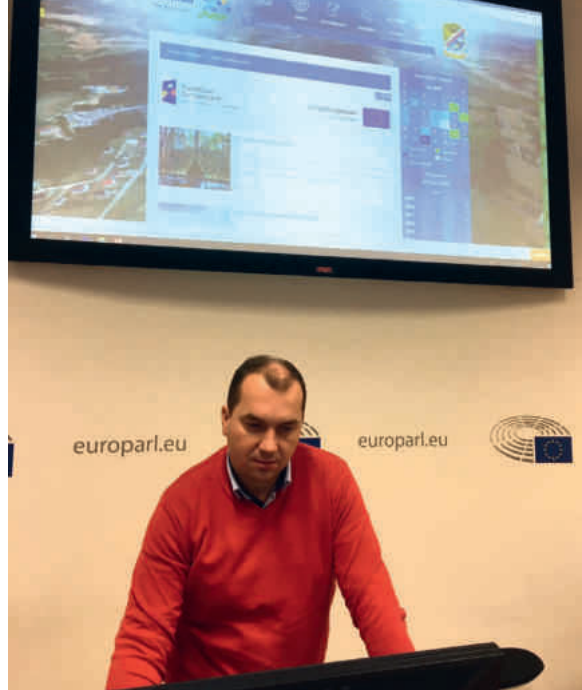
Varena – Święto Grzyba – 2014

Varena 2014

Nasza gmina zawarła także umowy partnerskie z kilkoma zagranicznymi samorządami gminnymi: Turgielami (Litwa, od roku 2004), Vareną (Litwa, od roku 2006), Orawskim Białym Potokiem (Słowacja, od roku 2013) i Érsekúdvkert (Węgry, od roku 2019).

Ich istotą jest wymiana doświadczeń w zakresie zarządzania samorządem lokalnym, a także poznawania nowych możliwości i rozwiązań w różnych porządkach prawnych. Przy okazji i tu następuje bliższa wymiana kulturowa, a czasem i wspólne projekty.

Wójt Ryszard Kalkowski w Brukseli

Najbardziej zaawansowana – co zrozumiałe z uwagi na czas trwania partnerstwa – jest współpraca z gminami litewskimi (tak naprawdę, z gminami polskimi na Litwie). Rozwija się ona bardzo owocnie. Nasi partnerzy wielokrotnie już u nas gościli przy różnych okazjach – zarówno władze oficjalne, jak i przedstawiciele różnych środowisk. Nasi samorządowcy także niejednokrotnie uczestniczyli w różnych uroczysto-

Włodarze sąsiednich samorządów w Szemudzie na obchodach Święta Wolności

Wizyta na Węgrzech

Pamiątkowa statuetka dla węgierskiego samorządu

Współpraca z samorządem litewskim
– projekt „Tematyczne Wioski”

ściach i imprezach na Litwie, choćby na „Święcie Grzyba”, będącego odpowiednikiem naszych Dożynek. Również i tu nawiązały się przyjaźnie między mieszkańcami gmin partnerskich. Współpraca ta zaowocowała również realizacją wspólnego projektu „Tematyczne Wioski”, który poświęcony był poznawaniu nowych możliwości rozwojowych na wsi, związanych turystyką i agroturystyką oraz różnicowaniem i tworzeniem dodatkowych źródeł dochodu.

W przypadku młodszych partnerstw współpraca na chwilę obecną ma charakter oficjalnych wizyt przedstawicieli władz.

Targiele 2014

Współpraca wielosektorowa

Partnerstwo trójsektorowe jest najlepszym wyznacznikiem rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru, który obejmuje – o ile oczywiście jest autentyczne. I jeśli stanowi proces oddolnego tworzenia strategii działania oraz bu-

dowania struktur. Ze wszystkich form współpracy je zbudować najtrudniej, a zniszczyć najłatwiej.

Lokalna Grupa Działania KASZUBSKA DROGA

Przed takim wyzwaniem stanęliśmy w roku 2005, gdy ruszał pilotaż programu pomocowego LEADER. Wówczas, pomimo zabiegów ze strony mieszkanki Bojana Danuty Nolbrzak-Hejmowskiej, późniejszej prezes LGD Kaszubska Droga, odrzuciliśmy tę propozycję z uwagi na właśnie brak oddolnej inicjatywy. LEADER jest bowiem oddolnym partnerskim podejściem dla rozwoju obszarów wiejskich realizowanym przez lokalne grupy działania (LGD), polegającym na opracowaniu przez lokalną społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju oraz realizacji wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby ludzkie, naturalne, kulturowe, historyczne, wiedzę i umiejętności trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Przedstawiciele tych sektorów tworzą partnerstwo, które reprezentuje obszar objęty lokalną strategią rozwoju. Pomysł, by partnerstwo budować od góry, z poziomu władz gminy, jest irracjonalny.

Promocja idei LEADER'a na festynie w Leśnie - lato 2007

Jedno z licznych spotkań roboczych w Przetoczynie - jesień 2007

Podpisanie umowy z Marszałkiem Województwa na realizację LSR - maj 2009

Utrzymując ze sobą stały kontakt, wspólnie z inicjatorką tego pomysłu w ciągu następnego roku udało się nam zorganizować nieformalną grupę inicjatywną, która za cel postawiła sobie stworzenie forum lokalnej współpracy. W grupie tej istotną rolę odegrały członkinie Koła Gospodyń Wiejskich w Przetoczynie na czele z Brygidą Maleszką oraz Krzysztofem Brzezickim - późniejszym zastępcą wójta.

Początkowo współpraca obejmowała tylko obszar naszej gminy. Po serii inicjowanych z naszej strony rozmów ze społecznikami i przedsiębiorcami z sąsiedniej gminy Linia udało się przekonać ich do nawiązania współpracy. Równolegle trwały rozmowy prowadzone przez innych członków grupy inicjatywnej na obszarze Luzina, również zakończone powodzeniem.

Promocja LGD na festynie w Lini – lipiec 2009

Prezes LGD w otoczeniu koleżanek – grudzień 2009

Pozostało tylko przekonać władze poszczególnych gmin. Te jednak spoglądały na ten oddolny ruch z dużą dozą ostrożności. Ostatecznie jednak udało się przekonać poszczególne rady gmin i wójtów.

Inicjatywa stworzenia partnerstwa nabrała największej dynamiki w drugiej połowie roku 2007, po formalnym włączeniu się w te prace jednostek samorządowych. Spontaniczne dotąd spotkania grupy inicjatywnej zaczęły od tego czasu przybierać coraz bardziej zorganizowaną formę i przyciągały coraz szerszą grupę osób i podmiotów zainteresowanych udziałem w tworzeniu LGD.

Grupa podzieliła się na robocze zespoły odpowiadające za poszczególne elementy procesu budowy LGD:

- 1) Zespół organizacyjny (szefowa zespołu – Joanna Szymańska) – odpowiedzialny za logistykę oraz techniczne przygotowanie spotkań, a także za organizację Zjazdu Założycielskiego,
- 2) Zespół statutowy (szef zespołu – Romuald Janca) – odpowiedzialny za stworzenie podstaw prawnych funkcjonowania przyszłej organizacji porządowej,
- 3) Zespół merytoryczny (szef zespołu – Ireneusz Czarnowski) – odpowiedzialny za przygotowanie materiałów roboczych do Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR).

Konferencja LGD w Szemudzie – grudzień 2009

Poszczególne zespoły spotykały się na wielu spotkaniach roboczych, wypracowując stopniowo wspólne stanowiska oraz nawzajem współpracując ze sobą i wymieniając się informacjami. Osoby zaangażowane w budowę partnerstwa uczestniczyły również w wyjazdowych spotkaniach i panelach dyskusyjnych.

W procesie tworzenia partnerstwa i LSR istotną rolę odegrało przeprowadzenie przez grupę inicjatywną sondażu na obszarze objętym LSR, badającego oczekiwania społeczne wśród mieszkańców. Sondaż połączony był z szeroką akcją informacyjną, prowadzoną podczas lokalnych imprez integracyjnych, pozwalającą na wzbudzenie zainteresowanie szerokiego grona społeczności lokalnej inicjatywą budowania partnerstwa.

Posiedzenie Komisji oceniającej złożone wnioski w I naborze – luty 2010

Posiedzenie Rady LGD zatwierdzające wybór projektów do realizacji – 2010.

Zwieńczeniem wielomiesięcznych starań był Zjazd założycielski, jaki miał miejsce dnia 6 grudnia 2007 r. w Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Szemudzie, na którym to zawiązano formalnie Lokalną Grupę Działania „KASZUBSKA DROGA” z siedzibą w Przetoczynie oraz dokonano wyboru władz statutowych (wpis w KRS pod nr 0000301335 z dnia 25.03.2008 r.).

Tymczasem proces rozszerzania obszaru oddziaływania trwał nadal, gdyż wolę przystąpienia zgłosiła Gmina Łęczyce. Podjęte przez nią starania znalazły uwieńczenie w sierpniu 2008 roku. W ślad za nią poszła Gmina Wejherowo, która po 1,5-rocznych wahaniach osta-

tecznie również zdecydowała się przystąpić do LGD.

W dniu 28 kwietnia 2009 roku Zarząd Województwa Pomorskiego dokonał wyboru Lokalnych Grup Działania dla realizacji Osi 4 – Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W gronie wybranych znalazła się również nasza LGD. Podpisanie umowy na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju nastąpiło w dniu 15 maja w Urzędzie Marszałkowskim w Gdańsku.

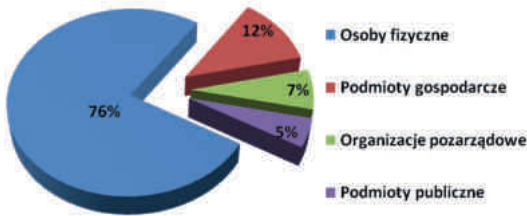
W lipcu 2009 roku nasza LGD zawiązała ścisłą współpracę z innymi pomorskimi LGD w ramach Pomorskiej Sieci Obszarów Wiejskich, a za jej pośrednictwem z Krajową Siecią Obszarów Wiejskich i Fundacją na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Warsztaty wyjazdowe LGD w Starbieniinie – marzec 2010

W dniu 18 grudnia 2009 roku w szemudzkiej hali sportowej odbyła się, z udziałem przedstawicieli władz samorządowych gmin objętych Lokalną Strategią Rozwoju oraz przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku (Departament PROW), konferencja zorganizowana przez LGD „Kaszubska Droga”, poświęcona promocji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Osi IV Leader. W wystąpieniach konferencyjnych poruszano istotne kwestie, dotyczące funkcjonowania

LGD i realizowanej przez nią strategii oraz dokonano podsumowania dotychczasowych działań naszej LGD i wskazano na najbliższe zamierzenia w zakresie promocji naszego obszaru wraz ze wskazaniem kilku konkretnych projektów, przygotowywanych do realizacji.

W swym największym rozkwicie LGD „Kaszubska Droga” swoim oddziaływaniem obejmowała obszary gmin: Linia, Luzino, Łęczyce, Szemud i Wejherowo (gmina), który zamieszkiwało ponad 64 tys. mieszkańców. Tworzyło ją łącznie 101 podmiotów. Zdecydowana większość podmiotów stanowiła sektor społeczny (83 podmiotów), do którego zaliczało się 76 osób fizycznych oraz 7 organizacji pozarządowych.

Sektor publiczny reprezentowany był w LGD Kaszubska Droga przez 5 Gmin – Linia, Luzino, Łęczyce, Szemud i Wejherowo (gmina) oraz Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, a sektor gospodarczy reprezentowało 13 podmiotów. Struktura władz LGD „Kaszubska Droga” składa się z Zarządu, na czele którego stoi Prezes stowarzyszenia, Komisji Rewizyjnej oraz organu decyzyjnego – Rady.

Pierwszym prezesem naszej organizacji jednogłośnie wybrana została Danuta Nolbrzak-Hejmowska, osoba ciesząca się ogromnym zaufaniem członków Stowarzyszenia, która funkcję tą z wielkim zaangażowaniem pełniła także przez następne dwie kadencje. W skład Zarządu wybrano przedstawicieli wszystkich gmin, głównie z sektora społecznego.

Konsultacje LSR Szemud – 2015

Szef Rady LGD Krzysztof Brzezicki i Sekretarz Rady LGD Romuald Janca na targach turystycznych w Środkowej Frankonii – 2011

Targi turystyczne w Środkowej Frankonii – 2011

Podobnie było w przypadku Komisji Rewizyjnej, której szefem została Teresa Beśka.

Również do Rady – organu decyzyjnego w zakresie rozdziału środków finansowych – wybrano przedstawicieli wszystkich gmin, z tym że unijne regulacje wymagały podstawowej znajomości zasad funkcjonowania funduszy pomocowych i udzielania dofinansowania. Ponadto wymogiem była równomierna reprezentacja poszczególnych sektorów w tym organie władzy. Pierwszym przewodniczącym Rady został Krzysztof Brzezicki, jego zastępcą wybrano Bogusławę Engelbrecht (zastępcę wójta gminy Linia), a nad prawidłowością prac Rady czuwał sekretarz Rady – Romuald Janca. Taki skład Prezydium Rady utrzymał się przez dwie kolejne kadencje.

I Finał Marki Lokalnej – KGW Głazica – 2013

Wizyta studyjna w Południowym Tyrolu – klaster przemysłowy w Bolzano – 2013

W perspektywie finansowej 2007-2014 na samą tylko podstawową działalność pozyskaliśmy na nasz teren ok. 10 mln zł, które przeznaczono na dofinansowanie wielu społecznych inicjatyw lokalnych stowarzyszeń sportowych i kulturalnych, na wsparcie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, na rozwój i dywersyfikację gospodarstw rolnych, na wsparcie bezrobotnych, którzy podejmowali się działalności gospodarczej, i na wiele innych – zgodnych z lokalną strategią rozwoju – działań.

Znaczną część środków przeznaczono również na rozbudowę lokalnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, realizowanej bezpośrednio przez gminy (boiska wiejskie, place zabaw, fitness, ścieżki edukacyjne itp.).

Nasza LGD zorganizowała wiele szkoleń z zakresu podejmowania działalności gospodarczej, ubiegania się o fundusze na rozwój firm, działań na rzecz rozwoju prowadzonej działalności itp. Członkowie władz uczestniczyli w różnych spotkaniach, konferencjach i sympozjach poświęconych rozwojowi lokalnemu. W ramach współpracy z Pomorską Siecią Obszarów Wiejskich przedstawiciele naszej LGD wzięli udział w wyjeździe studyjnym do Środkowej Frankonii (Niemcy, 2011 r.). W roku 2013 na zaproszenie lokalnej grupy działania z rejonu Merano w Tyrolu Południowym

(Włochy) członkowie LGD poznawali miejscowe metody budowania współpracy przedsiębiorców w ramach grup producenckich. W kolejnym roku przedstawiciele Zarządu LGD w podobnym celu wybrali się do Finlandii.

Prezes LGD Danuta Nolbrzak-Hejmowska w akcji – Tyrol Południowy – 2013

Biuro LGD przygotowało i wydało kilka istotnych wydawnictw i filmów promocyjnych („Sztuka Kaszubskiej Drogi”, „Lokalne pasje i inspiracje”, „Smaki Kaszubskiej Drogi”) oraz opracowało Lokalną Strategię Rozwoju Turystyki dla naszego obszaru. Nasza LGD zorganizowała szereg różnych wydarzeń kulturalnych, targi, pokazy, festyny, m. in. wspólnie z Miastem Wejherowo coroczne Pikniki Historyczne. W roku 2013 po raz pierwszy zorganizowano konkurs Marki Lokalnej – planowany cyklicznie, odbył się jeszcze tylko raz.

Nowa perspektywa finansowa 2014-2021 to wzmacnianie wpływu gmin na podejmowane przez stowarzyszenie decyzje. Jego siedzibę przeniesiono do Luzina. Nowa strategia rozwoju została opracowana z za biurk urzędniczych. Proces ten, stanowiący niejako zaprzeczenie współpracy trójsektorowej, wy-

Festiwal LGD w Kielnie – 2013

Wystawa prac lokalnych twórców ludowych – 2013

wołał stopniowe opuszczanie szeregów organizacji przez część osób, które ją budowały, tworzyły i rozwijały. Okresowa stagnacja uległa zatrzymaniu z chwilą uzyskania dofinansowania na realizację nowej strategii rozwoju.

Nowy etap funkcjonowania naszej LGD to pewne spłylenie działań – tak w formie, jak i zakresie. Poza działalnością typowo statutową t.j. realizowania pomocy i wsparcia dla beneficjentów, cechą charakterystyczną jest skupienie się na własnym podwórku. Od kilku lat sztandarowym produktem promocyjnym jest organizacja „Rajdu po Kaszubskiej Drodze”, organizowanego na obszarze gmin członkowskich oraz Kaszubska Gala Kulinarna, w której uczestniczą panie z lokalnych KGW.

Na trasie nordic walking – 2014

Nordic walking – 2014

Ponadto członkowie władz LGD wymieniają się doświadczeniami z innymi LGD z terenu kraju, goszcząc i same-mu wizytując obszary partnerskie m.in. w Krainie Mlekiem Płynącej (Kurpie) i Krainie św. Anny (Opolszczyzna).

Obecnie LGD Kaszubska Droga obejmuje 4 gminy: Linię, Luzino, Łęczyce i Szemud. Liczy 79 członków. Prezesem LGD jest Astrida Kaczyńska (zastępca wójta gminy Linia), a jej zastępcami Paulina Płotka (Urząd Gminy Luzino) i Barbara Rzeszewicz (sekretarz gminy Szemud). Na czele Rady stoi Bogusława Engelbrecht (wójt gminy Linia).

Siedziba LGD mieści się w Luzinie przy ul. Józefa Wilczka 7. Szczegółowe informacje na temat prac Rady oraz działalności całej organizacji umieszczane są na stronie internetowej stowarzyszenia www.kaszubskadroga.pl.

Wyjazd studyjny – Kraina Św. Anny Opolskie – 2019

Kaszubska Gala Kulinarna Luzino – 2019

Konsultacje LSR – 2015

Kraina Mlekiem Płynąca Kurpie – 2019

Rajd Na Kaszubskiej Drodze Lešno – 2019

Promocja Gminy Szemud

Gminne Media – Szemaudzcki Miesiącnik Gminny „Lesôk”.
Serwis internetowy. TV Szemud. Wywiad z redaktorem naczelnym
TV Szemud. Logo Gminy Szemud. Warto zobaczyć.

Funkcjonowanie samorządu gminnego trudno wyobrazić sobie bez mediów. Pierwszym z nich jest wydawane od początku w cyklu miesięcznym czasopismo „Szemaudzcki Miesiącnik Gminny LESÔK”.

Szemaudzcki Miesiącnik Gminny LESÔK

Pomysł wydawania gminnego czasopisma pojawił się w gronie władz gminy pod koniec 1992 roku. Miało ono być odpowiedzią na lawinowo rosnące zapotrzebowanie na dostęp do informacji urzędowej. Był to czas przemian ustrojowych i gospodarczych, zmieniały się przepisy, pojawiały się tysiące nowych regulacji prawnych, co odbijało się również na konieczności dostosowywania się władz gminy do zmieniającego się nieustannie otoczenia.

Lesôk

LESÔK – lipiec 2010

Zwykła tablica ogłoszeń w Urzędzie przestała być wystarczająca. To pierwszy główny powód. Drugim była chęć dokumentowania rozwoju tworzącego się samorządu gminnego, jego dokonań, a także propagowanie lokalnej kaszubskiej kultury. Oprócz aktualnych problemów nurtujących mieszkańców gminy, danych odnośnie pracy Urzędu Gminy, organizacji i instytucji gminnych, pismo miało promować kulturę regionu kaszubskiego z nawiązaniem do jego historii i obyczajów oraz zwyczajów ludowych. Pokazywana miała być również kultura chrześcijańska oraz dorobek całego społeczeństwa gminy.

Pierwszy numer „Lesòka” ukazał się w styczniu 1993 roku. Nazwę zaproponował Oddział Gminny ZK-P w Szemudzie, a jego winietę opracował plastyk Zenon Gołąbek. Pierwszy numer pisma był 12-stronicowy, graficznie jeszcze bardzo ubogi. Od samego początku jednakże podlegało ono nieustannemu rozwojowi. Już w pierwszych wydaniach można było znaleźć artykuły poświęcone historii, zwyczajom i obrzędowości kaszubskiej oraz liczne teksty i wiersze w języku kaszubskim. Pierwsze zdjęcia pojawiły się po kilkunastu miesiącach, a od roku 1996 zwiększono liczbę stron do 16. Objętość czasopisma stopniowo lecz nieustannie rozrastała się, osiągając w roku 2019 liczbę 44 stron.

Od roku 2003 zaczęły się pojawiać okolicznościowe kolorowe wkładki, początkowo pojedyncze, później 4 w ciągu roku. W następnych latach pojawiły się kolorowe okładki (od 2012 roku). Wyraźny przełom nastąpił w roku 2017, gdyż całość miesięcznika zaczęto drukować w kolorze. Dziś „Lesòk” zarówno od strony merytorycznej jak i technicznej prezentuje się jako bardzo dobre czasopismo społeczności lokalnej, wyraźnie przodujące w gronie czasopism samorządowych w regionie. Niektórzy nawet po-

równują je do wydawanej przez ZG ZK-P „Pomeranii”. Już w roku 1998 otrzymał prestiżowe wyróżnienie kaszubskie „Skra Ormuzdowa”.

„Lesòk” przygotowywany jest przez kolegium redakcyjne. W pierwszym składzie kolegium zasiadli jego założyciele: Bolesław Bork (prezes gminnego oddziału ZK-P), Władysław Hirsch (wójt), Zbigniew Engelbrecht (przewodniczący Rady Gminy Szemud) oraz Wiesław Sikora (przedstawiciel oświaty) i Alojzy Damaszkę (przedstawiciel Zarządu Gminnego OSP). W ciągu 28 lat funkcjonowania skład ulegał zmianie. Zmianie uległa także forma pracy kolegium. W związku z tym, że konieczne było ze strony Urzędu nadzorowanie składu pisma i nanoszenie niezbędnej korekty, koniecznością stało się wyznaczenie osób odpowiedzialnych za ostateczny kształt pisma, pełniących funkcję liderów kolegium, tzw. redaktorów naczelnych. Obecne kolegium redakcyjne tworzą: Aleksandra Perz (od 2013 r.), Iwona Piastowska (od 2008 r.), Iwona Białas-Rychlak (od 2016 r.), Eugeniusz Walkusz (od 2003 r.), Tomasz Stein (od 2020 r.) i Romuald Janca (red. naczelny, od 2008 r.).

LESÒK – czerwiec 2020

„Lesòk” zjednał sobie wielu Czytelników w samej gminie i poza jej granicami. Wypracował sobie grono stałych korespondentów. I z dużym powodzeniem wciąż realizuje swoje pierwotne założenia.

Serwis internetowy

Serwis internetowy gminy, znajdujący się pod adresem szemud.pl to drugie z kolei medium, które w odróżnieniu od „Lesòka” objęło świat cyfrowy. Z pomysłem tym wystąpił w roku 2001 jego pierwszy i jak dotąd główny administrator – Romuald Janca. Gmina Szemud była jedną z pierwszych gmin wiejskich, które uruchomiły własną stronę internetową. Pierwsza wersja strony w dużej mierze zawierała najważniejsze informacje, jakie niebawem, od roku 2003, znaleźć się miały w Biuletynie Informacji Publicznej. Ustawa o dostępie do informacji publicznej, uchwalona w tymże roku, regulowała między innymi zakres informacji, jakie miały być dostępne za pośrednictwem mediów elektronicznych.

Serwis internetowy na przestrzeni prawie 20-tu lat przechodził różne transformacje, zmieniał się jego wygląd i zakres

merytoryczny. Z uwagi na pojawiające się – z jednej strony nie zawsze trafione regulacje prawne – a z drugiej ingerencje ze strony zwierzchników - niekiedy sprawiał on trudności w swej obsłudze. Niemniej stał się on ważnym i opiniotwórczym gminnym medium, za pomocą którego łatwo i szybko można było przekazywać kluczowe dla mieszkańców informacje.

Telewizja Szemud

Żartobliwie nazwana przez administratora zakładka na stronie internetowej gminy, na której zamieszczane miały być materiały filmowe, stała się przyczynkiem do powstania Telewizji Szemud. Jej początki miały miejsce wiosną 2016 roku w związku z organizacją przez gminę Dnia Jedności Kaszubów, gdy po raz pierwszy zastosowano za pośrednictwem kanału Youtube bezpośrednią relację filmową z tej imprezy. Pierwsze reportaże filmowe, bo taki faktycznie ma charakter to medium, zrealizowane na podstawie archiwaliów, dotyczyły kilku dużych imprez z roku 2015 (Sobótki, Dożynki, obchody 600-lecia Koleczkowa). Formuła przypadła władzom gminy do gustu.

Serwis internetowy www.szemud.pl

TV Szemud

Jarosław „Timur” Gawryś

Spodobała się również mieszkańcom. Szereg pozytywnych opinii sprawiło, że odąd regularnie pojawiają się kolejne reportaże o życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym gminy (średnio ok. 6 – 7 filmów w miesiącu). Ich twórcą jest Jarosław „Timur” Gawryś, dziennikarz i miejscowy muzyk, lider zespołu „Timur i jego drużyna”. Na potrzeby swej pracy przygotował logo telewizji, którym opatruje przygotowywane materiały. Filmy o gminie cieszą się sporym zainteresowaniem i stanowią dla niej znakomitą promocję.

Media społecznościowe

Gmina Szemud posiada swój Fanpage w mediach społecznościowych na portalu Facebook. Z uwagi na jego charakterystykę jest to znakomite narzędzie do szybkiego rozprzestrzeniania się wszelkich informacji, w szczególności związanych z funkcjonowaniem i bieżącym zarządzaniem gminą (np. informacje o planowanych przerwach w dostawach wody,

informacje o zagrożeniach itp.), a także promocji organizowanych przez siebie wydarzeń kulturalnych i sportowych.

W każdym roku gmina wydaje materiały promocyjne. Najczęściej mają one charakter folderu, lecz niekiedy zdarzają się publikacje w formie książkowej, w postaci albumu itp. Ponadto są to także ogólnie dostępne gadżety reklamowe, jak długopisy, kubki czy koszulki.

Wywiad z redaktorem naczelnym TV Szemud

Romuald Janca: Telewizja Szemud – brzmi dumnie... Skąd wziął się pomysł na taką formę promocji naszej gminy?

Jarosław „Timur” Gawryś: Brzmi dumnie bo i duma mnie rozpiera. Pomysł na realizowanie krótkich reportaży dla Gminy zrodził się w zasadzie z przypadku. Prowadziłem i prowadzę nadal swoją działalność artystyczną (Agencja Reklamowo-Artystyczna – przyp. R. J.) i po prostu: poszukiwałem klientów, składałem oferty na swoje usługi itd. Zakres mojej działalności to projektowanie graficzne różnego rodzaju artykułów reklamowych, a także fotografia, montaż filmów oraz szeroko pojęta działalność artystyczna, bowiem jestem też muzykiem. Piszę teksty, komponuję muzykę, gram w zespole rockowym, sporo koncertuję zarówno z zespołem, jak i sam. Wcześniej pracowałem też dla lokalnej telewizji jako operator kamery oraz jako dziennikarz. Te wszystkie umiejętności i nabyte doświadczenie pozwoliły mi 5 lat temu zaproponować Gminie swoje usługi właśnie z zakresu robienia filmów, tworząc jednocześnie alternatywę lub raczej uzupełnienie do Szemudzkiego Miesięcznika „Lesók”. Biorąc pod uwagę ówczesną wzmogłą aktywność Rady Gminy – zarówno na polu inwestycyjnym, jak i kulturalnym, sportowym czy społecznym, starałem się przekonać wówczas Pana Wójta do pomysłu tworzenia relacji

filmowych z najważniejszych wydarzeń, które można by umieszczać na stronie internetowej gminy i na gminnym Facebook’u, którego tzw. fanpage także dopiero był w fazie tworzenia. Wiadomo, czas, a tym samym technologie, idą do przodu. Samo słowo pisane, wydawane w formie gazety, to już dzisiaj trochę za mało. Poza tym forma prasowa chyba trafia bardziej do seniorów. Natomiast współczesne media odbierane są głównie przez osoby aktywne zawodowo czy młodzież.

Romuald Janca: Rzeczywiście, wydaje się, że taka forma się sprawdza. A pamięta Pan, skąd ta nazwa?

Jarosław „Timur” Gawryś: Po paru miesiącach tworzenia filmów dyskutując, czy żartując w gronie kolektywu, tworzącego „Lesóka”, rzucaliśmy różne nazwy dot. mojej działalności dziennikarskiej. Aż ktoś z nas rzucił nazwą TV Szemud. I tak od dowiekiowania jakby na stałe nazwa się przyjęła. I chociaż TV Szemud tak właściwie telewizją z prawdziwego zdarzenia nie jest, chociażby z powodu braku transmisji na określonych kanałach, to jednak do tego, co robię staram się podchodzić poważnie, rzetelnie i obiektywnie, zgodnie z etyką dziennikarską.

Romuald Janca: Jak zapewne pamięta Pan, mówiliśmy jeszcze o szemudzkim radiu, ale potencjalna nazwa „Tuba Wójta” nie była zachęcająca. Co do pańskich relacji filmowych, rzeczywiście, daje się zauwa-

żyć wprawna rękę. Obstawałbym jednak przy określeniu „telewizja” z uwagi na to, że w swoich filmach w bogatym zakresie przedstawia Pan otaczającą nas lokalną rzeczywistość. Ot, taka sobie lokalna telewizja. Co Pan na to?

Jarosław „Timur” Gawryś: Tak, rzeczywiście, ma Pan rację. Rzeczywiście można powiedzieć, że w pewnym aspekcie telewizją jesteśmy. I to publiczną. A to z racji tego, że mamy misję. Misję, czyli coś, co niestety często zatracają te telewizje, które przede wszystkim powinny ją mieć – a nie mają. Kiedy proponowałem Panu Wójtowi swoją współpracę, zakresiłem też ramy swojej działalności reportażowej. Po pierwsze – na tyle, na ile tylko się da, daleko od polityki. Chociaż tutaj, zwłaszcza w tematyce inwestycji, to czasami ciężko od niej uciec, ponieważ często wiele zależy od ustawodawstwa, reform, a też i rozmów na różnych szczeblach samorządowych i rządowych. I to niezależnie od podziałów politycznych. Głównym celem TV Szemud jest pokazywanie tego wszystkiego, co dzieje się wokół nas i w naszej gminie. Przekazywanie raczej rzeczy pozytywnych, służących jednocześnie promowaniu naszego regionu, promowaniu zdrowego trybu życia, bezpieczeństwa, zarażania pasją, promowania twórców regionalnych i zapoznawania z walorami naszej gminy ludzi z całej Polski. Oglądalność niektórych reportaży sięga nawet 4000 odbiorców – oczywiście, uzależniona jest ona od tematyki

reportażu, od tego, kogo możemy zobaczyć na filmiku.

Romuald Janca: Początki łatwe nie były, prawda? – zwłaszcza przy tempie pracy wójta. Jak je Pan wspomina?

Jarosław „Timur” Gawryś: Pamiętam dobrze pierwszy materiał zrealizowany na zlecenie Gminy. To była relacja z Gali MMA, która miała miejsce w hali sportowej w Bojanie. Jakoś tak po dwóch tygodniach od wspomnianej rozmowy dot. mojej propozycji współpracy z Urzędem Gminy zadzwonił do mnie Pan Wójt z prośbą, że mógłbym może coś skrócić, jakiś filmik, relację z imprezy sportowej z Gali MMA. Pomyślałem – temat fajny, choć nieco odbiegający od moich zainteresowań. Jednak bez większego wahania zdecydowałem się go podjąć. Od razu zacząłem układać sobie w głowie, jak można by to zrealizować, z kim wywiady, co pokazać, ot cały misterny plan realizacji rodził się w mig. Aż tu... czar prysł, gdy z tropu zbił mnie Wójt swą odpowiedzią na zadane pytanie: „Kiedy jest ta impreza?”. Odpowiedź była zdumiewająca, że dzisiaj, tj. za pół godziny. Przyznam trochę mnie zatkało. Pytałem nieco nerwowo „...ale jak? To jakiś żart? Nie to że nie..., ...że nie chcę ale przecież musiałbym się jakoś przygotować, nie mam przy sobie ani mikrofonu, ani kamery”. Usłyszałem tylko: „proszę przyjść, do zobaczenia”. Pomyślałem: „OK, pogięło faceta...” – a może nawet coś bardziej dosadniej, ale w takim sensie pozytywnym. Z doświadczenia i autopsji wiem jednak,

że z takimi osobami się zazwyczaj dobrze współpracuje, a po tych 5 latach mogę bez ryzyka stwierdzić, że się nie myliłem. Cóż, z brakiem świadomości, co mnie może czekać i czy cokolwiek uda się zrealizować, podjąłem to wyzwanie. Materiał z gali MMA skręcony został telefonami komórkowymi. I chociaż technicznie może wiele pozostawiał do życzenia, to merytorycznie pokazał więcej, jak takie reportaże mogłyby wyglądać w przyszłości, jaką mogłyby mieć formę, że krótko, w przysłowiowej pigułce, można pokazać, co jest ważne i wspierać się wywiadami itd. Jak widać spodobało się. I tak się zaczęła przygoda z TV Szemud. I trwa.

Romuald Janca: Czujecie się Pan „Tubą Wójta”?

Jarosław „Timur” Gawryś: Ludzi najbardziej obchodzi to, co dzieje się na ich własnym albo sąsiada podwórku. Zdarzało się, że zarzucano mi, że TV Szemud to tuba propagandowa Rady Gminy czy Wójta. Nigdy nie było takich zamierzeń, chociaż faktem jest, że pokazując, ile rzeczy dzieje się w naszej gminie, wspomnianych inwestycji, imprez kulturalnych itd. – to niewątpliwie ma to też bezpośrednie przełożenie na ocenę działalności Rady czy Wójta. Bez względu na to, czy widzom niektóre zagadnienia mniej lub bardziej się podobają, czy nie podobają, to jednego nie można powiedzieć o naszej gminie – że tutaj nic się nie dzieje, nuda, dłużyzna... Sam poprzez swoją pracę, realizując TV Szemud, wiem o tym najlepiej. Na początku mojej

współpracy myślałem, że dostanę propozycję na okres 2-3 miesięcy, czy na okres lata, kiedy najwięcej teoretycznie się dzieje, imprezy, rekreacja itp. Tymczasem okazało się, że latem to w zasadzie jest znacznie mniej niż w ciągu roku. Życie gminy jest przebogate. I to dobrze, że nasze społeczeństwo, samorząd, wszelkie instytucje gminne dbają o naszą aktywność, a ja dzięki temu wszystkiemu mogę być z naszymi mieszkańcami z kamerą już od blisko 5 lat, za co niezmiernie dziękuję.

Romuald Janca: Jak widać – gmina, samorząd gminy, to ogrom zadań do realizacji. Na zewnątrz widać jedynie efekt końcowy. A czasami nawet i nie – czego przykładem mogą być zrealizowane potężne wielomilionowe inwestycje wodno-kanalizacyjne, których nie widać namacalnie, bo leżą w ziemi, niewidoczne. Służące ogółowi społeczeństwa, a nie wybranej wiosce. Polecam Panu zebrania wiejskie – zdziwiłby się Pan, jaką niektórzy mieszkańcy – na szczęście nieliczni – potrafią wykazywać ignorancję. Nieraz odnoszę wrażenie, że jest ona zamierzona, ale mniejsza z tym.

Jarosław „Timur” Gawryś: Nie, no myślę, że wcale nie takie „mniejsza z tym”. Dobrze, że Pan o tym wspomina. Warto też o tym mówić, że ignorantów, mącieli czy mal-kontentów nie brakuje wśród naszej społeczności. To taka nasza trochę zła cecha narodowa, że w gadaniu bez pokrycia, szerzeniu plotek, zachowywaniu się jak przysłowiowe papugi, osądzaniu innych bez do-

wodów, argumentów jesteśmy całym nieźli – niestety, to odnosi się do całego polskiego społeczeństwa. Widzimy takie zachowania zarówno na arenie tzw. wielkiej i małej polityki, jak i wśród dziennikarzy różnych mediów, skończywszy na zwykłych obywatelach. Dochodzą mnie słuchy, co czasami dzieje się podczas niektórych wiejskich zebrań, ale na szczęście nie muszę na nich być i nawet nie chcę. Zadanie zderzenia się z rzeczywistością zostawiam dzielnym samorządowcom, ocenę działalności Rady i Wójta zostawiam mieszkańcom czy wyborcom. Póki co, w mojej ocenie jest więcej plusów niż minusów. TV Szemud ma misję i na niej się skupiam – na efektach tego, co zostało zrobione, co się dzieje dobrego, bo to służy i będzie służyło nam mieszkańcom naszej gminy.

Romuald Janca: Cóż, każda zbiorowość ludzka ma swoje własne piekielko, niestety... Proszę powiedzieć, jak Pan widzi dalszy rozwój TV Szemud, jakie są plany na przyszłość tego medium?

Jarosław „Timur” Gawryś: Na pewno chciałbym realizować więcej reportaży dotyczących ludzi, mieszkańców naszej gminy, z ich udziałem, aby pokazać, że to też ich aktywność wpływa bezpośrednio na nasz rozwój. Nie odchodząc jednak od misji promowania regionu i pokazywania rzeczy dobrych, bo z tymi złymi zawsze dobrym dialogiem można sobie poradzić. Na pewno chciałbym w miarę możliwości finansowych polepszać jakość realizowanych ma-

teriałów, zakupić lepsze kamery, obiektywy – ale to pomału, małymi kroczkami. Póki co, musi mi starczać mój LUMIX. Chodzą mi też po głowie różne formy komunikowania samorządowców z mieszkańcami, może za pośrednictwem debat, relacji czy pytań zadawanych np. na łamach „Lesówka” czy Facebook’a, ale tutaj jeszcze nie mam sprecyzowanego pomysłu. Zapewniam jednak, że pracuję nad tym i mam nadzieję, że szybko się z naszymi mieszkańcami jakąś nową formą filmową podzielę.

Romuald Janca: To może być ciekawe, cóż, poczekamy. Wiem, że reportaże to nie wszystko. Co jeszcze Pan realizuje?

Jarosław „Timur” Gawryś: Dla Gminy pracuję nie tylko jako dziennikarz, ale wykonuję też sporo usług z zakresu reklamy. Wiele plakatów, które zapraszają na różne imprezy, są często mojego autorstwa. Projektuję grafikę pod różnego rodzaju gadzety. Czasami mam też zaszczyt występować przed publicznością w charakterze muzyka. Współpracuję z Urzędem Gminy, z Biblioteką Publiczną i GCKSiR-em, GOPS-em, ze spółką GPK Szemud i ze szkołami. Pracy dużo, ale dającej satysfakcję.

Romuald Janca: Czy łatwo o obiektywizm? – bo przecież wiadomo, że nie wszystko działa idealnie. Jak radzi Pan sobie z krytyką niektórych działań, zwłaszcza gdy zgadza się Pan z krytykującym?

Jarosław „Timur” Gawryś: Czasami na Facebook’u niektórzy mieszkańcy próbują krytykować – może bardziej

niż mnie czy moje filmiki – wydarzenia. Dyskutują, ponarzekają, ale sądzę, że to też dobry objaw, bo oznacza to, że oglądają to, co tworzę. Jak wspomniałem, czasami i mi się dostanie: albo za odmianę z „Szemudu” czy „Szemuda”, albo za to, że jestem wspomnianą tubą Rady i Pana Wójta. Ale, skoro mam okazję, to wyjaśnię wszystkim, że tylko współpracuję z Gminą, że jestem podmiotem niezależnym na własnej działalności. W jakimś, oczywiście, stopniu jestem zależny od zleceniodawcy i wiem, na ile mogę sobie pozwolić – ale też mogę, jak mi się coś nie spodoba, odmówić realizowania zadania. Najtrudniej przychodzą mi wywiady z ludźmi, którzy w sferze publicznej czy politycznej, delikatnie określając, drażnią mnie. Wtedy sam siebie mu-

szą przekonywać, że muszę odrzucić wszelkie animozje i podejść do tematu zawodowo, obiektywnie, a oceny zostawić dla siebie. Na szczęście mijsja, jaką obrałem, realizując reportaże TV Szemud, pozwala mi jednak na dużą swobodę myśli, obiektywizm i komfortowe realizowanie materiałów, nie przynosząc – mam nadzieję – przykrości ani zwolennikom gminy, ani samorządowcom, ani tym niezadowolonym. Dlatego jeszcze raz powtórzę: chcę pokazywać to, co dobre w naszej gminie, przyczyniając się do promowania regionu i zapraszania do odwiedzania naszej gminy innych.

Romuald Janca: Życzę Panu dalszej owocnej pracy i dziękuję za rozmowę.
Jarosław „Timur” Gawryś: Dziękuję.

Praca komisji konkursowej

Logo Gminy Szemud

W połowie 2014 roku władze gminy podjęły starania w celu stworzenia własnego znaku promocyjnego. Pierwszy konkurs na zaprojektowanie logotypu nie przyniósł oczekiwanego efektu. Komisja konkursowa nie nagrodziła żadnej z nadesłanych propozycji. Ponownie rozpisany w kolejnym roku konkurs, tym razem wśród studentów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, przyniósł prawie sto prac graficznych. Komisja konkursowa i tym razem nie wybrała żadnych projektów, jednakże podjęła dalsze prace nad propozycją projektową autorstwa grafika Artura Kolmetz. Zespół w składzie: Aleksandra Perz, Agata Gibas-Jabłońska, Barbara Sie-

mek-Pawłowska, Romuald Przybył oraz Ryszard Kalkowski, wspólnie z grafikiem – autorem pierwotnego projektu, wypracowali ostateczny kształt gminnego loga.

Logo „Gmina Szemud” kolorystyką nawiązuje do barw środowiska naturalnego charakterystycznych dla obszaru geograficznego gminy. Poszczególne barwy mają określać: zielona – lasy, łąki i pola uprawne, błękitna – jeziora, rzeki i strumyki, ciemnoniebieska – nadmorskie położenie gminy, pomarańczowa – ciepło słońca. Barwa żółta oznacza najwyższe wartości i wiedzę.

Trójkąty ułożone w wektor skierowany w prawą stronę wyznaczają kierunek i różnorodność obszarów rozwojowych gminy takich jak gospodarka, życie społeczne, oświata, kultura, sport, zdrowie, bezpieczeństwo i wiele innych.

Jednym z istotnych elementów loga gminy jest slogan. Nie jest on elementem obowiązkowym, ale często umieszczanym. Treść jego może być zmienna, zależna od obszaru czy kierunku działalności, dla której wykorzystywany jest znak graficzny. Podstawowy slogan loga brzmi: „Ten kierunek”. Jest to odniesienie do polityki społeczno-gospodarczej, prowadzonej przez obecne władze gminy. Slogan ten, autorstwa obecnego wójta, jest w nieustannym użytku przy analizie podejmowanych działań. „Ten kierunek” to dbałość o równomierny rozwój gminy, tak pod względem obszaru (rozwój każdej miejscowości gminy), jak i charakterystyki (rozwój wszystkich istotnych dziedzin gospodarki i życia społecznego). „Ten kierunek” – to dynamika, nowoczesność, otwartość i rozsądek.

Dowcipnie śmieją się, że – podobnie, jak gwiazdy na fladze USA – trójkąty zawarte w logo oznaczają jednostki administracyjne (u nas sołectwa), a że trójkątów jest łącznie 24, a sołectw o jedno mniej, więc pewnie wójt zamierza utworzyć jeszcze jedno, własne sołectwo (na wzór jednego z byłych ministrów spraw zagranicznych RP). W każdym razie do 50-ciu nie powinniśmy dojść...

Warto zobaczyć

Gmina Szemud posiada wiele różnych walorów, również krajobrazowych i turystycznych, które warto polecić dla zainteresowanych.

Krajobraz

Gmina Szemud położona jest w pasie wzgórz morenowych, w obszarach źródłiskowych sześciu rzek: Gościcinka, Zagórska Struga, Kacza, Strzelanka, Trzy Rzeki i Dębica. Ponadto zachodnią granicę gminy stanowi na pewnym odcinku Bolszewka. Na południu gminy znajduje się jezioro Otałżyno (jezioro morenowe), a nieco na północ od niego jezioro Tuchołek (jezioro rynnowe). Do większych jezior zaliczyć należy również jeziora Kielno, Orzechowo i Marchowo.

Jezioro Marchowskie

Pola uprawne wiosną

Jezioro Czarne

Letni, typowy krajobraz ziemi szemudzkiej

Pelcznica – jezioro lobeliowe – obszar NATURA 2000

Rzeka Zagórska Struga – okolice Koleczkowa

Grzyby na terenie lasów Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego – okolice Koleczkowa

Stado danieli w okolicach Szemuda

Rezerwat mewy śmieszki w Bojanie

Wypas bydła – okolice Kielna

Stadnina koni w Koleczkowie

Oprócz nich na terenie gminy w zagłębieniach występuje sporo drobnych zbiorników wodnych. Charakterystyczne są również kompleksy mokradeł i bagien. Fragment północnej części gminy objęty jest otuliną Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Jest to teren zalesiony, bogaty w środowisko roślinne i zwierzęce.

Fauna i flora

Urozmaicona rzeźba terenu oraz mnogość jezior i cieków wpływa na bogactwo zbiorowisk roślinnych i zwierzęcych. Na terenie gminy znajduje się wodny rezerwat przyrody „Pęcznica”, objęty specjalną ochroną siedlisk „Natura 2000”, o powierzchni ok. 250 ha. Na jego obszar składają się m. in. dwa jeziora lobeliowe Pałsznik i Wygoda wraz z przylegającymi szuwarami, torfowiskami i lasami.

Na obszarze gminy dominują lasy mieszane i liściaste – najważniejszymi gatunkami z drzew liściastych są buk, dąb i lipa, a z iglastych sosna i świerk. Roślinność torfowisk bogata jest w żurawinę błotną, bażynę czarną oraz grzyby – cały leśny obszar to raj dla grzybiarzy.

W lasach najczęściej spotkać można sarnę, dziką i jelenia, rzadziej daniela oraz łosia. Pospolicie występuje również lis, zając czy borsuk. Ptaki tworzą bogatą, bo liczącą około 250 gatunków grupę, a wśród nich spotyka się czapłę, bociana czarnego, żurawia czy kruka. W trudno dostępnych lasach gniazduje głuszec. W rejonie Bojana znajduje się duży rezerwat łęgowy mewy śmieszki. Dużo mniej spotyka się płazów i gadów, a wśród nich traszki, ropuchy i żaby oraz padalca, żmiję zygzakowatą i jaszczurkę zwinkę.

Pejzaż zimowy - okolice Kieleńskiej Huty

Poranne mgły na kieleńskich łąkach

Zachód słońca nad Kielnem – w głębi widoczna wieża kościelna

Jedno z bocianich gniazd

Pomnik przyrody – głaz narzutowy w Kamieniu

Chęcz kaszubska

Atrakcje turystyczne

Główną atrakcją naszej gminy jest zachowany w oryginale, wciąż żywy język kaszubski. Nadal powszechnie używany przez rdzenną ludność na całym obszarze gminy. Można go usłyszeć wszędzie, nawet w szkole, urzędach czy w kościele. Zauważalna jest również różnica poszczególnych jego dialektów w zależności od rejonu gminy, zarówno w wymowie jak i słownictwie. Nieprzypadkowo Gmina Szemud ma prawo używania go jako drugiego języka urzędowego.

Szeroko rozumiana kultura kaszubska to kolejna ważna atrakcja dla turysty. Zachowały się w oryginale niektóre zwyczaje związane z życiem duchowym, choć z uwagi na procesy globalizacyjne stopniowo wymierają.

Takim przykładem są choćby obrzędy pogrzebowe związane z tzw. pustą nocą. Jednak zdecydowana większość kultywowanych zwyczajów, jeżeli jest związana ze sferą materialną, jest odtworzeniem z pamięci przodków, jak choćby ubiory, haft, muzyka, tańce czy gry karciane.

Kościół pw. św. Wojciecha w Kielnie

Kontakt z tą kulturą bardzo łatwo uzyskać, bowiem w zasadzie nie ma imprezy na terenie gminy, podczas której nie byłoby wątków kaszubskich.

Kolejną ważną atrakcją jest lokalne muzeum kultury kaszubskiej – Gminna Izba Regionalna w Łebnie, której zbiory dokumentują kulturę duchową i materialną naszych przodków. Można tu zobaczyć sprzęty użytku codziennego, dawne stroje, meble i wiele innych eksponatów, w tym z wykopalisk, bowiem na obszarze gminy zachowały się liczne stanowiska archeologiczne z okresu kultury łużyckiej (m. in. w Będargowie).

Jeszcze jedną, choć stopniowo zanikającą, atrakcją – również powiązaną z kaszubszczyzną – jest regionalna zabudowa. W centrum Donimierza zachował się budynek szkolny z XIX wieku (do niedawna czynna szkoła) w stylu dworu pruskiego. Natomiast dominujące przed laty budynki ze ścian szkieletowych (tzw. pruski mur) zachowały się jedynie sporadycznie, przeważnie poza obszarem zwar-

tej zabudowy, w pojedynczych siedliskach rolniczych. Gdzieś tam zachowały się jeszcze stare ziemianki – piwnice (tzw. kule). Ostatnimi czasy znajdują się pasjonaci, którzy osiedlając się na terenie naszej gminy nawiązują zewnętrznie do tutejszego regionalnego stylu architektonicznego w budowanych przez siebie domach mieszkalnych.

Warte zobaczenia są także nasze świątynie, a w szczególności neogotycki kościół p/w św. Wojciecha w Kielnie. Pochodzący z XVIII wieku, przebudowany w roku 1870 w stylu eklektycznym, z barokowym wyposażeniem (m. in. zabytkową kropielnicą z 1842 roku) i zabytkową płytą nagrobną na zewnętrznej ścianie świątyni, stanowi najciekawszy pod względem historycznym obiekt sakralny na naszym obszarze.

Płyta na zewnątrz kościoła przedstawia Kacpra Uberfelta, dziedzica na Koleczkowie. Z jego postacią związana jest legenda dot. utrzymania wiary katolickiej na terenie parafii. Otóż u schyłku XVI wieku gdański ród Werdenów przejmował

Zabytkowa chrzcielnica w kieleńskim kościele

Klasyczna kapliczka

Kapliczka Chrystus Frasobliwy

majątki na obszarze Kaszub, a świątynie przekazywał luteranom. Gdy doszło do tego również w Kielnie, to – wedle legendy – pan na Koleczkowie zawarł zakład z Werdenami, stawiając w zamian swój cały majątek, że jeżeli w czasie trwania jednego nabożeństwa objedzie konno trzy świątynie zabrane katolikom (w Kielnie, Szemudzie i Przodkowie), to świątynie te wrócą w ręce katolików. I tak też się stało, a wdzięczni parafianie upamiętnili odważnego szlachcica, bowiem gdy zmarł, jego ciało pochowano w miejscowym kościele, miejsce pochówku zdobiąc piękną płytą nagrobną.

Warto również zobaczyć, usytuowane pośród pól uprawnych, łąk i lasów, zabytkowe kapliczki (tzw. Boże Męki) i przydrożne krzyże.

Kapliczka współczesna

Zabytkowa kapliczka w Szemudzie

Płyta nagrobna Kacpra Uberfelta na elewacji kościoła w Kielnie

Klasztor w Grabowcu

Pomnik pomordowanych – Różny Dąb

Kościół pw. Św. Mikołaja w Szemudzie

Warto wybrać się również do klasztoru sióstr betlejemitek w Grabowcu. Zabudowania klasztorne wykonane są w stylu architektury regionalnej. Co prawda klauzura nie pozwala na ich zwiedzanie, jednakże dla zainteresowanych kościół otwarty jest częściowo podczas niedzielnej mszy. Na furcie można nabyć dewocjonał i inne produkty rękodzielnicze, wykonane własnoręcznie przez siostry zakonne.

Pomnik poległych partyzantów w Kielnie

Zbiorowa mogiła zmarłych więźniów Marszu Śmierci w roku 1945 w Łeźbie

Dla zainteresowanych historią ziemi szemudzkiej godne polecenia są miejsca martyrologii jej mieszkańców z okresu ostatniej wojny. Zbiorowy grób – pomnik więźniów z obozu koncentracyjnego Stutthof, pomordowanych w „Marszu śmierci”, usytuowany na cmentarzu w Łeźbie, obelisk w Koleczkowie poświęcony partyzantom TOW „Gryf Pomorski”, poległym w bitwie nad Ślężą, pomnik poległych i pomordowanych partyzantów i zakładników w przysiółku Różny Dąb na terenie Będargowa – to tragiczne ślady naszej historii.

Natomiast na terenie Bojana znajduje się jeden z największych na Pomorzu cmentarzy żołnierzy Armii Czerwonej (6055 poległych), którzy zginęli zimą 1945 roku w walkach o teren obecnego Trójmiasta. Od kilkunastu lat w okolicach 1 listopada organizowane są tu przez władze gminy uroczystości żałobne z udziałem rosyjskiego konsula.

Wypoczynek i rekreacja

Na terenie Gminy zachowano stosunkowo nieskażone środowisko, co stanowi dobre zaplecze dla rekreacji i wypoczynku. Liczne lokalne drogi i ścieżki leśne znakomicie nadają się na piesze i rowerowe wyprawy. Przez teren gminy przebiegają szlaki turystyczne „Wejherowski” (czerwony) i „Zagórskiej Strugi” (czarny). Oprócz tego wytyczono kilka nieformalnych szlaków do uprawiania nordic walking, a nad jeziorem Wysoka w Kamieniu latem funkcjonuje strzeżone kąpielisko. Wreszcie, dla fanów aktywnego wypoczynku, polecamy naszą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną.

Sporty wodne w Kielnie

Kąpielisko w Kamieniu

Zawody wędkarskie w Kamieniu

Gmina Szemud – wczoraj, dziś i jutro

Charakterystyka porównawcza – wybrane aspekty. Najbliższe plany.

Pamięć ludzka jest zawodna. Najbardziej pamięta się to, co dotyczy nas bezpośrednio. Gdy na co dzień oglądamy lub mijamy różne krajobrazy, obiekty, umysł szybko się z tym oswaja i wkrótce wydaje się, że to coś jest tu od zawsze. Wypowiadane słowa i liczby szybko ulatują w niebyt. Dopiero spojrzenie z szerszej, dłuższej perspektywy czasu pozwala zauważyć, jak bardzo zmieniła się rzeczywistość wokół nas. Minione 30 lat to okres niustannych zmian naszej prze-

strzeni publicznej. Porównując nawet to, co zawarto w wydanej w 2010 roku z okazji XX-lecia samorządu gminnego publikacji książkowej, z tym, co zauważamy obecnie, widać wyraźny postęp technologiczny i rozwój społeczno-gospodarczy. Świat wokół nas – i ten mały, lokalny, i ten duży – zmienia się niustannie. Nie trudno spostrzec, jak bardzo zmieniła się nasza gmina choćby w ostatnich kilku latach, jak wyglądały wtedy i jak wyglądają teraz konkretne miejsca.

Droga Warzno-Czczewo – 2013

Droga Warzno-Czczewo – obecnie

Szkoła Podstawowa w Szemudzie – 2017

Szkoła Podstawowa w Szemudzie – obecnie

Plac Sołecki w Bojanie – 2017

Plac Sołecki w Bojanie – obecnie

Droga Leśno-Rębiska – 2015

Droga Leśno-Rębiska – obecnie

Kielno ul. Tredera – 2017

Kielno ul. Tredera – obecnie

Szemud, ul. Kwidzińskiego – 2012

Szemud, ul. Kwidzińskiego – obecnie

Ujęcie wody w Bojanie – 2012

Ujęcie wody w Bojanie – obecnie

Łatwo zauważyć, różnice są wyraźne, a mowa jest jedynie o kilku ostatnich latach. Nową jakość widać niemal wszędzie, w każdej miejscowości. Nowe drogi,

centra wsi, obiekty publiczne, itp. Spójrzmy choćby na ostatnie 20 lat, na przykładzie stołecznego Szemuda i największej naszej miejscowości – Bojana.

Centrum Bojana – 1997 (źródło: szemud.retromapy.pl)

Centrum Bojana – 2019 (źródło: szemud.retromapy.pl)

Centrum Szemuda – 1997 (źródło: szemud.retromapy.pl)

Centrum Szemuda – 2019 (źródło: szemud.retromapy.pl)

Jak widać, są to naprawdę dobre lata dla naszej gminy. Perspektywa najbliższej przyszłości również wydaje się być obiecująca. Już za dwa lata ma zostać od-

dana do użytku trasa szybkiego ruchu S6 (tzw. Trasa Kaszubska). Zakładamy, że w krótkim czasie wokół węzłów komunikacyjnych powstaną strefy gospodarcze

Trasa S6 w budowie – lato 2020

(handel, centra logistyczne itp.), z których działalności określone dochody czerpać będzie także nasza gmina. Spodziewamy się co najmniej utrzymania dotychczasowego poziomu wpływów do budżetu w ramach dochodów własnych. Jest to o tyle istotne, gdyż warunkuje dalsze inwestycje gminne. W planach na najbliższe lata najważniejszym zadaniem będzie rozwój sieci kanalizacyjnej w południowym obszarze gminy w oparciu o aglomerację gdańską. Szacunkowy koszt tego zadania jest potężny, bo aż ok. 70 mln zł, ale budowa konieczna, jeżeli chcemy realnie myśleć o rozwoju tych obszarów i równym traktowaniu wszystkich naszych mieszkańców – wszak od wielu lat równomierny rozwój naszej gminy był priorytetem władz gminy, tak obecnych, jak i ich poprzedników. Bez dodatkowych źródeł finansowania będzie o to znacznie trudniej.

Chcemy także w dalszym ciągu dywersyfikować źródła wody pitnej poprzez rozbudowę i modernizację ujęć wody (m. in. w Szemudzkiej Hucie).

Po kompleksowej realizacji zagospodarowania najważniejszych obszarów przestrzeni publicznej w Bojanie, Karczemkach i Kielnie przychodzi czas na kolejne miejscowości. Nie oznacza to braku dalszych inwestycji w obszarach już zagospodarowanych, niemniej ciężar inwestycyjny – co w pełni zrozumiacie – ulegnie nieznacznemu przesunięciu.

W najbliższych latach planowane jest kompleksowe uporządkowanie układów drogowych w Koleczkowie (na styku ulic Kieleńskiej i Chyłońskiej z ul. Wejherowską), Szemudzie (na styku drogi wojewódzkiej z drogą powiatową) i Łebnie (na styku drogi wojewódzkiej z drogą powiatową) z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technicznych.

W samym Szemudzie planuje się także budowę Centrum Samorządowego, wokół którego zamierza się skupić również część instytucji publicznych, w tym Policję, GOPS, Zespół Ratownictwa Medycznego oraz Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego. Centrum Samorządowe ma również stać się miejscem spotkań dla naszych licznych organizacji pozarządowych.

Decyzja o budowie takiego obiektu jest skutkiem wyczerpania się możliwości lokalowych gminy w zakresie obsługi administracyjnej mieszkańców. Już dziś gmina wynajmuje obiekt na terenie Szemuda dla potrzeb GOPS-u, co generuje określone koszty, a o sytuacji lokalowej w obu budynkach Urzędu Gminy była już mowa w niniejszej publikacji.

Obecna sytuacja epidemiologiczna (mowa o pandemii koronawirusa SARS COV-2) i związane z nią obostrzenia sanitarne dobitnie pokazały, że dalsza modernizacja obecnie istniejących obiektów nie ma sensu z uwagi na konieczność całkowitej ich przebudowy. Wysoki koszt takiej inwestycji, przy jednoczesnych niewielkich możliwościach poprawy standardu fizycznej obsługi naszych mieszkańców, skłoniły władze do poszukiwania innych rozwiązań, z budową nowego obiektu włącznie.

Obecnie trwają prace koncepcyjne nad jego ostatecznym kształtem. Zamierem władz gminy jest oddanie gotowego obiektu do użytku w perspektywie najbliższych kilku lat.

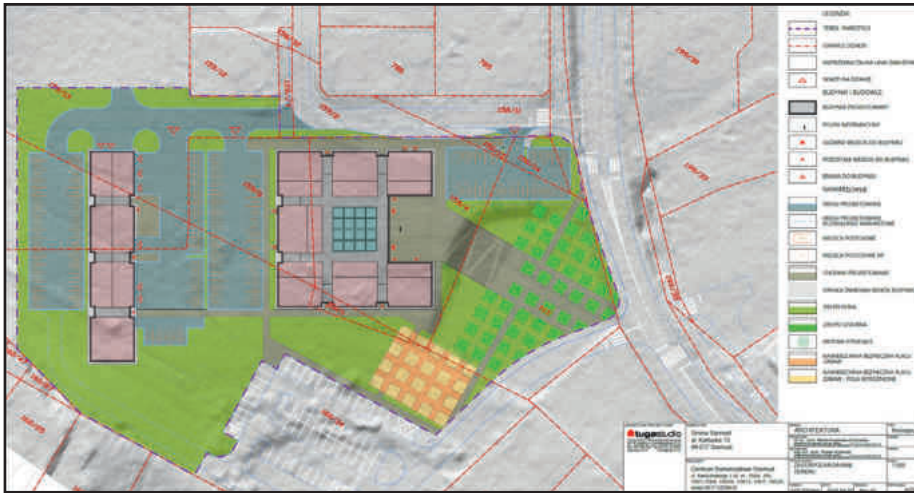

Różne koncepcje budowy Centrum Samorządowego w Szemudzie

Plan zagospodarowania dla Centrum Samorządowego w Szemudzie

Realizacja różnych zamierzeń jak zawsze uzależniona będzie od możliwości uzyskania dodatkowych zewnętrznych źródeł finansowania. Celem nadrzędnym jest zrównoważony rozwój całego obsza-

ru gminy. Wiele zależy od nas samych, od naszego zaangażowania i woli współpracy na rzecz naszej gminy. Choć nie wszystko zależy od nas, zróbmy to, na co możemy mieć wpływ.